

ORAȘUL SEBIȘ, JUDEȚUL ARAD

*Strategia de dezvoltare
locală a orașului Sebiș,
judeteul Arad*

2016 - 2021

ARAD, 2016

Prezenta a fost elaborată de *S.C. DARIA T CONSULTING S.R.L.*

Nu se va distribui/multiplica decât în scopurile pentru care a fost elaborată.

CUPRINS

ASPECTE INTRODUCTIVE

CUVÂNT ÎNAINTE.....	1
SCURTE CONSIDERAȚII ASUPRA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE.....	7
PROCESUL DE ELABORARE A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE	10

SECȚIUNEA I – PROFILUL ORAȘULUI

CAPITOLUL 1 – CADRUL GEOGRAFIC ȘI NATURAL.....	18
1.1. Context regional.....	18
1.2. Caracteristici geografice – oportunități de dezvoltare teritorială.....	18
1.3. Scurt istoric	20
1.4. Condiții de relief	24
1.5. Rețea hidrografică și resurse de apă	25
1.6. Condiții de climă.....	26
1.7. Caracteristici geotehnice	27
1.8. Condiții geologice. Soluri.....	28
1.9. Floră, vegetație și faună.....	30
1.9.1. Flora și vegetația zonei.....	30
1.9.2. Pădurea, ca element constructiv al peisajului și sitului cu multiple funcțiuni.....	32
1.9.3. Impactul silviculturii asupra naturii și mediului.....	32
1.9.4. Fondul forestier.....	33
1.9.5. Fauna zonei.....	36
1.10. Analiza SWOT.....	36
CAPITOLUL 2 – EVALUAREA CONDIȚIILOR DE MEDIU.....	38
2.1. Surse de poluare.....	38
2.2. Calitatea factorilor de mediu.....	38
2.2.1. Calitatea aerului.....	38
2.2.2. Calitatea apei.....	38
2.2.3. Calitatea solului.....	39
2.2.4. Calitatea vegetației.....	39
2.3. Analiza SWOT.....	39
CAPITOLUL 3 – DATE DEMOGRAFICE, ECONOMICE ȘI CULTURALE.....	40
3.1. Suprafața administrativă	40
3.1.1. Structura suprafeței administrative.....	40
3.2. Date demografice.....	43
3.2.1. Analiză populație. Demografie regională și locală.....	43
3.2.2. Repartiția pe vârste și sexe a populației orașului Sebiș.....	47
3.2.3. Componenta etnică a populației orașului Sebiș.....	47
3.2.4. Componenta confesională a populației orașului Sebiș.....	48
3.2.5. Repartiția pe sexe și stare civilă a populației orașului Sebiș.....	48
3.2.6. Repartiția pe sexe după nivelul de educație al populației orașului Sebiș	49
3.2.7. Mișcarea naturală a populației.....	49

3.2.8. Previțiuni demografice privind orizontul de timp 2020.....	50
3.2.9. Situația forței de muncă locală.....	52
3.3. Date economice.....	53
3.3.1. Analiză generală a potențialului economic.....	53
3.3.2. Informații privind agenții economici.....	56
3.3.3. Instituții publice.....	66
3.3.4. Turismul, obiectivele turistice și potențialul turistic al zonei.....	92
3.4. Date culturale.....	97
3.4.1. Așezăminte religioase.....	98
3.5. Analiza SWOT.....	102
CAPITOLUL 4 – INFRASTRUCTURA ȘI ECHIPAREA EDILITARĂ.....	105
4.1. Poziția orașului Sebiș în rețeaua județului Arad.....	105
4.2. Infrastructura rutiera. Cai de comunicații și transport.....	105
4.3. Construcții și terenuri.....	111
4.4. Infrastructura edilitară.....	112
4.4.1. Gospodărirea apelor. Alimentarea cu apă – canal.....	112
4.4.2. Alimentarea cu energie electrică.....	113
4.4.3. Energie termică.....	114
4.4. Analiză SWOT.....	115
CAPITOLUL 5 – ÎNVĂȚĂMÂNT.....	117
5.1. Considerații generale.....	117
5.2. Situație actuală.....	121
5.3. Analiză SWOT.....	130
CAPITOLUL 6 – SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ.....	132
6.1. Sănătate (infrastructură, resurse umane).....	132
6.2. Protecție socială.....	137
6.3. Analiză SWOT.....	137
CAPITOLUL 7 – ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ.....	139
7.1. Conducere și structură organizatorică.....	139
7.2. Politica bugetară a administrației publice locale.....	142
7.3. Egalitatea de șanse.....	142
7.4. Analiză SWOT.....	143
CAPITOLUL 8 – ASOCIERE REGIONALĂ.....	146
8.1. Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Sistem Integrat de Gestionare a Deșeurilor Județul Arad.....	146
8.2. Asociația Grupul de Acțiune Locală (GAL) „Valea Superioară a Crișului Alb”.....	147
8.3. Analiză SWOT.....	149

SECȚIUNEA II – STRATEGIA DE DEZVOLTARE

CAPITOLUL 1 – CADRUL STRATEGIC ȘI PROGRAMATIC	151
1. Noțiuni generale.....	151
1.1. Necesitatea întocmirii Strategiei de dezvoltare locală a orașului Sebiș, județul Arad și procesul de elaborare a acesteia.....	151
1.2. Corelarea cu strategiile europene, naționale și regionale.....	155
1.2.1. Strategia europeană	155
1.2.1.1. Politica de coeziune a UE 2014 – 2020.....	157
1.2.2. Strategia națională.....	166
1.2.3. Strategia regională.....	170
2. Strategia de dezvoltare a orașului Sebiș, județul Arad.....	172
2.1. Viziunea strategică.....	172
2.2. Misiunea.....	175
2.3. Metodologia de lucru.....	179
2.3.1. Culegerea datelor.....	179
2.3.2. Stabilirea strategiei de dezvoltare locală.....	195
2.3.3. Selectarea proiectelor de dezvoltare locală.....	195
2.3.4. Construcția planurilor de acțiune.....	196
2.4. Direcții strategice și obiective strategice.....	197
2.4.1. Teme orizontale.....	201
2.5. Precizarea priorităților. Plan de măsuri.....	202

SECȚIUNEA III – FIȘE DE PROIECTE

FIȘE DE PROIECTE.....	212
-----------------------	-----

ANEXE

Lista abrevierilor.....	223
Lista tabelor.....	225
Lista figurilor.....	228
Lista imaginilor și reprezentărilor cartografice.....	229

CUVÂNT ÎNAINTE AL PRIMARULUI ORAȘULUI SEBIȘ

Stimați cetățeni ai orașului Sebiș,

Vă mulțumesc pentru încrederea pe care mi-ați acordat-o atunci când m-ați ales primar și sper din tot sufletul că nu v-am dezamăgit în această perioadă. Vă transmit că am rămas în continuare aceeași persoană, cu iubire pentru comunitatea locală, dedicat dorinței de a face din Sebiș un oraș cât mai dezvoltat și cât mai bine pus la punct.

Faptul că mi-ați fost alături mereu mă onorează, nu am uitat nicio clipă că sunt primar datorită cetățenilor orașului Sebiș, fiind conștient de responsabilitatea pe care o am de a depune toate eforturile pentru a aduce și implementa proiecte necesare și utile în Sebiș, Prunișor, Donceni și Sălăjeni.

În acești ani am muncit împreună cu echipa de la primărie și cu susținerea Consiliului Local pentru a implementa cât mai multe proiecte cu impact în dezvoltarea orașului.

Multe din ceea ce mi-am propus am reușit să realizez însă trebuie să recunosc că au fost și dezamăgiri, în special datorită insuficienței resurselor financiare pentru a pune în practică anumite proiecte pe care mi le-aș fi dorit realizate cât mai repede în Sebiș și în localitățile aparținătoare.

De când am fost ales primar am încercat mereu să drămuiesc cu grijă fiecare ban public al orașului, să gestionez bugetul local de așa manieră încât să realizăm investiții în toate sectoarele importante pentru comunitatea locală (infrastructură, utilități publice, cultură, sport, învățământ, ridicarea unor edificii reprezentative, amenajarea zonelor verzi, investiții în instituțiile școlare etc).

Am gândit investițiile pe care le-am făcut în Sebiș având în vedere structura reală a bugetului local, considerând că dacă vrem să avem un oraș cu perspective pentru viitor, atunci trebuie să fim realiști, să ne bazăm în primul rând pe resursele noastre și doar apoi pe ceea ce putem obține prin finanțări guvernamentale, europene sau cu sprijin de la Consiliul Județean Arad. Pentru aceste nevoi de dezvoltare s-a conceput Strategia de dezvoltare locală a orașului Sebiș, document programatic care ne sprijină să punem în practică investiții necesare și utile în dezvoltarea și modernizarea Sebișului.

Consider că prin tot ceea ce am făcut am arătat că strategia de dezvoltare a orașului a fost și este una corectă, cu rezultate concrete. Toate s-au realizat rând pe rând, în timp, iar rezultatele se văd astăzi prin prisma proiectelor de investiții puse în practică în Sebiș: străzi asfaltate, canalizare și rețea de apă, trotuare pavate, spitale puse la punct, liceu și școală modernizate, bază sportivă completă, sală de sport, Palat Administrativ cum nu mai este în județul Arad, Palatul Finanțelor Publice construit, Casă de Cultură finalizată, centru civic frumos amenajat etc.

Sprijinit de strategiile de dezvoltare anterioare am reușit să realizez următoarele obiective:

- ✚ investiții în rețeaua de apă și de canalizare a orașului;
- ✚ au fost construite tronsoane noi de trotuare pavate în Sebiș și Prunișor, precum și în zona centrală din Prăjești;
- ✚ a fost amenajată prin pavare zona blocurilor ANL;
- ✚ s-a continuat programul de asfaltare a străzilor în oraș (s-au asfaltat străzile din centrul orașului, din jurul parcului, precum și arterele principale, str. Crișului și str. Tineretului);
- ✚ au fost asfaltate drumurile de intrare în Sebiș dinspre Bîrsa, Buteni și Prunișor;
- ✚ a fost asfaltat drumul dintre Sebiș și Sălăjeni;
- ✚ s-au derulat lucrări de reparații-plombare a unor drumuri ce necesitau astfel de intervenții;
- ✚ s-a investit în asigurarea unor condiții optime de școlarizare la școală și liceu;
- ✚ s-a reușit reabilitarea căminelor culturale din Sălăjeni și Donceni, ambele cămine fiind renovate corespunzător;
- ✚ a fost pavată parcare de la Biserica ortodoxă din centru;
- ✚ s-a pavat zona Căminului cultural din Prunișor;

- ✦ *la Prunișor au fost amenajate tronsoane de noi trotuare pavate;*
- ✦ *a fost pavată parțial strada Crinului;*
- ✦ *a fost asfaltată strada dintre Palatul Administrativ și Muzeul orășenesc;*
- ✦ *s-a amenajat terenul sintetic de sport de la liceu;*
- ✦ *s-au executat lucrări de pietruire a drumurilor, fiind pietruite mai multe străzi din localitățile aparținătoare;*
- ✦ *s-a continuat modernizarea iluminatului public al orașului;*
- ✦ *a fost finalizată construcția bazei sportive a orașului, care este cea mai modernă din județul Arad și nu numai;*
- ✦ *s-a renovat sala de sport a orașului prin executarea de lucrări de tencuire și zugrăvire exterioară;*
- ✦ *a fost demarată construirea unui nou pod peste Valea Dezna;*
- ✦ *a fost amenajată noua secție de radiologie a Spitalului de Boli Cronice Sebiș;*
- ✦ *s-au construit trotuare pavate la Prăjești;*
- ✦ *secția din Prăjești a spitalului a fost total reabilitată;*
- ✦ *pentru reîmprospătarea și ozonarea aerului orașului, dar și pentru estetică, au fost plantați peste 700 de arbori Paulownia;*
- ✦ *a fost amenajată zona locului de joacă pentru copii din parcul situat în spatele Palatului Administrativ, montându-se inclusiv mobilier specific; tot în acest parc s-a trecut la amenajarea aleilor pavate și s-a montat iluminatul ornamental;*
- ✦ *s-au pus bazele secției de ginecologie a spitalului;*
- ✦ *a fost adus un nou microbuz pentru transportul elevilor;*
- ✦ *trebuie menționate și eforturile depuse pentru atragerea de noi investiții private în oraș, investiții care crează noi locuri de muncă pentru cetățeni și aduc venituri suplimentare bugetului local;*
- ✦ *s-au întocmit și depus o serie de noi proiecte de atragere a unor fonduri suplimentare la bugetul local, atât din surse europene, cât și de la Consiliul Județean Arad, proiecte prin care dorim realizarea unor noi investiții importante în Sebiș și care urmează a fi puse în aplicare în decursul acestui an;*
- ✦ *activitățile sportive ale orașului au fost sprijinite, exemple fiind echipa „Național Sebiș”, precum și echipele de copii și de juniori ale Sebișului;*
- ✦ *s-a reușit susținerea activităților culturale ale Sebișului (cum este cazul Festivalului de Muzică, sărbătorile naționale, concursul național de enduro, activitățile școlii), existând o deschidere clară din partea primăriei pentru sprijinirea acestor activități importante pentru comunitatea locală;*

ornamental, anul acesta se va realiza amenajarea aleilor pavate, delimitarea zonelor cu gazon, amenajarea unor scuaruri deosebite pentru flori, montarea de noi băncuțe pentru recreere și bineînțeles, suplimentarea locurilor de joacă pentru copii prin montarea de mobilier specific pentru ca toți copiii ce vor veni în acest parc să-și găsească modalitatea dorită pentru a se juca și a se simți bine;

- + este prevăzută și finalizarea lucrării de construcție la podul nou de peste Valea Dezna, lucrare aflată și ea în execuție;
- + se are în vedere implementarea proiectului de semaforizare a Sebișului, începând cu principalele intersecții din oraș: Republicii cu Păcii și Republicii cu Mureșul;
- + s-a trecut la repararea capitală a sălii de sport din curtea liceului;
- + se vor demara lucrările de construcție a unei noi grădinițe, pe două nivele, care să funcționeze în regim de program prelungit;
- + investițiile în spitalul orașenesc vor continua după renovarea clădirii pe interior și exterior, deschiderea laboratorului, secției de radiologie, secțiilor ambulatorii, reabilitării secției de pediatrie, se vor moderniza secția de interne, secția de neurologie, precum și secția de salvare;
- + programul de asfaltare străzi este și el vizat urmând ca pe parcursul anului să fie demarate noi lucrări de asfaltare străzi atât în oraș, inclusiv în cartierul Prăjești, precum și la Sălăjeni și Donceni.

Cele prezentate mai sus sunt câteva dintre obiectivele pe care le dorim puse în practică în viitor, unele dintre aceste obiective intrând deja în faza de execuție, cum ar fi lucrările de pavare din jurul Palatului Finanțelor Publice și din spatele Casei de cultură, sau lucrările de amenajare a parcului din centru.

Bineînțeles că mai sunt multe lucruri de făcut, la fel ca la o casă, sau gospodărie, mereu se găsește ceva de pregătit, de muncit. Cert este, că raportat la resursele financiare pe care le avem, în fiecare an programăm noi și noi investiții necesare în Sebiș.

Am promovat o administrație în care nu a fost nimic de ascuns, o administrație îndreptată spre rezolvarea problemelor orașului și a comunității locale, încercând prin tot ceea ce am făcut să-mi aduc aportul la progresul Sebișului, Prunișorului, Donceniului și al localității Sălăjeni.

M-am ghidat după principiul că orice primar ales trebuie să lupte pentru binele comunității locale, să depună toate eforturile pentru progresul urbei pe care o administrează, să fie deschis oricărei solicitări a concetățenilor săi, în limita reglementărilor legale să încerce să rezolve fiecare doleanță a cetățenilor, să nu confunde niciodată politica cu administrația și să mențină prin tot ceea ce face un climat de liniște și pace între oameni, conlucrând cu toți factorii locali pentru progresul comunității.

Astfel am privit activitatea mea de primar în toți acești ani de când am fost ales edil al

- ✦ a fost implementat Proiectul nr. V/38/3.1/632/15.10.2010 - Reabilitare, dezvoltare și modernizare ambulatorii ale Spitalului de Boli Cronice Sebiș, cod SMIS 29609 finanțat prin Programul Operațional Regional 2007 – 2013, Axă prioritară 3, Domeniul major de intervenție 3.1 Spitalul de Boli Cronice Sebiș

Imaginea nr. 1 - Inaugurarea spitalului la finalul proiectului cod SMIS 29609

Sursă – www.arq.ro

- ✦ au fost finalizate lucrările de construcție și amenajare/dotare a Casei de cultură a orașului Sebiș

Cele expuse mai sus sunt câteva din obiectivele realizate pentru comunitate în ultimii ani.

Așa cum am pus în practică până acum toate proiectele pe care le-am prevăzut pentru bunul mers al Sebișului așa se vor realiza și proiectele care se doresc realizate/finalizate prin prezenta strategie de dezvoltare:

- ✦ se va continua amenajarea de noi trotuare pavate, lucrări care au și început în Sebiș, urmând ca ele să se extindă și pe alte artere ale orașului dar și în Prunișor;
- ✦ se va reamenaja total parcul și zona din jurul Palatului Administrativ, pavându-se parcările laterale astfel încât să avem un centru civic de o mare rezonanță estetică, dar și utilă;
- ✦ parcul din centru, de lângă Casa de cultură va intra într-o nouă fază de amenajare; anul trecut aici s-au amenajat locuri de joacă pentru copii și stâlpii iluminatului

SCURTE CONSIDERAȚII ASUPRA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE

Administrația publică locală și-a propus elaborarea strategiei de dezvoltare pe termen mediu și lung considerând aceasta o necesitate pentru dezvoltarea orașului Sebiș și a satelor aparținătoare – Donceni, Prunișor, Sălăjeni.

Orașul Sebiș își propune să continue activitățile de definire a unei viziuni astfel că a decis să elaboreze Strategia de dezvoltare locală a orașului Sebiș, județul Arad pe perioada 2016-2021, documentul sintetizând obiectivele strategice pe care Unitatea Administrativ-Teritorială orașul Sebiș dorește să le atingă în următorii ani, răspunzând astfel nevoilor comunității locale.

Strategia de dezvoltare a orașului Sebiș pentru perioada 2016 -2021 este un document complex care a fost realizat în urma unui proces de documentare și consultare publică, incluzând toate domeniile importante: economie, infrastructură, social, învățământ, cultură, sport, mediu, cooperare, administrație publică, turism etc. și propune măsuri pentru atingerea obiectivelor vizate prin proiecte a căror implementare să se realizeze inclusiv prin accesarea de fonduri nerambursabile în perioada de programare 2014 -2020.

Strategia de dezvoltare locală vizează și dezvoltarea spațială a localității Sebiș și urmărește realizarea unei creșteri armonioase a teritoriului intravilan cu asigurarea tuturor utilităților necesare asigurării atractivității locuitorilor și investitorilor prin atragerea acestora cu diferite programe și politici tematice.

Administrația locală prin strategii de marketing urban crează cadrul organizatoric necesar pentru încurajarea de noi inițiative, urmând să contribuie la coordonarea activităților sectorului public, sectorului academic și privat, național și internațional.

Decizia Consiliului Local al orașului Sebiș de a aproba și de a participa la acest proiect a oferit atât consilierilor locali cât și locuitorilor orașului oportunitatea de a se familiariza cu modelul deschis și transparent de administrare locală.

Principalul factor de decizie local și anume locuitorii orașului au participat la un sondaj de opinie în urma căruia au fost obținute direcțiile viitoare ce trebuie adoptate în vederea dezvoltării locale. Sugestiile și comentariile primite, nevoile și necesitățile concrete exprimate cu ocazia sondajului de opinie sunt integrate în Strategia de dezvoltare locală a orașului Sebiș elaborată.

În concordanță cu obiectivele proiectului și cu procesul de planificare strategică la nivel european, național și nu în ultimul rând regional - județean - și al Grupului de Acțiune Locală „*Valea Superioară a Crișului Alb*”, oficialii administrației publice locale au avut întrevederi cu tematică ce au vizat problemele actuale și cu scopul de a identifica câteva din provocările cărora primăria trebuie să le răspundă în orizontul de timp 2016 – 2021.

Informațiile colectate în urma sondajului, dar și a întrevederilor și a altor metode și mijloace de cercetare au format baza analizei SWOT (Puncte tari, Puncte slabe, Oportunități și Amenințări), care a fost coordonată atât de grupuri și organizații externe, cât și de oficialii locali.

Sebişului, astfel voi gândi și pentru viitor și pot privi în ochi cu sinceritate pe fiecare concetățean de-al meu, fiindcă știu că am făcut și fac tot ce-mi stă în putință pentru binele oraşului nostru. Am arătat în acești ani că împreună putem să ne clădim un oraş tot mai frumos și mai bine pus la punct, un oraş în care să existe respect între oameni, în care fiecare să poată trăi în liniște alături de vecini și prieteni, în care cu toții putem să ne bucurăm de fiecare moment al vieții.

Așa trebuie să fie și pe mai departe, pentru binele oraşului Sebiş, al nostru, al tuturor!

Cu respect,

Primarul oraşului Sebiş

Ec. Dr. Feieş Gheorghe Petru

Aparatul de specialitate al primăriei a luat parte la procesul de pregătire în vederea familiarizării cu aptitudinile și sarcinile necesare pentru asigurarea succesului procesului de consultare.

Rezultatele procesului de consultare au generat o viziune largă asupra orașului Sebiș datorită faptului că participanții au fost selectați din toate domeniile de activitate prezente în economia orașului Sebiș (reprezentanți ai oamenilor de afaceri, ai societății civile, profesori, elevi, liber profesioniști etc.) din toate categoriile sociale fără nicio formă de discriminare, cu toții contribuind la rezultatele prezentate în Strategia de dezvoltare locală a orașului Sebiș, județul Arad.

În implementarea Strategiei de dezvoltare locală a orașului Sebiș, județul Arad se are în vedere o dezvoltare durabilă care poate fi atinsă prin promovarea oportunităților de afaceri și a investițiilor directe, dezvoltarea și modernizarea infrastructurii edilitare în special a celei orientate spre comunitatea de afaceri, pentru a valorifica resursele umane și mediul înconjurător.

Consiliul local și Primăria orașului Sebiș trebuie să se angajeze la respectarea unui set de **VALORI** care vor coordona atât o bună guvernare, cât și o bună administrare a orașului.

Misiunea administrației publice locale este de a fi permanent în slujba comunității locale pentru a rezolva nevoile acesteia, asigurând astfel îmbunătățirea calității vieții cetățenilor.

Valorile împărtășite pentru realizarea misiunii administrației publice locale sunt:

- *Profesionalism și inovație în exercitarea funcției publice*
- *Transparența actului administrativ*
- *Flexibilitate, adaptabilitate și dinamism*
- *Calitatea serviciilor publice furnizate*
- *Onestitate și integritate în exercitarea funcției publice*
- *Comunicare eficientă inter și intra – instituțională*
- *Respectarea normelor eticii și deontologiei profesionale*

Sebișul este un oraș dinamic, în plin proces de dezvoltare. Pornind de la o planificare strategică bine stabilită și având ca fundament realizările recente, proiectele în implementare și programele de investiții pe termen scurt și mediu, s-a stabilit viziunea de dezvoltare a orașului Sebiș, județul Arad având ca principal motor al dezvoltării în această direcție exploatarea potențialului turistic, orașul Sebiș devenind un oraș în care este plăcut să locuiești, să faci afaceri și turism.

Prin elaborarea strategiei de dezvoltare, orașul Sebiș dorește să își facă publice aspirațiile privind dezvoltarea sa în contextul județului Arad și al Regiunii Vest, corelându-și planurile de acțiuni cu cele județene și regionale și afirmându-și intenția de a susține activ politicile și planurile din perioada de programare 2014-2021.

Se dorește dezvoltarea orașului prin susținerea unei economii durabile, bazată în special pe turism de nivel european, dar și pe diversificarea activităților economice locale, în contextul respectului față de natură și al preocupării permanente pentru protecția mediului.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Sebiș, județul Arad implică necesitatea ca autoritățile locale să lucreze în parteneriat cu toți actorii locali, punând accentul pe participarea comunității și oferind o modalitate de integrare a problemelor sociale, economice și de mediu.

Acest document strategic va avea efecte economico-sociale ce vor duce la îmbunătățirea condițiilor de viață ale întregii comunități. De aceea, participarea cetățenilor este foarte importantă, întrucât ei trebuie să fie conștienți că este necesar să își asume responsabilitatea efectelor imediate sau viitoare ale acțiunilor lor.

Pornind de la analiza situației actuale din toate domeniile relevante, au fost extrase și sintetizate, prin intermediul unei analize SWOT, punctele tari și punctele slabe ale situației socio-economice a orașului Sebiș, precum și aspectele care ar putea favoriza sau amenința dezvoltarea ulterioară. În acest fel, în conținutul strategiei, se valorifică punctele tari și se propun soluții de rezolvare a deficiențelor, folosind oportunitățile și, în același timp, luând măsuri de diminuare a riscurilor.

Planul de dezvoltare propus în partea finală a documentului este astfel conceput încât să genereze o dezvoltare armonioasă a economiei, a protecției mediului, precum și a condițiilor de viață în toate zonele de dezvoltare ale orașului.

În procesul de absorbție a fondurilor nerambursabile, strategia de dezvoltare locală, precum și documentațiile de urbanism și cele de planificare a bugetului local constituie baza justificării proiectelor, elementul de fond de la care începe să se contureze și să se concretizeze proiectul.

Ca inițiatori ai documentului, Consiliul Local și Primăria orașului Sebiș se angajează să depună toate eforturile necesare evoluției orașului pentru că se dorește asigurarea unor condiții superioare de trai locuitorilor orașului și generațiilor viitoare.

Implementând împreună strategia locală, dăm comunității posibilitatea de a-și aduce contribuția la creșterea gradului de bunăstare, de a fi actori activi în procesul de evoluție a orașului nostru.

ACTORI LOCALI CONSULTAȚI

- ✦ Agenția pentru Dezvoltare Regională Vest
- ✦ Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Arad
- ✦ Agenția pentru Protecția Mediului Arad
- ✦ Casa Județeană de Pensii Arad
- ✦ Consiliul Județean Arad
- ✦ Direcția Generală a Finanțelor Publice a Județului Arad

- ✚ Direcția Județeană de Statistică Arad
- ✚ Inspectoratul Școlar Județean Arad
- ✚ Inspectoratul Teritorial de Muncă Arad
- ✚ Institutul Național de Statistică
- ✚ Instituția Prefectului Județul Arad
- ✚ Liceul Teoretic Sebiș și unitățile de învățământ arondate
- ✚ Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Arad
- ✚ Secția de Poliție a orașului Sebiș
- ✚ Secția de Pompieri a orașului Sebiș
- ✚ Secția de Jandarmerie a orașului Sebiș
- ✚ S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A.

alți actori locali neprecizați expres dar care se regăsesc în cuprinsul prezentei.

PROCESUL DE ELABORAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE

Dezvoltarea urbană reprezintă un proces care implică gruparea eforturilor de planificare specifică de nivel și sectorială ce permite un proces decizional strategic. În contextul planificării urbane factorii economici, sociali, ecologici și culturali sunt utilizați în comun și îmbinați pentru a dirija deciziile în vederea unei dezvoltări urbane durabile. Orașele sunt motoarele economiei europene și pot fi considerate catalizatoare pentru creativitate și inovare în întreaga Uniune Europeană.

Diversele dimensiuni ale vieții urbane – economică, socială, culturală și de mediu – sunt strâns legate între ele și succesul în materie de dezvoltare urbană poate fi atins numai prin intermediul unei abordări integrate.

Dezvoltarea unei abordări integrate în politicile urbane reprezintă o condiție esențială pentru implementarea cu succes a Strategiei Europene pentru Dezvoltare Durabilă și a Strategiei Europa 2020.

O abordare integrată a politicilor de la nivelul orașelor presupune implicarea actorilor, atât din mediul public, cât și din cel privat, permițând astfel cetățenilor să fie implicați direct în modelarea condițiilor de viață și în procesele de luare a deciziei.

Printre beneficiile implementării unei politici urbane integrate se numără:

- o analiză a problemelor cu care se confruntă orașul și stabilirea oportunităților și limitelor intervențiilor;
- dezvoltarea unei viziuni și a unor obiective la nivelul orașului;
- coordonarea diferitelor planuri și politici sectoriale de la nivelul orașului pentru atingerea viziunii;
- asigurarea unei dezvoltări echilibrate a orașului prin planificarea investițiilor și stabilirea oportunităților;

- o mai bună coordonare și transparență a resurselor financiare prin implicarea cetățenilor și a partenerilor economici.

Astfel, dezvoltarea urbană a devenit un obiectiv strategic internațional adaptat la specificul fiecărei țări. Anul 2014 a impus elaborarea de noi Strategii de Dezvoltare Durabilă pentru perioada programatică 2014-2020 care să aibă în vedere obiectivele strategiei Europa 2020, schimbările generate de statutul României de țară membră a Uniunii Europene, precum și de efectele crizei economice mondiale asupra situației europene, naționale, regionale, județene și locale.

Ca orice comunitate urbană modernă, orașul Sebiș trebuie să asimileze și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa viitoare.

Astfel, la inițiativa Primăriei orașului Sebiș s-a elaborat Strategia de dezvoltare locală a orașului Sebiș, județul Arad pentru perioada 2016-2021, cu scopul de a contribui la creșterea calității vieții locuitorilor din orașul Sebiș prin implementarea de măsuri privind modernizarea și dezvoltarea infrastructurii, sprijinirea mediului de afaceri, dezvoltarea societății civile, dezvoltarea culturii și susținerea tradițiilor populare, dezvoltarea serviciilor sociale și dezvoltarea tuturor formelor de turism.

Această strategie se adresează tuturor actorilor locali care își doresc și pot să contribuie la dezvoltarea orașului de la autorități publice locale, societăți private, instituții de cultură, ONG-uri, cetățeni.

Pentru a atinge scopul propus, este importantă parcurgerea unui proces axat pe participare, colaborare, consultare publică, planificare rațională, capacitate de organizare astfel încât să fie mobilizate toate resursele umane, materiale și financiare dobândite la nivel local, regional, național și nu în ultimul rând, este nevoie de efort susținut, de evaluare și monitorizare.

Principiile care au stat la baza elaborării strategiei de dezvoltare locală sunt:

- ✦ **Participare și flexibilitate:** factorii locali interesați au fost consultați și implicați în elaborarea strategiei; luând în considerare influențele diferiților factori interni și/sau externi ai zonei, strategia reacționează la schimbări și poate fi îmbunătățită/modificată
- ✦ **Creativitate și fezabilitate:** s-au promovat acțiuni care să ducă la o strategie realistă, care va putea fi aplicată și implementată
- ✦ **Abordare integrată:** s-a ținut cont de cadrul de programare al României privind strategiile existente la nivel sectorial, regional și de cooperare și de țintele Europa 2020
- ✦ **Transparență:** publicul a avut acces la conținutul documentelor elaborate și a fost informat despre stadiul procesului de planificare.

Cele șapte caracteristici ale strategiilor¹ care le recomandă managerilor de la nivel local responsabili cu acest domeniu sunt: *imaginea asupra viitorului, creativitatea, flexibilitatea, activitatea, crearea pentru acțiune, orientarea spre schimbare și orientarea spre un câștig durabil.*

Imaginea asupra viitorului exprimă faptul că strategia este elaborată având în vedere viitorul regiunii pentru care aceasta este destinată reprezentând astfel o parte a gândirii pe termen lung asupra viitorului regiunii în cauză.

Creativitatea vizează faptul că prin intermediul strategiei sunt prezentate alternativele, posibilele scenarii de dezvoltare gândite astfel încât să se ia în considerare cât mai mult din potențialul de dezvoltare al regiunii.

Caracterul flexibil al strategiilor de dezvoltare locală vine în sprijinul faptului că acestea avantajează sisteme care se adaptează în permanență condițiilor externe și modificării situației interne în condițiile în care o strategie nu doar reacționează la schimbări, prin faptul că ia în considerare influențele diferiților factori interni și/sau externi ai regiunii țintă, dar conține și elemente proactive, construind posibile planuri și programe ce urmează a fi aplicate pentru diferite situații ce ar apărea pe parcurs.

Principiul acțiunii (însușind caracteristicile referitoare la activitate și crearea strategiilor pentru acțiune) care stă la baza unei strategii de dezvoltare se datorează faptului că ea este compusă din programe a căror aplicare implică acțiune concretă direcționată spre îmbunătățirea situației regiunii țintă.

Orientarea spre schimbare reiese din faptul că strategiile urmăresc elaborarea unui pachet de programe care, odată implementate, să ducă la schimbare pe plan social, la o mai bună valorificare a potențialului local, precum și orientarea activităților de dezvoltare în concordanță cu procesele înregistrate pe plan local.

O ultimă caracteristică ar fi aceea că scopul planificării strategice este *orientat spre atingerea unei dezvoltări durabile.*

Au existat multe situații în care, odată cu încheierea acordării ajutorului internațional, comunitățile care au constituit grupul țintă al acestor programe nu au reușit, în multe cazuri, să-și mențină nivelul de dezvoltare atins deja, cu atât mai mult să înregistreze o creștere.

În consecință, dezvoltarea durabilă a devenit o componentă importantă a strategiilor de dezvoltare locală și regională, iar programele de dezvoltare locală propuse finanțatorilor internaționali sunt evaluate în funcție și de această caracteristică.²

În ceea ce privește metodologia de elaborare a Strategiei de dezvoltare locală a orașului Sebiș s-a urmărit ca aceasta să respecte principiile menționate mai sus și s-a axat totodată pe 7 etape de lucru, descrise în cele ce urmează:

¹ Csáth M., *Stratégiatervezés és vezetés*. Budapest: Közigazgatási és Jogi Könyvkiadó, 1990, p. 15

² Revista Transilvană de Științe Administrative, IX, 2003, p. 75-79

Etapa I – Auditul

Auditul constă într-o analiză preliminară a caracteristicilor comunității vizate, analiza cuprinzând următoarele elemente:

- scurt istoric al comunității;
- analiza de mediu (fișa de localitate, elemente de infrastructură, elemente socio-economice etc.);
- analiza cadrului strategic (la nivel european, național, regional și local).

Etapa II – Identificarea actorilor locali care vor fi implicați în procesul de elaborare a strategiei

În procesul elaborării și implementării strategiilor de dezvoltare locală sunt implicați următorii actori de pe plan local:

- administrația publică locală (Consiliul local, Primarul, Primăria);
- comunitatea locală;
- firme private;
- reprezentanții societății civile.

Implementarea cu succes a proiectelor de dezvoltare comunitară presupune parteneriatul între actorii mai sus menționați.

Un rol aparte îl are însă administrația publică locală care participă atât în faza de elaborare, dar și în cea de implementare a inițiativelor de dezvoltare locală.

Este important ca metodologia de elaborare a strategiei de dezvoltare locală integrată să respecte principiile dialogului, comunicării și consultării.

Etapa III – Constituirea grupurilor de lucru și stabilirea planului de lucru

Realizarea strategiei este o muncă de echipă care trebuie să angreneze experții (consultanți), reprezentanții autorității locale, cât și alți actori ai comunității.

Astfel, s-au organizat grupuri de lucru la care au participat persoane, reprezentând categoriile de factori interesați de la nivel local (administrație publică, mediul de afaceri, cultură, servicii utilitare).

Planul de lucru presupune:

- stabilirea activităților ce vor fi derulate, inclusiv cu calendarul activităților, cu durata estimativă a fiecărei activități;
- stabilirea întâlnirilor ce vor fi organizate, resursele necesare, responsabilitățile echipei.

Etapa IV – Colectarea datelor și realizarea diagnosticului teritoriului

Scopul colectării informațiilor este de a realiza o analiză a situației existente din localitate, de a identifica necesitățile, resursele necesare viitoarelor proiecte de investiții.

Această etapă implică:

- identificarea viziunilor actorilor locali cu privire la aspectele prioritare ce trebuie abordate;
- realizarea unui chestionar de către consultanți adresat locuitorilor orașului Sebiș;
- completarea chestionarelor și interpretarea acestora;
- culegerea datelor statistice din anuare, monografii etc;
- consultarea unor studii de fezabilitate, prefzabilitate existente;
- analiza preliminară a informațiilor colectate.

Etapa V – Elaborarea analizei SWOT

În această etapă se identifică punctele tari, punctele slabe, oportunitățile și amenințările celor mai importante sectoare ale vieții socio-economice a comunității.

Împreună cu actorii locali implicați se vor stabili domeniile de interes prioritare.

Etapa VI – Elaborarea propriu-zisă a strategiei

Odată ce necesitățile au fost identificate, se vor stabili obiectivele pe care Primăria orașului Sebiș va trebui să le atingă într-o perioadă de 5 ani.

Pentru atingerea obiectivelor se va elabora Planul de măsuri și acțiuni și de asemenea, se va realiza un portofoliu de proiecte prioritare, cu rezultate cuantificabile.

Etapa VII – Supunerea strategiei dezbaterii publice

Consultarea publică este necesară pentru realizarea unei strategii care să țină cont de problemele de pe agenda sistemică.

Metodele de lucru care se vor utiliza pentru realizarea consultării publice vor fi:

- analiza draft-ului de strategie în cadrul grupurilor de lucru;
- publicarea draft-ului de strategie pe site-ul primăriei;
- organizarea unei întâlniri/dezbateri publice la care să participe reprezentanți ai tuturor actorilor locali identificați.

Etapa VIII – Definitivarea strategiei și aprobarea acesteia de către Consiliul local al orașului Sebiș

Ca urmare a sugestiilor primite în cadrul campaniei de consultare publică, echipa de consultanți va realiza o centralizare a acestora. Modificările, concluziile și recomandările înregistrate vor fi analizate și încorporate în textul variantei finale a Strategiei de dezvoltare locală a orașului Sebiș, județul Arad.

Documentul Strategiei de dezvoltare locală în forma finală va fi analizat de către consilierii locali în vederea aprobării în ședința de Consiliu Local.

Etapă de implementare, monitorizare și control, reprezintă sistemul de realizare a proiectelor, programelor și politicilor prevăzute în strategie și de colectare și raportare a informațiilor asupra desfășurării proiectelor și asupra succesului și impactului acestora relativ la dezvoltarea comunității.

Scopul monitorizării și evaluării implementării Strategiei de dezvoltare locală a orașului Sebiș, județul Arad vizează:

- evaluarea atingerii obiectivelor în timp util și în bugetul alocat;
- constatarea durabilității proiectelor implementate.

Succesul realizării unei strategii depinde în mare măsură de participarea actorilor la aceasta, aceștia fiind după cum am precizat și mai sus:

- administrația publică locală (Consiliul local, Primarul, Primăria);
- comunitatea locală;
- mediul de afaceri privat;
- reprezentanții societății civile.

Etapă de implementare, monitorizare și control a Strategiei de dezvoltare locală a orașului Sebiș, județul Arad cuprinde 4 etape:

1) Adoptarea - etapă în cadrul căreia strategia va fi supusă dezbaterilor publice; în urma dezbaterilor se vor opera recomandările primite și strategia va fi înaintată Consiliului local al orașului Sebiș în vederea aprobării.

2) Implementarea – etapă în cadrul căreia se vor realiza acțiunile, activitățile, măsurile și proiectele concrete de implementare; fiecare proiect va conține obiective stricte, planul activităților necesare, perioada de desfășurare, persoanele responsabile în proiect și partenerii implicați în realizarea acestuia, sursele de finanțare.

3) Monitorizarea implementării strategiei - înțelesă ca întreg urmărește realizarea obiectivelor în contextul acțiunilor/activităților propuse, a resurselor umane, materiale și financiare alocate, respectarea planificărilor în timp, buna funcționare a parteneriatelor generale sau individuale pe proiecte, performanțele echipelor de implementare, etc.

În cazul apariției de devieri de la planificare, a situațiilor de criză sau de forță majoră, apariția de reacții negative sau neașteptate din partea participanților la strategie sau proiect, etc., activitatea de monitorizare va genera acțiuni de ajustare – restructurare – alocări suplimentare prin care să se asigure cele mai eficiente și raționale soluții de remediere și readucere a strategiei de dezvoltare sau a proiectelor pe sensul de implementare prevăzut și, astfel, să se asigure realizarea impactului așteptat.

4) Evaluarea rezultatelor și impactului permite să se aprecieze în ce măsură strategia de dezvoltare și proiectele componente și-au atins obiectivele propuse iar rezultatele tangibile și intangibile sunt cele prevăzute, în termeni de eficiență, calitate și cantitate.

Evaluarea se realizează la trei momente cheie:

- **Evaluarea anterioară începerii acțiunii** se realizează înainte de demararea proiectului și presupune evaluarea impactului potențial al acțiunii și corectitudinea presupunerilor, constituind un element important de decizie asupra oportunității proiectului/acțiunii;
- **Evaluarea intermediară a acțiunii** se efectuează la jumătatea perioadei de implementare, analizând cursul corect al acțiunii și rezultatele intermediare;
- **Evaluarea finală** se realizează după finalizarea proiectului, imediat sau/și după anumite perioade, pentru a analiza dacă au fost atinse rezultatele prevăzute de proiect; această evaluare poate servi ca justificare pentru noi proiecte care să consolideze sau să corecteze rezultatele obținute.

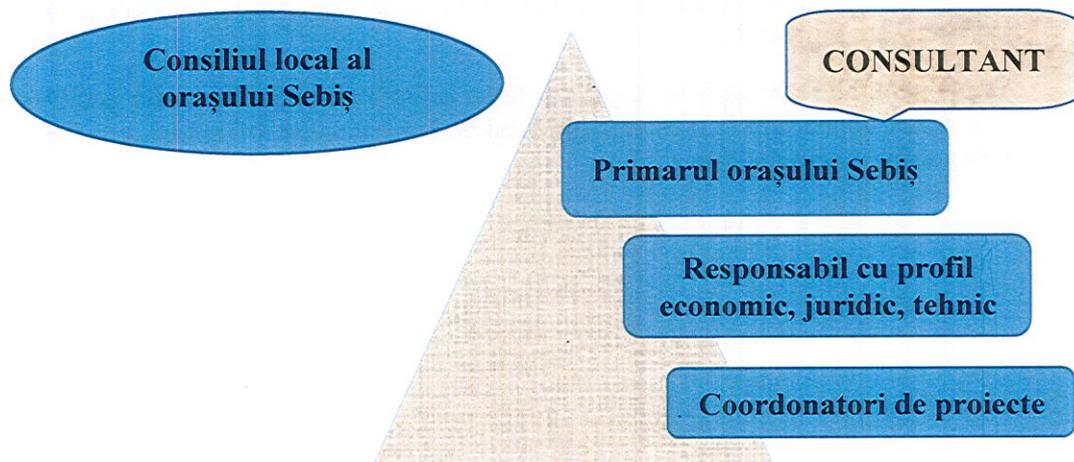
Pentru realizarea monitorizării și evaluării, atât la nivel de strategie, cât și la nivel de acțiune individuală, se pot utiliza indicatori de progres - la nivel de strategie și indicatori de impact și de rezultat - la nivel de acțiuni concrete.

După elaborarea Strategiei de dezvoltare locală a orașului Sebiș, județul Arad și după aprobarea acesteia de către Consiliul local al orașului Sebiș este, în opinia noastră, necesară inclusiv formalizarea, la nivelul administrației publice locale, a unei structuri permanente, responsabilă de coordonarea implementării strategiei de dezvoltare locală.

Structura permanentă va fi de sine stătătoare, creată special cu scopul de a asigura coordonarea strategiei. Această structură va cuprinde funcționari publici/personal contractual cu pregătire tehnică, financiară și juridică.

Structura va fi condusă de către Primarul/Viceprimarul orașului Sebiș. Eventual, poate fi cooptat în această structură și un consultant.

Figura nr. 1 - Structura permanentă pentru coordonarea strategiei

În final precizăm că prin elaborarea strategiei de dezvoltare, orașul Sebiș dorește să își facă publice aspirațiile privind dezvoltarea sa în contextul județului Arad și al Regiunii Vest, corelându-și planurile de acțiuni cu cele județene și regionale și afirmându-și intenția de a susține activ politicile și planurile din perioada de programare 2014 - 2020.

Se dorește dezvoltarea orașului prin susținerea unei economii durabile, bazată în special pe turism de nivel european, dar și pe diversificarea activităților economice locale, în contextul respectului față de natură și al preocupării permanente pentru protecția mediului.

Strategia de dezvoltare a orașului Sebiș, județul Arad implică necesitatea ca autoritățile locale să lucreze în parteneriat cu toți actorii locali, punând accentul pe participarea comunității și oferind o modalitate de integrare a problemelor sociale, economice și de mediu.

Acest document strategic va avea efecte economico - sociale ce vor duce la îmbunătățirea condițiilor de viață ale întregii comunități. De aceea, participarea cetățenilor este foarte importantă, întrucât ei trebuie să fie conștienți că este necesar să își asume responsabilitatea efectelor imediate sau viitoare ale acțiunilor lor.

Pornind de la analiza situației actuale din toate domeniile relevante, au fost extrase și sintetizate, prin intermediul unei analize SWOT, punctele tari și punctele slabe ale situației socio – economice a orașului Sebiș, precum și aspectele care ar putea favoriza sau amenința dezvoltarea ulterioară. În acest fel, în conținutul strategiei, se valorifică punctele tari și se propun soluții de rezolvare a deficiențelor, folosind oportunitățile și, în același timp, luând măsuri de diminuare a riscurilor.

Planul de dezvoltare propus în partea finală a documentului este astfel conceput încât să genereze o dezvoltare armonioasă a economiei, a protecției mediului, precum și a condițiilor de viață în toate zonele de dezvoltare ale orașului.

În procesul de absorbție a fondurilor nerambursabile, strategia de dezvoltare locală precum și documentațiile de urbanism și cele de planificare a bugetului local constituie baza justificării proiectelor, elementul de fond de la care începe să se contureze și să se concretizeze proiectul.

Implementând împreună strategia locală se asigură comunității locale posibilitatea de a-și aduce contribuția la creșterea gradului de bunăstare, de a fi actori activi în procesul de evoluție a orașului Sebiș.

CAPITOLUL 1 – CADRUL GEOGRAFIC ȘI NATURAL

1.1. Context regional

Expansiunea teritorială a orașelor este firească și este una dintre componentele de bază ale dezvoltării urbane ale unei regiuni. În Regiunea Vest sunt semne clare ale acestui fenomen care se întâmplă în cazul orașelor medii și mari.

Relevant este faptul că doar o treime din construcțiile noi din regiune se găsesc în orașe, în condițiile în care cea mai mare parte a economiei este concentrată în mediul urban. De altfel, analiza evoluției demografice a ultimilor ani arată că, în timp ce populația orașelor de talie mare și medie tinde spre scădere, populația comunelor învecinate crește, demonstrând tendința orientării locuitorilor orașelor spre locuirea în mediul rural adiacent.

Dezvoltarea zonelor rezidențiale de la periferie sau din imediata vecinătate a orașelor poate conduce și la anumite limitări a dezvoltării pe orizontală a orașelor, în special pentru funcțiuni precum zone industriale, zone de servicii etc. De asemenea, pot conduce la anomalii în ceea ce privește aspectul urbanistic general. Din aceste puncte de vedere este nevoie ca în perioada următoare să se insiste asupra stabilirii și respectării regulilor urbanistice la nivelul orașelor și, acolo unde este cazul, a zonelor lor de influență directă.

Finanțarea nerambursabilă, din bugetele fondurilor europene disponibile pentru perioada următoare, a planurilor urbanistice pentru orașele/zonile urbane din Regiunea Vest este o recomandare care se bazează pe situația actuală referitoare la acest aspect (orașele, în cea mai mare parte a lor, nu au planuri urbanistice actualizate) și pe costurile considerabile presupuse de asemenea documente.

În plus, orașele din Regiunea Vest întâmpină probleme importante din cauza lipsei informațiilor cadastrale.

Planificarea dezvoltării orașelor mari și mijlocii trebuie să cuprindă întreg arealul de influență al acestora, ceea ce este în general denumit ca zonă urbană funcțională.

Proiectele majore care se vor limita la teritoriul actual al orașelor nu vor face decât să adâncească diferențele dintre urban – rural și să frâneze dezvoltarea teritorială a orașelor.

Dezvoltarea independentă a comunelor limitrofe orașelor în expansiune va consuma nejustificat resurse importante și nu va avea susținerea financiară și administrativă necesară pentru „conectarea” firească la nevoile orașului în dezvoltare.

1.2. Caracteristici geografice – oportunități de dezvoltare teritorială

Orașul Sebiș se află amplasat în partea de nord-est a județului Arad, la aproximativ 82 km față de municipiul Arad, în depresiunea Buteni-Bocsig, la zona de contact cu

dealurile Ciunțești - Crocna, dealuri ce delimitează această depresiune în partea ei Nordică, având o altitudine ce variază între 350 și 200 m.

Harta nr. 1 – Localizare oraș Sebiș

Sursă – internet – Google maps

Orașul Sebiș constituie principala poartă de intrare în munții Apuseni, fiind străbătut de drumul Arad – Brad – Deva cu ramificație spre Oradea.

Este despărțit de apele Văii Deznei în două cartiere, Cartierul Vechi pe malul drept și Cartierul Nou pe malul stâng. Tot pe malul drept al Văii Dezna se află Cartierul Prăjești, care până în 1968 era sat component.

Teritoriul este traversat de DJ 792B, DJ 793 și de calea ferată Arad – Brad, orașul fiind astfel un nod de circulație rutieră iar din punct de vedere al legăturii către stațiunea balneo-climaterică Moneasa este și un nod de circulație feroviară.

Din punct de vedere administrativ-teritorial orașul Sebiș este delimitat la est de Comuna Dezna, aflată la 11 km de oraș pe șoseaua Sebiș – Moneasa, la vest de comuna Bârsa, situată la aproximativ 5 km de oraș pe șoseaua Sebiș – Arad, la sud de comuna Buteni, situată la aproximativ 5 km de oraș pe șoseaua Sebiș – Brad, la nord-vest de comuna Cărand, situată la aproximativ 10 km de oraș pe șoseaua Sebiș – Beliu iar la nord de comuna Ignești, situată la aproximativ 10 km de oraș.

Din componența administrativ-teritorială a orașului Sebiș mai fac parte și satul Donceni, situat în partea de nord-est la 5 km de oraș pe șoseaua Sebiș – Moneasa,

Prunișor situat în partea de nord-vest la 5 km de oraș, pe șoseaua Sebiș – Beliu și Sălăjeni situat în partea de est la 4 km de oraș.

Orașul Sebiș este un important centru cultural, economic, comercial și de învățământ (inclusiv universitar) de pe valea mijlocie a Crișului Alb.

1.3. Scurt istoric

Orașul Sebiș este atestat documentar din anul 1542, relativ târziu față de alte localități din zonă precum Ineu sau Buteni, atestate încă din secolele XIII-XIV, făcând parte din comitatul Zărandului. Când comitatul Zărandului a fost împărțit în două, partea sa estică rămas în componența Principatului Transilvaniei. Sebișul fiind arondat părții vestice a comitatului a fost înglobat teritoriului numit *Partium*, alături de comitatele Aradului, Bihorului și Sătmarului care depindeau direct de coroana ungară. Printre primele urme de locuire se numără o localitate fortificată din secolul al IX-lea sau al X-lea, atribuită locuitorilor români din zonă.

Prima atestare documentară datează din secolul XIII³, din care reiese că localitatea s-a dezvoltat în jurul unui nucleu de așezare medievală datată din anii 1227-1228, care aparținea de Cetatea Dezna.

Imaginea nr. 2 – Cetatea Dezna

Sursă - Imagine realizată în luna mai 2016

Numele de *Sebeș* apare menționat în anul 1506. În anul 1566 Sebișul este incendiat de către turci care îl și cuceresc în anul 1574 și îl includ în sângeacul Ineu. Este din nou incendiat în urma evenimentelor militare din anul 1576. În secolul al XVIII-lea turcii sunt alungați de către trupele austriece.

³Vlăsceanu, Gheorghe, *Orașele României*, Editura Odeon, București 1998, p. 34

Satul Donceni este atestat documentar din anul 1439, satul Prunișor din anul 1406 și Sălăjeni din anul 1574.

În decursul timpului localitatea s-a aflat în stăpânirea mai multor familii nobiliare, astfel:

- ✓ în anul 1806 stăpân este groful Königsegg-Rottenfels;
- ✓ în anul 1847 este stăpân Christian Waldstein-Wartenberg;
- ✓ în 1891 localitatea este cumpărată de către groful Wenckheim Frigyes.

Împăratul Austriei, Franz Iosef, aflându-se în localitate cu ocazia manevrelor militare, primește aici delegația românilor condusă de Ioan Mețianu și Mihai Pavel, în anul 1893.

La 17 februarie 1968 localitatea este ridicată la rangul de oraș, înglobând și fostul sat Prăjești. Sebișul s-a aflat până la sfârșitul secolului al XVIII-lea sub ocupație otomană și mai apoi sub administrație habsburgică, perioadă în care a cunoscut o dezvoltare accentuată.

După mișcările revoluționare de la 1848 Sebișul devine un important centru de emancipare națională a românilor din Depresiunea Crișului Alb.

Parohia ortodoxă cu hramul *Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril* este menționată încă din secolul al XVI-lea. Actuala biserică datează însă, din 1829. De câțiva ani, s-a mai înființat o parohie, în Satu Nou, cu hramul *Sfânta Treime*.

Vechea clădire a primăriei este construită în stilul renașterii flamande. Clădirea în care până recent a funcționat biblioteca orașenească datează din 1814 și este fostul conac al conților Waldstein, originari din Boemia. Este construită în stilul barocului târziu.

După urmele de vestigii și dovezile arheologice descoperite de-a lungul timpului în această zonă, unele dintre ele găsiindu-se la Muzeul orașului, se pare că a existat o comunitate autohtonă românească pe acest teritoriu, aflată în conviețuire cu grupuri mici de slavi și subordonată comunităților încadrate politic voivodatului dintre Mureș și Someș condus de Menumorut încă din secolele IX-X e.n.

Într-o carte bisericească foarte veche s-au găsit date sumare despre unele localități de pe Valea Crișului Alb printre care și Sebiș. În această carte se arată că pentru a-și întări poziția, în extremitatea apuseană a imperiului, Karol Robert a trimis aici între anii 1227-1228 un comite cu numele Siblesy, însoțit de o mică armată pentru a păzi intrarea în Munții Apuseni, dându-i comitelui în administrare 14 sate.

Comitele a hotărât sa-și stabilească reședința la răscrucea drumurilor care duceau la cetatea Ineului, la cetatea Dezna și la intrarea în Munții Apuseni, pe Valea Crișului Alb.

Astfel a luat ființă pe malul drept al Văii Dezna, unde se află cartierul vechi al actualului oraș, o localitate mică de 28 de familii cu circa 150 de locuitori, ca reședință a comitelui Siblesy.

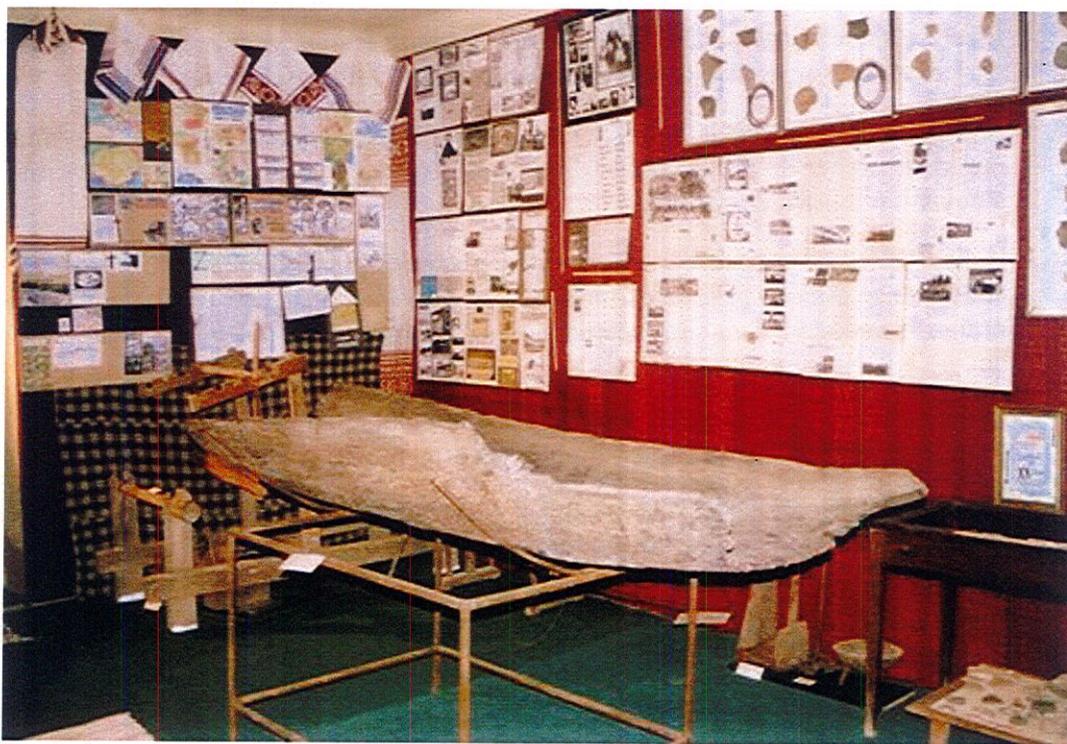
Această reședință a avut o istorie zbuciumată, fiind în repetate rânduri distrusă de invadatori și apoi refăcută de comite cu ajutorul iobagilor din zonă. În anul 1241, localitatea este distrusă din nou de către tătari, care intră pe Valea Crișului. Alb în Apuseni, iar Siblesy se refugiază în cetatea Dezna.

În anul 1574 reședința este din nou distrusă de către armata otomană, care cucerește cetatea Dezna.

Prima mențiune documentară a Sebișului datează din anul 1574, când se afla în proprietatea Beiului din Ineu, sub a cărei administrare se găsea întreg teritoriul. Pe la jumătatea secolului al XV-lea, Sebișul apărea împărțit în trei zone: Sebiș – pe teritoriul gării C.F.R. de astăzi și împrejurimi, Boroș – pe teritoriul din partea dreaptă a pârauului Valea Deznei (satul vechi) și Mizocra – pe locul unde au fost viile Sebișului (care aproximativ din secolul XVI nu mai apare menționat).

La 24 aprilie 1597, după trădarea lui Kendy Ferencz, Kornis Gaspar a primit de la Bathory Zsigismund, între altele cetatea Dezna, localitatea Boroș – Sebeș, ce ținea de stăpânirea cetății Dezna și izvoarele termale (de la Moneasa). Kornis Gaspar, care a stăpânit Sebișul de două ori, a fost consilier, căpitan și prefect de Maramureș.

Imaginea nr. 3 – Atestări arheologice ale orașului Sebiș

Sursă - <https://www.google.ro/search?q=atestari+arheologice+ale+orasului+sebis>

Dominația străină continuă în această zonă, în anul 1601 aflându-se sub stăpânirea lui Toldy Istvan, în 1613 a lui Bethlen Gabor și Keresztesy Gals, în 1614 Rheday Pal și Kornis Gaspar, în 1633 l-a primit Kornis Zsigmond, iar între 1649-1655 Keresztesy Gals.

Între 1658-1693 a intrat din nou sub stăpânire otomană. În 1746 Sebișul avea statut de târg (opidum Sebeș). În anul 1752 când s-a încheiat procesul de reîncorporare integrală a localităților, județul Arad număra 168 de localități, printre care și Sebișul (Boroș-Sebeș) la poziția nr. 53 din districtul Ineu.

În jurul anului 1790 localitatea Boroș - Sebeș se află în proprietatea prințului de Modena, în 1804 contele Konigsegg de Rothenfels și Aulendorf a fost înzestrat cu domeniul Boroș - Sebeș, apoi contele Wadstein, care a construit în 1814 castelul ce-i poartă numele, aflat în centrul orașului și în fine ultimul reprezentant al dominației străine, contele Wencheim.

În acest timp noua vatră a localității primește conturul măsurilor de sistematizare impuse de imperiul austro-ungar, iar populația autohtonă românească, ca urmare a numeroaselor revolte din acele vremuri începe să primească unele drepturi pe plan social și politic.

La sfârșitul secolului XVIII, dar mai cu seamă în prima jumătate a secolului XIX, pe fundalul destrămării feudalismului, încep să apară și în aceste zone influențele orânduirii capitaliste.

Încep să se defrișeze păduri valorificându-se masa lemnoasă și extinzându-se terenurile agricole și pășunile, încep să se exploateze piatra și zăcămintele de fier.

Astfel, a fost construit la Sebiș în anul 1840, de către contele Konigsegg, primul și cel mai mare atelier de prelucrat fier din această parte a Apusenilor, atelier care mai târziu a devenit o fabrică dezvoltată.

În anul 1860, ca urmare a aplicării legilor austriece privind mineritul, acest domeniu de activitate se extinde prin construirea de către contele Wadstein Erno a unui laminor de proporții mai mari care și-a început activitatea în 1861, având o capacitate de 800 t pe an.

Acest lucru a dus la sporirea numărului de muncitori, în special la topitoria de fier din Prăjești și fabrica siderurgică și implicit la extinderea și dezvoltarea localității.

La sfârșitul secolului XVIII se începe și construirea unei mori pe Valea Deznei în zona cunoscută sub denumirea Strâmtura, între dealul Pleșcuța și pădurea Pleșa. Această moară a fost făcută din piatră, acoperită cu șindrilă, fiind acționată de apă printr-un canal și a adus venituri importante comunității, venituri folosite pentru repararea casei comunale și construirea școlilor română și reformată.

Din această perioadă găsim menționate și numele primilor învățători care au predat la școala românească și anume: Simeon Tomuța (1813), Moise Popovici (1834), Moise Magdu (1834), Gheorghe Vesa (1835), Nicolae Tomuța (1857) și alții.

Pe fondul luptei pentru drepturi economice, politice și culturale, locuitorii din aceste locuri își aduc aportul, prin reprezentanți, la manifestările mai importante desfășurate sub primatul politic național al luptătorilor Aradului și a societății Astra.

La 1892, românii din Sebiș și-au stabilit reprezentanții în sprijinirea cauzei Memorandului de la Viena.

Imaginea nr. 4 – Clădirea administrativă și monumentul eroilor

Sursă—<http://www.primariasebis.ro/contact-ro>

La sfârșitul primului război mondial, seculară stăpânire străină asupra meleagurilor Transilvaniei încetează.

În toamna anului 1918 și Sebișul a dat jertfe pentru cauza Unirii, existând în cinstea acestora, un monument în Parcul Tineretului din oraș.

Și în Sebiș s-au constituit gărzii patriotice, o delegație participând la Adunarea de la Alba-Iulia din Decembrie, ducând mesajul sebișenilor la unirea Transilvaniei cu patria mamă.

1.4. Condiții de relief

Orașul Sebiș se află amplasat în partea de nord-est a județului Arad, în depresiunea Buteni – Bocsig, la zona de contact cu dealurile Ciunțești – Crocna, dealuri ce delimitează această depresiune în partea Nordică, având o altitudine ce variază între 200 m și 350 m.

Suprafețele cele mai des întâlnite de-a lungul acestor culmi sunt situate la altitudine absolută de 200 – 250 m adică la circa 100 – 120 m deasupra câmpiei Crișului Alb. Energia de relief este cuprinsă între 150 – 300 m.

În lungul liniei de contact a culmilor deluroase cu câmpia Crișului Alb s-a format un tăpșan deluvio-proluvial, mai ales pe seama numeroaselor conuri de dejecție de la gura văilor care ies în câmpie.

Trecerea spre câmpia Crișului Alb se face printr-un versant cu înclinație moderată, care marchează o diferență de nivel de 60 – 80 m, mai accentuată în porțiunile unde apar

câteva înălțimi izolate, alcătuite din roci mai rezistente, care pe alocuri trec de 300 m – dealurile Sebiș – Berindia.⁴

Orașul Sebiș se află poziționat în cadrul unuia dintre cele 14 unități principale de relief, în care e împărțit teritoriul județului Arad.

Piemontul Codrului este situat la marginea de vest a Munților Codru-Moma și este reprezentat printr-o suprafață netedă, ușor înclinată dinspre munte spre câmpie, cu o pantă medie de 15°, dezvoltată pe roci friabile panoniene, provenind din erodarea acestora. Rețeaua hidrografică, drenată de Teuz și Crișul Alb, a creat un sistem de interfluvii paralele. În cadrul piemontului eroziunea a scos la suprafață o serie de structuri vulcanice neogene (la Archiș și Sebiș, unde Valea Deznei formează un defileu epigenetic) în spatele cărora s-au format mici depresiuni (Hășmaș, Groșeni, Buhani-Dezna).

Altitudinile medii ale principalelor localități sunt următoarele:

Tabelul nr. 1 - Altitudinile medii ale principalelor localități din proximitatea orașului Sebiș

Localitatea	Altitudinea (m)
Nădlac	90
Arad	108
Lipova	130
Săvârșin	153
Chișineu Criș	351
Sebiș	431
Ineu	451
Brad	455
Gurahonț	515
Hălmașiu	650

Sursă – Date preluate din Planul Urbanistic General al orașului Sebiș

1.5. Rețea hidrografică și resurse de apă

La sud de orașul Sebiș curge râul Crișul Alb al cărui afluent, Dezna, străbate orașul.

Crișul Alb intră în județul Arad cu circa 10 mc/s iar la ieșire nu depășește 20 mc/s fiind folosit aproape numai pentru agricultură și în unități piscicole.

Cel mai important afluent al acestei artere hidrografice este pârâul Dezna, cu un debit de 2,62 mc/s, amplasat în partea de sud vest a teritoriului administrativ.

Cele două râuri, Mureșul și Crișul Alb care străbat județul de la est la vest aduc un important aport de debite și în același timp au construit pe parcursul ultimei ere geologice, două mari acvifere, conurile aluvionare, cu mari rezerve de ape subterane.

⁴Informații regăsite și în Strategia de dezvoltare locală a orașului Sebiș, 2008 - 2013

Acest lucru a permis dezvoltarea alimentărilor cu apă pentru populație și ramuri economice, fără restricții.

Sunt identificate următoarele resurse de apă teoretice și tehnic utilizabile:

Tabelul nr. 2 - Resurse de apă teoretice și tehnic utilizabile

Bazinul hidrografic	Resursă de suprafață		Resursă din subteran	
	Teoretică	Utilizabilă	Teoretică	Utilizabilă
Crișul Alb	3116,4 mil. mc	744,734 mil. mc	-	-

Sursă – Date preluate din Planul Urbanistic General al orașului Sebiș

Resursele de apă subterane sunt deosebit de valoroase atât sub aspect cantitativ, cât și calitativ contribuind decisiv la satisfacerea nevoilor populației și ramurilor economice, în special industriale. Conul de dejecție al Crișului Alb are un bun potențial și rezolvă problemele apei potabile pentru o serie de localități.

Depozitele panoniene de sub conul de dejecție al Crișului Alb sunt în general sărace în apă însă prezintă uneori intercalații nisipoase care, interceptate în unele foraje de exploatare, debitează artezian. Forajele de exploatare cu adâncimi cuprinse între 150 și 350 m sunt în mare parte executate de unități nespecializate care nu au luat date despre stratificarea interceptată. Apa are în genere miros de hidrogen sulfurat, gust slab metalic și frecvent prezintă caracter de „apă moale” (duritate totală scăzută de 2-4°D). Uneori se semnalează conținuturi depășite de fier și mangan și emanații de gaz metan.

Calculul acestor rezerve s-a făcut cu următorii parametri: suprafață = 952 km²; Grosime medie a straturilor acvifere din panonian existente sub conul de dejecție al Crișului Alb = 15 m (de la 30 de m în jos apa nu prezintă interes ca apă potabilă întrucât frecvența devine mezotermală); coeficient de cedare mediu al nisipurilor acvifere = 0,05.

În concluzie putem afirma că alimentarea cu apă a populației județului Arad este asigurată în majoritate din subteran. Apele de medie adâncime cantonate în conul aluvionar al Crișului și al Mureșului constituie principala resursă de apă pentru populație. Există 4 captări din ape de suprafață pentru alimentarea populației: la Sebiș, Hălmașiu, Căsoaia și Moneasa, care totalizează un volum de 564 mii mc/an.

Se constată an de an creșterea volumului de apă industrială captată din subteran prin foraje proprii de către tot mai mulți agenți economici. Aceasta se întâmplă datorită costului tot mai ridicat al apei distribuite prin rețelele de alimentare. Monitorizarea calității apelor freatice cuprinse în rețeaua de supraveghere națională se face de către filiala Oradea a Direcției Apelor Crișuri. Valoarea concentrațiilor indicatorilor de calitate ai apelor subterane se încadrează în general în limitele admise.

1.6. Condiții de climă

Zona având o orientare vestică și sudică beneficiază de o mai mare cantitate de căldură și lumină.

Durata de strălucire a soarelui însumează un număr mediu anual de 2.000 ore cu soare. Cantitatea de radiație solară globală realizată anual este de circa 110 – 115 kcal/cm² din care cea mai mare, circa 100 kcal/cm² se realizează în sezonul cald, respectiv în cadrul perioadei de vegetație, crescându-se astfel condițiile favorabile desfășurării ciclului biologic al culturilor. Temperatura medie anuală este delimitată de izoterma de 10°C.

În cursul anului luna cu cele mai frecvente temperaturi negative este ianuarie, cele mai ridicate valori medii ale acestei luni fiind cuprinse între 0°C – 1°C. Luna cea mai caldă din timpul anului este iulie, temperatura medie fiind cuprinsă între 20°C și 21°C. Cel mai lung interval cu temperaturi medii zilnice de 5°C, peste 250 zile, realizat în zonele de câmpie și piemontane conduc la o sumă a temperaturilor de peste 3.800⁰, ceea ce satisface pe deplin necesarul desăvârșirii ciclului biologic al culturilor și plantațiilor.

Durata medie a intervalului de zile fără îngheț este mai mare de 180 zile în cadrul căruia se înregistrează 95 – 100 zile de vară (temperatură maximă mai mare de 25°C) și circa 35 zile tropicale (temperatură maximă mai mare de 30°C).

Intervalul cuprins între data medie a primului îngheț de toamnă și a ultimului îngheț de primăvară este intervalul posibil cu îngheț. Zilele de îngheț cu temperatura sub 0°C sunt mult mai puține (cca 90), fapt deosebit de important pentru plantele de cultură care ierneză.

În frecvența anuală a vântului se simte influența Carpaților Apuseni care având rol de baraj orografic diminuează influența componentei estice. Cea mai mare frecvență o are circulația sudică: SE (13,7%), S (13%), SV (10%) și nordică: N (12,4%), NE (7%). Față de acestea însă calmul reprezintă cel mai mare procent, respectiv 21,3%.

Vitezele medii anuale ale vântului pe direcții depășesc 3 m/s iar cele mai mari viteze medii se înregistrează pe direcția N (4,3 m/s), NV (4,2 m/s), V (4 m/s), restul vitezelor fiind cuprinse între 2,6 și 3,6 m/s. În cursul anului frecvența și viteza vântului se modifică odată cu schimbarea circulației atmosferice. Zona beneficiază de precipitații cuprinse între 700 – 800 mm/an. Față de cantitatea anuală de precipitații primită de sol, cantitatea de apă cedată atmosferei prin evaporare de pe suprafața solului și a plantelor este ceva mai mică (500 mm/an).

Ținând seama că precipitațiile se distribuie în cursul anului, în timp ce evapotranspirația se produce numai în lunile calde ale anului, din aprilie până în septembrie, rezultă un raport deficitar între cantitatea de apă primită și cedată. Cel mai mare deficit are loc în luna iulie, luna cea mai caldă.

Ca o consecință, în lunile calde ale anului se impune a fi luate unele măsuri hidroameliorative. În ansamblul anului însă, situația se omogenizează datorită rezervei de apă acumulată în sol în sezonul rece.

1.7. Caracteristici geotehnice

Dealurile piemontane au fost sculptate în depozite sedimentare, alcătuite dintr-o alternanță de argile, marne, nisipuri și pietrișuri.

În unele locuri de sub cuvertura pliocenă au fost scoase la suprafață formațiuni mai vechi, mai rezistente la eroziuni, mai ales andesite.

În ceea ce privește câmpia piemontană, sub aspect litologic, aceasta se constituie dintr-o alternanță de nisipuri și pietrișuri peste care sunt depozite de argile loessoide de grosimi variabile între 5 și 10 m.

Fiecare sector în parte al câmpiei piemontane prezintă caractere locale specifice care impun considerarea lor funcțională diferit:

1. Zona centrală, zonă în care sunt umpluturile recente de grosime mică. Sunt prevăzute aluviuni grosiere ale văii Dezna, alcătuite din pietrișuri și bolovănișuri în amestec cu nisipuri. Adâncimile de fundare variază între 1 – 2 m în funcție de morfologia terenului natural.

2. Zona aferentă străzii ce duce la Buteni, începând de la pod în partea dreaptă o fâșie îngustă paralelă cu strada și toată partea stângă după sol vegetal sau umplutură, zonă în care predomină argile vârtoase până la adâncimi de 2,30 – 4,30 m, care reprezintă suportul bun pentru construcții.

3. Zona aferentă drumului ce duce la Cărand, zonă în care predomină argila la suprafață iar adâncimile de fundare sunt minimum 2 m, deoarece argila are contractilă.

Apa subterană în primele două zone poate atinge 0,30 – 0,50 m de nivel teren și este direct influențată de apa văii Dezna. În zona 3 deoarece terenul este în pantă, apa subterană este la o adâncime cu mult mai mare și nu afectează fundațiile.

1.8. Condiții geologice. Soluri

Condițiile pedogenetice diversificate ale județului Arad au favorizat dezvoltarea unei varietăți de tipuri de sol aparținând claselor molisoluri, argiluvisoluri, soluri hidromorfe, soluri halomorfe, vertisoluri și soluri neevoluate. Complexitatea interacțiunii condițiilor edafice, climatice și geomorfologice a generat dezvoltarea unei varietăți de tipuri și subtipuri de sol.

Dealurile piemontane au fost sculptate în depozite sedimentare, alcătuite dintr-o alternanță de argile, marne, nisipuri și pietrișuri. În unele locuri, de sub cuvertura pliocenă, au fost scoase la zi, formațiuni mai vechi, mai rezistente la eroziune, mai ales andezite.

În ceea ce privește câmpia montană, sub aspect litologic, se constituie într-o alternanță de nisipuri și pietrișuri, peste care sunt depozitate argile loessoide de grosimi variabile 5 și 10 cm.

Fiecare sector în parte al câmpiei piemontane, prezintă caractere locale specifice, care impun considerarea lor funcțională în mod diferit. Calitatea solurilor reprezintă un indicator relevant în operația de apreciere a resurselor.

Pentru a evalua potențialul natural al terenurilor agricole în vederea folosirii lor raționale, solurile au fost împărțite în clase, tipuri și subtipuri, în funcție de diferite criterii, cum sunt: troficitatea, cantitatea de microorganisme, oferta ecologică, capacitatea bioproductivă și capacitatea de protecție, de fertilitate sau productivitate ș.a. După criteriul productivității, solurile s-au divizat în cinci clase de pretabilitate.

Clasa de pretabilitate reprezintă aptitudinea terenului pentru o anumită folosință agricolă cu randament optim. Încadrarea terenurilor într-una din cele cinci clase de pretabilitate se face în funcție de potențialul productiv al acestora.

Evaluarea calităților pe clase constă în identificarea și caracterizarea factorilor care limitează capacitatea productivă.

În cadrul județului Arad, repartitia solurilor pe categorii de folosință reflectă repartitia solurilor zonale și intrazonale corelate cu geomorfologia teritoriului județului Arad.

În general, la repartizarea culturilor pe soluri și pe regiuni se ține seama de clasa de pretabilitate, inclusiv de condițiile de climă, de gradul de umiditate și de necesitatea rotației culturilor, precum și de cererea pe piață a produselor agricole. Factorii care atentează la diminuarea sau chiar la distrugerea diferitelor funcții ale solului și, prin aceasta, la capacitatea productivă a sa sunt următorii: seceta, excesul de umiditate, eroziunea solului prin apă, eroziunea eoliană, sărăturarea, compactarea solurilor, formarea crustei, fertilizanți – azot, fosfor, potasiu – lipsa de microelemente, distrugerea solului prin excavări, poluarea chimică, acoperirea solului cu deșeuri, scoaterea terenurilor din circuitul agricol.

Subsolul este și el bogat în resurse. Rocile utile și materialele de construcții, abundente și variate, au o valoare economică însemnată, remarcându-se îndeosebi marmura (Moneasa, Căprioara, Vârfurile), calcarele, granitele, dacitele, gresiile, andezitele, dioritele și balastul.

Importante depozite se află de-a lungul văii Mureșului (nisip, granit, granodiorit, diorit) și a Crișului Alb (andezit, uraniu, azbest), la Gurahonț și Bîrsa (pământuri colorate și caolin). Calcare și andezite se regăsesc în zăcămintul Covășdia - oraș Sebiș și în zăcămintul Pleșa de lângă orașul Sebiș, în timp ce argilele comune se regăsesc pe toată raza orașului Sebiș.

În zona centrală se găsesc umpluturi recente, de grosime mică și aluviuni grosiere ale văii Dezna alcătuite din pietrișuri și bolovănișuri în amestec cu nisipuri. Adâncimile de fundare variază între 1.00 - 2.00 m în funcție de morfologia terenului natural. Presiunea de calcul variază între 250 – 400 kPa.

În zona aferentă străzii spre Buteni, începând de la pod, în partea dreapta, pe o fâșie îngustă, paralelă cu strada și toată partea stânga are în componența solului, sub stratul de pământ vegetal sau umplutură, un strat de argilă vârtoasă, până la adâncimi de 2.30 – 4.30m. Acest teren reprezintă un suport bun pentru construcții cu presiuni de calcul între 200 – 250kPa.

În zona aferentă străzii spre Cărand (Beliu) predomină din nou argila la suprafață, care

reprezintă stratul postat cu presiuni ce pot atinge 300 – 350kPa iar adâncimile de fundare sunt de minimum 2.00 m, deoarece argila este contractilă. În zona blocurilor ANL, apa subterană în primele două zone, poate atinge 0.30 – 0.50 m față de nivelul terenului, fapt direct influențat de apa văii Dezna. În zona 3, deoarece terenul este în pantă, apa subterană este la o adâncime cu mult mai mare și nu afectează fundațiile.

Până la adâncimea de 3,60 m s-a interceptat un strat de umplură constituit de un complex argilos nisipos cafeniu gălbui, plastic consistent, iar de aici și până la 5,00 meste un complex nisipos cu pietriș cafeniu gălbui de îndesare medie. La baza forajului s-a interceptat un complex cu pietriș și bolovăniș gălbui saturat de îndesare medie.⁵ Nivelul maxim al apelor freatice la ora efectuării forajului (luna iunie 2005) a fost interceptată la adâncimea de 3,80 m.

Din punct de vedere seismic localitatea Sebiș se află amplasată conform macrozonării seismice după codul de Proiectare Seismic, privind zonarea de vârf a accelerării terenului pentru cutremure, având perioada medie a intervalului de revenire de 100 de ani deci o zonă cu caracteristici seismice reduse (conform normativului P100-96, localității Sebiș îi corespunde $a_g=0,08$ și $T_c=0,7$ sec).

Din punct de vedere al riscurilor naturale zona nu se încadrează în zonele de risc de natură geologică, hidrologică sau de altă natură. În regiune se pot găsi soluri brune de pădure, podzoluri și soluri de luncă. Solurile brune de pădure au un profil slab diferențiat colorat, brun sau brun gălbui cu nuanțe de obicei mai închise în orizontul superior din cauza prezenței humusului. Aceste soluri prezintă o fertilitate medie în agricultură, fiind prielnice pentru cultura plantelor industriale (floarea soarelui, sfeclă de zahăr, cânepă, in), a plantelor alimentare și a celor de nutreț. Sunt întâlnite pe aceste soluri și fânețe naturale.

Solurile podzolice provenite prin spălarea solurilor brune de pădure se găsesc în partea de sud a orașului și au o fertilitate naturală mică, ele necesitând o mai mare cantitate de îngrășăminte azotoase. Solul în apropierea Crișului Alb (pe cele două maluri) este aluvionar de luncă, argilos, cu o bogată vegetație de fâneață umedă. Fiind în apropierea apelor, aceste terenuri pot fi irigate ușor de unde pretabilitatea lor în legumicultură.

Totuși, menționăm faptul că există terenuri cu limitări în cazul utilizării lor cu destinația de terenuri arabile din cauza inundabilității frecvente fiind vorba în special de terenurile din lunca Crișului Alb. Unele dintre aceste terenuri au potențial de terenuri agricole și ar putea fi incluse în suprafața agricolă în urma efectuării unor lucrări de desecări și îndiguiri.

1.9. Floră, vegetație și faună

1.9.1. Flora și vegetația zonei este reprezentată de următoarele:

Păduri: gorun, garniță, stejar penduculat, fag, carpen, subarbreți și plantații de rășinoase.

⁵Conform datelor cuprinse în Proiectul nr. 55/2006, actualizat privind Planul Urbanistic General al orașului Sebiș.

Pajiști, fânețe, izlazuri: Festuca pseudovina, Festuca sulucata, Festuca Valleriana, Lolimi perene, Trifolium repens.

Zone cu exces de umiditate, lunca Crișului și a văii Dezna: Agrotis alba, Poa pratensis, Alopecurus pratensis, zăvoaie de sălcii, plopi și arini.

Plante medicinale: porumbă, soc, tei, mușetel, mentă, nalbă etc.

Plante de cultură: cereale, plante furajere, legume, pomi fructiferi (nucul are o dezvoltare foarte bună).

Parc dendrologic, cu peste 100 de specii de plante și arbori, la cantonul Ciuntărie.

În ceea ce privește distribuția vegetației se identifică următoarele:

a). Unități zonale pe altitudine:

- pajiști montane de păiuș roșu, iarba vântului și țapoșică;
- păduri montane de fag;
- pajiști secundare colinare de iarba vântului, păiuș roșu și terenuri agricole;
- păduri de gorun și gorun cu carpen;
- păduri de amestec cu specii de stejar și alte foioase (șleauri) în complex cu păduri de gorun sau stejar;
- păduri de gorun cu cer.

b). Unități zonale pe latitudine

- terenuri agricole și pajiști secundare;
- păduri de cer și garniță;
- păduri de stejar brumăriu cu arțar tătăresc și păduri de stejar pufos;
- terenuri agricole și pajiști puternic modificate cu păiușuri și colilie în silvostepă.

c). Unități intrazonale și azonale

- păduri de stejar de depresiuni, terase și piemonturi;
- complex de pajiști de păiușul oilor sau iarbă de sărătură pe soluri slab-mediu salinizate;
- terenuri agricole, pajiști de iarbă moale și păduri de anin negru în luncile din regiunea de deal;
- păduri de stejar, frasin, ulm în luncile de câmpie;
- terenuri agricole și pajiști de iarbă moale și păduri de anin negru, în luncile din regiunea din câmpie cu frecvență mare a asociației Poetum silvicolae și a subasociației cu specii de Trifolium și Medicago în cadrul asociației Alopecuretum pretense și cu frecvență mare a asociațiilor Poeto-Festucetum, Agrostideto-Festucetum;
- păduri extrazonale de stejar pufos;

- tufărișuri de liliac transilvănean.

Monumente ale naturii: Parcul dendrologic cu peste 100 de specii de plante și arbori, la cantonul Ciuntărie.

1.9.2. Pădurea, ca element constructiv al peisajului și sitului cu multiple funcțiuni

Este cunoscut faptul că pădurile au apărut cu mult înaintea apariției omului, dar rolul și importanța lor au fost percepute diferit atât în timp cât și în spațiu, în strânsă dependență cu dezvoltarea socio-economică și cu restrângerea continuă a resurselor forestiere, provocată de influențele antropice directe sau indirecte. Se spune chiar și este adevărat că dacă pădurile au apărut înaintea omului, acesta din urmă nu va putea supraviețui dacă pădurile vor dispărea.

Pe parcursul dezvoltării social umane, rolul și importanța resurselor forestiere au crescut, dar cu diferențe foarte semnificative de la o epocă la alta sau de la o zonă geografică la alta; de la începutul dezvoltării umane și pe tot parcursul istoriei societății, pădurile, care au ocupat cea mai mare parte din suprafața uscatului au pierdut mereu, dar în ritmuri diferite, din întindere și au jucat un rol din ce în ce mai important prin produsele și influențele lor benefice, asupra mediului fizic, biologic și asupra existenței și securității social - umane.

Rolul și importanța pădurilor trebuie interpretate evolutiv, la scară geografică și istorică. Inegală dezvoltare demografică și economică a făcut și va genera și în viitor ca perceperea rolului și a importanței pădurilor să fie diferită; de exemplu, la scară istorică, se poate aprecia că omul primitiv a găsit în păduri adăpost și hrană din belșug. Chiar astăzi mai sunt populații în apropierea zonelor polare sau în unele păduri tropicale a căror principală ocupație este încă vânătoarea sau prelucrarea artizanală a lemnului.

În societatea feudală, mai evoluată, pădurile au cedat mari suprafețe, din cele mai fertile, pentru dezvoltarea agriculturii sau creșterea animalelor. În perioada dezvoltării capitaliste, lemnul este utilizat nu doar pentru scopuri energetice și meșteșugărești, ci și pentru diferite ramuri ale industriei.

Cu toate că resursele forestiere continuă să se diminueze, cerințele de lemn și mai ales lemn pentru utilizări industriale au continuat să crească și se întrevăde încă un ritm ascendent de utilizarea lemnului. Aceste nevoi au condus la conștientizarea cât mai largă a rolului și importanței pădurilor, la necesitatea dezvoltării științelor silvice pentru a găsi soluții privind presiunile antropice și acoperirea nevoilor societății, în continuă creștere, cu produse și servicii, precum și la adoptarea unor legi și programe, la niveluri naționale sau internaționale, de apărare și dezvoltare a fondului forestier.

1.9.3. Impactul silviculturii asupra naturii și mediului

Pădurile au exercitat și vor continua să exercite un rol major de ordin fizico-geografic, bio-geografic și antropo-geografic prin variatele lor produse, dar mai ales prin

influențele binefăcătoare pe care le exercită prin însăși prezența lor pe mari întinderi terestre.

Încă de la apariția și întinderea lor, pe cea mai mare parte a uscatului planetar, pădurile au exercitat și vor continua să exercite un rol important în formarea și conservarea scoarței terestre, în dinamica formării solului și frânării proceselor erozionale, în modelarea microclimatului din interiorul și din exteriorul pădurii, în realizarea și menținerea unei impresionante diversități biogeografice și nu în ultimul rând în existența, dezvoltarea și securitatea social umană. Pe parcursul istoriei, începând din paleozoic, ecosistemele forestiere au contribuit decisiv în formarea depozitelor de cărbuni și a rezervelor petroliere care constituie și în zilele noastre o importantă resursă energetică fosilă. De-a lungul timpului, pădurile au jucat un rol inestimabil în formarea solurilor forestiere, iar o parte din acestea, în urma despăduririlor au devenit cele mai fertile soluri pentru agricultură sau alte activități umane.

Rolul fizico-geografic al pădurilor și impactul silviculturii asupra naturii și mediului, se manifestă în variate complexe moduri printre care amintim: conservarea formelor de relief și împiedicarea sau diminuarea proceselor erozionale, ameliorarea continuă a fertilității solurilor forestiere și din apropierea pădurilor, păstrarea resurselor de apă și echilibrul hidrologic, protecția apelor minerale, modelarea climatului intern și periferic al pădurii, protejarea unor obiective economice amplasate pe versanți ori zone expuse acțiunii unor factori perturbanți vătămători (zone aride și stepice, alunecări, avalanșe, protecția lacurilor hidroenergetice, acumulările de apă potabilă etc.).

Sub raport bio-geografic pădurile au exercitat și vor exercita un rol important atât prin capacitatea pădurii de a găzdui o impresionantă diversitate biologică cât și prin forța de a influența benefic și biocenozele învecinate. În comunitatea de viață a pădurii există un număr mare de specii din floră și din faună precum și microorganisme; astfel, se estimează că impresionanta diversitate biologică întâlnită la nivelul unei păduri, care îi conferă o mare diversitate structurală spațială și trofică contribuie la creșterea stabilității sale ecosistemice. De asemenea, actualmente se acceptă fără rezerve că pădurile exercită un rol deosebit de important în securitatea culturilor agricole și a altor biocenoze din apropierea sa.

Pădurea și vegetația forestieră pot exercita o importantă funcție urbanistică, antipoluantă, peisagistică și sanitară; de aceea, eforturile silviculturii trebuie îndreptate în viitor spre prevenirea destrămării, degradării sau dispariției pădurilor și a vegetației forestiere și în direcția creșterii procentajului de împădurire în zonele cu deficit considerabil de păduri.

La scară planetară dar și locală, putem afirma că impactul silviculturii asupra mediului este doar unul pozitiv deoarece pădurile reprezintă unica resursă de masă lemnoasă cu a alese însușiri tehnologice dar și mijlocul durabil și inegalabil de protecție și conservare a mediului fizic, biologic și social-uman.

1.9.4. Fondul forestier

Silvicultura este definită ca știința care studiază legile și procesele de viață ale pădurii și stabilește măsurile capabile să-i sporească productivitatea și să-i intensifice funcțiile

protectoare. Cu alte cuvinte, silvicultura are ca obiect de studiu cunoașterea pădurii precum și precizarea și fundamentarea măsurilor tehnice specifice de dirijare a dezvoltării sale în spațiu și timp, în conformitate cu scopurile gospodăririi silvice momentane, dar și de lungă perspectivă.

În sens larg, silvicultura, ca ramură de producție, integrează întreg sistemul de cunoștințe și tehnici privind cunoașterea pădurii, amenajarea și gospodărirea durabilă și eficientă a resurselor forestiere, protecția și conservarea acestora și conducerea judicioasă a întregului proces de gospodărire forestieră.

Fondul forestier cuprinde pădurile, terenurile afectate împăduririi și cele care servesc nevoilor gospodăririi silvice - terenurile pentru administrare silvică, drumurile și alte căi de acces în pădure, apele și talvegurile acestora din interiorul pădurilor, terenurile pentru culturi cinegetice și piscicole, pepinierele silvice, răchităriile, terenurile neproductive trecute în fondul forestier.

Scopul silviculturii este de a pune la îndemâna proprietarilor și a celor care activează sau cooperează în gestionarea durabilă a resurselor forestiere, a cunoștințelor, a tehnicilor și tehnologiilor necesare în vederea apărării, optimizării și valorificării în grad superior a produselor și influențelor binefăcătoare oferite de pădure, fără a-i periclita existența și stabilitatea ecosistemică în spațiu și timp.

Se impune tot mai mult diferențierea rațională și eficientă a organizării și gospodăririi eficiente a pădurilor cu rol principal de producție dar și a celor cu funcții prioritare de protecție a localităților, a solurilor, a lacurilor de acumulare, a celor de interes cinegetic, științific, peisagistic, a celor din bazinele hidrografice torențiale, a rezervațiilor naturale.

Silvicultura este chemată să-și adapteze și perfecționeze continuu tehnicile și tehnologiile de întemeiere și îngrijire a pădurii, de alegere și aplicare a regimurilor și tratamentelor, de reconstrucție a ecosistemelor necorespunzătoare structural și funcțional, de conservare eficientă a pădurilor supuse regimului special de conservare sau de ocrotire integrală.

În orașul Sebiș suprafața totală de fond forestier administrată de către Direcția Silvică Arad prin Ocolul Silvic Sebiș Moneasa cu regim de proprietate de stat este de 2.204,30 ha iar suprafața totală de fond forestier privat administrată de către Ocolul Silvic Codrii Zărandului este în suprafață de 12.370 ha.

În cadrul Ocolului Silvic Codrii Zărandului în anul 2016 s-au valorificat răchita pentru butași, împletituri și marfă, semințe forestiere, puiți forestieri din pepiniere, fructe de pădure, ciuperci comestibile din flora spontană, produse accesorii ale pădurii, produse piscicole și produse agricole.

Ocolul Silvic Codrii Zărandului, localitatea Sebiș a pus în circuitul economic, în anul 2006, o cantitate de 20.476 m³ de masă lemnoasă pentru agenții economici și o cantitate de 9.928 m³ de masă lemnoasă pentru consumul populației.

Pe raza Ocolului Silvic Codrii Zărandului, localitatea Sebiș nu s-au semnalat atacuri de dăunători biotici, nu s-a semnalat fenomenul de uscarea al arboratelor din fondul forestier administrat.

Posibilitatea de valorificare a pădurilor administrate de către Ocolul Silvic Codrii Zărandului, localitatea Sebiș, conform amenajamentului pastoral pentru anul 2008, este de 35.992 m³, după cum urmează:

- tăieri de produse principale – 23.271 m³;
- tăieri de produse secundare – 8.806 m³;
- tăieri de igienă – 3.138 m³;
- curățiri – 777 m³.

Anual volumul recoltat efectiv de masă lemnoasă din pădurile administrate de către Ocolul Silvic Codrii Zărandului, localitatea Sebiș este în total de 30.404 m³ după cum urmează:

- pentru agenții economici – 20.476 m³;
- pentru populație – 9.928 m³.

Ocolul Silvic Codrii Zărandului, localitatea Sebiș, în cursul anului 2008, nu a inventariat zonele cu deficit de vegetație forestieră.

Din informațiile furnizate de către Ocolul Silvic Codrii Zărandului, localitatea Sebiș, rezultă că în anul 2008 nu s-au aprobat pentru nicio suprafață de teren aflată sub administrarea lor schimbarea categoriei de folosință pentru construirea de drumuri forestiere.

Suprafețele de pădure regenerate în raza Ocolului Silvic Codrii Zărandului, localitatea Sebiș sunt împăduriri integrale pe 12,5 ha și regenerări naturale pe 24,4 ha. Reușita regenerărilor este bună, nu s-au semnalat suprafețe afectate de secetă. Activitatea forestieră este asigurată de Direcția Silvică Arad prin Ocolul Silvic Sebiș Moneasa cu un fond forestier administrat de 2.240,30 ha proprietate publică a statului.

Anual volumul recoltat mediu efectiv de masă lemnoasă recoltat din pădurile administrate de către Ocolul Silvic Codrii Zărandului, localitatea Sebiș, este următorul:

- pentru agenții economici este de 8.000 m³, din care produse principale 6.700 m³, produse secundare 680 m³, produse de igienă 620 m³;
- pentru populație este de 825 m³, din care produse principale 395 m³, produse secundare 200 m³, produse de igienă 225 m³.

Din datele furnizate de Direcția Silvică Arad, în suprafețele administrate nu au fost semnalate fenomene de uscarea arborilor sau de apariție a unor dăunători și desi nu sunt cunoscute suprafețele cu deficit de vegetație forestieră, se fac reîmpăduriri și regenerări pe suprafețe cuprinse între 5 și 19 ha.

Se consemnează faptul că suprafața totală de pădure raportată la populația localității este de 2,22 ha/locuitor, astfel că orașul Sebiș, raportat la indicatorii globali ai României, asigură o îndeplinire corespunzătoare a indicatorilor naționali în materie.

1.9.5. Fauna zonei este reprezentată de următoarele:

Mamifere: căpriorul, mistrețul, râsul comun, veverița, ariciul.

Mamifere răpitoare: dihorul comun, jderul de scorbura, vulpea și accidental lupul.

Păsări: mierla, pițigoii, sturzul cântător, graurul, ciocănitorea, gaița, coțofana, prepelița, potârnichea, fazanul, turtureaua, barza, porumbelul.

Păsări răpitoare: uliul păsărar, bufnița, huhurezul.

Reptile: șarpele de pădure, șarpele de casă, gușterul.

Pești: cleanul, mreana, boistocanul, scobaru, știuca și somnul.

1.10. Analiza SWOT

Puncte tari	<p>Sol favorabil pentru pășuni, fânețe</p> <p>Existenta forței de muncă calificată în agricultură</p> <p>Condiții pentru cultivarea următoarelor: grâu, porumb, ovăz, orz, sfeclă de zahăr, floarea soarelui, in, rapiță, tutun</p> <p>Suprafața agricolă a orașului și distribuția pe categorii de folosință a terenurilor</p> <p>Prezența fondurilor europene nerambursabile ce pot fi atrase în vederea impulsivării afacerilor în agricultură și pentru tinerii fermieri.</p>
Puncte slabe	<p>Investiții insuficiente în agricultură</p> <p>Lipsa unui sistem centralizat de desfacere a produselor agricole</p> <p>Utilaje agricole insuficiente pentru efectuarea la timp a lucrărilor agricole</p> <p>Îmbătrânirea forței de muncă în agricultură</p> <p>Pensii mici pentru agricultori, ceea ce conduce la insuficiența investițiilor în agricultură de către aceștia</p> <p>Dotarea tehnică slabă a tuturor sectoarelor din zootehnie și agricultură</p> <p>Lipsa resurselor materiale care să faciliteze angajarea specialiștilor în agricultură în stadiul actual</p> <p>Lipsa unor politici guvernamentale coerente în domeniu</p>
Oportunități	<p>Condiții favorabile de obținere a produselor ecologice ce pot fi</p>

	<p>exportate în condiții deosebit de avantajoase</p> <p>Dezvoltarea sectorului prelucrării produselor agricole</p> <p>Creșterea valorii adăugate a produselor agricole</p> <p>Existența unor asociații profesionale și a unor organisme de sprijin a producătorilor</p> <p>Susținerea formelor asociative</p> <p>Sprijinirea exploatațiilor agricole de semisubzistență</p> <p>Sprijinirea fermierilor și deținătorilor de păduri să utilizeze servicii de consiliere și consultanță în vederea îmbunătățirii performanțelor generale ale activității acestora, conform înregistrării APIA</p> <p>Promovarea inițiativelor de dezvoltare rurală</p> <p>Îmbunătățirea și perfecționarea competențelor profesionale a persoanelor adulte care activează în domeniile agriculturii și industriei agro-alimentare</p> <p>Calificarea și recalificarea, instruirea și perfecționarea persoanelor ocupate în agricultură de subzistență</p> <p>Reabilitarea și întreținerea pășunilor, livezilor și pepinierelor pomicole și viticole</p> <p>Existența cadrului legislativ pentru înființarea și dezvoltarea exploatărilor agricole</p> <p>Dezvoltarea economiei rurale și creșterea productivității în sectorul agricol</p>
Amenințări	<p>Eroziunea și degradarea calității solului, umiditatea excesivă ce duc la scăderea randamentului</p> <p>Risc sporit de inundații</p> <p>Utilaje agricole puține ce determină imposibilitatea încadrării în perioadele optime de executare a lucrărilor</p> <p>Capacități reduse de prelucrare a producției vegetale ce pot determina pierderi în perioadele de vârf de producție</p> <p>Cadru legislativ instabil</p> <p>Slabă informare a agricultorilor cu privire la normele europene</p>

CAPITOLUL 2 – EVALUAREA CONDIȚIILOR DE MEDIU

2.1. Surse de poluare

În orașul Sebiș nu există surse de poluare majoră datorită lipsei unei activități industriale intense care să le genereze; efectul de degradare al factorilor de mediu se manifestă printr-o poluare generală de surse dispersate la nivel de oraș.

Sursele de poluare sunt reprezentate de:

- sistemul de canalizare a apelor uzate menajere care nu acoperă în întregime tot teritoriul, în condițiile în care există sistem centralizat de alimentare cu apă;
- gospodării ale populației, ca sursă generatoare de deșeuri menajere (ambalaje), emisii de noxe de la sistemele de încălzire ale locuințelor, emisii de oxizi de azot, oxizi de sulf, oxizi de carbon) în strânsă legătură cu natura combustibililor, înălțimea coșurilor și nivelul de concentrare pe unitatea de suprafață;
- existența deșeurilor reziduale provenite din industria pielăriei, în special din gospodăriile micilor întreprinzători.
- capacitatea redusă a stației de epurare de 9,2l/s, față de 19.801/s proiectată și raportat de consumul total de apă;
- folosirea latrinelor și a puțurilor absorbante (pristere) neizolate față de sol și pânzele freatice în gospodării cu efecte în acumularea de substanțe organice în apa freatică de mică adâncime și în sol;
- rampa actuală de gunoi nu are capacitatea necesară de absorbție a gunoiului menajer colectat de la cetățeni și de la societățile existente în oraș;
- traficul rutier care generează emisii de gaze de eșapament de la autovehiculele aflate în trafic; noxele emise (oxizi de sulf și azot, acroleină, plumb și metale grele, compuși organici volatili) sunt determinate cantitativ de nivelul valoric de trafic înregistrat, tipul motoarelor și distanța față de arterele rutiere.

2.2. Calitatea factorilor de mediu

2.2.1. Calitatea aerului

Principalele surse de poluare a aerului sunt: centrala termică, societățile din industria lemnului și alimentară, care funcționează cu avizul Agenției de protecția mediului.

2.2.2. Calitatea apei

Sursa de apă pentru zonă este captarea de suprafață din pârâul Dezna în Prăjești, care este tratată corespunzător în stația de tratare.

Având în vedere faptul că sursa de apă este situată în amonte de localitate, prin activitățile social-economice desfășurate nu se produce poluarea sursei de apă.

2.2.3. Calitatea solului

Zonele degradate de pe teritoriul orașului sunt legate de neamenajarea și neîntreținerea malurilor unor albie de ape. Astfel, traseul Deznei este îndiguit pe cea mai mare porțiune din localitate, însă terenul dintre dig și apă este degradat.

2.2.4. Calitatea vegetației

Vegetația existentă în zonă nu este afectată de factori poluanți, cel mult de unele exploatări spontane, necontrolate.

2.3. Analiza SWOT

Puncte tari	Lipsa surselor de poluare majoră cu origine locală, datorită lipsei unei activități industriale intense care să le genereze Spațiul rural neafectat, curat Capital natural de valoare deosebită din punct de vedere al geofondului, biodiversității, peisajului, resurselor de apă
Puncte slabe	Degradarea factorilor de mediu la nivel local ca un efect al poluării generale de surse dispersate la nivel de oraș Investiții insuficiente în promovarea unor politici și a unor activități prietenoase cu mediul Lipsa resurselor materiale care să faciliteze promovarea unor programe eficiente de conștientizare a locuitorilor orașului cu privire la necesitatea protejării mediului Implementarea necorespunzătoare/insuficientă a politicilor pentru reciclarea deșeurilor rezultate din activitățile economice Nivelul scăzut al managementului informației de mediu Nivelul scăzut al conștiinței publicului cu privire la problemele de mediu locale și regionale
Oportunități	Disponibilitatea resursei umane pentru activități de reconversie profesională spre „meseriile verzi” Existența unor programe de finanțare a activităților de construire, modernizare stații de epurare a apei Existența unor oportunități de finanțare din fonduri structurale și/sau guvernamentale cu obiective ce vizează soluționarea problemelor de mediu
Amenințări	Risc permanent de degradare progresivă a factorilor de mediu cu efect direct agravant asupra condițiilor de viață a locuitorilor orașului Sebiș și a celor din împrejurimi Problema mediului nu reprezintă o prioritate a autorităților publice centrale și locale

3.1. Suprafața administrativă

3.1.1. Structura suprafeței administrative

Orașul Sebiș ocupă o suprafață de 6.577 hectare, din care 53,96% din suprafață o reprezintă terenul agricol și anume 3.651,48 ha. După forma de proprietate, terenul agricol este deținut în proporție de peste 97% de proprietari privați, în timp ce terenul neagricol este deținut într-o proporție de peste 2,70% de stat.

Tabelul nr. 3 – Situația terenului pe tip de proprietate 2014 - 2015

Specificație	Teren agricol		Teren neagricol		Total
	ha	%	ha	%	Ha
Proprietate publică a UAT	38	7,35	478	92,65	517
Proprietate privată a UAT	494	29,30	1.192	70,07	1.686
Proprietate privată	2.323	90,81	235	9,19	2.558
TOTAL	2.855	59,97	1.905	40,03	4.761

Sursă– Datele furnizate de Registrul agricol din cadrul Primăriei orașului Sebiș

Din punct de vedere al evoluției terenului, în ultimii 5 ani structura suprafeței administrative a orașului s-a modificat, după cum se poate observa din datele prezentate mai jos, mici variații înregistrându-se la categoria teren agricol, păduri/ape și bălți, teren intravilan și teren neproductiv.

Tabelul nr. 4 – Situația terenului pe categorii de folosință 2014 – 2015

Categoria de folosință	Existent în PUG
Suprafață totală	6.577
Teren agricol, din care:	3.651,48
- arabil	1.802,68
- pășuni și fânețe	1.680,63
- vii și livezi	168,17
Păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră	2.025
Ape și bălți	95
Teren intravilan	654,82
Neproductiv	82
Drumuri (km)	68,7

Sursă– Datele furnizate de Registrul agricol din cadrul Primăriei orașului Sebiș

Suprafața agricolă totală este alcătuită din teren arabil în cea mai mare parte, 1.802,68 ha, pășuni și fânețe 1.680,63 ha, respectiv vii și livezi 168.17 ha. Fondul forestier acoperă 2.025 hectare. Luciul de apă care se află pe întinderea orașului este de 2,5 ha. Terenul intravilan al orașului ocupă în prezent o suprafață de 654,82 hectare.

Bilanțul teritorial intravilan la 2014 – 2015 se prezintă conform tabelului de mai jos:

Tabelul nr. 5 –Bilanțul teritorial intravilan 2014 -2015 propus

ZONE FUNCȚIONALE	Suprafață propusă (ha)	Procent din total (%)
Locuințe și funcțiuni complementare	347.3	36.64
Unități industriale și depozite	342.43	36.12
Unități agro-zootehnice	20.35	2.15
Instituții și servicii de interes public	46.15	4.87
Căi de comunicație și transport rutier feroviar	105.06	11.08
Spații verzi, sport, agrement, protecție	37.98	4.01
Construcții tehnico-edilitare și zone protecție	6.34	0.67
Gospodărire comunală	0.30	0.03
Destinație specială, terenuri libere, cimitire	42.04	4.43
TOTAL INTRAVILAN	947.95	100

Sursă – Datele furnizate de Registrul agricol din cadrul Primăriei orașului Sebiș

Ca urmare a necesităților de dezvoltare, precum și pe baza concluziilor studiilor de fundamentare se are în vedere modificarea zonelor funcționale existente în structura și mărimea lor (amplasări de noi obiective, amenajări sau reamenajări).

De asemenea, trebuie avute în vedere, așa cum se arată în Planul Urbanistic General al orașului Sebiș, noi suprafețe de teren intravilan, prin creșterea suprafeței intravilanului de la 654,82 ha la 947,95 ha.

Astfel, limita intravilanului localităților ar urma să se modifice, noua limită incluzând toate suprafețele necesare dezvoltării pe o perioadă viitoare. Propunerile privind noul intravilan și relația cu intravilanul existent sunt justificate în piesele scrise și în piesele desenate cuprinse în Planul Urbanistic General al orașului Sebiș.

Prin modificările propuse se are în vedere păstrarea tuturor trupurilor intravilane existente (acestea fiind luate în perimetrul constructibil cu statut de curți construcții, adăugându-se la acestea extinderile operate, respectiv PUZ-urile aprobate în zonă).

Planul Urbanistic General al orașului Sebiș propune păstrarea zonificării funcționale a orașului Sebiș, funcțiunile existente și operarea de extinderi doar acolo unde solicitările și oportunitățile apărute o impun.

Pentru omogenizarea și egalizarea distanțelor dintre centrul localității și limitele ei prin plan au fost propuse amplasarea de dotări și servicii menite să faciliteze accesul tuturor locuitorilor la acestea. Zona centrală planificată ar avea o suprafață de 46,15 ha și ar beneficia de dotări adecvate pentru servicii de interes general cu efectul rezolvării circulației pietonale și rutiere adecvate.

Zona de locuințe și funcțiuni complementare propusă ar prezenta o suprafață de 347,30 ha dispusă omogen pe cele două maluri ale pârâului Dezna, cu o ramificație spre comuna Moneasa.

Dezvoltarea zonei de locuințe prin parcelarea unor loturi noi ar urma să se realizeze în următoarele zone:

- pe partea de sud a străzii Calea Aradului până la calea ferată;
- în partea de sud a străzii Basarabia, între calea ferată, limita de intravilan și DE1055;
- în dreapta și în stânga drumului DJ792B în continuarea cartierului Prăjești;
- în zona de nord-vest a localității, între limita de intravilan veche și nou propusă înspre Dealul Pleșa.

Zonele cu unități industriale (342,43 ha) și agricole (20,35 ha) se pot dezvolta în scenariul propus atât în zona existentă, cât și în partea de sud a căii ferate existente până la limita intravilanului, în partea nordică a orașului până la intravilanul nou propus.

De asemenea, înspre partea dreaptă a drumului până la cimitirul existent se propune prin Planul Urbanistic General al orașului Sebiș o dezvoltare a zonei industriale, trup izolat 3 – parc fotovoltaic, zonă pentru care sunt deja aprobate planurile urbanistice zonale.

Tabelul de mai jos reflectă situația existentă și situația propusă/dorită a bilanțului teritoriului unității-administrativ teritoriale orașul Sebiș:

Tabelul nr. 6 - Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în limita teritoriului administrativ

TERITORIU	existent în PUG		existent real		propus	
	HA	%	HA	%	HA	%
EXTRAVILAN	6.039,54	91,83	6.024,16	89,02	5.819,05	85,99
INTRAVILAN	654,82	6,36	742,84	10,98	947,95	14,01
TRUP PRINCIPAL SEBIȘ	418,16	8,89	418,16	6,95	600,35	10,32
Sat aparținător PRUNIȘOR	56,67	0,86	56,67	1,00	70,51	1,21
Sat aparținător DONCENI	24,58	0,37	24,58	0,53	24,23	0,42
Sat aparținător SĂLĂJENI	29,61	0,45	29,61	0,49	37,28	0,64
TRUPURI IZOLATE	8,44	0,12	213,82	3,56	215,58	3,70
TOTAL TERITORIU ADMINISTRATIV	6.577	100	6.767	100	6.767	100

Sursă – Datele furnizate de Registrul agricol din cadrul Primăriei orașului Sebiș și Datele furnizate de Registrul agricol din cadrul Primăriei orașului Sebiș

Tabelul nr. 7 – Situația terenului pe categorii de folosință propusă

Categoria de folosință	Suprafață propusă (ha)	Procent (%)
Suprafață totală	6.767	100
Teren agricol, din care:	3.651,48	53,96

- arabil	1.802,68	26,64
- pășuni	1.438,55	21,26
- fânețe	242,08	3,58
- vii	0,00	-
- livezi	168,17	2,49
Teren neagricol, din care:	3.115,52	46,04
Păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră	2.025,00	29,92
Ape și bălți	95,00	1,40
Circulație	157,00	2,32
Construcții	756,52	11,18
Neproductiv	82	1,89

Sursă – Datele furnizate de Registrul agricol din cadrul Primăriei orașului Sebiș și Datele furnizate de Registrul agricol din cadrul Primăriei orașului Sebiș

3.2. Date demografice

Analiza evoluției demografice înregistrate la nivelul orașului Sebiș oferă informații cu privire la tendințele demografice din următorul segment de timp. În contextul în care România se confruntă cu îmbătrânirea populației ca urmare a scăderii ratei natalității manifestată concomitent cu sporirea speranței de viață reflectată într-o structură a populației cu o vârstă mai înaintată, punctul de față își propune să analizeze îndeaproape care sunt implicațiile acestor realități demografice la nivelul realităților social-economice locale.

Cunoașterea evoluției resurselor de muncă și a populației active este necesară pentru fundamentarea programelor de dezvoltare economică și socială și pentru identificarea necesarului de dezvoltat pe partea de resurse umane.

Pentru realizarea unei analize demografice la nivelul orașului Sebiș se vor utiliza și prelucra datele rezultate în urma Recensământului Populației și al Locuințelor realizat în anul 2011, date extrase din Fișa localității furnizată de Direcția Județeană de Statistică a județului Arad, date cu privire la ocuparea populației în agricultură cuprinse în Recensământul General Agricol din anul 2010, cât și informații cuprinse în Planul Urbanistic General al orașului Sebiș.

3.2.1. Analiză populație. Demografie regională și locală

Regiunea Vest este printre regiunile din România cu populația cea mai scăzută, având în anul 2011 un număr de 1.913.831 de locuitori (8,9% din populația României, 0,4% din populația UE).

Se constată că în județul Timiș se concentrează 35% din populația totală a Regiunii Vest în timp ce în județul Caraș-Severin locuiesc doar 17% din locuitorii regiunii. În județele Arad și Hunedoara numărul de locuitori este aproximativ egal.

Modul de distribuție a populației pe județe este în legătură directă cu nivelul de dezvoltare economică al acestora.

Regiunea Vest este pe locul al 5-lea în România sub aspectul modificării populației în valori absolute, pentru perioada 2000-2011 înregistrând o scădere totală de 130.739

persoane. Procentual populația totală a Regiunii Vest a scăzut în acest interval cu 6,4%, în timp ce populația țării a scăzut în același interval cu 4,6%. Scăderea anuală medie regională înregistrată este de 0,60%, fiind mai accentuată decât cea la nivel național, care este de 0,43%.⁶ Prin urmare, cu excepția intervalului 2007–2009, populația regiunii a scăzut într-un ritm mai alert decât populația țării.

Înainte de a ne apleca asupra situației actuale redăm, în tabelul de mai jos, date relevante privind evoluția populației Sebișului împreună cu satele aparținătoare pe un interval de timp de 250 de ani.

Tabelul nr. 8 - Evoluția populației orașului Sebiș și a satelor aparținătoare

Anul	Populația	Explicația
1746	-50 iobagi cu familiile lor -14 iobagi de mâna a doua -1 arendaș -2 alții	În total 67 familii, la care se adaugă și femeile, copiii, bătrânii acestora
1810	-822 bărbați -837 femei	În total 366 case, cu 1659 de persoane
1992	-Sebiș 5874 persoane -Donceni 190 persoane - Prunișor 621 persoane - Sălejeni 239 persoane	În total 6924 persoane
1995	-Sebiș 6139 persoane, 3017-bărbați; 3122-femei -Donceni 195 persoane - Prunișor 639 persoane - Sălejeni 252 persoane	În total 7225 persoane, din care 3539 bărbați și 3686 femei

Sursă – Planul Urbanistic General al orașului Sebiș, actualizat

Privitor la evoluția economică, industrială și coroborat cu aceasta la evoluția demografică la nivelul orașului Sebiș redăm un pasaj relevant din Planul Urbanistic General:

„Se poate observa o creștere nespectaculoasă a numărului de locuitori pe o întindere de timp lungă, dar se apreciază că acest ritm de creștere a fost unul condiționat și influențat de ritmul dezvoltării economice la nivel local și zonal.

Abia după anul 1800 când Sebișul a primit drept de târg și a început să se dezvolte mica industrie (topitorie de fier, comerț cu lemn) au luat amploare meșteșugurile cu efectul creșterii populației, ajungându-se pe la 1.870 la aproape 3.000 de suflete.

A urmat o altă perioadă de dezvoltare după anul 1950 când comuna de pe Valea Dezneia devenit centrul fostului raion Gurahonț iar începând cu deceniul șase al acestui secol a luat o amploare deosebită industria locală, cooperativele de consum și industria meșteșugărească cu efectul creșterii, în primul rând a numărului muncitorilor în diverse meserii: tâmplari, tapițeri, strungari, sudori, forjori, pietrari, constructori, marochineri, cizmari, împletitori de răchită, croitori etc. Lor li s-au adăugat mecanici agricoli, conducători auto pe toate categoriile de mașini și toți cei cu atribuții de deservire.

⁶Sursă - http://www.adrvest.ro/attach_files/Strategia%20PDR%202014-2020.pdf

Astfel încet, încet, s-au pus bazele acestui minunat oraș. Dar pentru ca el să existe, nu puține au fost eforturile sebișenilor în a da o mână de ajutor la „facerea” celor două parcuri din centrul civic, la înălțarea celor două clădiri ale școlii generale și liceului, la înălțarea altor edificii, apoi drumuri și căte nu s-au făcut cu bunăvoința acelor sute și mii de zile de „muncă voluntară”, despre care astăzi nu se mai vorbește.

Și tot atunci, când lupta era fierbinte pentru declararea Sebișului ca oraș, din fosta comună de talie mijlocie, cel puțin ca număr de populație, să ajungă oraș, și-a făcut apariția impunătoarea construcție ce avea să ajungă, nu numai sediu de partid ci lăcaș de sănătate, spitalul.

Într-un timp, se credea că urmează un salt uriaș în ce privește creșterea populației, până la 30.000 de locuitori, însa nu a fost să fie, cum în alte părți, în aceleași condiții s-a și înfăptuit. Cea mai mare creștere a populației s-a realizat până în 1995, dar nu după vechile preconizări, Sebișul nefiind un oraș al blocurilor cu avantajele și dezavantajele lor, mândrindu-se cu un număr suficient de gospodării (multe dintre ele bine consolidate), fiind prea puțini oameni fără un acoperiș.

Evoluția demografică a orașului Sebiș este evidențiată în cartea „Dicționarul istoric al localităților din județul Arad” scrisă de Alexandru Roz și Kovach Geza, astfel:

- Anul 1857 : 1713 locuitori
- Anul 1869 : 1885 locuitori
- Anul 1880 : 1656 locuitori
- Anul 1890 : 1862 locuitori
- Anul 1900 : 2247 locuitori
- Anul 1910 : 2592 locuitori
- Anul 1922 : 2393 locuitori

Prima mențiune documentară a localității Donceni, este realizată în anul 1439. Această localitate a avut și denumirile Donchfalwa și Doncseny. Din cartierul Prăjești a orașului Sebiș, mergând spre Moneasa se ivește pădurea Donceniului, una din primele pământuri din județul Arad ocupate de țărani în timpul Revoluției de la 1848. Evoluția demografică a satului este evidențiată astfel:

- Anul 1857: 304 locuitori
- Anul 1869 : 290 locuitori
- Anul 1880 : 235 locuitori
- Anul 1890 : 288 locuitori
- Anul 1900 : 382 locuitori
- Anul 1910 : 347 locuitori
- Anul 1922 : 350 locuitori

Prima mențiune documentară a localității Prunișor este realizată în anul 1405. Această localitate a avut și denumirile de Chertes, Barakertes, Mezlokertes, Cszarkertes, Alsokertes, Kapolnaskertes, Mihalykertes. Evoluția demografică a satului este evidențiată astfel:

- Anul 1857: 617 locuitori
- Anul 1869 : 779 locuitori
- Anul 1880 : 867 locuitori
- Anul 1890 : 776 locuitori

- Anul 1900 : 717 locuitori
- Anul 1910 : 890 locuitori
- Anul 1922 : 855 locuitori

Prima mențiune documentară a localității Sălăjeni este realizată în anul 1561. Această localitate a avut și denumirile de Zelechyn, Szelecsen, Szelezsany, Salasenfalva. Evoluția demografică a satului este evidențiată astfel:

- Anul 1857 : 452 locuitori
- Anul 1869 : 508 locuitori
- Anul 1880 : 377 locuitori
- Anul 1890 : 406 locuitori
- Anul 1900 : 469 locuitori
- Anul 1910 : 527 locuitori
- Anul 1922 : 514 locuitori''

În ceea ce privește situația locală, arătăm că potrivit Recensământului Populației și Locuințelor efectuat în 2011, populația orașului Sebiș se ridică la 5.979 de locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2002 când se înregistraseră 6.327 de locuitori⁷. Conform aceluiași recensământ densitatea populației în orașul Sebiș este de 90,67 locuitori/km², mult peste media județului Arad de 55,19 locuitori/km².

Situația populației stabile din orașul Sebiș raportat la situația populației stabile din județul Arad se prezintă după cum urmează:

Tablel nr. 9 - Situația populației stabile din orașul Sebiș raportat la situația populației stabile din județul Arad

Zonă	Populație stabilă (persoane) conform Recensământ 2011	Populație stabilă (persoane) conform CJ Arad 2016 ⁸
Județul Arad	430.629	473.946
Orașul Sebiș, inclusiv sate aparținătoare	5.979	6.436

Sursă - Date prelucrate cu raportare la informațiile furnizate de Recensământul Populației și Locuințelor din anul 2011

Pe fondul noii politici de liberă circulație au apărut fluxuri migratorii externe și interne la nivelul orașului Sebiș. Atât în cazul mișcării cu domiciliul, precum și în cazul mișcării de reședință se constată că numărul persoanelor care au plecat dintr-o localitate în altă localitate este mai mare decât numărul celor veniți să se stabilească în oraș. Cea mai mare migrație s-a înregistrat în perioada 2008- 2010 când un număr însemnat din populație a plecat din localitatea de reședință, fenomenul de migrație urban-rural și cel de suburbanizare fiind principala cauză.

⁷Rezultatele finale ale Recensământului din 2011: Tab3. Populația stabilă pe sexe și grupe de vârstă – județe, municipii, orașe, comune Institutul Național de Statistică din România.

⁸ORDIN - privind stabilirea numărului consilierilor pentru fiecare consiliu local al unităților administrativ-teritoriale din județul Arad, respectiv al numărului consilierilor pentru Consiliul Județean Arad; sursa - http://www.prefecturaarad.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=47&catid=1

3.2.2. Repartiția pe vârste și sexe a populației orașului Sebiș

Raportându-ne la rezultatele Recensământului Populației și Locuințelor efectuat în 2011 am sintetizat următoarea repartiție pe vârste și sexe a populației orașului Sebiș la nivelul anului 2011.

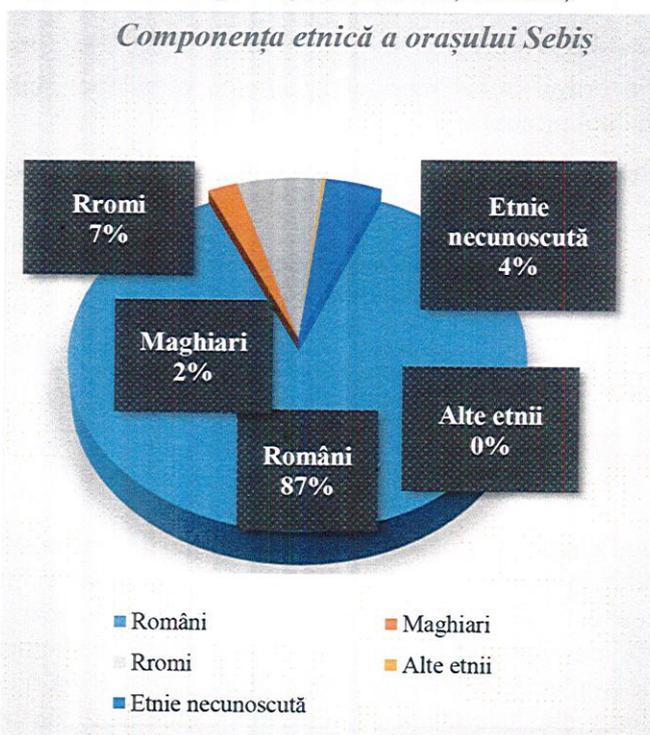
Tabelul nr. 10 – Repartiția pe vârste și sexe a populației stabile din orașul Sebiș

Populație stabilă	Sex	REPARTIȚIE GRUPE DE VÂRSTĂ					
		0 - 14 ani	15 - 39 ani	40 - 59 ani	60 - 74 ani	75 - 84 ani	85 ani și peste
5979	Ambele	885	1825	1756	1043	396	74
2878	Masculin	446	927	843	464	163	35
3101	Feminin	439	898	913	579	233	39

Sursă - Date prelucrate cu raportare la informațiile furnizate de Recensământul Populației și Locuințelor din anul 2011

3.2.3. Componența etnică a populației orașului Sebiș

Figura nr. 2 - Componența etnică a orașului Sebiș

În ceea ce privește componența etnică la nivelul orașului Sebiș menționăm faptul că potrivit datelor prelucrate cu raportare la informațiile furnizate de Recensământul Populației și al Locuințelor din anul 2011 majoritatea locuitorilor orașului Sebiș sunt români, aceștia înregistrând în urma recensământului efectuat în anul 2011 o pondere de 87% din totalul populației orașului Sebiș.

La nivelul orașului Sebiș principalele minorități sunt rromi, aceștia reprezentând 7% din populația orașului Sebiș și de maghiari, în pondere 2% din această populație.

Pentru restul de 4% din populația orașului Sebiș, rezultatul recensământului efectuat arată că apartenența etnică nu este cunoscută⁹.

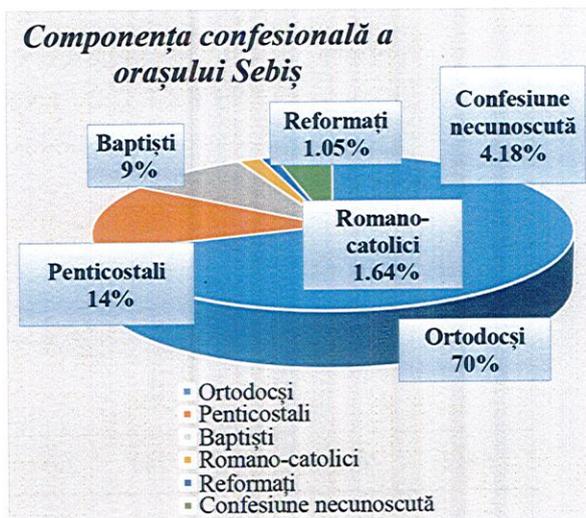
⁹Rezultatele finale ale Recensământului din 2011: Tab8. Populația stabilă după etnie – județe, municipii, orase, comune Institutul Național de Statistică din România.

3.2.4. Componenta confesională a populației orașului Sebiș

Figura nr. 3 - Componenta confesională a orașului Sebiș

Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor orașului Sebiș s-au declarat ortodocși, această confesiune reprezentând conform recensământului din 2011 o pondere de 70% din totalul confesiunilor recunoscute la nivel de oraș.

Sunt înregistrate totodată în orașul Sebiș minorități precum penticostali într-un procent de 14% din totalul populației, 9% baptiști, romano-catolici 1,64% și reformați 1,05%. Pentru 4,18% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională¹⁰.

3.2.5. Repartiția pe sexe și stare civilă a populației orașului Sebiș

Conform datelor cuprinse în rezultatele recensământului din 2011, mai exact consultând datele cuprinse în *Tab5. - Populația stabilă pe sexe și stare civilă – județe, municipii, orașe, comune* publicat de către INS, reținem faptul că locuitorii orașului Sebiș sunt 3.066 căsătoriți (1.518 bărbați și 1.548 femei), 2.088 necăsătoriți (1.162 bărbați și 926 femei), 197 sunt divorțați (77 bărbați și 120 femei) iar 627 (120 bărbați și 507 femei) sunt văduvi.

Din aceeași sursă rezultă că 138 de persoane trăiesc în uniune consensuală.¹¹

Tabelul nr. 11 – Repartiția pe sexe și stare civilă a populației stabile din orașul Sebiș

Populație stabilă	Sex	REPARTIȚIE PE STARE CIVILĂ				
		căsătoriți	necăsătoriți	divorțați	văduvi	uniune consensuală
5979	Ambele	3066	2088	197	627	138
2878	Masculin	1518	1162	77	120	69
3101	Feminin	1548	926	120	507	69

Sursă - Date prelucrate cu raportare la informațiile furnizate de Recensământul Populației și al Locuințelor din anul 2011

¹⁰Rezultatele finale ale Recensământului din 2011: *Tab13. Populația stabilă după religie – județe, municipii, orașe, comune*. Institutul Național de Statistică din România.

¹¹Rezultatele finale ale Recensământului din 2011: *Tab5. Populația stabilă pe sexe și stare civilă – județe, municipii, orașe, comune* Institutul Național de Statistică din România.

3.2.6. Repartiția pe sexe după nivelul de educație al populației orașului Sebiș

Consultând datele Recensământului Populației și al Locuințelor din anul 2011 am observat următoarea repartiție pe sexe și nivel de educație a populației orașului Sebiș¹²:

Tabelul nr. 12 – Repartiția pe sexe și nivel de studii a populației stabile din orașul Sebiș

Populația stabilă de 10 ani și peste	Sex	NIVELUL INSTITUTIEI DE INVATAMANT ABSOLVITE									
		Superior		Post-liceal și de maștri	Secundar			Primar	Fără școală absolvită		
		Total ¹	din care:		Total	Superior			Total	din care	
			Universitar			Liceal	Profesional și de ucenici			Inferior (gimnazial)	analfabete ²
5412	Ambele	812	743	255	3467	1408	461	1598	785	93	57
2596	Masculin	432	401	99	1705	643	343	719	316	44	26
2816	Feminin	380	342	156	1762	765	118	879	469	49	31

Sursă - Date prelucrate cu raportare la informațiile furnizate de Recensământul Populației și al Locuințelor din anul 2011

Se poate observa din analiza tabelului de mai sus faptul că un număr semnificativ de persoane din orașul Sebiș au doar studii primare iar numărul persoanelor analfabete nu este unul de neglijat.

Datele acestui sondaj ar trebui avute în vedere în procesul de stabilire a strategiei de dezvoltare locală a orașului în sensul definirii unor obiective și măsuri concrete de facilitare a accesului la școală, de descurajare și diminuare a fenomenului de abandon școlar, de încurajare a tinerilor de a finaliza o formă superioară de învățământ.

3.2.7. Mișcarea naturală a populației

Mișcarea naturală a populației este un fenomen biologic - social aflat sub influența unor evenimente demografice pure (nașterea și decesul).

Ea exprimă procesul de reînnoire al unei populații de tip închis, nesupuse fluxurilor migratorii.

Mișcarea naturală a populației (număr de persoane) la nivelul orașului Sebiș raportat la dinamica județeană în intervalul de timp 2010 – 2014 se prezintă potrivit datelor furnizate de Institutul Național de Statistică după cum urmează:

¹²Rezultatele finale ale Recensământului din 2011: Tab16. Populația stabilă de 10 ani și peste pe sexe, după nivelul de educație – județe, municipii, orașe, comune Institutul Național de Statistică din România.

Tabelul nr. 13 – Situația sporului natural în orașul Sebiș

An	NĂSCUȚI VII		DECEDAȚI		SPOR NATURAL	
	Oraș Sebiș	Județ Arad	Oraș Sebiș	Județ Arad	Oraș Sebiș	Județ Arad
2010	50	4255	90	6133	- 40	- 1878
2011	44	3989	82	5834	- 38	- 1845
2012	32	4139	97	5984	- 65	- 1845
2013	44	3962	97	5849	- 53	- 1887
2014	44	4029	72	5817	- 28	- 1788

Sursă – INSSE Baze de date statistice, <http://statistici.INSSE.ro/shop/>

Datele de mai sus reflectă o problemă reală prezentă nu doar la nivel local ci și la nivel județean și național și anume înregistrarea în ultimii ani a unui spor natural negativ pe fondul unei natalități în continuă scădere și a unei mortalități crescute, cu o prezență mai accentuată a fenomenului în mediul urban decât în cel rural.

Structura pe vârste a populației confirmă procesul de îmbătrânire demografică din România și creșterea numărului și a ponderii populației vârstnice (de 65 ani și peste), realitate prezentă și la nivelul orașului Sebiș.

Raportat la evoluția populației orașului Sebiș pe ani redată în tabelul de mai jos și în urma efectuării unei medii a rezultatelor obținute prin aplicarea a două modele de creștere (modelul de creștere biologică și modelul de creștere tendențială¹³) se preconizează că în anul 2020 populația orașului Sebiș va putea fi de 6.244 de locuitori.

Tabelul nr. 14 - Situația pe ani de recensământ a populației orașului Sebiș

Anul de recensământ	Numărul persoanelor
1930	4375
1977	6070
1992	6993
2002	6327
2010	6263

Sursă-Date preluate din Planul Urbanistic General al orașului Sebiș

3.2.8. Previțiuni demografice privind orizontul de timp 2020

Așa cum am arătat mai sus, media dintre rezultatele obținute prin aplicarea celor 2 metode de calcul a creșterii populației este de 6.244 de locuitori în anul 2020.

Varianta medie de prognoză a populației prezintă unele aspecte caracteristice care contribuie la fundamentarea strategiilor de dezvoltare a teritoriului orașenesc.

De asemenea, se poate constata o creștere importantă a numărului de tineri de vârstă mică, o creștere a segmentului de populație în vârstă de muncă, fapt care necesită în principal politici de păstrare și utilizare eficientă a forței de muncă.

¹³Modele detaliate și analizate în Planul Urbanistic General al orașului Sebiș.

În PATN prognoza populației conform INS indică o evoluție medie până la 95,28% a populației feminine, 94,23% a populației masculine și 94,78% a populației totale. Raportat la populația actuală a localității numărul de locuitori în 2020 a orașului Sebiș va fi de 6.028 persoane.

Sintagma **dezvoltare durabilă** în accepția unor prestigioși analiști, economiști sau sociologi capătă înțelegerea unei dezvoltări umane, capitalul uman afirmându-se tot mai mult ca principală resursă a dezvoltării unei societăți, iar calitatea acestui capital, determinată de nivelul de instruire, de asigurarea unui înalt standard de viață, face dezirabilă intervenția autorităților statului prin politici adecvate, de natură economică, socială, educațională și demografică.

Dezvoltarea localității presupune implicit o creștere a populației prin atragerea forței de muncă raportată la preocuparea administrației publice de atragerea de investiții diversificate.

Concomitent cu aceasta se poate constata și creșterea segmentului de populație vârstnică care reclamă măsuri de protecție socială și creștere a calității serviciilor publice specifice.

Pentru estimarea locurilor de muncă și caracterizarea valorii forței de muncă pentru anul 2020 au fost utilizați în Planul Urbanistic General următorii indicatori:

- populația activă;
- populația ocupată;
- numărul salariaților;
- fondul de timp de muncă efectiv lucrat,

Tabelul nr. 15 - Prognoza demografică privind anul 2020

Indicatori	2010		2020		
	Nr. pers.	%	var I	var II	var III
			populație prognozată maximală	populație prognozată medie	populație prognozată minimală
Total populație	6263	100	7347	6244	6028
Populație activă total	3573	57.05	4191	3562	2933
Populație ocupată	3327	53.12	3903	3317	2731
Șomeri	246	3.93	289	245	202
Populație inactivă total	2690	42.95	3156	2682	2208
Elevi	1667	26.62	1956	1662	1368
Pensionari	932	14.88	1093	929	765
Persoane întreținute	91	1.45	107	91	75

Sursă – Date preluate din Planul de Urbanism General al orașului Sebiș

Conform PATJ Arad pentru anul 2025 evoluția județului va fi una negativă din punct de vedere al creșterii populației.

Din corelarea locurilor de muncă cu variantele de evoluție a populației putem concluziona, că în cazul unei rate de creștere pozitivă a populației, numărul de locuri de muncă ar trebui să crească la 3.903.

Posibilitățile de control asupra relației populație - locuri de muncă, prin redistribuirea populației ocupate în sectoarele de activitate se poate realiza prin asigurarea de noi locuri de muncă în domeniile tradiționale, precum industria de prelucrare cu activități în domeniul pielăriei și cea de prelucrare a lemnului, care reprezintă 47,47% din activitatea locuitorilor orașului. Domeniul terțiar ocupă momentan 22% din totalul activității locuitorilor, acesta se presupune că în etapa viitoare va crește ca pondere în soluționarea problemei locurilor de muncă.

Turismul, deși slab reprezentat în orașul Sebiș, are posibilități de dezvoltare prin înființarea unui mic sat de vacanță care ar aduce cu sine o dezvoltare în sectorul terțiar.

Prin dezvoltarea serviciilor în domeniul IT s-ar putea mări volumul vânzărilor, aducând cu sine noi posibilități de piețe de desfacere atât naționale, cât și internaționale.

De altfel, după cum am mai subliniat, sintagma dezvoltare durabilă, în accepția unor prestigioși analiști, economiști sau sociologi, capătă înțelegerea unei dezvoltări umane, capitalul uman afirmându-se tot mai mult ca principala resursă a dezvoltării unei societăți iar calitatea acestui capital, determinată de nivelul de instruire, de asigurarea unui înalt standard de viață, face dezirabilă intervenția autorităților statului prin politici adecvate, de natură economică, socială, educațională și demografică.

3.2.9. Situația forței de muncă locală

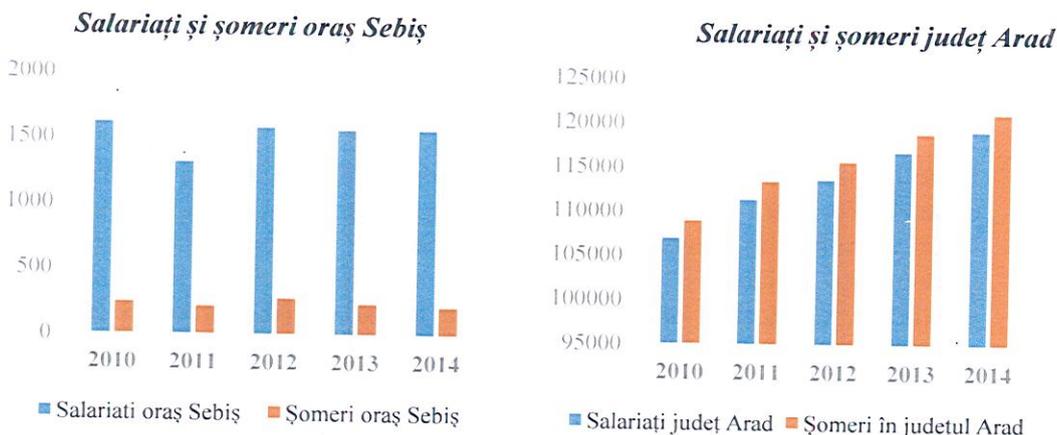
Potrivit bazelor de date statistice puse la dispoziție de către Institutul Național de Statistică, evoluția numărului de salariați la nivelul orașului Sebiș față de cea a salariaților la nivelul întregului județ Arad este conform tabelului de mai jos:

Tabelul nr. 16 – Situația salariaților și a șomerilor în orașul Sebiș

An	ORAȘUL SEBIȘ			JUDEȚUL ARAD		
	Salariați	Șomeri		Salariați	Șomeri	
		Femei	Bărbați		Femei	Bărbați
2010	1618	106	140	106.975	4.853	6.215
2011	1317	109	107	111.434	3.316	3.925
2012	1584	133	142	113.712	3.612	4.198
2013	1566	103	133	116.953	3.164	3.700
2014	1570	100	116	119.276	2.796	3.275

Sursă – INSSE Baze de date statistice, <http://statistici.insse.ro/shop/>

Figurile nr. 4 și 5 - Salariați și șomeri în orașul Sebiș/județul Arad

În ceea ce privește estimarea locurilor de muncă pentru etapa viitoare, în corelare cu variantele de evoluție a populației (dacă se ia în considerare o menținere a ponderii populației apte pentru muncă, populația cuprinsă între 15 și 64 ani, de 76%), pentru anul 2020 va fi înregistrat un număr de 4.191 locuitori apti pentru muncă, valoare cu 576 locuri de muncă în plus față de anul 2010.

La aceste date se mai adaugă și populația de peste 64 ani care va lucra în agricultură cu efectul scăderii numărului persoanelor casnice, pensionarilor de boală, elevilor și studenților, având în vedere tendința actuală de a se căuta de lucru în perioada studenției și slujbe temporare pe perioada vacanțelor elevilor.

Dacă ținem cont și de populația preconizată a imigra în oraș și de viitoarea populație a zonei de influență și luând în calcul sporul migrator din zona de influență se poate aprecia că numărul de locuri de muncă pentru anul 2020 va fi de 5140.

Arătăm totodată faptul că se estimează că zonele destinate dezvoltării industriilor, a depozitării și prestărilor de servicii să asigure posibilitatea investitorilor să construiască spații de producție, contribuind astfel la crearea de locuri de muncă.

Conform datelor din PATJ se preconizează ca în perioada de perspectivă să se dezvolte sectorul serviciilor, care să fie în măsură să capteze o mare parte din populația activă.

3.3. Date economice

3.3.1. Analiză generală a potențialului economic

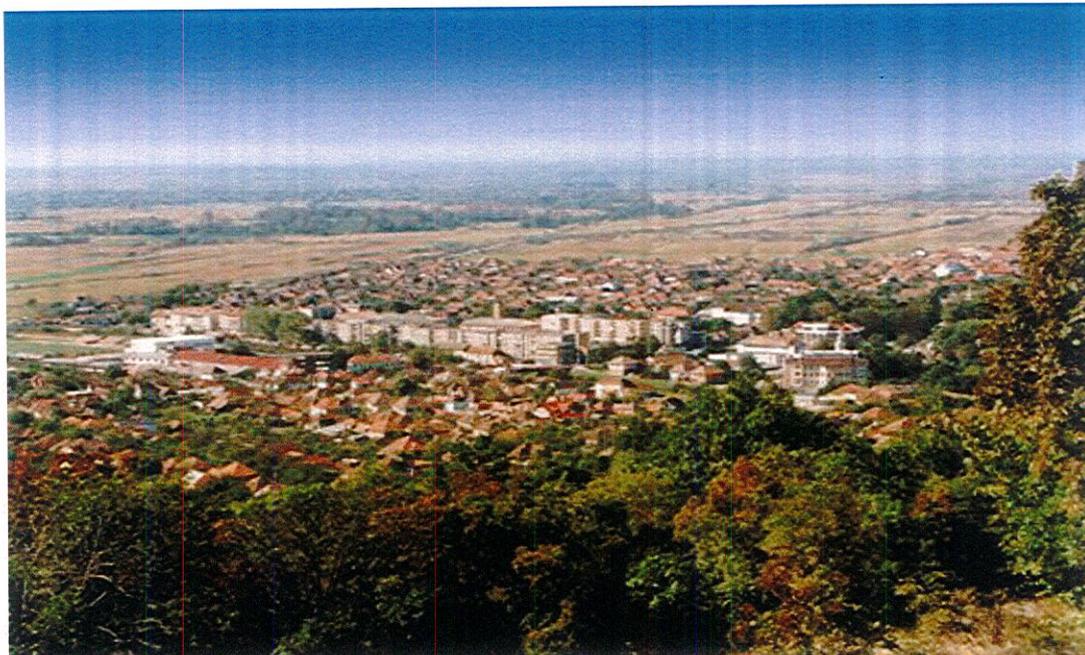
Orașul Sebiș se află amplasat în partea de nord-est a județului Arad, la aproximativ 82 km față de municipiul Arad, în depresiunea Buteni – Bocsig, la zona de contact cu dealurile Ciunțești – Crocna, dealuri ce delimitează această depresiune în partea ei nordică, având o altitudine ce variază între 350 și 200 m.¹⁴

¹⁴<http://www.primariasebis.ro/wp/administratie/>

Orașul Sebiș beneficiază de o bună amenajare urbanistică a teritoriului, începută după anul 1918 și continuată până în prezent.

Orașul Sebiș constituie principala poartă de intrare în munții Apuseni, fiind străbătut de drumul Arad – Brad – Deva, cu ramificație spre Oradea. Este despărțit de apele Văii Dezna în două cartiere. Pe malul drept Cartierul Vechi, pe malul stâng Cartierul Nou, iar în direcția nord-est, pe malul drept al Văii Dezna se află Cartierul Prăjesti, care până în anul 1968 era sat component.

Imaginea nr. 5 - Panoramă orașul Sebiș

Sursă – <http://www.primariasebis.ro/contact-ro>

Teritoriul este traversat de D.J. 792 B și D.J. 793 și de calea ferată Arad – Brad, orașul fiind astfel un nod de circulație rutieră, iar din punct de vedere al legăturii către stațiunea balneo – climaterică Moneasa este și un nod de circulație feroviară.

Orașul Sebiș este un important centru cultural, economic, comercial și de învățământ (inclusiv universitar) de pe valea mijlocie a Crișului Alb, existând următoarele utilități:

- ✓ cale ferată, trei companii de transport public;
- ✓ 30 de ha de zonă industrială cu utilitățile aferente (energie electrică, apă, canalizare);
- ✓ materii prime în zonă: lemn, piatră de carieră, balast și nisip, marmură;
- ✓ stație electrică cu putere instalată de 16 MGW.

Orașul Sebiș este recunoscut în tradiția de prelucrarea pieilor, prelucrarea lemnului, croitorie, prelucrări metalice.

Potențialul economic al orașului a cunoscut în ultimii 30 de ani o creștere constantă, aceasta fiind legată de aplicarea consecventă a unei politici prin care se urmărea creșterea rolului polarizator al orașului în cadrul rețelei de localități a județului, fapt favorizat și de amplasarea avantajoasă a orașului la nivelul județului Arad și de posibilitatea valorificării forței de muncă din zonă prin existența unei rețele de comunicații având ca centru orașul Sebiș.

Odată cu dezvoltarea industrială și economică a orașului Sebiș s-a schimbat și structura repartiției forței de muncă la nivel local, rezultând o distribuție a mai mult de jumătate din salariați în sectorul secundar și în sectorul terțiar.

Evoluția în timp a dezvoltării industriale a zonei demonstrează legătura dintre amplasarea diferitelor obiective cu caracter industrial, amploarea lor, resursele solului și ale subsolului existente în zonă, precum și potențialul de forță de muncă din cadrul respectivelor colectivități social-umane.

Cadrul natural privit ca factor cu implicații în dezvoltarea activităților industriale, prin prisma resurselor solului și ale subsolului, direcționează activitatea economică în sfera prelucrării cu caracter industrial a acestor resurse.

Principalele domenii de activitate în industrie sunt strâns legate de resursele care se găsesc în zonă și anume *resurse forestiere* – păduri de fag, gorun și stejar, prelucrate parțial în zonă, respectiv *resurse agricole* – animale și vegetale ce ocazionalizează prelucrarea de tip industrial parțial în cadrul zonei.

Resursele subsolului fac parte în principal din grupa materialelor de construcții exploatare în cariere, balastiere, depozite de argilă, aflate în imediata apropiere a localității.

Astfel, principalele domenii de activitate industrială sunt în industria lemnului, industria ușoară, industria alimentară și construcții.

Având în vedere actuala conjunctură se observă o dezvoltare a unităților mici existente, precum și o transformare continuă a profilului unor unități în funcție de cererea pieței.

În ultimii ani se constată că s-au înființat puține societăți cu profil industrial.

Se urmărește ca în viitor să se dezvolte industria mică, meșteșugărească și artizanală.

Prin crearea de noi unități industriale se vor crea noi locuri de muncă, astfel încât rata șomajului să se diminueze.

Unul din obiectivele principale vizate prin Strategia de dezvoltare locală a orașului Sebiș, județul Arad este dezvoltarea economică și atragerea de investiții locale în cât mai multe sectoare de activitate.

Economia orașului Sebiș cunoaște o dinamică puternică cu creșteri semnificative semnalate în toate sectoarele de activitate.

Sursă – <http://www.primariasebis.ro/contact-ro>

3.3.2. Informații privind agenții economici

În prezent, activitatea economică a orașului se desfășoară sub forma a 263 de societăți comerciale, 7 filiale ale regiilor autonome, 2 organizații cooperatiste și 162 de asociații familiale și persoane fizice independente.

Potrivit informațiilor furnizate în luna aprilie de către Serviciul Fiscal Orășenesc Sebiș, din structura Ministerului Finanțelor Publice, la 25 aprilie 2016 sunt înregistrați pe raza orașului Sebiș, județul Arad, următorii agenți economici precizați în tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 17 - Situația operatorilor economici înregistrați pe raza orașului Sebiș

Denumire	Nr	Bloc	Scară	Etaaj	Ap	Strada	Localitate	Cod CAEN
FOOD & BAR CONSULTING S.R.L.		B3			20	Victoriei	Sebiș	5510
LADINA TRADING S.R.L.	32					Crișului	Sebiș	4711
ROMAR SEBIS S.R.L.	16					Teilor	Sebiș	1610
PRODSIM IMPEX S.R.L.	25					Parcul Libertății	Sebiș	1511
ARIELA IMPEX S.R.L.	11					Zootehniei	Sebiș	1411
FLAMAR IMPEX S.R.L.	1					Munteniei	Sebiș	4532
AURA FLOR S.R.L.	2/H					Deltei	Sebiș	5630
CORDIAL-C.D.-IMPEX S.R.L.	4/I					Izvorului	Sebiș	1810

DAB TRANS S.R.L.	16				Dunării	Sebiș	7112
INSTAL-ADUCT H.B. S.R.L.	15				Zărandului	Sebiș	4322
RAIFFEISEN BANK S.A. AGENȚIA SEBIS	25A				Republicii	Sebiș	
VIADUCT S.R.L.	33				Izvorului	Sebiș	7112
FALCA ROMANIA S.R.L.	70/A				Crișului	Sebiș	1520
ETCO EUROPE TRADE COMPANY S.R.L.	35				Gării	Sebiș	1039
VIENA C.E. S.R.L.	41				Viilor	Sebiș	6920
TATTY INC S.R.L.	6			3P	Crișului	Sebiș	4617
SIMI S.R.L.	1				Teilor	Sebiș	4752
S.C. SILVA FOREXTRA S.R.L.	27				Viilor	Sebiș	
MAGDIEL-DIESEL S.R.L.	4B				Izvorului	Sebiș	1411
LUCI ȘI TEO S.R.L.	15				Someșului	Sebiș	1411
DOBRICA S.R.L.	25				Căprioarei	Sebiș	1420
CRIȘANA PROD FARMS S.R.L.	7				Teilor	Sebiș	4673
CALIFORNIA S.R.L.	41				Viilor	Sebiș	8299
RAYMOND PRODUCȚIE S.R.L.	3				Roma	Sebiș	1520
INTERTRANS III S.A. SEBIȘ	57/A				Crișului	Sebiș	
NAPPACONF S.R.L.	13				Zootehniei	Sebiș	1511
EMI S.R.L.	30				Dunării	Sebiș	4611
TERMO - CONSTRUCT S.A.	4/A				Romană	Sebiș	3600
FLORIS FARM S.R.L.		16		25a	Victoriei	Sebiș	4773
AM-RO S.R.L.	15				Berzei	Sebiș	2562
MISMAR 2000 S.R.L.	F.N.				Păcii	Sebiș	4730
OVEX-SERVICE ALEX S.R.L.	14				Viilor	Sebiș	1910
SERVICE DOREX S.R.L.	4				Calea Aradului	Sebiș	4520
EFRAIM S.R.L.	30A				Păcii	Sebiș	1810
PROMES S.A.	24				Morii	Sebiș	2511
NICA N.R. S.R.L.	2				Oituz	Sebiș	7120
AGRIMET S.R.L.	2				Agriculturii	Sebiș	161
IONEL S.R.L.	1				Dobrogei	Sebiș	1411
UNIVERSAL S.R.L.	44				Gării	Sebiș	3612
BORTIS IMPEX S.R.L.	FN				Crișului	Sebiș	3109
ROIEN S.R.L.	71				Oltului	Sebiș	4941
PICHI IMPEX S.R.L.	1				Teilor	Sebiș	4719
ASCO S.R.L.	5				Teilor	Sebiș	4752
PRISLOP S.R.L.	9				Măgurei	Sebiș	4719

CAMI STAR S.R.L.	25					Republicii	Sebiș	7112
ROMBOX S.R.L.	40					Oltului	Sebiș	4711
BSV RO SEBIS S.A.	70/A					Crișului	Sebiș	1623
BERTINA S.R.L.	15 A					Măgurei	Sebiș	1411
AUTO ROLY S.R.L.	1					Dornei	Sebiș	4520
RODY S.R.L.	8				6	Victoriei	Sebiș	4711
PROD-FLAV S.R.L.	5/A					Viilor	Sebiș	4782
EUROPA TO EUROPA CREȘTINA S.R.L.	9					Stejarului	Sebiș	5212
ELDO POL COMPANY S.R.L.	4				1	Victoriei	Sebiș	4532
VIRDANA-RO S.R.L.	50					Someșului	Sebiș	5250
PRECUP S.R.L.	9					Victoriei	Sebiș	5630
NICK PROD S.R.L.	40					Crișului	Sebiș	4719
JULIA COM S.R.L.	44					Morii	Sebiș	5830
LAVINEX TRADE S.R.L.	21					Păcii	Sebiș	4711
AGROMEC SEBIS S.R.L.	7D					Crișului	Sebiș	8130
MODERN-LUX S.R.L.	25/A					Dunării	Sebiș	210
COOPERATIVA DE CREDIT CONCORDIA ROMÂNIA	16A					Victoriei	Sebiș	6522
A & A VESA S.R.L.	14					Banatului	Sebiș	1420
CHUK NORIS S.R.L.	60					Dunării	Sebiș	4781
FLOREX PROD-COM S.R.L.	29					Pleșa	Sebiș	1810
S.C. RUNY S.R.L.	2					Victoriei	Sebiș	
ALBO PROD FOREST S.R.L.	19					Stejarului	Sebiș	4719
ELDO POL COMPANY S.R.L.	3					Măgurei	Sebiș	5030
S.C. RAHELA G & BENIAMIN R S.R.L. SEBIS	43					Crișului	Sebiș	
DAMARIS & DORIS S.R.L.	1					Bradului	Sebiș	7320
PROD-AVRAM S.R.L.	30					Banatului	Sebiș	3109
HETEA S.R.L.	1					Pleșa	Sebiș	1810
WOODY-COM S.R.L.	9					Rodnei	Sebiș	5167
COOPERATIVA DE CREDIT BANCA POPULARĂ	10				6	Victoriei	Sebiș	
CRIROX C.E. S.R.L.		D1		2	7	Victoriei	Sebiș	6920
AGROZAR IMPEX SEBIS S.R.L.		C.1-1		1	1	Victoriei	Sebiș	111
IMPACT-CONSTRUCT S.R.L.	6					Crișului	Sebiș	4719
ROPREST S.R.L.	25					Republicii	Sebiș	5629
ECO SISTEM GRUP S.R.L.	2					Zootehniei	Sebiș	3700
SORITEC MOBIL S.R.L.	2					Agriculturii	Sebiș	1010
ADY-ONIX CONSULTING S.R.L.	57					Orizontului	Sebiș	210
VIOMON CONSULTING S.R.L.	57					Orizontului	Sebiș	210

BELLEDENT S.R.L.		18		P	4	Victoriei	Sebiș	8623
B.A.M. CONSTRUCT S.R.L.	70/A				8	Crișului	Sebiș	2010
PERLA CRIȘULUI S.R.L.	4					Dornei	Sebiș	4724
ORIZONT SUPER S.R.L.	8				1	Victoriei	Sebiș	4719
CESANDI S.R.L.	4					Banatului	Sebiș	2512
LUCIA COM S.R.L.	36					Dornei	Sebiș	5630
UNICOM CARGO S.R.L.	F.N.					Ciutăriei	Sebiș	4639
SERGIO GRUP CNN S.R.L.	51					Crișului	Sebiș	4521
COROANA S.R.L.	24					Victoriei	Sebiș	4711
GAVRA-PAN S.R.L.	4/B					Romană	Sebiș	1071
CERAMICA SEBIȘ S.R.L.	51					Someșului	Sebiș	2640
ILCA PROD S.R.L.	16A					Crișului	Sebiș	3109
GIGILINA S.R.L.	30					Gării	Sebiș	1071
ROYAL-CONSULTING LIM S.R.L.	36					Teilor	Sebiș	4778
COALEX-CARO S.R.L.	8					Câmpului	Sebiș	4711
HOTEL BELLA NATALIA S.R.L.	22					Orizontului	Sebiș	5510
REWE COMERT S.R.L.	52					Măgurei	Sebiș	4711
ROTY DRIVER S.R.L.		A1		1	7	Victoriei	Sebiș	4941
DROMCONS S.R.L.	1					Codrului	Sebiș	7112
SEBFLAV S.R.L.	28					Teilor	Sebiș	1411
GENTIANA PRODCOM S.R.L.	13					Victoriei	Sebiș	1411
STILADIN S.R.L.	19					Transilvaniei	Sebiș	9602
TRANS DANCO S.R.L.	10					Rodnei	Sebiș	4941
PETRUSE IMPEX S.R.L.	5					Câmpului	Sebiș	4311
MOISINA & DANIELA S.R.L.	2					Crișului	Sebiș	5610
RODEO'S LEATHER S.R.L.	11					Rodnei	Sebiș	1310
INOXMECC S.R.L.	F.N.					Păcii	Sebiș	2410
CASA-LEMN S.R.L.	1					Zărandului	Sebiș	4673
EMA HARTE FLORI S.R.L.	25					Crișului	Sebiș	5630
BARBURĂ S.R.L.	17					Parcul Libertății	Sebiș	5610
DR. BOCHIȘ S.R.L.	58					Măgurii	Sebiș	8622
MATE METAL PRODCOM S.R.L.	49					Dunării	Sebiș	2562
BARIK AVRAM S.R.L.	12					Transilvaniei	Sebiș	1624
RAMO & LAURA FASHION S.R.L.	33					Orizontului	Sebiș	5242
DANI VESA S.R.L.	14					Banatului	Sebiș	1420
TRANSILVANIA S.R.L.	29					Gării	Sebiș	4711
ROFLAV S.R.L.	81					Republicii	Sebiș	5510
ANDALTEO CCB S.R.L.	3					Banatului	Sebiș	7022
M.V. FOREST CO S.R.L.	1					Piața Agriculturii	Sebiș	1610
ONE M & S FOREVER S.R.L.	9					Dunării	Sebiș	1413

MOBELTRANS INTERNATIONAL S.R.L.	16/A				Transilvaniei	Sebiș	1623
PETER TRADING CO S.R.L.	41				Viilor	Sebiș	6201
SORANG AUTO COMIMPEX S.R.L.	30				Dobrogei	Sebiș	5010
SENIOR 4X4 COM S.R.L.	F.N.				Ciutăriei	Sebiș	4639
ALISAFORST S.R.L.	14D					Prunișor	1610
BELA & BERI S.R.L.	30				Crișului	Sebiș	4520
PAGE 2000 S.R.L.	70				Crișului	Sebiș	2010
CAMA VISION S.R.L.	3				Orizontului	Sebiș	4711
ALEAN INTERNAȚIONAL S.R.L.	6				Spicului	Sebiș	4711
DROMAR FARM VET S.R.L.	41				Crișului	Sebiș	4331
MANEA CONSULTING S.R.L.		A1	1	6	Victoriei	Sebiș	4673
FELIXIANA S.R.L.		8		8	Victoriei	Sebiș	563D
BOCIU I&P CONSULT S.R.L.	20				Viilor	Sebiș	6910
SOMD SERVCOM S.R.L.	18				Morii	Sebiș	4711
LAMBING MEDICAL S.R.L.	3/a				Calea Aradului	Sebiș	8610
AKSA PRINT S.R.L.	153					Prunișor	1812
ANIELA LIBRIS S.R.L.	28				Dunării	Sebiș	7311
CA-RO TRANS SPEED INVEST S.R.L.	6				Rodnei	Sebiș	6024
ADI & CINZIA S.R.L.	22A				Oituz	Sebiș	452D
TRANS ORIZONT S.R.L.	18				Orizontului	Sebiș	4941
MEC-OIL STAR'S M.B. S.R.L.	30/A				Orizontului	Sebiș	2852
LACRIMOB-PRODCOM S.R.L.	138					Prunișor	3109
PULSTONCRIST 444 S.R.L.	1				Teilor	Sebiș	4719
BUDI-SY S.R.L.	16				Salcânilor	Sebiș	5020
ADY FAM S.R.L.	2				Gării	Sebiș	9604
ROME DANA LAV S.R.L.	6				Crișului	Sebiș	5630
L & G CONTCONSULT S.R.L.	36				Dornei	Sebiș	692D
BRED CONF MET S.R.L.	51				Păcii	Sebiș	2511
GIANI TRANS S.R.L.		A1	3	15	Victoriei	Sebiș	4939
DOCTORAȘUL VET S.R.L.	13				Someșului	Sebiș	7500
GINA FAMILY S.R.L.	26/A				Republicii	Sebiș	5211.
HALIFLOR SERV S.R.L.	17A				Someșului	Sebiș	1520
SANDRA MRG GRUP S.R.L.	8				Dobrogei	Sebiș	5610
BURSU COMP S.R.L.	27				Dobrogei	Sebiș	4673
MARIANA GROUP S.R.L.	F.N.				Păcii	Sebiș	4671
PRODIMPEX-LEMN M.V. S.R.L.	1				Agriculturii	Sebiș	1610
CASA LUCES S.R.L.	6				Crișului	Sebiș	B11
CHISI-AGRORO S.R.L.	F.N.				Păcii	Sebiș	682D

BRIHAN COMPANY S.R.L.	5					Căprioarei	Sebiș	4613
DAI AW - FOREST S.R.L.	26					Mureșului	Sebiș	210
WANLUK S.R.L.	16					Someșului	Sebiș	4120
ILVAN CONSTRUCT S.R.L.	47					Păcii	Sebiș	4120
VENTANAS S.R.L.	1					Oituz	Sebiș	4752
DENT ALL S.R.L.	10					Dobrogei	Sebiș	8623
JUNIOR FOREST S.R.L.	52/A					Dunării	Sebiș	220
ALITTA S.R.L.	1					Morii	Sebiș	4765
DRONCA CONSTRUCT S.R.L.		A1		2	10	Victoriei	Sebiș	4334
TER-MIC-RON S.R.L.	2/a					Victoriei	Sebiș	5187
OCOLUL SILVIC PRIVAT CODRII ZARANDULUI	4					Romană	Sebiș	210
LITHOS GROUP S.R.L.	18					Păcii	Sebiș	4521
PALCU MARKET S.R.L.	54					Păcii	Sebiș	4711
TONELLERIE EXPO S.R.L.	3					Transilvaniei	Sebiș	1624
CONSULTING SET TRADE S.R.L.	2A					Oltului	Sebiș	7022
IULIA CONSTRUCT S.R.L.	1					Zărandului	Sebiș	4120
CORADO COMERCIAL S.R.L.	11					Calea Aradului	Sebiș	4674
RAUL & ROXANA TRANS S.R.L.	47					Orizontului	Sebiș	4941
SIMRAM FOREST 2012 S.R.L.	3					Paris	Sebiș	220
LIVMAR PROD COM IMPEX S.R.L.	16					Transilvaniei	Sebiș	7311
CONSTRUCT-DIA COLOR S.R.L.	30A					Orizontului	Sebiș	4333
SPORTING PRO - CONS S.R.L.	20					Viilor	Sebiș	9319
ROPAVI STAMP S.R.L.	29					Păcii	Sebiș	4543
LIZASTAN 2007 S.R.L.	6				2P	Crișului	Sebiș	4711
LOSTRIS COMPANY S.R.L.	18					Pleșa	Sebiș	4941
ZAKEU AUTO S.R.L.	6					Morii	Sebiș	5020
SORI & DANI FOREST S.R.L.	139						Prunișor	1024
INTENSIV CONSTRUCT S.R.L.	4F					Izvorului	Sebiș	4120
IBERCARGO S.R.L.	5					Garofiței	Sebiș	4520
AEROSEB COMPANY S.R.L.	1					Parcul Tineretului	Sebiș	5223
TERA EXCAVATIONES 2007 S.R.L.	1					Zărandului	Sebiș	4399
VAB INTER SPEED S.R.L.	2/A				22	Victoriei	Sebiș	4941
AND RE-FLOR S.R.L.	2					Crișului	Sebiș	4711
TINIDA COMP S.R.L.	63					Republicii	Sebiș	4771
SHAFEV GROUP S.R.L.	16				25/B	Victoriei	Sebiș	7912
FERESTEAN COM S.R.L.	13				13	Victoriei	Sebiș	5211

SILESTMAR S.R.L.	3A				Viilor	Sebiș	1072
GRUPOR&A S.R.L.	70				Someșului	Sebiș	4719
CLAU-FLORIN-TRANS S.R.L.	27				Izvorului	Sebiș	4941
AEDA INTERNATIONAL S.R.L.	8/A				Dobrogei	Sebiș	4724
ANELOISA TRADING 2007 S.R.L.	16/A				Victoriei	Sebiș	4673
LISKONETTI AGENT DE ASIGURARE S.R.L.	2				Oituz	Sebiș	6720
CASA RARES S.R.L.	37				Orizontului	Sebiș	3109
NYC - DON COMPANY S.R.L.	40				Crișului	Sebiș	4719
WEST CARE S.R.L.	18				Crișului	Sebiș	8690
SANDO TRADING S.R.L.		B4		13	Victoriei	Sebiș	5540
CRYSIUS S.R.L.		16		25/B	Victoriei	Sebiș	4511
API PROD GROUP S.R.L.	23				Transilvaniei	Sebiș	4638
GIAPAS S.R.L.	4F				Izvorului	Sebiș	4120
DRONCA PROD S.R.L.	1				Steluței	Sebiș	3212
GRUIEȚU MORII S.R.L.	43				Salcânilor	Sebiș	322
BLACK FOREST INDUSTRIES S.R.L.	29/A				Dunării	Sebiș	220
NICONE GRUP S.R.L.	51				Crișului	Sebiș	4120
BALC & MANE S.R.L.	16				Viilor	Sebiș	1420
G.T.-RAV MEDICALIS S.R.L.	3				Garofiței	Sebiș	8622
PRODELVAS AMBIENT S.R.L.	8				Zărandului	Sebiș	4120
VIALEX GREEN 95 S.R.L.	42				Orizontului	Sebiș	210
LIONS GROUP EXPRES S.R.L.	45/a				Dunării	Sebiș	4941
CESANDY M-6R0UP S.R.L.	4				Banatului	Sebiș	4752
EXCATEL PAZ S.R.L.	4/A				Romană	Sebiș	4211
MARGEMA EDIL S.R.L.	149					Prunișor	4120
PREMIUM BAUER S.R.L.	12				Orizontului	Sebiș	4120
ESPAROM SOLAR ENERGY S.R.L.	1				Piața Tineretului	Sebiș	6810
JOMAX CLEAN S.R.L.	9/A				Zărandului	Sebiș	4520
AS CONTA OFFICE S.R.L.	7				Dornei	Sebiș	6920
CARMELLA GROUP S.R.L.	1/A				Parcul Libertății	Sebiș	6010
FLORTRANS GPF S.R.L.		2/A		22	Victoriei	Sebiș	4941
LEADER MONOLIT 2012 S.R.L.	3				Paris	Sebiș	4120
BT ENERGIE REGENERABILĂ VEST S.R.L.	70/A				Crișului	Sebiș	3511
PHOTO-POWER S.R.L.	54				Păcii	Sebiș	121

PENSIUNEA RAIUL MUNȚILOR S.R.L.	22				Pleșa	Sebiș	5590
D'ORFEO DOFOOD S.R.L.	F.N.				Păcii	Sebiș	5610
M.J.M. NAPPA S.R.L.	4				Pășunii	Sebiș	1512
GERALI-PIELCONF S.R.L.	11/A				Teilor	Sebiș	1411
CENTRUL MEDICAL VILMED S.R.L.	34/A				Republicii	Sebiș	8622
VAL DAN MOBILA S.R.L.	31				Crișului	Sebiș	3109
MARSIMPROD ANA S.R.L.	3				Dornei	Sebiș	1610
EXPERT AUTO RUTIER CONSULT S.R.L.	67				Republicii	Sebiș	7120
ARKONA SEB S.R.L.	2/A				Victoriei	Sebiș	1629
PREDOR & RALU S.R.L.	4				Someșului	Sebiș	7112
LOGIC COM DISTRIBUTE S.R.L.	21 C				Viilor	Sebiș	4751
MELINA TRANS S.R.L.	54				Păcii	Sebiș	111
DUM SERVICII AMANET IFN S.R.L.	37				Parcul Libertății	Sebiș	6492
TIMOL-EUROFARM S.R.L.	17				Viilor	Sebiș	4773
AND & SON COMIMPEX S.R.L.	18	1B		5	Victoriei	Sebiș	4778
GHEBEȘ GAS S.R.L.	22				Someșului	Sebiș	4730
TRYOL OIL OF LIFE S.R.L.	3A				Măgurei	Sebiș	5151
ONTARGET BRO SOFT S.R.L.	32				Crișului	Sebiș	6201
LILIANA ALD COMTRANS S.R.L.	115				Prunișor	Prunișor	4941
CENTRUL DE PROIECTARE DRUM EXPERT S.R.L.	34/A				Republicii	Sebiș	7112
IONE - CONS RUSTIC S.R.L.	4				Zărandului	Sebiș	4120
INTELLISERV HITECH S.R.L.		C1-1		1 2	Victoriei	Sebiș	9511
SIMPROD MARANA S.R.L.	3				Dornei	Sebiș	1610
MINIMAXX SOFA S.R.L.	3				Ciutăriei	Sebiș	3109
IACOB PROD-COM S.R.L.	6				Zootehniei	Sebiș	1411
A & D MAGIC STAR WORLD S.R.L.	25				Dumbravei	Sebiș	9602
DETERGO- SERVICI S.R.L.	4				Dornei	Sebiș	4719
MENCO-PROD S.R.L.	15				Teilor	Sebiș	3109
ALLER 2015 S.R.L.	44				Gării	Sebiș	4675
BLUE FITNESS CLUB S.R.L.	31				Dobrogei	Sebiș	9313
CLEAN CONS DSG S.R.L.	9				Teilor	Sebiș	4213

ASTOR MIDAS INTERNATIONAL S.R.L.	3A					Viilor	Sebiș	4611
GABATA ART S.R.L.	29					Păcii	Sebiș	4333
MIK AUR-FOREST S.R.L.	75					Prunișor	Prunișor	220
T.G.M. VEST PROD S.R.L.	3					Ciutăriei	Sebiș	150
DANI PREST-TOUR S.R.L.		C2		2	6	Victoriei	Sebiș	5520
GHINDA S.R.L.	16/B				4,5	Victoriei	Sebiș	4711
TIMISOARA CITY MOB S.R.L.	20					Dornei	Sebiș	4932
CONSTRUCT 222 ÎNȘTAL S.R.L.	27					Mureșului	Sebiș	4321
WIIRI & SOFI FAST FOOD S.R.L.	57					Orizontului	Sebiș	5610
ECONOMY CONSULTING S.R.L.		B4	1	P	3	Victoriei	Sebiș	6920
IDMA-PROD-SEB S.R.L.	19					Ciutăriei	Sebiș	1011
DRUM-POD-CONSTRUCT S.R.L.	66					Crișului	Sebiș	4211
FIBERTECH INDUSTRIES S.R.L.	19					Păcii	Sebiș	1629
TITAN EVOLUTION S.R.L.		A4			4	Victoriei	Sebiș	7112
TOP TECH HIGH SERV S.R.L.		A4			4	Victoriei	Sebiș	4666
MIHALIN- ELECT S.R.L.	9					Oltului	Sebiș	4643
POWER HIDRAULIC S.R.L.	61					Păcii	Sebiș	2812
DUMI ARCON FINIS S.R.L.		D2		3	10	Victoriei	Sebiș	4333
ASIC SOAP S.R.L.	8					Crișului	Sebiș	2041
PROD AGRO TRANS S.R.L.	30					Zărandului	Sebiș	111
OVIS SEBPRODCOM S.R.L.	57/A					Crișului	Sebis	4711
IORGA - SEB PRODCOM S.R.L.	9				3	B-dul Republicii	Sebis	240
TERRAMED S.R.L.	32					Bradului	Sebis	8621
HUNGRY BUKINY S.R.L.	50/a					Dunării	Sebis	1071
UNIVERSAL 86 MM S.R.L.	17/A					Viilor	Sebis	1622
SAHAVA PRESTSEB S.R.L.	37					Păcii	Sebis	4520
MEDICAL BOCATO S.R.L.	35					Republicii	Sebis	8622
AGRI CHISER S.R.L.	41					Viilor	Sebis	111
URBANA - CONSTRUCT SEB S.R.L.	6					Oltului	Sebis	4120

BARONTRADE S.R.L.	2/a					Victoriei	Sebis	4619
SASKIA-CONSTRUCT-COM S.R.L.	3B					Teilor	Sebis	4120
ZORBAS - PLACE S.R.L.	56					Dunării	Sebis	5610
MECCANICA GIRONJI S.R.L.	59					Păcii	Sebis	2420
VIORADEZ AGRO S.R.L.	20					Gării	Sebis	130
FACONVE SAMDU S.R.L.	10					Munteniei	Sebis	2332
FLORYMETI S.R.L.	54					Păcii	Sebis	5630
TRUST SIGN AGENT DE ASIGURARI S.R.L.	26					Dunării	Sebis	6622
BIALI STYLE S.R.L.	7					Vrancei	Sebis	4332
PANORAMIC RADIODENT S.R.L.	4					Romană	Sebis	8690
PALCU APPLE PRODUCTION S.R.L.	54					Păcii	Sebis	125
PAUL APOTHEKE S.R.L.	9A					Plopilor	Sebis	4773
CAFFEELZORAB S.R.L.	26					Viilor	Sebis	5630
SUMMA RISK AGENT DE ASIGURARE S.R.L.	2					Oituz	Sebis	6622
SIMGAB TRADE S.R.L.	34					Someșului	Sebis	4613
CROSS STAMP S.R.L.	4					Dornei	Sebis	4719
BIODENPLAWT S.R.L.	17/B					Parcul Libertății	Sebis	4773
GITRE TEHNIC S.R.L.	F.N.					Păcii	Sebis	4532
JOBS PLANING S.R.L.		B4			3	Victoriei	Sebis	7810
B&D BEST PERFECT TEAM S.R.L.	2					Transilvaniei	Sebis	2370
OSIRIS SEB S.R.L.		2	A	1	4	Victoriei	Sebis	1072
ZARANDMET S.R.L.	F.N.					Pleșa	Sebis	2599
DOHA STRUCT S.R.L.	3					Paris	Sebis	4673
FLORISMAR A.B.C. S.R.L.	35				1	Gării	Sebis	4711
HIDRO-FRIG BOSMAVID S.R.L.	15					Berzei	Sebis	3511
PRESTO CAMPO S.R.L.	1					Zărandului	Sebis	161
SBI WEST INVESTMENT S.R.L.		2/A			17	Victoriei	Sebis	4520
KRISADE ENERGOGROUP S.R.L.	2					Mureșului	Sebis	4719
DAVID RENT PRESTO S.R.L.	27					Transilvaniei	Sebis	161
HOSMARI S.R.L.	9					Păcii	Sebis	4711

CLINIC LABORMED S.R.L.		B3			1	Victoriei	Sebis	8690
EMIL & FLORI DON S.R.L.	30						Donceni	4779
EL-IT LOVIALI S.R.L.	30					Dornei	Sebis	4754

Sursă – Informații furnizate de către Serviciul Fiscal Orășenesc Sebiș din structura Ministerului Finanțelor Publice la 25 aprilie 2016

Având în vedere actuala conjunctură se observă o dezvoltare a unităților mici existente, precum și o transformare continuă a profilului unor unități în funcție de cererea pieței.

În ultimii ani se constată că s-au înființat puține societăți cu profil industrial.

De asemenea, pe raza orașului Sebiș sunt înregistrate un număr de 76 persoane fizice autorizate și un număr de 134 întreprinderi individuale sau familiale; mai sunt înregistrați pe raza orașului 26 de întreprinzători cabinete medicale (medicină de familie, psihologie, stomatologie, cardiologie, fizioterapie, medicină veterinară), de avocatură, de contabilitate, de tehnică dentară, de expertiză tehnică, birou de mediere etc.

Se urmărește ca în viitor să se dezvolte industria mică, meșteșugărească și artizanală.

Prin crearea de noi unități industriale se vor crea noi locuri de muncă, astfel încât rata șomajului să se diminueze.

Și orașul Sebiș cu satele aparținătoare se confruntă cu criza economică specifică perioadei de tranziție prin care trece întreaga țară.

Relansarea economică a orașului depinde în mare măsură de valorificarea superioară a exploatării pământului, prelucrarea de mare randament a lemnului și a pieilor de animale – pentru aceasta existând o bază de pornire reală și a dezvoltării inițiativei particulare existente în domeniul confecțiilor din textile.

Industria prelucrătoare va putea să se relanseze în măsura în care se va orienta spre prelucrarea resurselor locale, devenind un eventual integrator al producțiilor locale animaliere și vegetale în concordanță cu noile cerințe ale pieței.

3.3.3. Instituții publice

În orașul Sebiș se regăsesc o serie de instituții publice pe care le vom descrie în mod succint în cele ce urmează:

Primăria orașului Sebis

Primăria orașului Sebiș funcționează în imobilul situat în localitatea Sebiș, Piața Tineretului, nr. 1, județul Arad. Aceasta funcționează în prezent într-o structură organizatorică formată din 124 de posturi (funcționari publici, posturi contractuale și demnitari publici, asistenți personali), structură pe care o vom descrie într-un capitol distinct.

Imaginea nr. 7 - Clădirea Palatului Adminsitrativ

Sursă - Imagine realizată în luna mai 2016

Liceul Teoretic Sebiș

Liceul Teoretic Sebiș este situat în localitatea Sebiș, Bulevardul Victoriei, nr. 7, județul Arad

Imaginea nr. 8 - Liceul Teoretic Sebiș

Sursă - Imagine realizată în luna mai 2016

Liceul Teoretic Sebiș are arondate următoarele unități școlare:

- Grădinița cu program normal Sebiș (funcționează în corpul C)
- Grădinița cu program prelungit Sebiș (funcționează în corpul C)

- Școala primară Prunișor
- Grădinița cu program normal Prunișor.

Imaginea nr. 9 - Grădinița cu program prelungit Sebiș

Sursă - Imagine realizată în luna mai 2016

Filiala Sebiș a Universitatii de Vest „Vasile Goldiș” Arad

Este situată în localitatea Sebiș, Bulevardul Victoriei, nr. 12, județul Arad cu un număr de 445 studenți.

Imaginea nr. 10 - Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” Filiala Sebiș

Sursă - Imagine realizată în luna mai 2016

Politia oraşului Sebiş

Poliția oraşului Sebiş funcţionează ca substructură teritorială a Inspectoratului de Poliție a judeţului Arad.

Subunitatea Poliția oraşului Sebiş se subordonează I.P.J. Arad, ordonator de credite cu finanțare de la Ministerul Afacerilor Interne. Atribuțiile și sarcinile ce revin poliției rezultă din Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, precum și din dispozițiile interne transmise de Inspectoratul General de Poliție al României în acest sens.

Sediul Poliției Oraşului Sebiş este situat în localitatea Sebiş, str. Crişului nr. 2-4 și se află în folosință din anul 1995. La data înființării sediul aparținea Cooperației Sebiş ulterior în urma unui schimb cu Primăria Sebiş actuala clădire să se afle în patrimoniul I.P.J. Arad.

Imaginea nr. 11 - Poliția oraşului Sebiş

Sursă - Imagine realizată în luna mai 2016

În anul 2016 la nivelul Poliției oraşului Sebiş, în statul de organizare și funcționare există un număr de 19 funcții din care 1 funcție ofițer de conducere, 2 funcții de ofițer și 16 funcții de agent de poliție, din care vacantă o singură funcție de agent. Aceste funcții sunt ocupate și structurate pe mai multe compartimente (Compartiment Ordine Publică, Compartiment Rutier, Compartiment Investigații Criminale, Compartiment Cazier Judiciar și Criminalistic).

Până în anul 2010 la nivelul Poliției oraşului Sebiş existau un număr de 28 de funcții, din care 5 funcții de ofițer (una de conducere) și 23 de funcții de agent de poliție.

Poliția oraşului Sebiş nu a fost și nu este implicată în proiecte europene sau de altă natură.

În ceea ce privește infracționalitatea locală situația din anul 2015 relevă faptul că au fost constatate un număr de 108 infracțiuni pe o paletă diversă, cuprinzând mica criminalitate precum infracțiuni contra patrimoniului și infracțiuni la regimul siguranței circulației pe drumurile publice, nefiind sesizate și constatate infracțiuni grave din categoria infracțiunilor de violență, tâlhării sau omoruri.

În ceea ce privește situația contravențională din același an, 2015, s-au înregistrat un număr total de **1.621** contravenții în valoare de **286.430 lei** din care:

- 1.537 contravenții pe O.U.G nr. 195/2002;
- 42 contravenții pe Legea nr. 61/1991;
- 9 contravenții pe Legea nr. 171/2010;
- 32 de contravenții pe Legea nr. 12/1990.

În anul 2015 cadrele Poliției orașului Sebiș au intervenit în sprijinul cetățenilor în vederea soluționării cu celeritate a problemelor acestora; s-a dat curs la un număr de 152 apeluri, din care un număr de 32 de sesizări au fost din oficiu. S-a intervenit la un număr de 36 de evenimente rutiere, din care 5 accidente cu victime și 31 de accidente soldate doar cu avarierea autovehiculelor.

Dotările Poliției orașului Sebiș sunt cele prevăzute de normele interne, respectiv 6 autospeciale de serviciu cu și fără însemnele poliției, calculatoare pentru fiecare compartiment iar elementele de mobilier și birotică sunt din anul 1995, învechite.

În ceea ce privește sediul poliției, subunitatea a fost renovată în anul 1995 iar de atunci din lipsă de fonduri nu au mai fost efectuate lucrări pentru modernizarea sediului.¹⁵

Departamentul 5 Jandarmi Sebiș

Imaginea nr. 12 - Departamentul 5 Jandarmi, orașul Sebiș

Sursă - Imagine realizată în luna mai 2016

¹⁵Sursă - Adresa de informare nr. 251179/27.07.2016 transmisă de către I.J.P. Arad

Departamentul 5 Jandarmi Sebiș funcționează în localitatea Sebiș, strada Romană, nr. 4, județul Arad în structura organizatorică a Inspectoratului de Jandarmi a județului Arad.

Jandarmeria Română este instituția specializată a statului, cu statut militar, componentă a Ministerului Afacerilor Interne care exercită, în condițiile legii, atribuțiile ce îi revin cu privire la apărarea ordinii și liniștii publice, a drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, a proprietății publice și private, la prevenirea și descoperirea infracțiunilor și a altor încălcări ale legilor în vigoare, precum și la protecția instituțiilor fundamentale ale statului și combaterea actelor de terorism.

Jandarmeria Română, prin atribuții, organizare, pregătire și dispunere teritorială, contribuie la garantarea suveranității, independenței, autorității, unității și securității statului, democrației constituționale pe întregul teritoriu național atât în timp de pace, cât și în situații de criză.

Unitățile din subordinea Inspectoratului General, ai căror comandanți au calitatea de ordonator terțiar de credite, sunt stabilite prin, ordin al ministrului afacerilor interne, au personalitate juridică și utilizează creditele bugetare care le-au fost repartizate.

La nivel teritorial, în orașul Sebiș cât și în zona apropiată acționează Detașamentul 5 Jandarmi Sebiș, subunitate din cadrul Inspectoratului de Jandarmi Județean Arad, care se subordonează nemijlocit Inspectorului șef.

Până în prezent, structura organizatorică a suferit modificări structurale și funcționale.

Începând cu data de 1999 Secția de jandarmi Sebiș acționează în continuare ca Detașament din cadrul Inspectoratului Județean de Jandarmerie Arad.

În ceea ce privește resursele umane prevăzute și încadrate la nivelul Detașamentului 5 Jandarmi Sebiș acestea nu pot fi declarate având caracter clasificat.

Se poate preciza cu toate acestea că Detașamentul 5 Jandarmi Sebiș este astfel constituit încât orice situație ar interveni în zona de responsabilitate, acesta poate îndeplini activitățile prevăzute în Regulamentul de organizare și funcționare.

Pentru asigurarea unei continuități în sprijinul cetățeanului, pe linie de ordine și siguranță publică Detașamentul 5 Jandarmi Sebiș dispune de resurse materiale necesare gestionării situațiilor unde este necesară intervenția jandarmilor.

Cu toate acestea la nivelul Detașamentului 5 Jandarmi Sebiș se impune achiziționarea unor mijloace ATV/auto de teren având în vedere configurația terenului din zonele greu accesibile, limitrofe orașului Sebiș, pentru intervenția în sprijinul populației în situații de urgență (rătăciți, dispăruți, accidentați pe trese turistice, etc.), sau patrularea în zona de responsabilitate.

Detașamentul 5 Jandarmi Sebiș, structură specializată și subordonată Jandarmeriei Române, are următoarele atribuții:

- apără, prin mijloacele și metodele prevăzute de lege, viața, integritatea corporală și libertatea persoanei, proprietatea publică și privată, interesele legitime ale cetățenilor, ale comunității și ale statului;
- execută misiuni de asigurare a ordinii publice cu ocazia mitingurilor, marșurilor, demonstrațiilor, procesiunilor, acțiunilor de pichetare, acțiunilor promoționale, comerciale, manifestărilor cultural-artistice, sportive, religioase, comemorative, precum și a altor asemenea activități care se desfășoară în spațiul public și care implică aglomerări de persoane;
- execută misiuni de restabilire a ordinii publice când aceasta a fost tulburată prin orice fel de acțiuni sau fapte care contravin legilor în vigoare;
- execută, în condițiile legii, la solicitarea autorităților competente, misiuni de urmărire și prindere a evadaților, dezertorilor și a altor persoane despre care există date și indicii temeinice că intenționează să săvârșească sau au săvârșit infracțiuni ori care se sustrag măsurii arestării preventive sau executării pedepselor privative de libertate;
- execută misiuni de intervenție antiteroristă la obiectivele aflate în responsabilitatea jandarmeriei sau pentru capturarea și neutralizarea persoanelor care folosesc arme de foc ori alte mijloace care pot pune în pericol siguranța persoanelor, bunurilor, valorilor și transporturilor speciale;
- asigură, în condițiile legii, paza sau protecția și apărarea obiectivelor, a bunurilor și valorilor de importanță deosebită, stabilite prin hotărâre a Guvernului, și a obiectivelor aparținând Ministerului Administrației și Internelor, stabilite prin ordin al ministrului administrației și internelor;
- asigură, în condițiile legii, paza sau protecția transportului unor valori importante, precum și a transportului armelor, munițiilor, materialelor explozive, stupefiantelor, substanțelor toxice sau radioactive ori a altor materii sau substanțe periculoase, definite astfel prin lege;
- participă, împreună cu alte instituții abilitate, la supravegherea, controlul și asigurarea protecției și conservării fondului cinegetic și piscicol natural, a fondului silvic și de protecție a mediului, prin măsuri specifice de prevenire și combatere a oricăror încălcări ale prevederilor normelor legale;
- participă la limitarea și înlăturarea consecințelor dezastrelor naturale, tehnologice, de mediu sau complexe;
- asigură măsuri de ordine și de protecție a zonelor în care s-a produs sau există pericolul iminent de producere a unor incendii, explozii ori a altor situații de urgență ce pun în pericol viața, integritatea fizică a persoanelor sau bunurile acestora;
- constată contravenții și aplică sancțiuni contravenționale, potrivit legii;
- efectuează, în condițiile legii, acte necesare începerii urmăririi penale pentru infracțiunile constatate pe timpul executării misiunilor specifice, potrivit prevederilor

art. 61 din Codul de procedură penală;

În îndeplinirea atribuțiilor funcționale, Detașamentul 5 Jandarmi Sebiș a acționat în permanență pentru siguranța cetățeanului, apărarea proprietății publice și private, supravegherea, controlul și asigurarea protecției și conservării fondului cinegetic și piscicol natural, a fondului silvic.

În cursul anului 2015, pe raza orașului Sebiș, au fost înregistrate un număr de 24 infracțiuni de către patrulele de jandarmi, 7 infracțiuni în sistem integrat precum și 143 de sancțiuni contravenționale.¹⁶

Sectia de pompieri Sebiș

Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Vasile Goldiș” al Județului Arad funcționează în baza prevederilor următoarelor acte normative:

- art. 10 din Ordonanța Guvernului nr. 88/2001 privind înființarea, organizarea și funcționarea serviciilor publice comunitare pentru situații de urgență, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență aprobată prin Legea nr. 15/2005;
- Hotărârea Guvernului României nr. 1490/2004 cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului României nr. 1492/2004 privind principiile de organizare, funcționarea și atribuțiile serviciilor de urgență profesionale;

Inspectoratul General pentru Situații de Urgență asigură managementul situațiilor de urgență pentru tipurile de risc caracteristice județului Arad sau celor din județele învecinate și care, prin amploare sau intensitate, au efecte asupra populației, mediului înconjurător din județul Arad, sau cele cu efecte transfrontaliere. Finanțarea inspectoratului este asigurată din fondurile publice, inspectorul șef fiind ordonator terțiar de credite.

Organizarea inspectoratului pe subunități conform O.M.J. nr. 360/2004 și valorile unor criterii de performanță este următoarea:

Tabelul nr. 18 - Organizarea IGSU pe subunități conform O.M.J. nr. 360/2004

Nr. crt.	Unitatea/subunitatea	Suprafața zonei de comp./raion. intervenție (km ²)	Ponderea din totalul zonei de competență (%)	Populație (Nr. locuitori)	Ponderea populației (<%)
1.	I.S.U. ARAD	7628	100	456947	100
2.	Detașamentul Arad	2432	31	305116	65
3.	Secția de Pompieri Bîrzava	626	8	14925	3

¹⁶Sursă - Adresa de informare nr. 1238913/23.06.2016 transmisă de către I.J.J. Arad

4.	Secția de Pompieri Ineu	1263	17	46973	9
5.	Garda de intervenție Chișineu Criș	988	13	37463	8
6.	Secția de Pompieri Sebiș	822	11	24127	8
7.	Garda de intervenție Gurahonț	764	10	16873	4
8.	Garda de intervenție Birchiș	733	10	11470	3

Sursă – Adresa de informare nr. 304011/29.07.2016 transmisă de către I.S.U.J. Arad

În anul 1936 a fost constituită prima companie de pompieri militari în Arad, primul comandant al companiei fiind plt. maj. Constantin Drăghiceanu. În anul 1938 compania primește în dotare două mașini moderne de stingere. Începând cu 1 martie 1956 Compania de Pompieri Militari se subordonează Grupului Regional de Pompieri Timișoara.

În 1 octombrie 1968 se înființează Grupurile Județene de Pompieri, compania Arad intrând în componența grupului. În baza Ordinului Ministerului de Interne, în 15.06.1975 se înființează Compania de Pompieri Ineu.

În conformitate cu ordinul Corpului Pompierilor Militari din data de 18.06.1992 începând din 01.07.1992 se înființează Compania a III a Bîrzava.

Prin ordin al Ministrului de Interne în data de 01.12.1994 se înființează Compania de Pompieri Sebiș și Pichetul de Pompieri Gurahonț.

La inițiativa comandantului Grupului de Pompieri Arad, printr-un protocol cu Direcția Sanitară Arad se înființează la 01.08.1995 S.I.A.M.U.D (Stația de intervenții pentru asistență medicală de urgență și descarcerare), această formă de organizare putând fi considerat un predecesor al SMURD -ului de astăzi.

În data de 12.04.1997 unității i-a fost acordat Drapelul de Luptă, prin Decret Prezidențial, începând cu această dată unitatea numindu-se Grupul de Pompieri „Vasile Goldiș” al Județului Arad.

La data de 15.12.2004 în conformitate cu H.G. 1492/2004 se constituie serviciile de urgență profesionale ca servicii deconcentrate în subordinea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență. Denumirea unității este Inspectoratul pentru situații de urgență „Vasile Goldiș” al județului Arad.

În data de 17.04.2008 se operaționalizează Garda nr. 2 de intervenție Chișineu Criș din cadrul Secției de Pompieri Ineu.

În data de 29.06.2010 se operaționalizează Garda nr. 2 de intervenție Birchiș din cadrul Secției de Pompieri Bîrzava.

Începând cu 23.02.2016 se înființează Punctul de lucru Vladimirescu în subordinea Detașamentului Arad.

I.S.U.J Arad a fost și este angajat în parteneriat alături de Consiliul Județean Arad în proiectul finanțat din fonduri europene „REGIO” pentru creșterea capacității operative, proiect care vizează achiziționarea de autospeciale destinate diferitelor tipuri de intervenție. Au mai fost derulate diferite proiecte de pregătire sau pentru organizarea de exerciții comune cu alte state.

În anul 2015 subunitățile I.S.U.J. Arad au participat la 7.998 intervenții astfel: 6558 intervenții SMURD, 670 incendii, 51 operațiuni descarcerare, 181 misiuni de asistență a persoanelor, 15 salvări de animale, 8 misiuni de protecția a mediului, 17 de supraveghere a zonei în vederea evitării producerii unei alte situații de urgență, 235 alte situații de urgență (inundații, asanări muniție neexplodată, asistență persoane).

Secția Sebiș, prin Garda de intervenție nr. 1 Sebiș a executat în anul 2015 doar în orașul Sebiș următoarele misiuni: stingere incendii - 23, SMURD 109, asigurarea evenimentelor publice de amploare care pot genera situații de urgență 15, alte intervenții.

Imaginea nr. 13 - Secția de pompieri Sebiș din subordinea I.S.U.J. Arad

Sursă - Imagine realizată în luna mai 2016

Administrația Finanțelor Publice Sebiș

Administrația Finanțelor Publice Sebiș își desfășoară activitatea în imobilul situat în localitatea Sebiș, strada Romană, nr. 4, județul Arad ca structură teritorială a Ministerului Finanțelor Publice

Sursă - Imagine realizată în luna mai 2016

Spitalul de Boli Cronice Sebiș

Imaginea nr. 15 - Spitalul de Boli Cronice Sebiș

Sursă - Imagine realizată în luna mai 2016

Spitalul de Boli Cronice Sebiș cu sediul în localitatea Sebiș, Piața Tineretului, nr. 2, județul Arad este un punct important în județ deoarece această unitate sanitară

deservește un număr aproximativ de 74.000 de locuitori ai celorlalte sate și comune din zona Văii Crișului Alb.

Imaginea nr. 16 - Spitalul de Boli Cronice Sebiș, Secția Prăjești

În prezent, urmare a implementării cu succes a proiectului - *Reabilitare, dezvoltare și modernizare ambulatorii ale Spitalului de Boli Cronice Sebiș, cod SMIS 29609*, finanțat prin POR 2007 – 2013, AP 3, DMI 3.1 spitalul este în măsură să asigure servicii publice medicale superioare fiind dotat cu echipamente și aparatură medicală noi, cât și cu mobilier adaptat specificului unității sanitare.

Sursă - Imagini realizate în luna mai 2016

Casa de Cultură a orașului Sebiș

Imaginea nr. 17 - Casa de Cultură a orașului Sebiș

Sursă - Imagine realizată în luna mai 2016

„Ajungerea cu lucrările la edificiul Casei de Cultură aproape de final se simte deja în oraș. S-a dat în funcțiune biblioteca, inclusiv cu o sală de lectură, s-a montat sistemul de sunet și lumini, dar cel mai important lucru, s-a dat în folosință sala mare!

Putem spune că acum Casa de Cultură „și-a intrat în drepturi”, căci în doar o lună de când s-au montat scaunele în sala principală, au fost deja organizate trei evenimente de marcă: concert de operă, piesă de teatru, eveniment caritabil. Avem la Sebiș o Casă de Cultură unică în județ, care poate găzdui orice tip de eveniment!”¹⁷

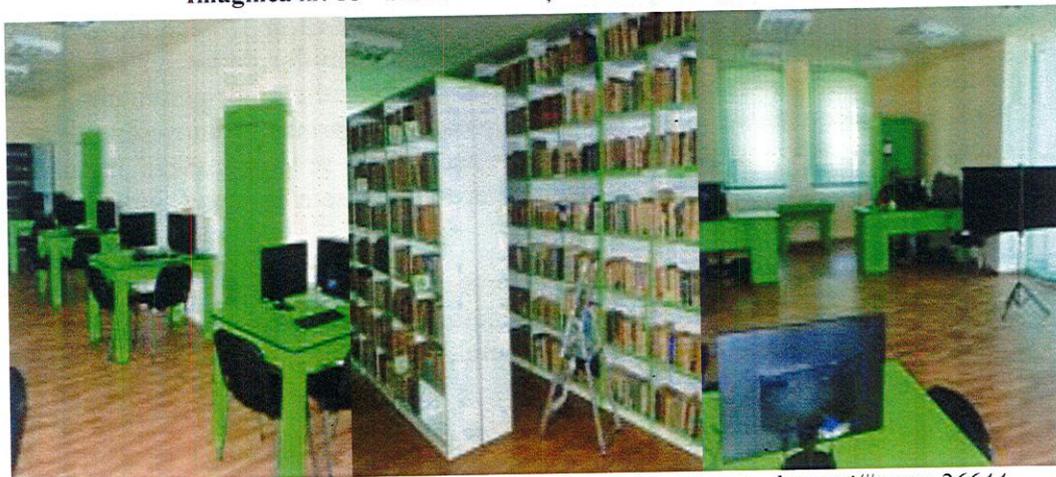
Cum foarte bine redă paragraful de mai sus un obiectiv stabilit de către administrația orașului cu câțiva ani în urmă a ajuns la finalitate spre încântarea și folosința locuitorilor orașului Sebiș și nu numai.

Faptul ca această investiție a fost realizată într-o covârșitoare măsură cu bani de la bugetul local a făcut ca termenul de finalizare să nu fie atât de apropiat pe cât și-ar fi dorit edilii orașului, însă așteptarea și eforturile financiare au meritat, în viitor orașul Sebiș putându-se lăuda cu o Casă de Cultură unică la nivelul județului Arad, atât sub aspectul capacității sale arhitectonice, cât și din punctul de vedere al dotărilor de care dispune.

Biblioteca Orășenească

Odată cu finalizarea imobilului Casei de Cultură, biblioteca orășenească aflată până de curând într-un imobil care datează din 1814 și care a fost conacul conților Waldstein originali din Boemia, fiind construită în stilul barocului târziu, a fost amenajată în incinta Casei de Cultură care dispune inclusiv de o sală de lectură.

Imaginea nr. 18 - Biblioteca orășenească amenajată în incinta Casei de Cultură

Sursă – <http://www.primariasebis.ro/wp/casa-de-cultura-si-a-intrat-in-drepturi/#more-26644>

În prezent în imobilul din Piața Libertății nr. 4, fostul conac al conților Waldstein, este amenajat Muzeul Țării Zărandului.

¹⁷Sursă - <http://www.primariasebis.ro/wp/casa-de-cultura-si-a-intrat-in-drepturi/#more-26644>

Sursă - Imagine realizată în luna mai 2016

Activitatea bibliotecii este asigurată de către 2 bibliotecari, într-un program cu publicul de luni până vineri între orele 8,00 și 16. În ceea ce privește fondul de carte al bibliotecii, acesta este estimat la circa 35.000 volume și cuprinde aproximativ toate domeniile de interes.

Din consultarea cu personalul bibliotecii înțelegem că ar fi necesară îmbogățirea și îmborsărea fondului de carte la majoritatea domeniilor de interes cu mențiunea că necesitatea cea mai pregnantă este identificată în cazul cărților pentru copii (îndeosebi volumele recomandate drept lectură la școală și cuprinse în curricula școlară). Și în ceea ce privește restul volumelor este necesar să se consemneze faptul că starea acestora este slabă, o treime din volume ar trebui casate/înlocuite, în timp ce doar 1% din totalul fondului de carte este nou.

Volumele se pot împrumuta de către doritori acasă pentru un termen de o săptămână (cu posibilitatea de prelungire a termenului), dar și în sala de lectură pe perioada șederii, sală unde funcționează Biblionetul, unde cititorii pot avea acces la internet pentru comunicare și informare.

Biblioteca Orașenească Sebiș nu dispune în prezent de arhivă.

S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A.

S.C. TERMO - CONSTRUCT S.A. este o societate pe acțiuni, persoană juridică de drept român ce își desfășoară activitatea conform prevederilor actului constitutiv și în conformitate cu prevederile legale referitoare la societățile comerciale având sediul social în localitatea Sebiș, strada Romană, nr. 4A, cod poștal 315700, județul Arad.

Sursă - Imagine realizată în luna mai 2016

Obiectul de activitate al societății vizează ca domeniu principal Captarea, tratarea și distribuția apei (activitate corespondentă CAEN rev. 2 – 3600).

Printre activitățile secundare ale societății menționăm Colectarea și epurarea apelor uzate (activitate corespondentă CAEN rev. 2 – 3700), Furnizare energie termică (activitate corespondentă CAEN rev. 2 – 3811) respectiv Colectarea deșeurilor nepericuloase (activitate corespondentă CAEN rev. 2 – 3530).

Conform modificărilor intervenite în anul 2014, capitalul social total subscris al societății în valoare de 512.140 RON este distribuit în 51.214 acțiuni, fiecare în valoare de 10 RON, după cum urmează:

- **GHIMBOAȘĂ ELENA** care deține 10 RON din capitalul social, adică 1 (una) acțiune a câte 10 RON, reprezentând 0,00195259108% din capitalul social total;
- **BOCIU IONEL** care deține 10 RON din capitalul social, adică 1 (una) acțiune a câte 10 RON, reprezentând 0,00195259108% din capitalul social total;
- **CONSILIUL LOCAL ȘEBIȘ** care deține 512.120 RON din capitalul social, adică 51.212 acțiuni a câte 10 RON fiecare acțiune, reprezentând 99,9960948179% din capitalul social total.

Schimbarea managementului S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A. a avut loc la data de 01.03.2009, dată la care s-a schimbat și forma juridică, din societate cu răspundere limitată în societate pe acțiuni. Conducerea societății este asigurată la această dată de

către administratorul acesteia domnul Dr. Ec. Feieș Gheorghe Claudiu, care deține și funcția de director general.

S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A. a fost înființată în anul 1995 având mai multe secții cu aproximativ 80 de angajați. În decursul anilor societatea a suferit mai multe transformări, inclusiv fiind închisă iar serviciile au fost organizate ca servicii publice în cadrul Primăriei orașului Sebiș.

Începând cu anul 2007 numărul angajaților societății a prezentat următoarele oscilații:

Tabelul nr. 19 - Evoluția numărului de personal al S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A.

Anul	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Personal existent	53	51	51	43	44	45	45	47	47	47
Personal propus	65	54	54	43	45	45	46	47	47	47

Sursă – Adresa nr. 180/28.04.2016 de la S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A.

Organigrama societății la anul 2016 se prezintă astfel:

Tabelul nr. 20 – Organigrama S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A.

Nr. crt	PERSONAL	EXISTENT	PROPUS
1.	PERSONAL TESA		
	ADMINISTRATOR	1	1
	CONTABIL ȘEF	1	1
	CONTABIL	1	1
	SUBINGINER TEHNIC	1	1
	CONTROL FINANCIAR PREVENTIV	1	1
	SECRETAR	1	1
	CASIER	1	1
	INSP.RESURSE UMANE	-	-
	JURIST	-	-
	TOTAL	7	7
2.	COMPARTIMENT APA - CANAL		
	ȘEF SECTOR I	1	1
	CHIMIST	1	1
	MAISTRU	-	-
	LABORANTE	1	1
	OPERATORI	2	2
	ELECTRICIENI	5	5
	INSTALATORI	12	12
	MUNCITORI NECALIFICAȚI	3	3
	CONSTRUCTOR-ZIDAR	1	1
	CONDUCĂTOR AUTO	-	-
	TOTAL	26	26
3.	COMPARTIMENT SALUBRITATE		
	ȘEF COMPARTIMENT	1	1
	CONDUCĂTORI AUTO	3	3

	MUNCITORI NECALIFICAȚI	7	7
	MECANIC AUTO	1	1
	TOTAL	12	12
4.	CENTRALA TERMICĂ		
	FOCHIST	2	2
	TOTAL	2	2
	TOTAL STRUCTURĂ ORGANIZATORICĂ	47	47

Sursă– Adresa nr. 180/28.04.2016 de la S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A.

În ceea ce privește activitatea prezentă a societății, menționăm faptul că aceasta vizează prestarea următoarelor categorii de servicii:

1. Serviciul apă

În prezent S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A. deservește cu apă mai multe localități după cum urmează:

- Oraș Sebiș: localitățile Sebiș, Salăjeni, Donceni și Prunișor
- Comuna Buteni: localitățile Buteni și Cuied
- Comuna Bîrsa: localitățile Bîrsa, Hodiș, Aldești și Voivodeni
- Comuna Chisindia: localitățile Chisindia, Păușeni și Văsoaia

Rețele de transport și de distribuție apă existente sunt în lungime de 152,75 km. La sfârșitul anului 2015 volumul mediu de apă distribuit era de 1.100,64 mc/zi iar populația deservită era de 10.984 locuitori.

Situația prezentă a bransamentelor de apă se prezintă conform tabelelor următoare:

Tabelul nr. 21 - Situația actuală a bransamentelor de apă în orașul Sebiș

ANUL						
2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
96	62	74	59	59	105	93
TOTAL 548						

Sursă– Adresa nr. 180/28.04.2016 de la S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A.

Tabelul nr. 22 - Bransamente de apă sector oraș Sebiș și localități aparținătoare

Nr.crt.	Bransamente apă sector Sebiș + localități
1.	3.679 din care: - populație 3.280 - agenți economici 322 - instituții 87

Sursă– Adresa nr. 180/28.04.2016 de la S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A.

În ceea ce privește situația contorizărilor la bransamentele de apă existente aceasta se prezintă după cum rezultă din tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 23 - Situația contorizărilor la bransamentele de apă existente în orașul Sebiș

Nr. crt.	Contorizare	2009 (%)	2010 (%)	2011 (%)	2012 (%)	2013 (%)	2014 (%)	2015 (%)
1.	Populație	90,00	99,30	100	100	100	100	100
2.	Agenție economici	96,00	99,80	100	100	100	100	100
3.	Instituții	97,00	99,70	100	100	100	100	100
4.	Total	91,00	99,60	100	100	100	100	100

Sursă – Adresa nr. 180/28.04.2016 de la S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A.

Redăm în tabelul următor situația avariilor pe rețelele de distribuție și pe bransamentele de apă:

Tabelul nr. 24 - Situația avariilor pe rețelele de distribuție și pe bransamentele de apă

ANUL						
2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
108	111	151	121	129	123	152
TOTAL 905						

Sursă – Adresa nr. 180/28.04.2016 de la S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A.

2. Serviciul canal

În prezent societatea colectează și epurează apa uzată numai din orașul Sebiș pe o rețea de canalizare în lungime de 31,660 km.

La această dată sunt realizate următoarele racorduri:

Tabelul nr. 25 - Racorduri rețea canalizare

ANUL						
2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
61	114	121	33	34	16	13
TOTAL 392						

Sursă – Adresa nr. 180/28.04.2016 de la S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A.

Tabelul nr. 26 - Racorduri rețea canalizare în orașul Sebiș

Nr. crt.	Racorduri canal oraș Sebiș
1.	893 din care: - populație 777 - agenți economici 88 - instituții 28

Sursă – Adresa nr. 180/28.04.2016 de la S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A.

La sfârșitul anului 2015 volumul mediu de apă uzată evacuată prin Stația de Epurare Sebiș era de 627,34 mc/ zi, iar populația deservită era de 2.830 locuitori.

3. Serviciul salubritate

La această dată S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A. colectează gunoiul menajer din orașul Sebiș și satele aparținătoare Sălăjeni, Donceni și Prunișor, societatea având un

număr de 1.887 contracte pentru salubritate, din care 1.676 sunt parafate cu populația orașului și a satelor aparținătoare, 189 cu agenți economici și 22 cu instituții publice.

Populația totală deservită prin serviciul de salubritate la nivelul unității administrative este de 5.020 locuitori.

4. Serviciul Centrala Termică

S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A. prestează în prezent servicii de furnizare energie termică pentru Primăria orașului Sebiș și pentru Liceul Teoretic Sebiș.

Licențe și autorizații valabile

La data de 01.03.2009 societatea nu avea nicio licență sau autorizație de funcționare de la ANRSC, DSP, Direcția Ape Crișuri Oradea, IS CIR, ARR, APM etc. S-a urmărit în permanență menținerea autorizațiilor și a licențelor.

De asemenea, din punct de vedere tehnic s-au constatat următoarele deficiențe:

- avarii neremediate la timp;
- hidranți și vane defecte;
- instalație semnalizare turn (la bazinele de stocare) improvizată și defectă;
- starea generală proastă a sistemului de tratare și distribuție a apei potabile și a colectării și epurării apei uzate menajere.

Aceste situații au contribuit la pierderile de apă deja existente și la penalități mari stabilite de DAC Oradea pentru depășirea cantităților maxime admise a parametrilor la evacuare în Valea Dezna (Sebiș).

S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A. deține următoarele licențe și autorizații:

Tabelul nr. 27 - Licențe și autorizații deținute de S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A.

Nr. crt.	Denumire	Eliberată de	Serie și nr.
1.	Licența clasa 3 – Colectarea separată și transportul separat al deșeurilor municipale și al deșeurilor similare provenind din activități comerciale din industrie și instituții inclusiv fracții colectate separate, fără a atinge fluxului de deșeuri de echipamente electrice și electronice, baterii și acumulatori, valabilă până la 09.11.2020	ANRSC	nr. 3460/ 09.11.2015
2.	Licența clasa 3 - Serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare valabilă până la 17.12.2020	ANRSC	nr. 3522/ 17.12.2015
3.	Licență pentru transportul rutier, valabilă până la 24.11.2023	ARR Arad	nr. 0153703/ 24.11.2013
4.	Licență pentru transportul rutier - Copie conformă pentru autovehiculul cu număr de înmatriculare AR 05 SEA, valabilă până la 23.11.2016	ARR Arad	nr. 1084055/ 19.11.2014
5.	Licență pentru transportul rutier - Copie conformă pentru autovehiculul cu număr de înmatriculare AR 04 NMO, valabilă până la 23.11.2016	ARR Arad	nr. 1084054/ 19.11.2014

6.	Autorizație sanitară de funcționare pentru Sistem de aprovizionare cu apă potabilă supusă regimului de vizare anuală	DSP Arad	nr. 135/ 09.10.2015
7.	Autorizație de mediu pentru activitatea de salubritate, valabilă până la 31.07.2019	APM Arad	nr. 8922/ 31.07.2009
8.	Autorizație de mediu pentru activitatea de alimentare cu apă, valabilă până la 13.08.2019	APM Arad	nr. 8929/ 13.08.2009
9.	Autorizație de Gospodărire a apelor privind alimentarea cu apă a localităților Sebiș, Prunișor, Sălăjeni, Donceni, Chisindia, Bîrsa, Aldești, Hodiș, Voivodeni, Buteni, Cuied și pentru rețea și stație de epurare a localității Sebiș, județul Arad, valabilă până la data de 02.03.2018	Administrația Bazinală de Apă Crișuri Oradea	nr. 45/ 02.03.2016

Sursă – Adresa nr. 180/28.04.2016 de la S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A.

În cele ce urmează vom face referire la tarifele practicate în anul 2016 de către societate pe diferite categorii de servicii:

1. Servicii de apă - canal

Tabelul nr. 28 - Tarife servicii apă - canal

Nr. crt.	Specificația	Tariful
1.	Apă potabilă	2,98 + T.V.A. 9%
2.	Canal	0,80 + T.V.A. 20%
3.	Taxa servicii	-
	Populație	3,00 + T.V.A. 20%
	Agenți Economici	10,00 + T.V.A. 20%
	Instituții	10,00 + T.V.A. 20%

Sursă – Adresa nr. 180/28.04.2016 de la S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A.

2. Servicii de colectare deșuri

Tabelul nr. 29 - Tarife servicii colectare deșuri

Nr. crt.	Specificația	Tariful
1.	Populație	7,00 lei/persoană/lună + T.V.A. 20% (maxim 21,00 lei/familie)
2.	Agenți economici	25,00 lei/lună + T.V.A. 20%
3.	Instituții	25,00 lei/lună + T.V.A. 20%

Sursă – Adresa nr. 180/28.04.2016 de la S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A.

3. Taxă anuală salubritate

Tabelul nr. 30- Taxă anuală salubritate

Nr. crt.	Specificația	Tariful
1.	Taxă anuală salubritate (Agenți economici și instituții)	80,00 lei/an + T.V.A. 20%

Sursă – Adresa nr. 180/28.04.2016 de la S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A.

3. Tarif transport

Tabelul nr. 31 - Tarife transport deșuri

Nr. crt.	Specificația	Tariful
1.	Tarif transport container	66,00 lei/container + T.V.A. 20%
2.	Tarif transport cu tractorul și remorca	50,00 lei/oră + T.V.A. 20%

Sursă – Adresa nr. 180/28.04.2016 de la S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A.

5. Tarif vidanjarie

Tabelul nr. 32 - Tarife servicii de vidanjarie

Nr. crt.	Specificația	Tariful
1.	Populație	35,00 lei/cursă + T.V.A. 20%
2.	Agenți economici	45,00 lei/cursă + T.V.A. 20%
3.	Instituții	45,00 lei/cursă + T.V.A. 20%

Sursă – Adresa nr. 180/28.04.2016 de la S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A.

6. Tarif aviz construire

Tabelul nr. 33 - Tarife avize de construire

Nr. crt.	Specificația	Tariful
1.	Populație	20,00 lei + T.V.A. 20%
2.	Agenți economici	40,00 lei + T.V.A. 20%
3.	Instituții	40,00 lei + T.V.A. 20%

Sursă – Adresa nr. 180/28.04.2016 de la S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A.

7. Taxă rebranșare

Tabelul nr. 34 - Tarife rebranșare

Nr. crt.	Specificația	Tariful
1.	Populație	60,00 lei + T.V.A. 20%
2.	Agenți economici	
3.	Instituții	

Sursă – Adresa nr. 180/28.04.2016 de la S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A.

8. Taxă prestare energie termică

Tabelul nr. 35 - Taxă prestare serviciu energie termică

Nr. crt.	Specificația	Tariful
1.	Taxă prestare serviciu energie termică	306,00 lei/Gkal + T.V.A. 20%

Sursă – Adresa nr. 180/28.04.2016 de la S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A.

În finalul acestui punct facem referire la rezultatele pe care le-a înregistrat societatea pe parcursul activității sale, precizând înainte de toate rezultatele de natură economico-financiară.

Arătăm în acest sens faptul că în perioada 01.03.2009 - 31.12.2015:

- s-au plătit toate datoriile în sumă de 463.000 lei;
- s-a ridicat poprirea de pe conturile societății ca urmare a plății datoriilor la impozite și contribuții;
- s-au plătit redevențe Consiliului Local Sebiș pentru anii 2009 – 2015, în valoare de 266.739 lei;
- s-au redus cheltuielile cu salariile, contribuțiile și impozitele aferente ajungându-se la un procent considerat ideal pentru un operator de servicii publice, de 50% din totalul cheltuielilor, față de 70% inițial;
- s-au acordat dividende Consiliului Local Sebiș pentru anii 2009 – 2015, în valoare de 453.809 lei;
- au avut loc reorganizări la nivelul celor patru compartimente (apă-canal, termoficare, salubritate, administrativ-financiar) cu scopul eficientizării activității și creșterii productivității muncii;
- deși tariful la curent a crescut an de an, prin realizarea unui program de noapte pentru pompare apă la Uzina de apă și stațiile de repompare s-a menținut cheltuiala cu curentul electric la un nivel destul de mic;
- s-au redus pierderile de apă prin repararea vanelor, hidranților și rezolvarea la timp a avariilor;
- s-au redus cheltuielile cu materialele nejustificate; de asemenea, orice achiziție a avut o analiză a prețurilor sau după caz o negociere în vederea reducerii costurilor aferente;
- s-a efectuat plata la termen a impozitelor, contribuțiilor sau a facturilor la curent fapt ce a contribuit la reducerea drastică a cheltuielilor cu penalitățile de întârziere;
- s-a reușit amenajarea birourilor și mutarea sediului societății în noua locație.

Important de menționat este că în toată această perioadă, pentru desfășurarea activității S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A. nu s-a apelat la credite sau alte surse de finanțare externe.

Sub aspect tehnic putem menționa următoarele realizări:

- în perioada 2009 — 2015 s-a intervenit la un număr de 905 avarii la conducte și branșamente iar gradul de contorizare a crescut de la aproximativ 91 % la 100%;
- din punct de vedere al încasării facturilor s-a implementat un program informatic mai modern, înlocuindu-se vechiul sistem de încasare care presupunea un număr mai mare de casieri și încasatori; acest sistem permite realizarea unui control eficient al încasărilor;

- la caserie s-au montat camere video și instalație de alarmă;
- s-a montat o instalație de clorinare automată, care înlocuiește, astfel instalația veche de peste 40 ani;
- s-a înlocuit turbidimetrul de la captare;
- s-a înlocuit pompa și turbosufanta de la dozarea cu sulfat de aluminiu și var;
- s-a realizat un dren orizontal de-a lungul Văii Dezna (Sebiș) în lungime de 270 m cu scopul îmbunătățirii calității apei potabile din punct de vedere al turbidității;
- s-au înlocuit filtrele nr. 3 și nr. 1 la Uzina de apă Sebiș, lucrări care au durat 3 ani;
- s-a achiziționat un contor pentru măsurarea debitelor de apă captate și pompate în rețea (măsură impusă de DAC Oradea);
- s-a montat o instalație de semnalizare electronică wireless care indică cu o precizie milimetrică nivelul apei din bazinele de la turnul de apa;
- s-au montat 3 pompe noi (o pompă de 55 kw, cea mai puternică existentă în uzină și două de 37 kw) în vederea creșterii capacității de pompare pe timp de vară, cu un consum estimat mai mic de curent electric;
- s-au înlocuit pompele de la stațiile de repompare Buteni, Bîrsa, Sălajeni și Stația de pompare Prunișor;
- s-au refăcut 250 ml de conductă de aducțiune la Bîrsa;
- s-a realizat dotarea cu unelte, scule și mașini de lucru a societății pentru întreținerea instalațiilor;
- s-au montat instalații de semnalizare a performanțelor la bazinele de stocare a apei de la Sebiș și Chisindia;
- s-a automatizat sistemul de captare, tratare și distribuție a apei potabile din satul Prunișor;
- s-au achiziționat convertizoare de frecvență pentru reducerea consumului de curent electric la Uzina de Apă și la Stația repompare Buteni;
- s-a schimbat nisipul cuarțos și diuzele aferente de la filtrul nr. 2 din Uzina de Apă;
- s-a achiziționat o pompă submersibilă nouă și un motor submersibil de rezervă pentru Stația Prunișor;
- s-a achiziționat un Regulator automat pentru hipoclorit la Stația Prunișor;
- s-a achiziționat un senzor digital pentru stabilirea Ph-ului la Uzina de Apă;
- s-a realizat achiziționarea unui tablou electric cu automatizare și protecție pompe la Stația de repompare Buteni;
- s-a realizat achiziționarea unui aparat pentru detectarea conductelor sparte de Tip AM-70;
- s-a realizat achiziționarea unei Stații de deferizare și demanganizare Simplex model

SFS 18 PY/WS1CL, pentru Stația Prunișor;

- s-a realizat achiziționarea unui aparat de dozare clor gazos Tip ADVANCE cu accesorii și instalația aferentă pentru Uzina de Apă;
- s-a pus în funcțiune cel de al II - lea canton IMHOFF cu o capacitate de 2.500 locuitori, astfel, s-a dublat capacitatea de epurare, aceasta ajungând la 5.000 locuitori;
- s-au pus în funcțiune paturile de uscare a nămolului cu suprafața de 500 mp fiecare;
- s-au montat cele două aeratoare în bazinul de aerare în vederea punerii în funcțiune a treptei biologice de epurare; stația a funcționat până la aceasta dată numai cu treapta mecanică;
- s-a realizat bransamentul la curentul electric, înlocuindu-l pe cel vechi;
- s-a realizat un nou deversor al apei prevăzut cu sistem de măsurare a debitului cu mira hidrometrică;
- s-a realizat achiziționarea și montarea unui tablou electric cu automatizare și protecție pompe la Stația de Epurare;
- s-au schimbat supapele de la cele două cazane Lamborghini de la Centrala Termică;
- s-a obținut Autorizație ISCIR pentru cele două cazane;
- s-au realizat lucrări de reparație a rețelei de distribuție a agentului termic;
- s-au realizat lucrările necesare pentru o gestiune eficientă permanentă a sistemului de termoficare a orașului Sebiș;
- s-a realizat izolarea conductelor de termoficare.

Rezultatele obținute de managementul societății sunt recunoscute prin diplomele obținute de la Camera de Comerț Industrie și Agricultură Arad. Astfel, s-au obținut locurile 1 și 2 pe domeniu de activitate timp de 6 ani consecutiv.

Pentru viitor conducerea societății are în vedere realizarea următoarelor proiecte:

1. Extinderea rețelei de apă potabilă din localitatea Sebiș la satul Prunișor, pentru a asigura a doua sursă de alimentare cu apă, față de cea existentă (puț forat la 108 m).
2. Realizarea, împreună cu Primăria orașului Sebiș, a proiectului „Reabilitare și extindere Stație de epurare oraș Sebiș, județul Arad”.
3. Extinderea rețelei de canalizare, împreună cu Primăria orașului Sebiș, în satele Prunișor, Sălajeni și Donceni.

Alte instituții, agenți economici și structuri asociative

Pe raza orașului Sebiș (inclusiv sate aparținătoare) mai sunt înregistrate următoarele entități descrise în tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 36 - Instituții, agenți economici și structuri asociative din orașul Sebiș și satele aparținătoare

Denumire	Nr	Strada	Localitate
Ocolul Silvic Sebiș	2A	Păcii	Sebiș
Comunitatea Creștină Baptistă „Valea Crișului Alb”	25	Someșului	Sebiș
Protopopiatul Ortodox Român Sebiș	7	Republicii	Sebiș
Casa de Ajutor Reciproc Învățământ Sebiș – Instituție Financiară Nebancară	7	Victoriei	Sebiș
Biserica Ortodoxă Sebiș	27A	Crișului	Sebiș
Casa de Ajutor Reciproc Spital Sebiș – Instituție Financiară Nebancară	2	Sebiș	Sebiș
Parohia Ortodoxă Română Sălăjeni	47	Sălăjeni	Sălăjeni
Casa de Ajutor Reciproc Valea Crișului Sebiș – Instituție Financiară Nebancară	34	Gării	Sebiș
Parohia Ortodoxă Română Prăjești - Donceni	46	Codrului	Sebiș
C.A.R. Cooperativa Sebiș	7	Victoriei	Sebiș
Biserica Creștină Baptistă „Sfânta Treime”	13A	Castanilor	Sebiș
Consiliul Local – Activitate Autofinanțată	4	Aradului	Sebiș
Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor Sebiș – Instituție Financiară Nebancară	4	Romană	Sebiș
Clubul Sportiv Crișana Sebiș	10	Victoriei	Sebiș
Asociația Agromec Sebiș – Programul Acțiunilor Salariaților Sebiș	70	Crișului	Sebiș
Organizația Ecologică ECDMOND Arad	34	Dornei	Sebiș
Fundația Umanitară de Ocrotire Socială și Învățământ „Stan” Sebiș	29	Gării	Sebiș
Misiunea Creștină Română „Casa Speranței”	45	Dunării	Sebiș
Fundația Centrului Creștin al Rromilor din România – Filiala Sebiș	B7/A	Oltului	Sebiș
Fundația Doctor Lambing Sebiș	15	Oituz	Sebiș
Biserica Penticostală Sălăjeni	98	Sălăjeni	Sălăjeni
Asociația de Prietenie Sebiș – Andrezieux Boutheon – Franța Sebiș	4	Romană	Sebiș
Asociația Programului Acțiunilor a Salariaților S.C. SEBAR NATURIN S.A. Sebiș	35	Gării	Sebiș
Biserica Reformată Sebiș	29-21	Libertății	Sebiș
Asociația BIOSPORT Sebiș	10	Rodnei	Sebiș
Comunitatea Italiană Sebiș	24	Republicii	Sebiș
Parohia Ortodoxă Română I	7	Republicii	Sebiș
Asociația Composesoratului Sebiș	8	Republicii	Sebiș
Asociația PRO EUROPA 21	1A	Rodnei	Sebiș

Composesoratul Urbarial Donceni	24	Donceni	Donceni
Asociația Umanitară „Barnaba”	21	Mureșului	Sebiș
Asociația Sportivă Akcent	7	Victoriei	Sebiș
Asociația Codrii Zărandului	4	Romană	Sebiș
Compania Națională Poșta Română S.A. București – punct de lucru Sebiș	FN	Victoriei	Sebiș
Comunitatea Cultului Penticostal – Biserica lui Dumnezeu Apostolică Sebiș	13	Victoriei	Sebiș
Biserica Penticostală Donceni	46	Donceni	Donceni
Biserica Penticostală Sebiș	43	Oltului	Sebiș
Asociația de Vânătoare „Petrișana”	44	Măgurei	Sebiș
Asociația Socială Mobiruf Arad	40	Crișului	Sebiș
Asociația Proprietarilor de Păduri și Pășuni Private din județul Arad	A	Romană	Sebiș
Composesoratul Urbarial Prunișor	184	Prunișor	Prunișor
Clubul Sportiv „Național” Sebiș	1	Piața Arenei	Sebis
Asociația „Pro Educația” Sebiș	7	Victoriei	Sebiș
Composesoratul Urbarial Sălăjeni	21	Sălăjeni	Sălăjeni
Biserica Apostolică Penticostală Prunișor	149	Prunișor	Prunișor
Asociația Umanitară „Izvor de Speranță”	35	Oltului	Sebiș
Asociația „Around Life”		Victoriei	Sebis
Asociația „Ghimboasă”	4	Someșului	Sebiș
Societate Profesională Notarială Țole		Victoriei	Sebiș
Asociația „Flacăra Rusaliilor”	3	Magurei	Sebis
Asociația Nonprofit „Renașterea Satului Carpatic”	33	Pleșa	Sebiș
Asociația Religioasă Maranata Sebiș	11	Gării	Sebiș
Asociația de Chiriași – Crișul Alb		Aradului	Sebiș
Asociația Proprietarilor Pădurii „Dosul Măgurii”	1A	Plopilor	Sebiș
Asociația Marisa Old Sebiș	15	Berzei	Sebiș
Asociația Club Sportiv Lion Racing Team	22	Pleșa	Sebiș
Grădinița „Samariteanul” nr. 2 Sebiș	13	Victoriei	Sebiș
Asociația Composesoratului Urbarial Sebiș - Prăjești	20	Codrului	Sebiș
Parohia Ortodoxă Română Prunișor	79	Prunișor	Prunișor

Sursă – Informații furnizate de către Serviciul Fiscal Orășenesc Sebiș din structura Ministerului Finanțelor Publice la 25 aprilie 2016

3.3.4. Turismul, obiectivele turistice și potențialul turistic al zonei

Alături de aspectele de ordin economic, zona are un potențial turistic puțin valorificat. Dintre obiectivele turistice se pot aminti rezervația mixtă Dealul Pleșu – Sebiș, rezervație botanică și forestieră; satul de vacanță Sălăjeni – Băbuțeasca, precum și Parcul dendrologic de la cantonul Ciutărie.

Pentru agro-turism, zonele aflate la liziera pădurii constituie o bună bază de plecare, în următorii ani dorind a se demara construirea unui „Sat de Vacanță” în zona Sălăjeni, care va beneficia de toate utilitățile necesare desfășurării acestei activități.

Imaginea nr. 21- Sat Sălăjeni

Sursă – <http://www.primariasebis.ro/contact-ro>

Relansarea activităților industriale va depinde în mare măsură de inițiativa din sectorul privat. Pentru atragerea investitorilor s-a amenajat o platformă industrială, zonă în care să fie rezervate spații pentru dezvoltarea unităților industriale noi, grupate în apropierea unei căi de circulație carosabilă și a căii ferate, o zonă cu posibilități de dotare tehnico-edilitară.

În intravilan suprafața unităților industriale ocupă 61,90 ha, total industrie.

În viitorul apropiat se preconizează realizarea unor drumuri de centură, de pe Calea Aradului peste Valea Deznei pe lângă gara C.F.R. cu ieșire în strada Crișului și de pe strada Teilor, pe strada Măgurei, strada Viilor, cu ieșire în strada Crișului, pentru decongestionarea traficului în centrul orașului și devierea traficului greu.

De asemenea, se va continua modernizarea drumurilor existente.

Orașul Sebiș are gara C.F.R. amplasată în partea de sud-vest a localității, transportul feroviar în zonă se desfășoară fără a fi nevoie a se traversa orașul.

Pentru turiști orașul Sebiș este punctul de pornire spre cursul superior al Crișului Alb, spre stațiunea balneo-climaterică Moneasa și spre culmile Munților Codru Moma.

Imaginea nr. 22- Stațiunea Moneasa

Sursă - Imagine realizată în luna mai 2016

Pe raza orașului Sebiș și în proximitatea acestuia putem consemna existența următoarelor obiective turistice:

Biserica de lemn din orașul Sebiș „Sfintii Arhangheli Mihail și Gavril”

În anul 1724 satul avea o biserică de lemn acoperită cu șindrilă, biserică care apare menționată din nou documentar în anul 1752, pentru ca în anul 1756 să apară următoarea referire „biserica au construit-o strămoșii”.

Frumoasa biserică de lemn ce se păstrează și azi a fost prin urmare construită, potrivit atestărilor documentare după 1756 și înainte de 1764. Pe peretele stâng al altarului bisericii se află inscripția: „Aceasta s. biserică o am zugrăvit eu David din Țara Românească din orașul Curtea de Argeș fiind locuitor în Sichitealec. Pomelnic a lui Popa Vasile 1764”.

Deasupra intrării în tindă se află scris: „Zugravitus-a această sfânta beserica de le milostivu Dumnezeu prin îndemânarea preoților Vasile și Filimon Lupu”.

Biserica de lemn a fost restaurată în anul 1959.

Muzeul Țării Zărandului

Clădirea în care până nu demult a funcționat biblioteca orașenească datează din 1814 și este fostul conac al conților Waldstein, originari din Boemia, clădirea fiind construită

în stilul barocului târziu.

În incinta acestei clădiri este amenajat Muzeul Țării Zărandului, care este structurat pe mai multe secții: istorie, arheologie, folclor și etnografie, toate secțiile fiind foarte bine reprezentate.

Dintre piesele de rezistență expuse în cadrul muzeului amintim un fragment din monoxilele descoperite la Cetatea Sindioarei (la hotarul satului Berindia) și care sunt expuse la muzeele din Arad, Oradea și Constanța, materiale din perioada paleoliticului superior descoperite la Iosășel - Gurahonț, materiale de construcție din epoca cuceririi romane, vase dacice etc.

De asemenea, găsim în Muzeul Țării Zărandului arhiva folclorică a județului Arad (una dintre cele mai reușite arhive din țară) sau documente fotografice, respectiv poze din anul 1878, reprezentând pompierii sebișeni din acea perioadă.

În incinta liceului din orașul Sebișse poate vedea o parte din colecția de obiecte istorice și etnografice adunate de un harnic colectiv local, expuse într-un punct muzeistic.

Obiectele expuse au rezultat din săpăturile efectuate în vecinătăți, provenind din epoca paleoliticului și până în epoca feudalismului dezvoltat, depistate mai ales la Iosășel, Berindia, Chisindia, Cetatea Deznei etc.

Deosebit de interesante sunt obiectele etnografice românești, reprezentate prin ceramica de diferite tipuri din valea Crișului Alb (Târnăvița, Honțisor), icoanele pe sticlă precum și piese caracteristice zonei etnografice Buteni, între acestea numărându-se un război de țesut, mobilă populară, căușe, tulnice, precum și faimosul steag și pom de nuntă de la Chisindia.

Drumul Morilor de Apă

După simpla și banală piuă, a venit „rășnița” ca o minune, dându-i posibilitatea omului ca între două pietre de formă rotundă, una fixa și una peste aceasta – mobilă, acționată de mâna omului, să obțină cel puțin mălaiul pentru mândra mămăligă.

Poetul Simion Tomuța scria: „*Nainte de astăzi cu un secol (să fi fost după cea de a doua jumătate a secolului al XVIII-lea), s-a zidit moara pe Vale între dealuri. Nu se știe numele celor care au zidit-o, dar se vorbește ca ar fi fost trei oameni: doi români și un ungur, care și-au jurat frățietate, că acea moară fondată de dânșii să rămână (...) în folosul orașului. Prima dată a fost zidită în sus către Strâmtură, cam pe unde era Calea morii, mai târziu, neplăcându-le locul, au mutat-o aproximativ pe fundația celei de azi.*”

Groful Konigszeg, venind în comună pe la 1790 a luat venitul morii pentru sine. Din acest venit a reparat casa comunală, școlile – ca să nu fie hoția văzută, dându-se protectorul acelei mori și a locuitorilor comunei. În anul 1814 groful a dorit să dea moara în arenda – ca pe o proprietate a sa dar oamenii s-au opus apărându-și averea comunală prin biserici, urmând ca în anul 1823 să seancheteze această situație, în urma căreia moara a fost trecută în proprietatea celor 2 biserici (ortodoxă și reformată).”

Dealul Plesa Sebişului – rezervație naturală

Este situată în imediata apropiere a oraşului Sebiş, în administrarea Romsilva RA - Direcția Silvică Arad, Ocolul Silvic Sebiş – Moneasa. Este o rezervație naturală mixtă și ocupă o suprafață totală de 281,80 ha.

Scopul instituirii rezervației este de a proteja ghimpele (*Ruscus aculeatus*) și vegetația lemnoasă termofilă. Rezervația include specii ierboase termofile și specii lemnoase rare, dintre care amintim: *Tamus comunis L*, *Campanula rapunculus L*, *Quercus petraea*, *Mattuschka (Liebl)*, *Achillea crithmifolia etc.*

Cetatea de la Dezna

Cetatea de la Dezna este situată pe dealul Ozoiu și potrivit unei legende din această parte a Țării Zărandului, numele cetății situate la o distanță de 80-85 km de Arad și la numai câțiva kilometri de stațiunea balneo-climaterică Moneasa, derivă de la numele lui Decebal.

Cetatea de la Dezna se presupune că a fost ridicată prin secolul XIII, fiind centrul unui cnezat românesc. Prin poziția sa strategică, cetatea Dezna domină întreaga regiune înconjurătoare dispunând de un puternic bastion, precum și de mai multe ziduri de apărare, pe unele părți ale cetății.

Cu toate aceste avantaje defensive, cetatea de la Dezna a fost ocupată în anul 1574 de către turci și a fost recucerită după mai bine de 22 de ani când a fost pusă sub comanda unui oștean care a luptat alături de Mihai Viteazul la Șelimbăr, Gaspar Kornis care l-a ajutat să strabată drumul de la Ineu spre Praga, prin aceste teritorii din Țara Hălmeagului.

În 1658 Cetatea Dezna este ocupată din nou de armatele otomane, stăpânire ce încetează în 1693 când fortăreața de la poalele Munților Codru Moma a devenit numai ruine.

Din vechea cetate de odinioară în prezent se mai păstrează un număr de trei ziduri importante, dar în același timp se mai pot distinge și urmele celorlalte ziduri de apărare, conturul curții interioare și câteva fragmente din șanțul de apărare. Zidurile acestei cetăți au fost ridicate de către constructori folosind piatra de râu.

Prin anii 1580-1585 la Dezna a fost construit un castel medieval fortificat, pe locul unde s-a înălțat biserica ortodoxă-română.

Legenda acestei cetăți mai menționează faptul atestat istoric al folosirii castelului respectiv de către membrii garnizoanei turcești ca depozit de armament și pulbere ce a fost distrus în urma exploziei menționate mai sus, castel ce a făcut parte din sistemul de apărare al cetății.

Sursă - Imagine realizată în luna mai 2016

Biserica ortodoxă din Dezna

Biserica ortodoxă care a fost construită pe fundamentul unei clădiri romanice. Foarte frumoasa este pictura iconostasului și a boltei, picturi care datează din secolele al XVII-lea-al XVIII-lea.

Potrivit tradiției populare, biserica servea în trecut drept pulberărie.

Moneasa

Moneasa este o localitate situată la 20km de orașul Sebiș și oferă în prezent următoarele atracții turistice:

- ✚ Ștrandul Moneasa cu instalații pentru băi calde în cadă cu ape minerale, pentru electroterapie, hidroterapie și kinetoterapie, cât și cu bazine în aer liber pentru băi reci cu ape minerale;
- ✚ Tezaurul dacic de argint de la Gura Văii;
- ✚ Platoul carstic Tinoasa;
- ✚ Peștera Liliiecilor și Peștera Albă;
- ✚ Grota urșilor;
- ✚ Cariera de marmură neagră și roșie;
- ✚ Cascada Boroaia;

- ✚ Rezervația de nuferi;
- ✚ Rezervația de laur - 10 km de Gurahonț;
- ✚ Galeria de sculptură în piatră;
- ✚ Festivalurile de folclor și de artă tradițională românească.

Toate aceste zone sunt frecvent vizitate de arădeni, îndeosebi în weekend-uri și pe perioada vacanțelor școlare, dar ele prezintă interes și pentru turiștii veniți din afara județului sau chiar pentru cei străini.

Atât timp cât cei ce se bucură de frumusețile naturii respectă prin conduita lor regulile de bază de curățenie și menținere a integrității peisajului natural, zonele vizitate nu au de suferit de pe urma turismului.

Dacă acest comportament adecvat este dublat de organizarea unor acțiuni periodice de ecologizare și evaluare a calității ambientale a zonelor de interes turistic și uneori chiar de paza organizată în jurul unor obiective de mare importanță, putem spera că și generațiile viitoare se vor bucura de ceea ce are de oferit natura în județul Arad.

În ceea ce privește capacitatea de cazare a orașului Sebiș și a zonelor imediat învecinate putem menționa:

- **Hotelul Sebis*** cu 44 locuri cazare.
- **Motelul Onix**** care dispune de 12 camere duble sau matrimoniale (24 locuri cazare).
- **Pensiunea Turistică Ladyna**** care dispune de 8 camere cu 17 locuri de cazare.

Este important de menționat faptul că orașul Sebiș dispune de un complex sportiv înființat în 1961, de un stadion în suprafață de 9.178m² care a fost modernizat în totalitate și care cuprinde o tribună modernă, spații de cazare, cantină, centru de recuperare, restaurant.

Mai există două săli de sport, dintre care una este recent construită, două terenuri de handbal și un teren de tenis. Orașul Sebiș are o echipa locală de fotbal „*Clubul Sportiv Național Sebis*” cu 4 echipe de fotbal (seniori, juniori și copii), o echipa de handbal a liceului, Clubul elevilor și Clubul Sportiv Școlar Sebis.

În ceea ce privește spațiile de odihnă și de petrecere a timpului liber menționăm faptul că s-au amenajat/modernizat spații verzi în suprafață totală de 14,27 ha, s-a amenajat un nou parc pentru copii și s-au finalizat lucrările la centrul civic al orașului.

3.4. Date culturale

Orașul Sebiș este un important centru cultural de pe valea mijlocie a Crișului Alb.

Viața culturală se desfășoară în biblioteca orașului, muzeul orașului și cele 4 cămine culturale, în oraș aflându-se și colecția etnografică a Muzeului Țării Zărandului.

Orașul Sebiș se poate mândri cu cel mai nou centru cultural, parte componentă a centrului administrativ-cultural și care se compune din bibliotecă și Casă de cultură.

Dintre evenimentele culturale consacrate la nivelul orașului Sebiș putem aminti *Festivalul de Muzică Ușoară și Festivalul de Colinzi*.

3.4.1. Așezăminte religioase

Sebiș (în maghiară *Borossebes*, în germană *Sebesch*) este un oraș din județul Arad, situat în depresiunea omonimă, la poalele Dealurilor Codru-Moma, în zona de confluență a râului Dezna cu râul Crișul Alb. Este situat la 90 km nord-est de municipiul Arad, în zona etnografică Țara Zărandului, fiind unul dintre cele mai importante centre urbane de pe Valea Crișului Alb, având în componență și localitățile rurale Donceni, Prunișor și Sălăjeni.

În ceea ce privește istoricitatea vieții bisericești din orașul Sebiș un articol din revista *„Biserica și Școala”* nr.47/1933 consemna că una dintre cele mai vechi parohii ortodoxe din Eparhia Aradului era cea din comuna Sebiș care s-a înființat în anul 1542.

Mărturii scrise care fac referire la acest fapt nu s-au păstrat din cauza contextului politic, cultural și religios al acelei perioade, abia pe la sfârșitul secolului al XVIII-lea apar anumite notițe ale unor preoți pe marginea cărților bisericești.

Este consemnat că în jurul anului 1800 a fost adusă din zona actualei gări CFR o bisericuță din lemn care a fost așezată în parcul cu goruni, numit pe atunci *„Parcul Elisabeta”*.

Bisericuța de la gorunii din parc era veche și neîncăpătoare așa că se impunea zidirea unei noi biserici.

Un așezământ religios cu care orașul Sebiș se mândrește îl reprezintă Parohia ortodoxă cu hramul bisericii *„Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril”* iar o altă parohie s-a înființat de curând în Satul Nou cu hramul bisericii *„Sfânta Treime”*.

Actualul lăcaș de cult cu hramul *„Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril”* a început a fi construit în anul 1829, fiind terminat în anul 1836 și fiind târnosit în anul 1889. În anul 1991 s-au efectuat lucrări de pictură a bisericii iar între anii 2000-2014 au fost efectuate nenumărate lucrări de întreținere și înfrumusețare la lăcașul de cult, precum lucrări de reparații și tencuire exterioară, lucrări de înlocuire a vechiului mobilier, lucrări de amenajare a spațiului verde din curtea bisericii, lucrări de amenajare a unei alei împrejmuitoare, lucrări de renovare a gardului bisericii, lucrări de reparație la geamuri.

Biserica cu hramul *„Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril”* și-a deschis larg porțile primind cu bucurie la nenumăratele descinderi a Întâi Stătătorului eparhiei arădene, fiind o gazdă primitoare la conferințele preoțești derulate la nivel protopopesc, și a avut bucuria deplină de a găzdui ultima slujire arhierescă în a doua zi după Paști a anului 2011.

Biserica ortodoxă cu hramul „Sfinții Arhangeli Mihail și Gavril” din localitatea Sebiș, județul Arad, strada Romană, nr. 8 este construită în stil baroc în formă de navă cu o lungime de 22 m și o lățime de 8 m având două pridvoare la cele două intrări și un turn clopotniță cu 2 clopote.

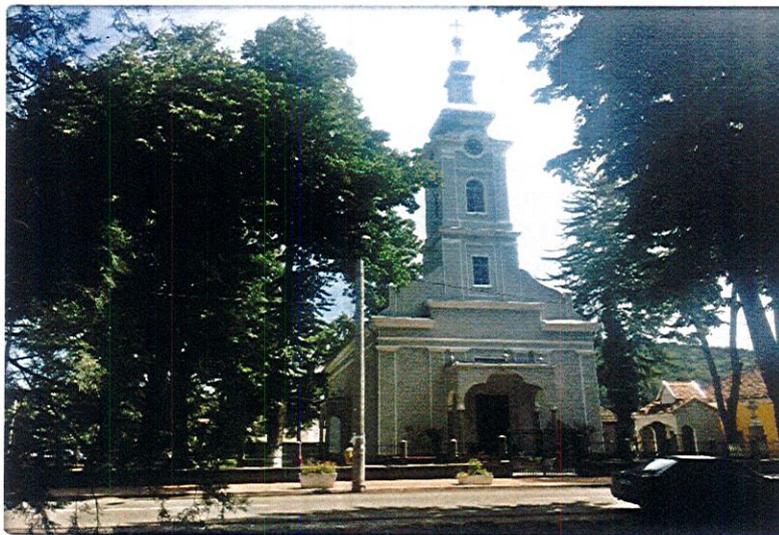
Imaginea nr. 24 – Biserica ortodoxă cu hramul „Sfinții Arhangeli Mihail și Gavril”

Sursă - Imagine realizată în luna mai 2016

Materialele de construcție ale lăcașului de cult sunt piatra și cărămida, biserica fiind acoperită cu țiglă, iar turnul cu tablă.

Imaginea nr. 25 – Biserica ortodoxă „Sfinții Arhangeli Mihail și Gavril”

Sursă - Imagine realizată în luna mai 2016

Biserica a fost pictată în anul 1991 de către soții Radu și Alexandra Jitaru, în tehnica fresco.

Biserica nu deține obiecte vechi de cult, manuscrise și cărți vechi.

Parohia nu deține cimitir parohial.

Trupul bisericii a crescut și s-a întărit susținut de o coloană vertebrală regăsită în lungul șir de preoți devotați misiunii lor. Memoria colectivă i-a reținut pe: Atanasie Ronu, Gheorghe Mazovici, Augustin Mihulin, Ioan Vesa, Teodor Vesa, Gheorghe Vesa, Teodor Onaga, Simeon Tomuța, Ioan Bogdan, Petru Sălăjan, Ioan Popa, Ioan Nădăban, Pavel Dan, Petru Bejan, Ioan Oprea, Ioan Brădean, Mihail Popa și Beni Ioja (2000-prezent).

Consemnăm aici existența unei școli profesionale, unde în anul 1790 era consemnat ca învățător Teodor Roșu¹⁸ și două coruri mixte: unul cu o vechime ce dănuie din 1883¹⁹ dirijat de mai mulți ani de prof. Alb Ștefan și al doilea înființat în anul 2000 la inițiativa Pr. ic. Stvr. Beni Joia, dirijat de către Prof. Filipaș Ioan.

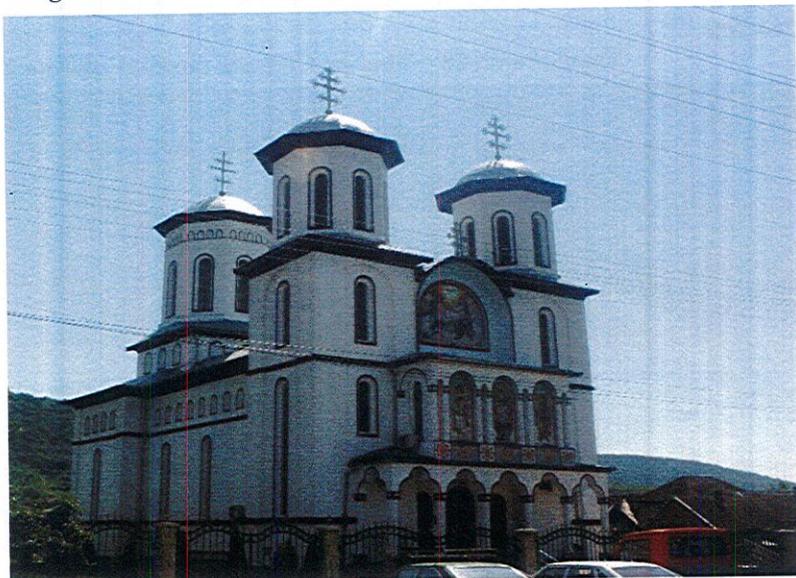
În anul 1950 vechiul Protopopiat de la Buteni este mutat la Sebiș, aceasta și datorită dezvoltării economice a acestei localități, care în 1968 devine oraș.

La nivelul parohiei Sebiș I se desfășoară activități culturale și filantropice prin implementarea proiectelor Patriarhiei Române: „*Hristos Împărtășit copiilor*”, „*Alege Școala*”, precum și prin parteneriatele derulate cu diverși parteneri locali, cu școala și grădinița locală.

Pe lângă cele două parohii ortodoxe mai există în orașul Sebiș și în satele aparținătoare o biserică reformată, una romano-catolică, trei pentecostale, una baptistă și una adventistă.

A doua biserică ortodoxă se situează în localitatea Sebiș pe strada Crișului, nr. 27 A.

Imaginea nr. 26 – Biserica ortodoxă oraș Sebiș

Sursă - Imagine realizată în luna mai 2016

¹⁸ *Mărturi privind lupta românilor din părțile Aradului pentru păstrarea ființei naționale prin educație și cultură (1784-1918). Documente referitoare la episcopia ortodoxă a Aradului.* Prefață P.S. Episcop Dr. Timotei Sevcicu, Studiu introductiv, note și comentarii de prof. Dr. Vasile Popeangă. Arad, 1986

¹⁹ *Ibidem*, p. 28

Tot în orașul Sebiș se află și o biserică de cult catolic.

Imaginea nr. 27 – Biserica romano-catolică oraș Sebiș

Sursă - Imagine realizată în luna mai 2016

În localitatea Sebiș, pe strada Castanilor, nr. 13 A își are lăcaș Biserica Creștină Baptistă „Sfânta Treime”

Imaginea nr. 28 – Biserica Creștină Baptistă „Sfânta Treime”

Sursă - Imagine realizată în luna mai 2016

Pe strada Libertății, nr. 21 din localitatea Sebiș se află o biserică reformată iar un alt lăcaș de cult din orașul Sebiș este Biserica penticostală „Betania”

Imaginea nr. 29 – Biserica penticostală „Betania”

Sursă - Imagine realizată în luna mai 2016

3.5. Analiza SWOT

Puncte tari	Nivel relativ ridicat al gradului de calificare în anumite domenii ce țin de tradițiile locale Existența unor specialiști în domenii variate de activitate Ospitalitatea recunoscută a locuitorilor Număr relativ redus al inadaptațiilor social Rata infracționalității extrem de redusă Densitate demografică redusă, echivalentă cu cea la nivel județean și regional Existența lăcașelor de cult pe confesiuni Spiritualitate și credință puternic înrădăcinate
Puncte slabe	Prezența fenomenului de îmbătrânire a populației cu aspect negativ asupra evoluției mediului economic Depopularea localităților

	<p>Migrarea persoanelor tinere spre mediul urban și străinătate</p> <p>Existența unor familii care trăiesc la limita subzistenței din cauza veniturilor scăzute sau inexistente</p> <p>Mentalitatea populației față de schimbare în general și reconversie profesională în special</p> <p>Clădiri/lăcașuri de cult afectate de uzură</p> <p>Lipsa investițiilor în lăcașurile de cult</p>
Oportunități	<p>Existența unor exemple de succes ale unor localnici cu inițiativă</p> <p>Posibilitatea accesării unor programe de finanțare guvernamentale pentru reconversie profesională și crearea de noi locuri de muncă pentru șomeri</p> <p>Grad redus de ocupare profesională, deci potențial important al forței de muncă locale, la salarii competitive la nivel regional (față de polii de creștere)</p> <p>Extinderea colaborării și implicarea organizațiilor neguvernamentale și a școlilor în programe comune de educație ecologică</p> <p>Existența unor spații și clădiri în conservare, posibil a fi utilizate de către întreprinzători pentru demararea unor afaceri locale</p> <p>Implicarea autorităților locale în problemele comunității, deschiderea la realizarea de parteneriate</p> <p>Elaborarea unei politici de atragere a acestui segment de emigranți (accesare de fonduri europene în domeniul turismului rural și al agroturismului)</p> <p>Existența unor programe și proiecte de finanțare care sprijină reabilitarea bisericilor</p> <p>Lipsa resurselor financiare pentru îndeplinirea obiectivelor de investiții propuse, dar și a culturii antreprenoriale</p> <p>Cunostințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din fondurile europene pentru proiecte de infrastructură și mediu</p> <p>Lipsa informațiilor legate de normele europene de mediu în rândul micilor întreprinzători</p> <p>Indiferența față de protecția mediului</p>

	Lipsa informației în legătură cu programele de finanțare europeană
Amenințări	<p>Scăderea gradului de instrucție școlară a populației tinere</p> <p>Scăderea numărului persoanelor calificate, prin ieșirea acestora din viața activă</p> <p>Estomparea tradițiilor locale, odată cu trecerea timpului</p> <p>Creșterea șomajului în rândul tinerilor absolvenți</p> <p>Creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă</p> <p>Îmbătrânirea populației din sate</p> <p>Erodarea clădirilor de interes local, de cult</p>

CAPITOLUL 4 – INFRASTRUCTURA ȘI ECHIPAREA EDILITARĂ

4.1. Poziția orașului Sebiș în rețeaua județului Arad

Planul de Amenajare Teritorială a Județului Arad capitolul „*Rețeaua de localități*” cuprinde pentru zona Sebiș situată în depresiunea Zărandului și pe partea nordică a culoarului Crișului Alb și având potențial agro-industrial și silvic, doar o localitate urbană, Sebiș și câteva sate cu potențial demografic/dezvoltare economică (Gurahonț, Beliu, Buteni).

Teritoriul județului Arad are o structură administrativ - teritorială care cuprinde 78 unități administrativ-teritoriale, din care:

- 10 unități administrativ-teritoriale urbane;
- 68 unități administrativ-teritoriale rurale.

Numărul total de localități este de 283 dintre care 22 sunt cuprinse în unități administrativ-teritoriale urbane, respectiv:

- municipiul Arad;
- 9 reședințe de orașe: Chișineu-Criș, Curtici, Ineu, Lipova, Nădlac, Pâncota, Pecica, Sântana, Sebiș;
- 12 sate aparținând orașelor: Nădab (oraș Chișineu-Criș), Mocrea (oraș Ineu), Radna, Șoimoș (oraș Lipova), Bodrogu Vechi, Sederhat, Turnu (oraș Pecica), Caporal Alexa (oraș Sântana), Donceni, Prunișor, Sălăjeni (oraș Sebiș), Măderat (oraș Pâncota).

În PATZIO (Plan de Amenajarea Teritoriului Zonal Interorășenesc) sunt propuse zece zone de cooperare intercomunală, Orașul Sebiș constituind și potrivit acestui plan în continuare principala poartă de intrare în munții Apuseni.

Orașul Sebiș este străbătut de drumul Arad – Brad – Deva cu ramificație spre Oradea și este despărțit de apele Văii Dezna în doua cartiere, pe malul drept Cartierul Vechi, pe malul stâng Cartierul Nou iar în direcția nord-est, pe malul drept al Văii Dezna se afla Cartierul Prăjești, care până în 1968 era sat component.

Orașul Sebiș beneficiază de o bună amenajare urbanistică a teritoriului, începută după anul 1918 și continuată până în prezent.

4.2. Infrastructura rutieră. Căi de comunicație și transport

Orașul Sebiș se găsește la intersecția drumurilor județene DJ 793 Sinteia Mare – Șepreuş – Cermei – Beliu – Carand – Sebiș – Buteni și drumul județean DJ 792B Sebiș – Sebiș – Moneasa.

De asemenea, în apropierea localității se mai regăsesc următoarele drumuri:

- drumul comunal DC 19 între DJ 793 (Sebiș) – Ignești – Donceni;

- drumul comunal DC 31 între DJ 792 – Sălăjeni;
- drumul județean DJ 708 între Livada – DJ 793;
- drumul național DN 79A între Sebiș – Buteni.

Drumul județean DJ 792B traversează orașul dinspre vest spre est iar drumul județean DJ 793 traversează orașul dinspre nord spre sud, acestea constituindu-se în principalele axe stradale ale orașului Sebiș. La limita intravilanului existent întâlnește drumul județean DJ 792B – Sebiș – Dezna – Moneasa la km 7+300, iar în partea opusă, pe direcția Sebiș – Buteni, limita intravilanului se intersectează cu drumul județean DJ 793 Sebiș – Buteni la km 58+400.

Legăturile directe cu principalele localități ale județului se realizează prin drumuri moderne, atât cu nordul, estul, cât și cu vestul județului, rețeaua de drumuri care încadrează și intersectează orașul Sebiș creând astfel relații corespunzătoare atât cu reședința județului Arad, cât și cu județele limitrofe Bihor și Hunedoara.

În prezent orașul Sebiș nu deține linii de transport în comun proprii, în schimb se regăsesc linii de transport interurban de la Arad, Timișoara, Deva spre Dezna și Moneasa.

Orașul Sebiș este traversat de calea ferată Arad – Brad, gara CFR fiind amplasată în partea de sud-vest a localității, de aceea transportul feroviar în zonă se desfășoară fără a traversa orașul.

Transportul feroviar este asigurat de linia CFR pe ruta Arad – Brad care are un traseu pe direcția vest – sud – est. De asemenea, se regăsesc 2 (două) linii industriale pentru diverse unități industriale, una la periferia de sud – vest a localității, iar a doua în intravilan spre centru.

Sub aspectul traseelor căilor ferate existente se are în vedere o menținere a traseelor acestora, fiind totuși oportun a se efectua la acestea lucrări de întreținere și de modernizare a lor pentru asigurarea unui transport civilizată și cu un grad sporit de siguranță și confort.

Se au în vedere în acest sens:

- consolidarea podului de cale ferată peste râul Dezna;
- execuția unor lucrări de modernizare a traficului feroviar;
- execuția unui pasaj la nivel cu calea ferată și consolidarea podului Sebiș – Buteni;
- amenajarea de piste pentru biciclete în zonele urbane și rurale în vederea încurajării transportului ecologic și a dezvoltării infrastructurii rutiere.

Conform Planului Urbanistic General al orașului Sebiș pentru dezvoltarea echilibrată a teritoriului este necesară conexarea tuturor localităților printr-o rețea de transport viabilă la magistralele naționale și europene.

În acest sens se propune prin PUG dezvoltarea unor axe ierarhizate de conexiune a localităților județului cu orașul Sebiș prin intermediul DN 79A Chișineu-Criș, Ineu,

Sebiș, legătură spre Ineu (DC 29) Sebiș, Cermei, Șepreuş DJ 793 și Cermei-Șicula DJ 709 ce îmbunătățește accesibilitatea localităților rurale din cadrul teritoriului județean.

Propunerile de reabilitare a rețelei locale, a drumurilor județene și a drumurilor comunale vor consta în:

- programe de asfaltare a drumurilor locale
- realizarea arterelor noi de circulație pentru accesul mai facil în diversele zone nou propuse.

O altă măsură care va fi avută în vedere este aceea de monitorizare permanentă a stării de viabilitate a rețelei de drumuri și străzi existentă în orașul Sebiș și în localitățile aparținătoare, pentru a se putea interveni la aceasta ori de câte ori este necesar.

Rețeaua de străzi a orașului Sebiș este următoarea:

Tabelul nr. 37 - Rețeaua de străzi a orașului Sebiș

Nr.crt.	Denumire stradă	Lungime	Lățime PC	Sistem rutier existent
SEBIȘ				
1	Aleea Dezna	100.00	3.00	Asfalt
2	Abatorului	410.00	5.00	Pietruita
3	Basarabiei	550.00	4.50	Blocaj piatra
4	Banatului	480.00	5.00	Asfalt
5	Berzei	675.00	5.00	Asfalt
6	Bradului	310.00	4.50	Asfalt
7	B-dul Republicii	1200.00	6.00	Asfalt
8	B-dul Victoriei	610.00	8.00	Pavat
9	Calea Aradului Prelungire	300.00	5.00	Balastata
10	Calea Aradului	850.00	6.00	Asfalt
11	Caprioarei	150.00	4.00	Asfalt
12	Castanilor	175.00	4.00	Asfalt
13	Campului	250.00	4.00	Asfalt
14	Ciutariei 1	1200.00	5.60	Asfalt
15	Ciutariei 2	1100.00	5.00	Pamant
16	Codrului	750.00	6.00	Asfalt
17	Crinului	550.00	4.00	Pavaj, granit
18	Crisului	1200.00	6.00	Asfalt
19	Deltei	310.00	4.80	Asfalt
20	Dobrogei	500.00	6.00	Asfalt
21	Dornei	800.00	5.00	Asfalt
22	Dumbravei	585.00	4.00	Asfalt
23	Dunarii	1020.00	6.00	Asfalt
24	Garii	1045.00	5.00	Asfalt
25	Garofitei	300.00	3.00	Asfalt
26	Ghiocilor	585.00	5.00	Asfalt
27	Gorunului (Agriculturii)	400.00	4.00	Pamant

28	Ineului	950.00	4.50	Asfalt
29	Izvorului	325.00	5.50	Asfalt
30	Lacrimioarelor	455.00	5.00	Asfalt
31	Liliacului	155.00	5.00	Asfalt
32	Livezilor	280.00	4.00	Asfalt
33	Magurei	565.00	5.00	Asfalt
34	Mimozei	100.00	4.00	Asfalt
35	Morii	1020.00	4.50	Asfalt
36	Munteniei	665.00	5.00	Asfalt
37	Muresului	730.00	5.00	Asfalt
38	Nuferilor	150.00	5.00	Asfalt
39	Oituz	350.00	5.00	Asfalt
40	Oltului	1200.00	5.00	Asfalt
41	Orizontului	1040.00	5.00	Asfalt
42	Parcul Libertatii	350.00	5.60	Asfalt
43	Pacii	800.00	5.60	Asfalt
44	Pasunii	200.00	4.00	Balastat
45	Piata Agriculturii	125.00	4.00	Asfalt
46	Piata Agroalimentara	200.00	5.00	Pavaj
47	Piata Arenei	100.00	5.00	Pavaj
48	Piata Tineretului	100.00	5.00	Pavaj
49	Plesa	985.00	6.00	Asfalt
50	Plopilor	220.00	4.00	Asfalt
51	Romana	175.00	5.00	Asfalt
52	Rodnei	200.00	5.00	Asfalt
53	Roma	700.00	4.00	Balast
54	Salcamilor	435.00	4.00	Asfalt
55	Somesului	1085.00	6.00	Asfalt
56	Spicului	210.00	4.00	Asfalt
57	Stejarului	500.00	4.50	Asfalt
58	Stelutei	90.00	5.00	Asfalt
59	Teilor	800.00	4.50	Asfalt
60	Timisului	150.00	5.00	Asfalt
61	Transilvaniei	425.00	5.00	Asfalt
62	Trandafirilor	300.00	5.00	Balast
63	Universitatii	350.00	4.00	Balast
64	Viilor Prelungire	450.00	5.00	Blocaj piatra bruta
65	Viilor	665.00	5.00	Asfalt

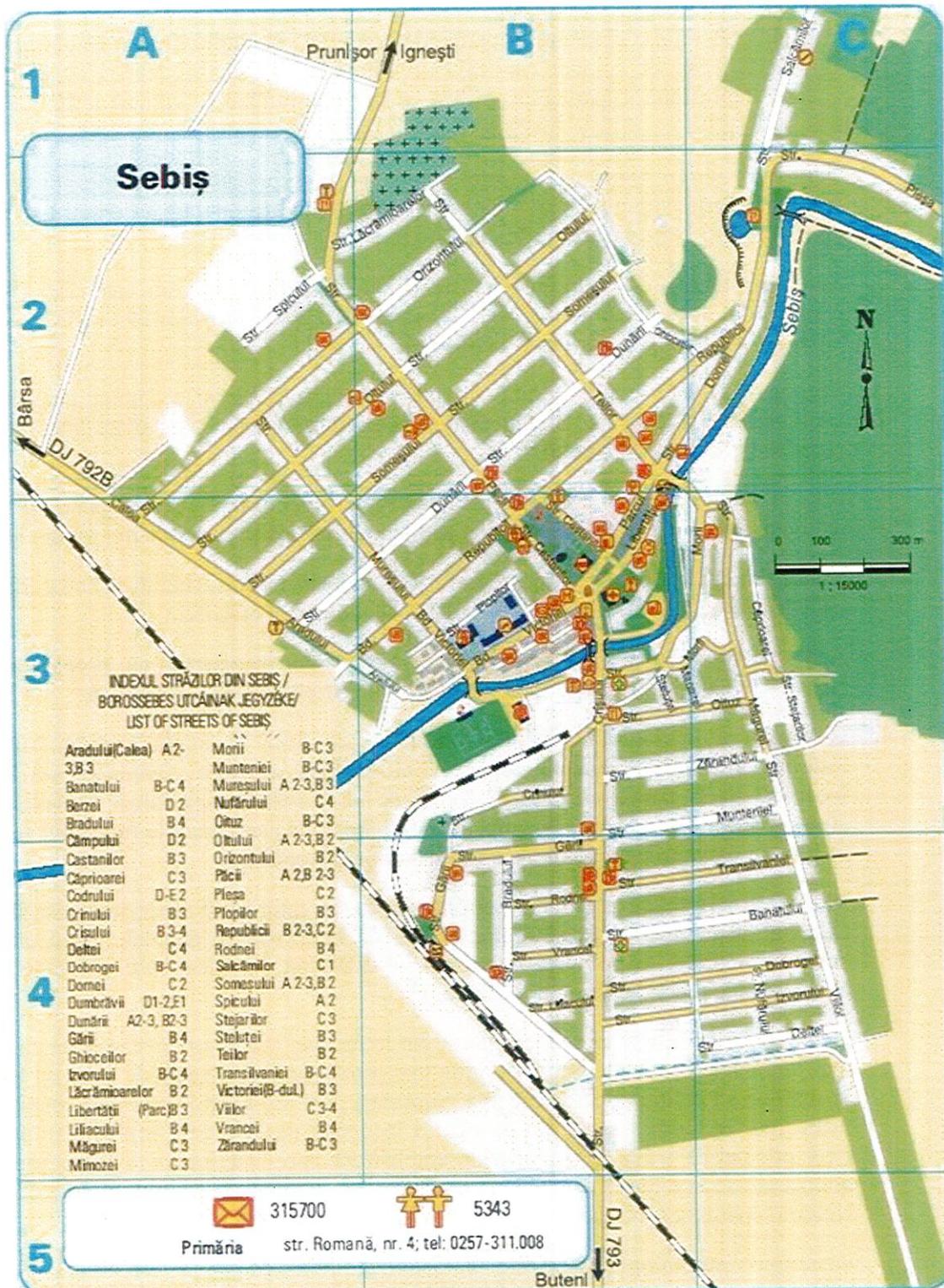
66	Venetia	850.00	4.00	Pamant
67	Vrancei	200.00	5.00	Asfalt
68	Zambilelor	400.00	4.00	Balast
69	Zarandului	450.00	5.00	Asfalt
70	Zootehniei	300.00	5.00	Asfalt
71	Teuz	185.00	6.00	Asfalt
PRĂJEȘTI				
32	str.5	292.00	9.50	2774.00
33	str.6	297.00	21.00	6237.00
	TOTAL	589.00		9011.00
DONCENI				
34	str.1	462.30	27.00	12482.10
35	str.2	501.00	25.50	12775.50
36	str.3	393.00	35.00	13755.00
37	str.4	456.00	36.00	16416.00
38	str.5	312.00	9.50	2964.00
39	str.6	420.00	12.50	5250.00
	TOTAL	2544.30		63642.60
SĂLĂJENI				
40	str.1	205.00	24.50	5022.50
41	str.2	229.00	13.00	2977.00
42	str.3	449.50	18.00	8091.00
43	str.4	442.50	18.00	7965.00
44	str.5	491.00	12.00	5892.00
45	str.6	475.00	18.50	8787.50
	TOTAL	4584.00		77470.00

Sursă – Date cuprinse în Planul Urbanistic General al orașului Sebiș

Având în vedere problemele create de aglomerația din centrul civic, prin PUG Sebiș se propune varianta ocolitoare a centrului civic formată din străzile: Calea Aradului - pod peste Valea Dezna – str. Gării – str. Basarabiei – str. Viilor – str. Măgurei – str. Teilor – str. Lăcrămioarelor.

Se stabilesc cu titlul de priorități obiective la nivelul orașului și al satelor aparținătoare printre care:

- amenajarea de piste pentru biciclete în vederea încurajării transportului ecologic și a dezvoltării infrastructurii rutiere;
- dezvoltarea unui sat de vacanță în localitatea Sălăjeni și a unor trasee turistice în zonă;
- dezvoltarea zonei industriale de la Prunișor care duce la mărirea valorilor de trafic local și de tranzit pe DJ 793;
- extinderea zonelor de locuințe, demers care presupune și realizarea unor străzi noi în aceste zone de locuit;
- modernizarea pasajului la nivel cu calea ferată și realizarea unui pod peste râul Dezna sunt priorități pentru orașul Sebiș.

Sursă – <http://www.primariasebis.ro/wp/administratie/>

Strategia de dezvoltare locală a orașului Sebiș, județul Arad 2016 – 2021

4.3. Construcții și terenuri

Orașul Sebiș se află amplasat în partea de nord-est a județului, în depresiunea Buteni – Bocsig la zona de contact cu dealurile Ciunțești – Crocna, dealuri ce delimitează această depresiune în partea ei nordică, având o altitudine ce variază între 200 și 350 m.

Teritoriul administrativ al orașului Sebiș are o suprafață de 6.593,6 ha din care suprafața agricolă ocupă cca. 4.032 ha (1.896 ha livezi, 248,10 ha arabil și pepiniere pomicole, 1.688 ha pășuni și 200 ha fânețe).

Suprafața teritoriului intravilan existent este de 395,79 ha din care 295,59 ha se regăsesc în localitatea Sebiș, 48,70 ha în localitatea Prunișor, 29 ha în localitatea Sălăjeni și 22,50 ha în localitatea Donceni.

Trupurile izolate sunt distribuite în jurul orașului Sebiș și a satelor aparținătoare, existența lor fiind legată de exploatare și gospodărirea resurselor aflate în acesta parte (agricole, forestiere, viticole).

Fondul locuibil al localității este în suprafață de 106.170 mp și se compune din blocuri de locuințe și gospodării individuale, acestea reprezentând cca 95% din fondul locuibil.

Starea fizică a acestora este în general bună, majoritatea construcțiilor fiind edificate în urmă cu 50 de ani ca rezultat al dezvoltării economice a orașului.

Sub aspectul analizei morfologiei urbane a Sebișului menționăm că, potrivit Planului Urbanistic General al orașului Sebiș, principalele tipologii de locuire sunt:

Genotipul **morfologic I** constituit din loturi cu front la stradă îngustă. Lungimea loturilor este relativ mare comparativ cu lățimea acestora. Ocuparea s-a realizat începând de la strada cu case în forma de „L”, având aripa lungă dezvoltată prin alungiri succesive realizate în timp. Acest tip de lot și case apare la începutul secolului al XX-lea pe laturile străzilor Teilor, Castanilor și Romană.

Modul de asamblare a caselor permite realizarea unor curți interioare mărginite de calcanul aripii lungi a casei vecine și față de interioare cu arcadele coridoarelor de acces la locuințe. Aripa lungă interioară s-a dezvoltat de obicei spre sud unde lumina este maximă în condițiile unui spațiu îngust.

Genotipul **morfologic II** este constituit din loturi mai late, împărțite în două zone, una mai puțin adâncă, deci cu dimensiunile mai proporționate ocupată de zona de locuit și în interiorul lotului partea de grădina. Suprafața de teren a lotului era însă relativ mică. Ocuparea terenului s-a realizat cu clădiri începând de la stradă, probabil inițial cu o casă prismatică (fără aripi), ulterior amplificată spre interior cu o aripă sau două, ajungându-se la o formă asemănătoare literei „U”. Curtea era centrul lotului, rămânând singurul spațiu neconstruit.

Genotipul **morfologic III** este caracterizat prin ocuparea terenului în regim independent cu acces direct din frontul stradal. Ea reprezintă acele elemente

caracteristice comunelor înglobate în trupul orașului. Perioada interbelică a însemnat o puternică dezvoltare a orașului cu apariția de noi cartiere cu puternice extinderi ale intravilanului și înglobarea unor comune. Caracteristic pentru acest genotip sunt loturile lungi trasate perpendicular pe o tramă stradală rectangulară specifică satelor. Ocuparea s-a făcut prin case la stradă de factură rurală specifice zonei Aradului având târnaț, tindă, cameră frumoasă, cameră, cămară. Acest genotip specific ruralului este destul de amplu reprezentat în structura orașului Sebiș de exemplu în cartierul Prăjești. Același genotip este specific în special în structura satelor aparținătoare, având o influență benefică pentru aprovizionarea orașului cu legume și fructe. Aceste cartiere sunt relicve ale rădăcinilor rurale ale orașului.

Genotipul **morfologic IV** este caracterizat prin suprapunerea peste un țesut suburban a unei structuri urbane cu blocuri. Suprapunerea celor două țesuturi făcută forțat după 1947 până în 1989 a avut ca rezultat transformarea gradată a zonei centrale. Caracteristic acestui genotip sunt suprapunerile peste spațiile private (rămășițele de loturi și casele rămase nedemolate) de spații publice comune ale blocurilor. Astfel pe conturul insulelor au rămas casele suburbane pe loturile lor reduse la minim, iar la interior blocurilor P+3 cuplate, într-o dezordine cel puțin bizară.

Ultimul genotip morfologic demonstrează că sunt necesare regulamente de urbanism pentru fiecare zonă specifică, pentru fiecare țesut caracteristic al orașului astfel ca timpul să marcheze evolutiv fața orașului. Este necesară reconsiderarea insulei, precum și a loturilor individuale care o constituie, respectarea orașului prin fiecare bucățica din el.

Relația spațiu public-spațiu privat trebuie reformulată pe principiile noi ale economiei de piață și ale democrației.

4.4. Infrastructura edilitară

4.4.1. Gospodărirea apelor. Alimentarea cu apă - canal

Orașul Sebiș dispune de un sistem centralizat de alimentare cu apă potabilă ce se dezvoltă pe teritoriul mai multor comune cum ar fi Birsa, Buteni, Chisindia, Sebiș și satele aparținătoare acestuia.

Sistemul de alimentare cu apă a orașului Sebiș este unul complet și complex, acesta alimentând Donceni și Sălăjeni și este alcătuit din sursă de apă, stație de tratare, uzina de apă, înmagazinarea – castel de apă și 3 rezervoare, pomparea, conductele de aducțiune și rețelele de distribuție.

Uzina de apă are o capacitate instalată de 216 mc/h (60 l/s) din care se exploatează 144 mc/h (40 l/s) iar rezervoarele de apă existente au o capacitate totală de înmagazinare de 2250 mc, din care prin stațiile de pompare se asigură distribuția apei în întreg sistemul de alimentare cu apă Sebiș.

Satul Prunișor dispune de gospodărie proprie de apă potabilă formată dintr-un puț forat la 120 m adâncime, cu un debit de 7 mc/h și un rezervor de înmagazinare de 200 mc, amplasat pe deal.

4.4.2. Alimentarea cu energie electrică

Alimentarea cu energie electrică a orașelor și a localităților aparținătoare se face prin LEA 20 kV cu dublu circuit de la sistemul energetic din zonă. Distribuția la consumator se face prin linii aeriene stradale de 0,4 kV până la firițele de branșament.

De asemenea, orașul Sebiș se numără printre puținele orașe care dețin un parc fotovoltaic pe o întindere de 44 ha care furnizează energie în rețeaua națională rezultată de la un număr de 72.000 de panouri fotovoltaice.

Acest parc fotovoltaic a fost planificat de către investitori pentru o suprafață de 200 de hectare de teren respectiv 300.000 de panouri fotovoltaice și ar fi putut genera energie suficientă cât să asigure necesarul de energie electrică pentru 100.000 de locuitori/consumatori casnici.

După cum arăta într-o intervenție a sa, Primarul orașului Sebiș, Gheorghe Feieș „numeroasele modificări legislative” au condus la „înghețarea” investiției astfel că deși investitorii vor să continue acest proiect modificările legislative printre care cea mai mare problemă fiind reducerea numărului de certificate verzi, îi descurajează.

Se are prin urmare în vedere identificarea unor soluții viabile pentru continuarea investiției, astfel încât aceasta să ajungă la amploarea planificată, în condițiile în care orașul Sebiș ar încasa de pe urma acestui proiect energetic 1,2 milioane de lei pe an doar din impozitul pe terenul concesionat.

Pe termen mediu și lung este necesar să se aibă în vedere extinderea rețelei electrice de distribuție în noile zone de dezvoltare și pentru noile obiective economice prevăzute în aceste zone iar pentru porțiunile de rețea care nu mai prezintă siguranță în exploatare și trebuie urgent reabilitate se propune prin PUG Sebiș înlocuirea conductoarelor aeriene clasice de joasă tensiune cu un conductor torsadat tip TYIR și totodată, pentru buna întreținere și funcționare a rețelei aeriene de distribuție cosmetizarea arborilor prezenți în zona liniilor aeriene.

Se va avea în vedere că pe termen mediu și lung reabilitarea rețelelor existente și extinderea/dezvoltarea de rețele noi să se facă ținând cont de creșterea gradului de urbanizare a localității.

Pentru distribuția energiei electrice la consumatori, se vor viza, ca direcții principale de dezvoltare următoarele:

- trecerea liniilor aeriene de distribuție în linii subterane și implementarea schemelor de alimentare în buclă, specifice alimentării consumatorilor urbani, în locul celor radiale existente;
- dimensionarea fiderelor ce formează buclele la puterea nominală a posturilor de transformare, astfel încât alimentarea unui nou consumator (în limita puterii disponibile) să se poată face fără a modifica rețeaua de alimentare, iar conectarea acestora să se facă fără secționarea fiderului, ca în cazul utilizării schemei de distribuție radiale;

Pentru noile zone de dezvoltare (rezidențiale, industriale și de dotări) se propune ca extinderea rețelelor de distribuție și dezvoltarea de rețele noi să se facă prin linii electrice subterane. Astfel, din noile posturi de transformare se propune a se realiza un sistem de distribuție de joasă tensiune buclat cu funcționare radială prin cabluri electrice montate subteran, până la firidele principale de bransament ale consumatorilor. În acest caz transformatoarele vor avea rezerva necesară de putere pentru preluarea integrală a liniilor de joasă tensiune care ar rămâne nealimentate la avarierea transformatorului din postul de transformare învecinat. Iluminatul public se va alimenta radial din posturile de transformare. Se propune ca alimentarea iluminatului public să se facă, în toate zonele de dezvoltare, prin cabluri electrice montate subteran.

Pentru noile zone rezidențiale, industriale și de dotări propuse a se dezvolta, va fi necesară realizarea unor planuri urbanistice zonale, care vor stabili necesarul și soluțiile concrete pentru rezolvarea conectării lor la sistemul de distribuție a energiei electrice.

4.4.3. Energie termică

Sistemul de încălzire utilizat în orașul Sebiș la clădirile de locuit este preponderent individual cu sobe sau microcentrale proprii. În zona centrală a orașului este o rețea de termoficare alimentată de o centrală termică ce funcționează pe combustibil lichid ușor.

Această centrală, prin intermediul rețelei, asigură necesarul de căldură și de apă caldă menajeră al blocurilor din zona centrală, liceului, școlii generale și al internatului. Totuși acest sistem centralizat de alimentare cu energie termică este în regres datorită costurilor mari de utilizare, rațiune pentru care se caută și se propun sisteme de producerea energiei termice neconvenționale.

Astfel în ceea ce privește energia solară aceasta se poate utiliza nu numai pentru obținerea apei calde menajere, dar se pot monta experimental (pentru început) și sisteme solare pentru încălzire ca o măsură corelată dezvoltării turismului ecologic.

Energia solară obținută ar putea fi folosită pentru început pentru prepararea apei calde menajere în perioada de vară, urmând ca, pe măsura acumulării experienței, să se treacă la alte utilizări: încălzirea spațiilor, producerea energiei electrice, procese tehnologice, mică industrie.

Energia solară poate fi utilizată și pentru producerea energiei electrice prin utilizarea celulelor fotovoltaice, soluție care prezintă un interes din ce în ce mai mare, mai ales pentru utilizări locale.

Un alt potențial de energie termică este utilizarea biomasei care are în componență și utilizarea pentru ardere a lemnului de foc și a resturilor agricole, considerate o resursă energetică recuperabilă. Investiția și producția de gaze apar ca fiind rentabile la fermele mari de creștere a animalelor sau păsărilor și/sau acolo unde rezultă deșeurile agricole care nu pot fi utilizate în alte scopuri. În cadrul biomasei care poate fi folosită pentru producerea căldurii se pot folosi așchii de lemn, coajă de copac, reziduuri de recoltare, rumeguș, reziduuri de tăiere, reziduuri de pădure. De asemenea, se pot folosi coji de

semințe și chiar porumb boabe.

O atenție specială trebuie acordată rumegușului rezultat de la tăierea și fasonarea lemnului care poate fi sintetizat, astfel încât să rezulte peleții de lemn care pot fi utilizați pentru ardere în cazane speciale și care prezintă avantajul lipsei pericolului de explozie pe care îl prezintă arderea rumegușului. Stocarea combustibilului și alimentarea ritmică, automată a focarului sunt elemente care conduc la o funcționare cu un grad sporit de siguranță și reducerea la minim a focăritului.

Orașul Sebiș nu dispune de rețea de gaze naturale, microcentralele existente utilizând butelii de gaz Schell.

4.4. Analiză SWOT

Puncte tari	Orașe apropiate importante: Ineu, Arad Zona cu potențial turistic în apropiere: Moneasa Rețea de electricitate și rețea de iluminat public Rețea de telefonie fixă și de telefonie mobile Rețea parțială de alimentare cu apă și canalizare la nivelul orașului și al satelor aparținătoare
Puncte slabe	Gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor Necolectarea selecționată a deșeurilor în vederea reciclării, refolosirii, recuperării sau valorificării lor Lipsa rețelei de canalizare în toate satele aparținătoare Interesul scăzut al agenților economici în protecția mediului înconjurător
Oportunități	Realizarea de alei pentru biciclete pe raza orașului Construirea de rampe de acces în toate instituțiile de interes public în vederea facilitării accesului persoanelor cu dizabilități Realizarea/extinderea rețelei de canalizare în toate satele aparținătoare Modernizarea sistemului rutier prin implementarea sistemelor video, a mijloacelor de semnalizare luminoase și a indicatoarelor stradale Amenajarea de spații verzi în oraș și în localitățile aparținătoare Crearea unui sistem de supraveghere modern pentru creșterea siguranței cetățenilor Conectarea instituțiilor publice din localitate la internet prin conexiuni broadband și promovarea conceptului de e-educație, e-guvernare

	<p>Accesarea de fonduri destinate dezvoltării infrastructurii locale</p> <p>Reducerea consumului energetic al localității prin modernizarea rețelei de iluminat public și înlocuirea lămpilor actuale poluante cu lămpi solare sau alte sisteme care reduc consumul de energie electrică</p>
Amenințări	<p>Lipsa resurselor financiare pentru îndeplinirea obiectivelor de investiții propuse</p> <p>Lipsa culturii antreprenoriale</p> <p>Cunostințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din fondurile europene pentru proiecte de infrastructură și mediu</p> <p>Lipsa informațiilor legate de normele europene de mediu în rândul micilor întreprinzători</p> <p>Lipsa informației în legătură cu programele de finanțare europeană</p>

CAPITOLUL 5 – ÎNVĂȚĂMÂNT

5.1. Considerații generale

Marcă a identității fiecărei comunități, școala a evoluat sub auspiciile factorilor legislativi, economico-politici, sociali, demografici, mentali. Ea a ajuns, datorită eforturilor conjugate ale autorităților statului cu cele comunitare, o instituție cultural-educativă ce dispunea de un local propriu, o bază logistică, învățători și elevi. Inițial, acesta a fost locul de transmitere a unor informații cu caracter general. Mai târziu, când întreaga comunitate era prezentă la serbări și festivități ea a fost centrul de difuzare al valorilor cultural-naționale. A contribuit la formarea tinerelor generații și la perpetuarea valorilor culturale și spirituale.

Sinodul Bisericii ortodoxe din Transilvania, ținut în anul 1675, a adoptat hotărârea ca fiecare preot, după terminarea slujbei bisericești să țină școala cu copiii în localul bisericii. Din lipsă de învățători, această hotărâre s-a aplicat și pe valea Crișului Alb, până la începutul secolului al XIX-lea când la Arad se înființează Preparandia (1812).

În secolul al XVIII-lea instituția școlară intră în proces de organizare pe măsură ce zona este ocupată de către austrieci, astfel încât s-au creat organisme care să se ocupe de înființarea școlilor și uniformizarea învățământului (Directoratul școlar de la Oradea, Comisie școlară, inspectori școlari). Astfel, Consiliului locotenențial al comitatului Arad i s-a cerut să înființeze școli și să le asigure cu cadre didactice, dar să aibă în vedere și creșterea frecvenței școlare.

În perioada următoare au fost emise noi legi de organizare a învățământului printre care și „*Ratio educationis*” care a stabilit rețeaua unităților de învățământ. Astfel, erau școli sătești (triviale), școli orășenești mici și școli orășenești mari²⁰.

Obiectele de învățământ au fost gândite în funcție de specificul procesului instructiv-educativ. În instituțiile de învățământ sătești se preda religia și regulile morale, cititul, scrisul, socotitul, în timp ce în cele orășenești, unde învățau copii meseriașilor s-au prevăzut materii de studiu pentru pregătirea practică. În instituțiile de învățământ orășenești mari, se învăța, pe lângă disciplinele menționate, geografia, istoria, desenul, geometria, economia casnică, elemente de limba latină. Procesul instructiv-educativ a fost organizat pe cinci trepte: școli primare naționale, școli latine sau gramaticale, gimnaziile și arhigimnaziile, academii regești, universitatea regală. Întreaga rețea a comitatului Arad a fost subordonată Districtului școlar Oradea.

Prin „*Norma Regia*” promulgată în 1781, s-a acordat comunităților naționale dreptul de a deține școli și biserici proprii. În anii ce au urmat, prin decretul imperiale din 1782 și 1783 s-au căutat soluții de punere în aplicare a prevederilor legislative anterioare, pentru asigurarea susținerii și funcționării sistemului de învățământ.

Pe baza dispozițiilor din 12 decembrie 1786 au fost încheiate contracte școlare care stipulau obligațiile domnilor de pământ și a comunelor de a construi școli, care, în afară de locuința învățătorului, trebuiau să dispună de o sală de clasă spațioasă și

²⁰ Vasile Popeangă. Un secol de activitate școlară. Editura CJCES, 1974, p. 12, 18

luminoasă. Nobilii proprietari suportau cheltuielile de construcție iar comuna asigura resursele umane și transportul.

Consiliul locotenențial comitatens arădean a înaintat Cancelariei Aulice în 26 martie 1789, 48 de contracte școlare pe care Iosif al II-lea le-a aprobat în 6 mai al aceluiași an, printre instituțiile de învățământ consemnate numărându-se și cele din Aldești și Sebiș.

După moartea împăratului Iosif al II-lea învățământul a înregistrat un regres în condițiile în care autoritățile comitatense arădene, în aprilie 1790, sub presiunea nobiliară, au declarat nule contractele școlare.

Perioada confuză a fost aplanată de autoritățile vieneze care au continuat să susțină edificarea unor instituții de învățământ și, prin aceasta, să contribuie la stimularea frecvenței școlare.

Consiliul locotenențial arădean, în 1795, a prevăzut, în instrucțiunile sale, ca școala să fie construită în apropierea bisericii, să fie asigurată locuința pentru învățător și salarizarea stabilită conform contractului școlar să fie de maxim 120 fl., respectiv de minim 100 fl.

„*Noua Ratio educationis*”, emisă în 1806 a menținut activitatea educativă diferențiată pe categorii sociale, însă cercurile politice statale nu au arătat același interes în susținerea rețelei școlare.

Astfel, Consiliul locotenențial a fixat criteriile de desemnare a învățătorilor și faptul că școlile nu puteau funcționa fără aprobarea nobililor. Subordonarea dascălului preoțimii și nobilimii nu a fost lipsită de incidente.

Ca o manifestare a solidarității profesionale, 47 de învățători din părțile arădene au solicitat autorităților școlare și clericale de la Karlowitz „*libera folosire a școlilor*”, înzestrarea cu material didactic și numirea lui I. Opriș ca inspector școlar în districtul Oradea. Ca un prim rezultat I. Opriș a fost desemnat de către directorul școlar George Tokodi ca inspector interimar²¹.

Acesta, ajutat de către Uros Nestorovici, inspectorul școlar suprem, a sprijinit punerea în aplicare a planului de reorganizare a școlilor naționale românești prin Rezoluția imperială din 29 august 1812 prin care se stipulau mai multe lucruri și anume: comunitățile aveau sarcina de a construi instituții de învățământ, alegerea și desemnarea învățătorilor se făcea cu acordul comunității iar beneficiile și obligațiile părților erau consemnate în contractele școlare încheiate între învățător, directorul școlar sau comunitate și potentatul locului.

La această dată orașul Sebiș se poate mândri cu deținerea de instituții de învățământ primar, liceal și universitar, având în zonă un număr de 8 unități de învățământ, 4 grădinițe de copii (dintre care 1 grădiniță privată), 2 școli din învățământul primar și gimnazial și o unitate de învățământ superior (învățământ superior privat).

Concret, pe raza orașului Sebiș funcționează următoarele unități de învățământ de stat:

²¹ Vasile Popeangă, Un secol de activitate școlară, Editura CJCES, 1974, p. 41-42, 46-51

Tabel nr. 38 - Unități de învățământ de pe raza orașului Sebiș

Unitate școlară cu personalitate juridică	Unități școlare arondate	Adresă
Liceul Teoretic Sebiș corp A, B și C	Grădinița cu program normal Sebiș (funcționează în corpul C)	Localitatea Sebiș, Bulevardul Victoriei, nr. 7, județul Arad
	Grădinița cu program prelungit Sebiș (funcționează în corpul C)	Localitatea Sebiș, Strada Castanilor, nr. 15, județul Arad
	Școala primară Prunișor	Localitatea Prunișor nr. 78, județul Arad
	Grădinița cu program normal Prunișor	Localitatea Prunișor nr. 78, județul Arad

Sursă - Informații comunicate de către conducerea Liceului Teoretic Sebiș

Cu privire la unitatea școlară de stat cu personalitate juridică din orașul Sebiș arătăm că unul dintre dascălii de nădejde ai școlii a fost Ioan Filip, cel care a condus Școala din Sebiș timp de 41 de ani (1859-1900). El a fost urmat de alt absolvent al Preparandiei din Arad, pe nume Patriciu Covaci, o prezență deosebită în sfera spirituală și națională a orașului Sebiș.

Pe lângă Școala românească în Sebiș a existat o școală confesională romano-catolică (în 1860) și o școală particulară cu predare în limba maghiară (din 1907). Școala confesională ortodoxă română, condusă de Patriciu Covaci, avea după Marea Unire un număr de 82 de elevi.

În condițiile anilor 1950 se discuta despre înființarea unui liceu în Sebiș și s-a creat un comitet de inițiativă alcătuit din dascăli și oameni de frunte ai localității. Aceștia au contribuit cu substanțiale sume bănești și au mobilizat toți cetățenii din zonă. Fabrica de cărămidă Cornești (Bîrsa) a lucrat peste orele de program pentru a putea oferi școlii 100.000 de bucăți de cărămidă; muncitorii de la „*Sebișeana*”, prin muncă voluntară, au confecționat binale și mobilier pentru câteva săli de clasă. Cu abnegație au răspuns inițiativei și oamenii din zona limitrofă: Dezna, Zugău, Rănușa, Moneasa, Prunișor, etc.

În anul 1959 a luat ființă Școala medie din Sebiș, prima unitate de acest fel de pe cursul mijlociu-superior al Crișului Alb, cu 18 clase, 460 de elevi și 21 de cadre didactice.

Alte inițiative ulterioare s-au materializat într-o politică de investiții benefică, având ca finalitate, de-a lungul anilor '70-'78, darea în folosință a celui de-al doilea local de școală (în 1970), a internatului și cantinei (în 1971) iar la 15 septembrie 1978 a sălii de sport.

Pe parcursul acestor ani au activat cadre didactice valoroase, adevărați „*creatori de școală*” la diferite discipline de învățământ: Hord Petru, Oarcea Vasile, Ban Ioan, Trif Miron, Bălțean Elena, Muscă Aurelia, profesorii Lach Otto, Ana Octavian, Ferent Mihai, Avram Constantin, Vlasă Matilda și învățători precum: Leștaru Doina, Dușan Constantin, Ardelean Aneta, Brăiloiu Vasile, Hord Eugenia, Danila Ecaterina, Mariș Victoria, Slev Minerva, etc.

De-a lungul timpului au apărut rezultate școlare bune, elevi care s-au remarcat la concursurile școlare, astfel încât numele orașelului de la poalele dealului Pleașa a devenit cunoscut și prin absolvenții școlii. Dacă ne referim doar la liceul cu cele 39 de promoții (1963-2008), ar fi peste 7.000 de absolvenți care au făcut și fac cinste dascălilor noștri. Între timp, liceul a trecut de la 11 clase la 12, apoi de la profilul teoretic la cel de Liceu Industrial Mecanic sau Liceu de Silvicultură și Exploatare Forestiere (din 1982), apoi din nou Liceu Teoretic.

Rezultatele absolvenților și ale elevilor au fost deosebite: admiși la facultăți în fiecare an în proporție de 75-90%, premii și mențiuni pe județ și țară la matematică, la istorie locul II pe țară, la chimie, biologie, geografie, limba română, sport, etc. În perioada amintită zeci de absolvenți ai liceului au ajuns vârfuri în cultura și știința românească. Amintim doar câteva nume: Ștefan Voian - general de aviație, Radu Palicica - profesor universitar doctor, Gheorghe Lazea - inginer, secretar general în Ministerul de Silvicultură, locotenent colonel Teodor Lupșa - șef serviciu Poliția Rutieră Arad, Gheorghe Lucaci - profesor universitar doctor, Mircea Moț - profesor universitar doctor, poet și critic literar Dan Hărdăuț Damaschin, poet - redactor Editura Cluj, Ioan Iercan - șef secțiune politică al ziarului „Adevărul”, Arad, V. Filip - șef secție cultură-învățământ la ziarul „Adevărul” de Arad, Ioan Faur - Inginer Director ICIM Arad, Sorin Bașchir - Medic Director adjunct O.R.L. Arad, Mihai Ruja fost procuror șef adjunct la Procuratura Județului Arad etc.

În acești ani, învățământul din Sebiș a fost condus de directori cu deosebită competență profesională: Dârlea Avram, un adevărat părinte spiritual al liceului din Sebiș, director timp de 25 de ani. După 25 de ani neîntreruși în funcția de director de școală, în anul 1982, profesor Dârlea Avram este eliberat din funcție și este numită o nouă conducere școlară formată din: prof. Onica Ioan și prof. Bățică Virgil. În acel an, de la 1 septembrie 1982, liceul din Sebiș se transformă în două unități școlare separate, fiecare având conducere proprie:

- Școala generală cu clasele I-VIII, condusă de prof. Zoican Vasile - director, și profesor Alb Ștefan - director adjunct;
- Liceul Industrial cu clasele IX-XII, condus de prof. Ana Viorica - director, prof. Doru Silviu - director adjunct, și profesor Avram Constantin - director educativ.

În anul 1987 conducerea școlii este asigurată de către profesor Bățică Virgil - director, și profesor Verșigan Viorica - director adjunct. În anii 1990-1992, prin alegeri este promovată noua conducere școlară: prof. Onica Ioan - director și prof. Ana Viorica - director adjunct. În 1993 se reunifică cele două unități școlare într-o unitate unică cu numele Liceul Teoretic Sebiș sub conducerea prof. Groza Spiridon - director coordonator și profesor Codrean Maria - director adjunct. În anul 1997 se alege o nouă conducere colectivă formată din profesorii: Codrean Maria - director coordonator, prof. Ana Octavian și prof. Barbatei Romulus - ambii directori adjuncți. La 1 mai 2004, prin concurs, director al Grupului Școlar Industrial Sebiș devine profesorul Barbatei Romulus, directori adjuncți: prof. Codrean Maria și prof. Gudiu Geta, iar director educativ este prof. Giura Margareta.

Mai târziu locul doamnei prof. Codrean Maria, care s-a pensionat, este luat de către prof. Lazăr Olivia - director adjunct.

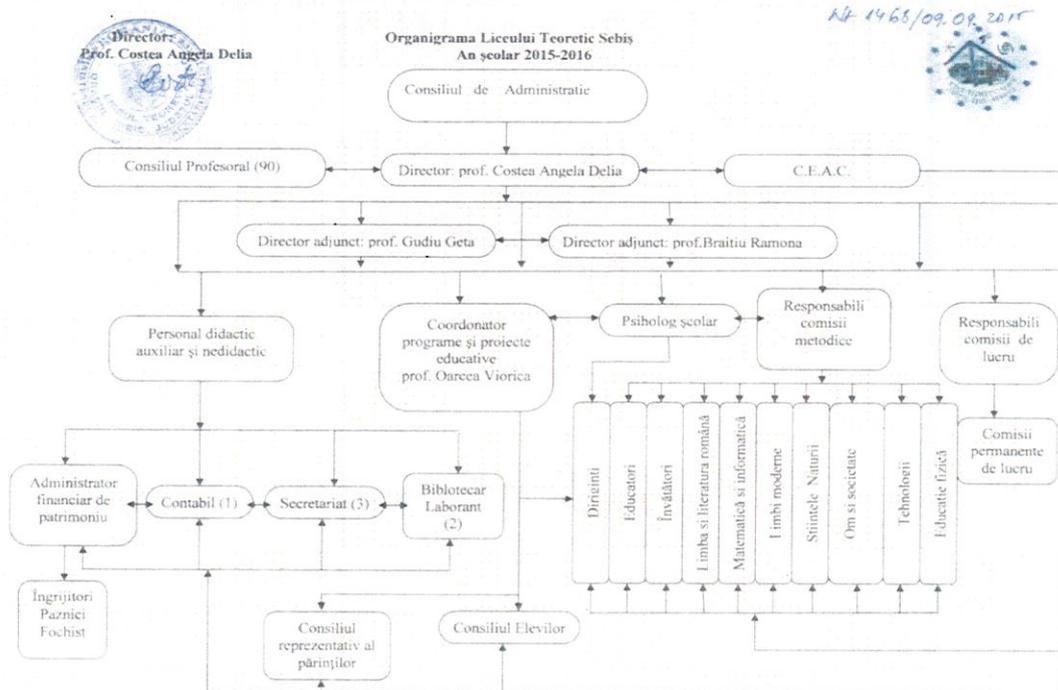

Sursă - Imagine realizată în luna mai 2016

5.2. Situație actuală

Începând cu ianuarie 2013 Liceul Teoretic Sebiș este condus de către doamna Director Costea Angela Delia, la bază profesor de matematică, alături de doamnele profesoare Gudiu Geta și Braițiu Ramona, în calitate de directori adjuncți. Structura organizatorică a instituției se prezintă conform organigramei de mai jos.

Figura nr. 6 - Organigrama Liceului Teoretic Sebiș, an școlar 2015 - 2016

Sursă - Informații comunicate de către conducerea Liceului Teoretic Sebiș

Repartiția personalului didactic încadrat în unitățile școlare de învățământ de stat din orașul Sebiș și din satele aparținătoare pe catedre și arii curriculare la nivelul instituției școlare este următoarea:

Tabel nr. 39 - Repartiția pe catedre a personalului din unitățile de învățământ de stat din Sebiș

Aria curriculară Limbă și comunicare				
Nr. crt.	Nume și prenume	Funcția (Responsabil comisie metodică/șef catedră)	Specialitatea	Membrii în comisie/ catedră
1.	Oancea Fereștean Monica gr. I - titular	Șef catedră	Limba și literatura română	- Giura Ioan Marius - gr.I-titular - Sgârcea Silviu Petre - gr.II-titular - Pogan Mihai - gr.I-titular - Călin Oana Flora-gr. Definitive - titular - Leahu Mona Maria-gr.II-titular - Turnea Marius Remus-gr.II-titular - Rus Adina –debutant-suplinitor
2.	Buruiană Nicolae gr.I-titular- I.franceza	Șef catedră	Limbi moderne	-Demetrescu Dana-gr.II-lb.engeleza-titular -Susan Maria-gr.II-lb.germana-titular -Poputa Darau Cristina-deb.lb.engeleza-suplinoare -Zbîrcea Costinela-gr.I-lb.engeleza-titular -Dașcău Ioana Oltita-gr. Definitive - lb.engeleza-titular -Irimie Lioara Cristina-gr.I-lb.engeleza-titular -Țole Adina-gr.II-lb.engeleza-titular
Aria curriculară Matematică și științe				
1.	Cristea Florina Aurica- gr.II-titular	Șef catedră	Matematică-informatica	-Costea Angela-director gr.I-mate.-titular -Barbatei Gabriela-gr.I-matematica-titular -Leahu Claudiu-gr.definitiv-mate.-suplitor -Giura Romanța Marta-gr.II-mate.-titular -Cornea Tudorică Dorel-gr.I mate.-titular -Nica Adela-gr.I-matematica-titular -Braitiu Ramona Ioana-dir.adjunct.-gr.I informatica-titular -Pele Tamara-gr.I-matematica-titular -Feher Laura Maria-debutant-info.-suplitor
2.	Ilieș Elisabeta- gr.I	Șef catedră	Științe	-Barbatei Romulus-gr.I-fizica-titular -Vesa Ramona Ioana-gr.I-fizica-titular -Ilieș Horia-gr.I-fizica-titular -Popovici Sorina-gr.I-chimie-titular

				-Posa Ramona Mihaela-gr.I-chimie-titular -Lazăr Olivia-gr.I-biologie-titular -Lulușa Florina Cristina-gr.I-biologie-titular
Aria curriculară Om și societate – Arte				
1.	Dărău Paula Maria-gr.I	Șef catedră	Istorie	-Barna Gheorghe-gr.I-istorie-titular -Oancea Marius Claudiu- prof.dr.-geografie-titular -Toader Cosmin Ioan gr.II geografie titular -Cornea Marita Cristina- gr.II geografie-titular -Curac Mihai Dorel-gr.definitiv-istorie-titular -Crisnic Andrei Cristian-debutant-st.socio-umane-suplinitor -Igaș Petru-gr.I-religie penticostala-titular -Drăgan Dorin Liviu-gr.Irel.ortodoxa-titular -Budea Adrian-gr.II-educ. Plastica-titular -Dingă Ciprian Ioan-grad.definitiv-educatie muzicala-titular -Dragoș Violeta-gr.I-religie ortodoxa-titular -Confideratu Livia Floarea-gr.def.-religie.ortodoxa-suplinitor -Lunga Monica Teodora-gr.definitiv-religie baptista-suplinitor
Aria curriculară Educație fizică				
1.	Irimie Marius Iustin-gr.I	Șef catedră	Educație fizică și sport	-Gudiu Geta-director adjunct-gr.I-titular -Schida Florin Mihai-gr.II-titular -Andraș Dănuț Nicusor-gr.I-titular -Barbatei Raul Leontin-debutant-suplinitor
Aria curriculară Educativă				
1.	Gligor Mirela Aurica –gr.I	Șef catedră	Prof. învățământ primar și preșcolar	-Mariș Ana-gr.II-prof.-titular -Jurcă Daniela Antita-gr.-prof.-titular -Gomoi Lidia-educatoare-gr.I-titular -Pop Mihaela Nadina-gr.I-prof.-titular -Barbatei Maria-educatoare-gr.I-titular -Pop Viorica-gr.I-profesor-titular
Aria curriculară Învățători				
1.	Ionescu Florica-gr.I	Șef catedră	Prof. învățământ primar și	-Vesa Marioara Patricia-gr.II-prof.-titular

			preșcolar	-Morar Diana Mihaela-gr.I-prof.-titular -Borlea Luminita Maria-gr.I-prof.-suplinitor -Herlo Maria-invatoare-gr.I-titular -Bun Andreia Arabela-gr.I-prof.-titular -Herbei Felicia Georgeta-gr.I-prof.-titular -Luca Mărioara Zeni-inv.gr.I-titular -Bun Teodor Pascu-gr.I-prof.-titular -Floruțiu Alina Gabriela-debutant-profesor-titular -Tol Doina-gr.I-profesor-titular -Mărușteri Angela Iosana-gr.II-prof.-titular -Turnea Irina-gr.I-profesor-titular
Aria curriculară Tehnologii				
1.	Deliman Leontin-gr.I	Șef catedră	Educatie tehnologica	-Oarcea Viorica-gr.I-economic-titular -Birău Sanda –gr.definitiv-economic-titular -Șchiop Norica Cornelia-gr.I-econ.-titular -Crainic Mărioara-gr.II-turism si alim.-titular -Moga Mariana-gr.I- prelucr.lemn-titular -Neag Miron-gr.definitiv-electromec.suplinitor -Vulpeș Titiana Petruța-gr.II-turism si alimentatie -titular

Sursă - Informații comunicate de către conducerea Liceului Teoretic Sebiș

Repartiția preșcolărilor și a școlărilor pe clase și grupe în unitățile de învățământ publice de pe raza orașului Sebiș în anii școlari 2013-2014, respectiv 2014-2015 a fost următoarea:

Tabel nr. 40 - Repartiția preșcolărilor și a școlărilor în anii școlari 2013 – 2014, 2014 – 2015

Unitate școlară	2013 – 2014		2014 – 2015	
	Nr. clase/grupe	Nr. elevi	Nr. clase/grupe	Nr. elevi
Liceul Teoretic Sebiș	47	1158	46	1087
Grădinița PN Sebiș	3	58	2	46
Grădinița PP Sebiș	2	46	2	48
Școala primară Prunișor	2	36	2	34
Grădinița PN Prunișor	1	17	1	19
TOTAL	55	1315	53	1234

Sursă – Planul de învățământ al Liceului Teoretic Sebiș 2013 – 2014, 2014 - 2015

Așa cum am punctat și mai sus, începând cu anul 2013 managementul școlar la nivelul instituțiilor de învățământ de stat este asigurat de către doamna Director Costea Angela (profesor de matematică).

Din consultarea *Planului de acțiune al școlii*, elaborat pentru intervalul de timp 2013 – 2018 reținem că următoarea viziune declarată a managementului unității școlare: „*Liceul Teoretic Sebiș este o șansă pentru viitor, deoarece fără educație viitor nu există*”

Misiunea Liceului Teoretic Sebiș sintetizează direcțiile de dezvoltare a unității școlare și modalitățile concrete de îndeplinire a acestei misiuni, rațiune pentru care ne permitem să preluăm un pasaj din cuprinsul *Planului de acțiune al școlii*:

„Misiunea școlii noastre este Dezvoltarea integrală și armonioasă a individualității și formarea unei personalități autonome și creative prin dezvoltarea competențelor, capacităților intelectuale și a deprinderilor fizice conform idealului educațional, care conferă individului adaptarea continuă și eficientă la o piață a muncii extrem de dinamică.

Pornind de la nevoile de educație identificate la nivelul comunității locale și de la viziunea unor grupe de interese – elevi, părinți, agenți economici – devine importantă în cadrul Liceului Teoretic Sebiș personalizarea în vederea unor activități utile producerii de valori materiale prin dezvoltarea abilităților practice în meseriile solicitate pe piața muncii: lucrător în domeniul serviciilor din turism și alimentație, electromecanic, prelucrarea lemnului.

De asemenea, școala noastră trebuie să devină sursa de absolvenți de liceu care să acceadă cu ușurință la facultățile recunoscute, pe locuri fără taxă, și să fie „sursă” de „olimpici” județeni și naționali la matematică, informatică și științele naturii, în primul rând.

Învățământul primar și preșcolar va oferi copiilor o educație aleasă, cu începerea studierii unei limbi străine încă de la grădiniță, precum și învățarea utilizării calculatorului, într-un ambient deosebit, după programe (orare) adaptate corespunzător, chiar și după orele de curs.

Odată definită misiunea școlii, este foarte important ca în continuare să se realizeze asimilarea ei de către profesori, elevi și alți parteneri sociali, cu scopul impunerii noastre pe o piață competitivă a forței de muncă.

Cu alte cuvinte, ne dorim a fi o alternativă pentru tânărul care printr-o educație modernă, va deveni o personalitate, integrat total în societate.”

Printre rezultatele școlare obținute urmare a managementului existent la această dată precizăm nivelul de promovabilitate școlară.

Astfel, în anul școlar 2014 – 2015 din elevii înscriși în învățământul gimnazial și primar s-a înregistrat situația redată în tabelul de mai jos:

Tabel nr. 41 - Situația promovabilității și a abandonului școlar, anul școlar 2014 - 2015

Denumire	Ciclul	Elevi înscriși	Veniți pe parcurs	Plecați pe parcurs	Alte situații retrași, abandon	Exmatriculați	Elevi rămași la sfârșitul anului școlar	Promovați	Repetenți
Liceul Teoretic Sebiș	Primar	226	6	6	4	-	222	221	1
	Gimnazial	286	6	2	1	-	289	277	12
	Liceal	646	2	2	29	5	612	595	17
Școala Primară Prunișor	Primar	36	2	2	3		33	32	1
Grădinița cu Program Normal Sebiș	Preșcolar	58	-	-	-	-	58	58	-
Grădinița cu Program Prelungit Sebiș	Preșcolar	46	-	-	-	-	46	46	-
Grădinița cu Program Normal Prunișor	Preșcolar	17	-	-	-	-	17	17	-
TOTAL		1315	16	12	37	5	1277	1246	31

Sursă – Planul de învățământ al Liceului Teoretic Sebiș

Liceul Teoretic Sebiș se poate mândri și cu faptul ca la testele naționale de evaluare în anul școlar 2014 – 2015 a fost obținută o promovabilitate de 82,22% situația putând fi reflectată în modul următor.

Tabel nr. 42 - Promovabilitatea la testele naționale de evaluare în anul școlar 2014 - 2015

Forma de învățământ	Nr. elevi înscriși	Nr. elevi prezenți	Nr. de candidați cu media de admitere peste 5
ZI	90	90	74 (82,22%)

Sursă - Informații comunicate de către conducerea Liceului Teoretic Sebiș

În ceea ce privește concursul de bacalaureat în același an școlar 2014 – 2015 au fost obținute următoarele rezultate:

Tabel nr. 43 - Rezultate obținute la bacalaureat în anul școlar 2014 – 2015

Forma de învățământ	Nr. elevi înscriși	Nr. elevi prezenți	Nr. elevi neprezenți	Nr. elevi respinși	Nr. elevi reușiți
ZI	163	156 (95,71%)	7 (4,29%)	61 (39,10%)	95 (60,90%)

Sursă - Informații comunicate de către conducerea Liceului Teoretic Sebiș

De asemenea sunt demne de menționat o serie de rezultate obținute de către elevii unităților școlare la diversele olimpiade și concursuri organizate pe diferite materii,

tematici, faze județene, interjudețene și naționale în anii școlari 2014 – 2015 respectiv 2015 – 2016.

Tabelul nr. 44 - Rezultate obținute la olimpiade în anii școlari 2014 – 2015, 2015 – 2016

Rezultate școlare faza județeană, interjudețeană și națională AN ȘCOLAR 2014 - 2015			
Nr. crt	Disciplina	Clasa	Premiul
1	FIZICĂ	GIMNAZIU	MENȚIUNE
		GIMNAZIU	MENȚIUNE
2	EDUCAȚIE FIZICĂ	LICEU	12 premii LOCUL II
		GIMNAZIU	LOCUL II
		LICEU	LOCUL V/MENȚIUNE - ȘAH
		LICEU	LOCUL IV MENȚIUNE - CROSS
		LICEU	LOCUL IV MENȚIUNE - CROSS
		LICEU	15 MENȚIUNI
3	RELIGIE ORTODOXĂ	LICEU	PREMIUL III
		LICEU	MENȚIUNE
		GIMNAZIU	MENȚIUNE
4	GEOGRAFIE	GIMNAZIU	PREMIUL I- MICA OLIMPIADĂ „TERRA” calificată la faza națională
		LICEU	2 MENȚIUNI
		LICEU	MENȚIUNE
5	EDUCAȚIE CIVICĂ	GIMNAZIU	2 MENȚIUNI
6	LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ	GIMNAZIU	2 PREMII II- calificată la faza națională
		LICEU	PREMIUL III
		LICEU	3 MENȚIUNI
7	BIOLOGIE	GIMNAZIU	PREMIUL III
		GIMNAZIU	MENȚIUNE
		LICEU	MENȚIUNE
8	EDUCAȚIE TEHNOLOGICĂ	GIMNAZIU	PREMIUL III
9	INFORMATICĂ	LICEU	PREMIUL II
10	LIMBA GERMANĂ	LICEU	PREMIUL III
11	EDUCAȚIE FINANCIARĂ	GIMNAZIU	calificată la faza națională
12	LIMBA ENGLEZĂ	GIMNAZIU	MENȚIUNE
		GIMNAZIU	PREMIUL I
		GIMNAZIU	PREMIUL II
		LICEU	PREMIUL III
		LICEU	MENȚIUNE
Rezultate școlare faza județeană, interjudețeană și națională AN ȘCOLAR 2015 – 2016			
Nr. crt	Disciplina	Clasa	Premiul
1	EDUCAȚIE FIZICĂ	LICEU	18 distincții LOCUL II

		LICEU	LOCUL II SAH
		LICEU	LOCUL IV SAH
		LICEU	LOCUL IV CROSS
		LICEU	14 MENȚIUNI Handbal baieti
		LICEU	9 MENȚIUNI Handbal fete
		GIMNAZIU	MENȚIUNE Handbal baieti
2	RELIGIE ORTODOXĂ	LICEU	PREMIUL II
		GIMNAZIU	2 MENȚIUNI
3	RELIGIE PENTICOSTALĂ	LICEU	PREMIUL III
4	LIMBĂ LATINĂ	LICEU	PREMIUL II
		LICEU	PREMIUL III
		LICEU	4 MENȚIUNI
5	LIMBA ENGLEZĂ	LICEU	PREMIUL II
		LICEU	2 PREMII III
		LICEU	3 MENȚIUNI
6	BIOLOGIE	LICEU	2 MENȚIUNI
7	LIMBA GERMANĂ	LICEU	MENȚIUNE
8	LIMBA GERMANĂ	LICEU	PREMIUL II cu calificare la faza națională
9	FIZICĂ	LICEU	MENȚIUNE
10	GEOGRAFIE	GIMNAZIU	MENȚIUNE
11	LIMBA SI LITERATURĂ ROMÂNĂ	GIMNAZIU	MENȚIUNE
12	ISTORIE	GIMNAZIU	MENȚIUNE
Rezultate alte concursuri AN ȘCOLAR 2014 - 2015			
Nr. crt	Disciplina	Clasa	Premiul
1	RELIGIE PENTICOSTALĂ CONCURSUL JUDEȚEAN „HRISTOS ÎN ȘCOALĂ- CUNOAȘTERE ȘI TRĂIRE”	GIMNAZIU	PREMIUL II DESEN
2	CONCURSUL „CAIUS IACOB” MATEMATICĂ	LICEU	2 distincții LOCULII
		LICEU	MENȚIUNE
3	CONCURS DE CREAȚIE ARTISTICĂ „MĂRȚIȘOR PENTRU MAMA” SECȚIUNEA ABILITĂȚI PRACTICE- FELICITARE	LICEU	PREMIUL II MENȚIUNE
4	SIMPOZION REGIONAL „PROBLEME ACTUALE ALE OMENIRII”	LICEU	2 PREMII I
5	CONCURS REGIONAL „PLAY ENERGY”	LICEU	4 PREMII I
	CONCURS REGIONAL „PLAY ENERGY”	GIMNAZIU	PREMIUL II
6	CONCURS NAȚIONAL DE ESEURI „SUCCEȘUL ÎN OSPITALITATE ȘI TURISM/ CLUJ	LICEU	PREMIUL III

7	CONCURS NAȚIONAL „ETICA DINCOLO DE ȘCOALĂ”	LICEU	PREMIUL II și MENȚIUNE LA FAZA NAȚIONALĂ
8	CONCURS INTERJUDEȚEAN „MEDICII DE MÂINE”/SLATINA DE OLT	GIMNAZIU	MENȚIUNE + MEDALIA DE ARGINT
9	CONCURS DE INFORMATICĂ „CAIUS IACOB”	LICEU	MENTIUNE-SECȚIUNEA INFORMATICĂ
		LICEU	MENȚIUNI -SECȚIUNEA TIC
10	CONCURS DE MATEMATICĂ „CAIUS IACOB”	LICEU	2 distincții PREMIUL II
		LICEU	MENȚIUNE
11	CONCURS „THE SOUND OF MUSIC- ORADEA	GIMNAZIU	LOCUL I
12	CONCURSUL NAȚIONAL „INFOGEOGRAFIC” - IAȘI	XIIA	PREMIUL I
		LICEU	4 MENȚIUNI
		IXA	PREMIUL II
		LICEU	2 PREMII III
13	SESIUNEA DE COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE GEOGRAFIE	LICEU	2 PREMII I GEOGRAFIE FIZICĂ
		LICEU	2 PREMII II GEOGRAFIE UMANĂ
14	CONCURS NAȚIONAL „ALEGE! E DREPTUL TAU”	LICEU	PREMIUL I /CALIFICARE FAZA NAȚIONALĂ
15	Concurs CAEN ”TEHNOLOGII EXPRESS” FAZA JUDEȚEANĂ	GIMNAZIU	PREMIUL I
		GIMNAZIU	PREMIUL II
16	CONCURS „SANITARIII PRICEPUȚI” FAZA JUDEȚEANĂ	GIMNAZIU	PREMIUL II
18	CONCURSUL DE CHIMIE „RALUCA RÎPAN” FAZA JUDEȚEANĂ	GIMNAZIU	2 MENȚIUNI
19	CUPA „IENOPOLISS”	LICEU	LOCUL I ȘAH
		LICEU	LOCUL I CROSS
Rezultate alte concursuri AN ȘCOLAR 2015 - 2016			
1	TRADIȚII	LICEU	PREMIUL I CLUJ-NAPOCA GRUP FOLCLORIC
2	RELIGIE PENTICOSTALĂ CONCURSUL JUDEȚEAN „HRISTOS ÎN ȘCOALĂ-CUNOAȘTERE ȘI TRĂIRE”	GIMNAZIU	PREMIUL II DESEN
3	RELIGIE ORTODOXĂ CONCURSUL JUDEȚEAN „HRISTOS ÎN ȘCOALĂ-CUNOAȘTERE ȘI TRĂIRE”	CICLUL PRIMAR	PREMIUL II secțiunea pictură religioasă
		GIMNAZIU	2 PREMII II secțiunea pictură religioasă
		LICEU	2 PREMII II

			secțiunea pictură religioasă
4	CONCURS ISTORIE	GIMNAZIU	MENTIUNE
5	CONCURS ȘCOLAR NAȚIONAL DE COMPETENȚĂ ȘI PERFORMANȚĂ - MATEMATICĂ	GIMNAZIU	PREMIUL III
		GIMNAZIU	3 MENȚIUNI

Sursă - Informațiile furnizate de Secretariatul Liceului Teoretic Sebiș

Ni s-a comunicat de către doamna Director Costea Angela faptul că în vederea atingerii unor rezultate deosebite la învățătură și pentru păstrarea disciplinei școlare s-a menținut de către personalul didactic o relație permanentă cu părinții, materializarea acestei comunicări fiind organizarea de lectorate, consultații săptămânale cu părinții inclusiv de vizite la domiciliul elevilor.

Din comunicarea avută cu doamna director, în ceea ce privește activitatea specifică arătăm că în cadrul activităților curriculare, extracurriculare și extrașcolare activitatea instructiv-educativă s-a centrat în egală măsură pe formarea capacităților intelectuale de bază, a atitudinilor și comportamentelor dezirabile la preșcolari, calitatea acestor performanțe asigurându-se prin utilizarea preponderentă a unor metode interactive, participative precum și prin raportarea problematicei la experiențele copiilor.

În orașul Sebiș funcționează și o grădiniță privată și anume **Grădinița „Samariteanul” nr. 2** situată în imobilul Comunității Cultului Penticostal – Biserica lui Dumnezeu Apostolică Sebiș de pe strada Victoriei, nr. 13.

5.3. Analiză SWOT

Puncte tari	Management școlar adecvat în unitățile de învățământ public Implementarea programelor de integrare a copiilor de alte etnii în unitățile învățământului obligatoriu Existența unor programe de finanțare din fonduri nerambursabile care susțin componenta instructiv-educativă și demersurile de alfabetizare și de integrare a copiilor din clase sociale defavorizate sau de alte etnii
Puncte slabe	Populația școlarizată în învățământul primar și învățământul gimnazial în scădere datorită scăderii demografice a populației Existența clădirilor școlare afectate de uzură Gradul de acoperire relativ ridicat al posturilor didactice ocupate de suplinitori
Oportunități	Reabilitarea școlilor din satele aparținătoare orașului Amenajarea spațiilor de joacă pentru copii în toate satele aparținătoare orașului Combaterea fenomenului de abandon școlar Construirea unui nou cămin cultural

	<p>Atragerea de sponsorizări pentru sporirea numărului de cărți existent în prezent în bibliotecă</p> <p>Modernizarea și dotarea cu mobilier adecvat activității educaționale a unităților de învățământ din satele aparținătoare orașului</p> <p>Amenajarea curților interioare ale unităților de învățământ din satele aparținătoare orașului</p> <p>Educație rutieră pentru elevi cu sprijinul poliției locale</p> <p>Formarea cadrelor didactice și a resurselor umane din unitățile de învățământ</p> <p>Dotarea cu materiale didactice a unităților de învățământ din satele aparținătoare orașului</p> <p>Asigurarea condițiilor pentru formarea profesorilor, a formatorilor și a altor categorii de personal care lucrează cu persoane cu risc de părăsire timpurie a școlii, în parteneriat cu furnizorii de formare și/sau Casa Corpului Didactic</p> <p>Derularea în cadrul unităților școlare a programelor de tip „<i>a doua șansă</i>” pentru reîntegrarea în educație a celor care au părăsit de timpuriu școala (inclusiv activități de alfabetizare), în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean</p> <p>Organizarea la nivel local a unor competiții sportive (concursuri/întreceri) pentru elevi pe diferite ramuri sportive</p>
Amenințări	<p>Reducerea populației școlare datorită declinului natalității la nivel de oraș cât și la nivelul satelor aparținătoare orașului</p> <p>Tendința de reducere a exigenței în procesul de evaluare didactică</p> <p>Buget încă insuficient alocat învățământului public generând fenomene de dotare materială la limita necesarului unităților sau recurgerea la finanțare paralelă prin aportul familiilor</p>

CAPITOLUL 6 – SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ

6.1. Sănătate (infrastructură, resurse umane)

Din punct de vedere social și economic, sănătatea reprezintă o problemă majoră și complexă cu însemnătate pentru dezvoltarea generală economică și umană. Sănătatea este o prioritate pentru cetățenii europeni care se așteaptă să fie protejați împotriva bolilor și potențialelor riscuri de îmbolnăvire, la domiciliu, la locul de muncă și atunci când călătoresc.

Aceste aspecte implică o serie de subiecte, de la protecția consumatorului (siguranța alimentară), la siguranța la locul de muncă și politicile sociale și de mediu. Problemele de sănătate publică sunt legate de cele de dezvoltare socio-economică.

Oamenii sănătoși sunt în general mai productivi și reprezintă o valoare adăugată pentru economie.

Mai mult, boala nu numai că duce la pierderi de producție, dar constituie, de asemenea, o povară financiară pentru sistemul de sănătate. Pe de altă parte, o mai bună îngrijire a sănătății poate avea ca rezultat un număr mai mare de persoane în vârstă care sunt dependente de sistemul de asistență socială.

Populația este afectată în cursul vieții de boli contagioase (precum TBC, hepatită, sifilis, HIV/SIDA), de boli netransmisibile (asociate de regulă procesului de îmbătrânire), precum și de unele cauze externe (de exemplu accidente).

La nivel NUTS III (județe), se observă existența disparităților inter-regionale în funcție de categoria de boli. În ceea ce privește bolile hipertensive, cele mai multe cazuri s-au înregistrat în județul Hunedoara (60.059, 36,9% din totalul cazurilor din regiune) și în județul Timiș (58.983, 36,3%). În județul Arad se remarcă o incidență a acestor boli semnificativ mai mică, fiind înregistrate cele mai puține cazuri (5.702, 3,5% din totalul regional).

Bolile cerebro-vasculare sunt mai numeroase în Timiș (30,2% din totalul regional), în timp ce în Caraș-Severin numărul lor este la aproape jumătate față de Timiș (15,3% din totalul regional).

Cele mai multe cazuri de boli pulmonare cronice sunt în Hunedoara (33,8% din totalul pe regiune) și Arad (27,2% din totalul pe regiune).

În ceea ce privește cancerul, cele mai multe cazuri sunt în județul Timiș (36,9%), urmat de Arad și Hunedoara (cu 24,5%, respectiv 24,1%).

Dacă ne raportăm însă la numărul total de locuitori ai județelor, se constată faptul că în județul Hunedoara este cea mai mare incidență a bolilor cerebro-vasculare, hipertensive și pulmonare cronice (1,91%, 12,97% și 2,51% din totalul populației județului), în județul Arad este cea mai mare incidență a bolnavilor de TBC (0,12% din totalul populației), iar cancerul are cea mai mare incidență în Arad și Timiș (0,32% din totalul populației).

Tabel nr. 45 - Incidența bolilor la nivel regional

2010	TBC	Cancer	Boli cerebro-vasculare	Boli hipertensive	Boli Pulmonare Cronice
România	19.294	59.034	284.096	2.097.253	324.880
Regiunea Vest	2.050	5.943	31.471	162.606	34.379
Arad	540	1.458	8.311	5.702	9.352
Caraș-Severin	352	863	4.812	37.862	5.161
Hunedoara	389	1.432	8.859	60.059	11.610
Timiș	769	2.190	9.489	58.983	8.256
% regiune în România	10,6	10,1	11,1	7,8	10,6

Sursă - Raportul CAS 2012

În medie în regiune sunt înscrși 1.393 pacienți la un medic de familie, dar există diferențe în acest sens între cele 4 județe ale regiunii. Astfel, cel mai mic număr de pacienți pe medic de familie se înregistrează în județul Arad (1.269) și în Timiș (1.299), în timp ce în județele Caraș-Severin și Hunedoara numărul pacienților înscrși la un medic de familie este mai ridicat, fiind de 1.557 în Caraș-Severin, respectiv 1.611 în Hunedoara.

Tabel nr. 46 - Distribuția numărului de pacienți la nivel de regiune Vest

Denumire indicator	2009				2010				2011			
	AR	CS	HD	TM	AR	CS	HD	TM	AR	CS	HD	TM
Numar de medici de familie în contract cu CAS	267	167	246	425	302	168	251	486	237	165	250	471
Număr persoane asigurate înscrse pe listele medicilor	424.627	272.735	408.217	622.323	407.325	269.322	407.403	630.047	376.762	256.911	402.687	611.531
Număr medici de specialitate în ambulatorii aflați în contract cu CAS	266	105	233	714	214	125	233	734	232	123	252	852
Număr laboratoare analize medicale	23	14	23	37	20	11	13	25	17	11	12	25
Număr laboratoare radiologie și imagistică medicală	4	8	1	8	7	7	8	14	4	7	1	18
Numar laboratoare, analize medicale, radiologie și imagistică medicală, explorări funcționale	3	1	10	12	1	1	1	1	1	1	4	4
Număr berieficiari îngrijiri medicale la domiciliu	423	163	84	345	584	141	61	263	734	111	111	409
Număr servicii de îngrijiri medicale la domiciliu	133.283	29.648	20.849	173.415	63.345	11.977	10.509	118.906	77.470	14.405	13.102	154.959

Sursă - Raportul CAS 2012

Numărul de paturi de spital din Regiunea Vest a scăzut cu 290 la 100.000 locuitori în perioada 2000-2010, cu o rată anuală de 2,5%. Deși mai rapidă, tendința este coerentă atât cu nivelul național (-1,8%), cât și cu ceea ce se întâmplă la nivelul UE (1,7%). S-ar părea că acest lucru a fost legat de o schimbare în modul de finanțare a spitalelor, respectiv indicatorul care justifică resursele atrase de la bugetul de stat era numărul de paturi, și a condus la închiderea forțată de paturi din multe spitale în care acesta era inclus în cheltuielile spitalicești.

Există câteva diferențe între județele din Regiunea Vest în ceea ce privește numărul de paturi de spital iar aceste diferențe sunt în creștere. Cel mai mare număr de paturi de spital este înregistrat în Timiș – 803 la 100.000 de locuitori, reprezentând 117,9% din media regională în timp ce numărul cel mai scăzut este în Arad – 522 (76,7% din media regională).

Numărul mai ridicat de paturi la 100.000 de locuitori din județul Timiș comparativ cu celalalte județe ale regiunii poate fi însă justificat prin faptul că Timișoara reprezintă un centru universitar de tradiție în medicină, având un număr mai mare de spitale cu tehnologie în domeniu mai performantă și medici de renume, fapt ce atrage și un număr mai mare de pacienți din toate județele regiunii și chiar din afară.

Toate județele sunt în concordanță cu tendința de scădere înregistrată la nivel regional (2,1% - 3,8% scădere medie anuală) pentru perioada 2000 – 2010.

Locuitorii orașului beneficiază de serviciile de specialitate asigurate de Spitalul de Boli Cronice Sebiș. Spitalul Sebiș este un punct important în județ, deoarece deservește 74.000 de locuitori ai celorlalte sate și comune din zona Văii Crișului Alb.

În cursul anului 2015 Primăria orașului Sebiș a implementat proiectul *Reabilitare, dezvoltare și modernizare ambulatorii ale Spitalului de Boli Cronice Sebiș, cod SMIS 29609*, proiect care a vizat printre alte obiective și să evite deplasările de populație în alte centre urbane din județ sau țară pentru a beneficia de servicii publice medicale superioare prin achiziționarea de echipamente noi medicale și de mobilier specific adaptat.

Urmare a implementării proiectului inclusiv locuitorii orașului Sebiș beneficiază de condiții superioare în cabinetele de specialitate ale spitalului în care se acordă consultații medicale de înaltă calitate și siguranță a serviciului medical ca urmare a lucrărilor de intervenție în spațiul destinat ambulatorului și a eficientizării termice a acestuia.

Spitalul de Boli Cronice Sebiș dispune în prezent de următoarele cadre medicale:

- Medici primari – 4
- Medici specialiști – 2
- Medici rezidenți – 2
- Alte persoane cu studii superioare – 2
- Personal mediu sanitar – 30

și de personal auxiliar sanitar în număr de 22 persoane.

Urmare a implementării Proiectului nr. **V/38/3.1/632/15.10.2010** - *Reabilitare, dezvoltare și modernizare ambulatorii ale Spitalului de Boli Cronice Sebiș, cod SMIS 29609* finanțat prin Programul Operațional Regional 2007 – 2013, Axa prioritară 3, Domeniul major de intervenție 3.1 Spitalul de Boli Cronice Sebiș s-au atins o serie de rezultate ai căror beneficiari sunt inclusiv locuitorii orașului Sebiș.

- ✦ Înființarea a 4 noi cabinete de specialitate în cadrul ambulatoriului cu specialitățile medicină internă, neurologie, recuperare medicină fizică și balneologie, pediatrie;
- ✦ Reabilitarea și reconfigurarea corpului de clădire unde este în prezent relocat ambulatoriul;
- ✦ Dotarea celor 5 cabinete de specialitate (medicină internă, pediatrie, neurologie, radiologie, recuperare medicală fizică și balneologie) cu echipament medical și mobilier specific medical necesar creșterii calității actului medical și reabilitarea a 3 săli de tratamente și dotarea acestora cu mobilier și aparatură medicală specifice;
- ✦ Modernizarea utilităților prin crearea facilităților speciale pentru persoanele cu handicap locomotor;
- ✦ Creșterea eficienței energetice a clădirii ambulatoriului cu minim 26%;
- ✦ Creșterea solicitărilor serviciilor publice de sănătate în ambulatoriul integrat al spitalului în medie cu 50%;
- ✦ Scăderea cazurilor redirecționate către alte unități spitalicești de la 7% la 2%;
- ✦ Scăderea timpului acordat consultațiilor ca urmare a dotărilor moderne.

Imaginea nr. 31 - Spitalul de Boli Cronice Sebiș după implementarea proiectului SMIS 29609

Sursă - Imagine realizată în luna mai 2016

Proiectul a urmărit atingerea următoarelor rezultate:

- ✚ modernizarea utilităților prin crearea facilităților pentru persoanele cu handicap psihomotor.
- ✚ scăderea cazurilor redirecționate către alte unități spitalicești, de la 7% la 2%.
- ✚ scăderea timpului acordat consultațiilor ca urmare a dotărilor moderne.

Pentru a avea totuși serviciile complete, Spitalul Sebiș ar mai avea nevoie de personal medical, atât doctori, cât și asistenți medicali.

Imaginile nr. 32, 33, 34, 35 - Spitalul de Boli Cronice Sebiș după implementarea proiectului SMIS 29609

Imagini realizate în luna mai 2016

Pe teritoriul administrativ al orașului funcționează mai multe cabinete medicale, pe diferite specialități, printre care menționăm:

- ✚ C.M.I. Macarie Răzvan - Medic cardiolog
- ✚ Valea Delia - Cabinet psihologie
- ✚ Smadea Ruxandra - Cabinet psihologie
- ✚ C.M.I. Sudrigean Carina - Medic stomatolog
- ✚ C.M.I. Bumb Adina - Medic stomatolog

- ✚ C.M.I. Jurcă Florin - Medic stomatolog
- ✚ C.M.I. Haidu Flavius - Medic stomatolog
- ✚ C.M.I. Ghițu Mihail - Medic stomatolog

De asemenea, sunt asigurate pe raza orașului și servicii specifice sanitar-veterinare de către S.C. Doctorașul Vet S.R.L., cabinetul veterinar functionand în localitatea Sebiș, strada Someșului, nr. 574, de același operator economic fiind asigurată și o farmacie veterinară la nivelul orașului Sebiș.

Activitatea sanitar - veterinară la nivelul orașului este asigurată prin intermediul cabinetului veterinar, acordându-se atenție continuă stării de sănătate a animalelor, împreună cu comandamentul antiepidemiologic local, cu toate că din păcate și efectivele de animale sunt în continuă scădere, la nivelul orașului.

Locuitorii orașului și nu numai beneficiaza și de prezența următoarelor farmacii: S.C. Floris Farm S.R.L., S.C. Timol – Europharm S.R.L., S.C. Paul Apotheke S.R.L., S.C. Biodentplant S.R.L.

6.2. Protecție socială

În cursul anului 2015 au fost acordate următoarele categorii de ajutoare sociale:

Un număr de 158 de persoane au beneficiat de prevederile Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, valoarea totală a ajutoarelor acordate fiind de 16.957 lei.

În baza prevederilor Ordonanței de urgență privind măsurile de protecție socială în perioada sezonului rece s-a acordat în cursul aceluiași an ajutor pentru încălzire unui număr de 227 familii, fiind acordate sume totale de 34.518 lei cu această destinație.

În evidențele Primăriei orașului Sebiș sunt înregistrate 209 persoane cu handicap, din care 88 de persoane cu handicap grav și 121 de persoane cu handicap accentuat, valoarea indemnizației și a bugetului complementar pentru aceste ajutoare a fost de aproximativ 62.832 lei/lună, prestații plătite de către DGASPC Arad.

Numărul asistenților personali pentru persoane cu handicap la finele lui decembrie 2015 a fost de 43, fiind acordate indemnizații pentru persoane cu handicap grav pentru un număr de 45 de persoane.

Suma plătită pentru aceste drepturi a fost de 976.705 lei.

6.3. Analiză SWOT

Puncte tari	<p>Existența în oraș a unui spital orășenesc care deservește nu doar populația orașului ci și populația comunelor învecinate orașului Sebiș</p> <p>Unitățile sanitare existente în zonă au încadrat personal calificat</p> <p>Ponderea populației cu nevoi de asistare din totalul populației orașului este mică</p>
--------------------	--

	Informare operativă cu privire la formele de ajutor de stat
Puncte slabe	<p>Serviciile acordate sunt afectate de bugetul insuficient</p> <p>Calitatea medie a infrastructurii de sănătate</p> <p>Situația personalului medical și auxiliar care se prezintă ca fiind insuficient</p> <p>Fonduri insuficiente destinate asistenței medicale</p> <p>Sistemul de ajutor social nu încurajează reintegrarea activă</p> <p>Societatea civilă insuficient implicată</p> <p>Informare insuficientă cu privire la alte fonduri sociale</p>
Oportunități	<p>Realizarea de campanii în școli împotriva fumatului, consumului de droguri, bolilor transmisibile, de planificare familială, de sănătate mintală, pentru un stil de viață sănătos în parteneriat cu Direcția de Sănătate Publică, Inspectoratul Școlar Județean, Centrul de Consiliere și Prevenire Antidrog</p> <p>Organizarea unui sistem de primire al reclamațiilor și sugestiilor pacienților</p> <p>Realizarea de campanii de informare-educare-comunicare pe probleme de sănătate publică</p>
Amenințări	<p>Îmbătrânirea populației din sate</p> <p>Erodarea clădirilor</p>

CAPITOLUL 7 – ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ

7.1. Conducere și structură organizatorică

Administrația publică are ca obiect realizarea valorilor care exprimă interesele statului sau ale unei comunități distincte, recunoscută ca atare de către stat, valori care sunt exprimate în actele elaborate de puterea legiuitoare.

Administrația publică în unitățile administrativ - teritoriale se organizează și funcționează în temeiul principiilor autonomiei locale, descentralizării serviciilor publice, eligibilității autorităților administrației publice locale, legalității și al consultării cetățenilor în soluționarea problemelor locale de interes deosebit.

Primăria orașului Sebiș este organizată și funcționează potrivit prevederilor Legii nr. 215/2001 privind administrația publică locală, republicată și în conformitate cu hotărârile Consiliului Local al orașului Sebiș privind aprobarea organigramei, a numărului de posturi și a statului de funcții ale aparatului de specialitate al primarului.

Conform art. 57, alin. 1 din Legea nr. 215/2001, orașul Sebiș are un:

- ✓ **Primar – Feieș Gheorghe Petru**
- ✓ **Viceprimar – Demetrescu Radu**
- ✓ **Secretar – Sîrb Lavinia Maria**

Primarul este autoritatea executivă a administrației publice, prin care se realizează autonomia locală iar împreună cu Viceprimarul, Secretarul orașului și aparatul de specialitate al Primarului constituie Primăria orașului Sebiș, cu activitate permanentă care asigură ducerea la îndeplinire a prevederilor Constituției, ale legilor țării, ale decretelor Președintelui României, ale hotărârilor Guvernului, ale actelor emise de ministere și alte autorități ale administrației publice centrale, ale hotărârilor Consiliului județean, ale Consiliului Local, soluționează problemele curente ale colectivității și asigură respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor.

Primarul orașului funcționează ca autoritate administrativă autonomă și rezolvă treburile publice din oraș, în condițiile prevăzute de lege. Statutul juridic al Primarului cuprinde și calitatea de reprezentant al statului în oraș. Ca atare, el are nu numai calitatea de demnitar ales ci și pe aceea de șef al administrației publice locale aflat „în serviciul acesteia”.

Consiliul Local și Primarul orașului Sebiș funcționează ca autorități ale administrației publice locale și rezolvă treburile publice din orașul Sebiș, în condițiile legii. Personalul care își exercită activitatea în cadrul Primăriei orașului Sebiș se grupează în trei categorii, aferente următoarelor categorii de personal, în total un număr de **124 posturi bugetare**:

- ✓ **personal – demnitari publici** (Primarul și Viceprimarul orașului Sebiș);
- ✓ **personal – funcționari publici de conducere** (4 posturi);

- ✓ personal – funcționari publici de execuție (28 posturi);
- ✓ personal contractual de conducere (0 posturi);
- ✓ personal contractual de execuție (92posturi);
- ✓ posturi conform art. III, alin. 2 din O.U.G. nr. 63/2010 (69 posturi).

Tabelul nr. 47 - Organigrama Primăriei orașului Sebiș

Funcție/Număr posturi	Ocupate	Vacante	Total
Nr. total de demnitari	2	0	2
Nr. total de înalți funcționari publici	0	0	0
Nr. total de funcții publice de conducere	4	2	4
Nr. total de funcții publice de execuție	24	4	28
Nr. total de funcții contractuale de conducere	0	0	0
Nr. total de funcții contractuale de execuție	20	1	21
Nr. total de posturi din cadrul instituției publice	48	7	55
Nr. total de posturi potrivit art. III alin. (2) din O.U.G. 63/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, precum și pentru stabilirea unor măsuri financiare, cu modificărileși completările ulterioare	47	22	69
Nr. total de funcții din instituție	97	29	126

Sursă –Statul de funcții al Primăriei orașului Sebiș, mai 2016

Conducerea Primăriei orașului Sebiș este asigurată de:

- A. PRIMAR**
- B. CONSILIUL LOCAL**
- C. VICEPRIMAR**
- D. SECRETAR**

În cadrul Primăriei orașului Sebiș funcționează următoarele servicii și compartimente funcționale:

a) În subordinea Primarului orașului Sebiș

1. Serviciul Contabilitate - Buget
2. Biroul Impozite și Taxe Locale
3. Serviciul Urbanism, Amenajarea Teritoriului, Cadastru, Protecția Mediului
4. Cabinetul Primarului
5. Compartimentul Situații de Urgență – Protecție Civilă
6. Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență
- 6.1. Voluntari pentru Situații de Urgență
7. Compartiment Întreținere

b) În subordinea Consiliului Local

1. Serviciul Public de Evidență a Persoanelor
2. Asistența Medicală desfășurată pentru unități de învățământ
3. Aparatul Permanent al Consiliului Local

c) În subordinea Viceprimarului orașului Sebiș

1. Compartiment Cultură, Muzeu, Bibliotecă
3. Serviciul Administrativ, Gospodărire Comunală
- 2.1. Compartiment Pază
- 2.2. Muncitori Gospodărire Comunală
4. Șofer Transport Școlar
5. Compartiment Pășune
5. Compartiment Piețe

d) În subordinea Secretarului orașului Sebiș

1. Compartimentul Administrație Publică Locală
2. Compartimentul Asistență Socială
3. Asistenți personali ai persoanelor cu handicap grav

Activitatea se desfășoară în imobilul situat în localitatea Sebiș, Piața Tineretului, nr. 1, imobilul Primăriei orașului Sebiș fiind reabilitat, în stare corespunzătoare de funcționare, dotat și utilat adecvat desfășurării în bune condiții a activităților specifice.

Imaginea nr. 36 - Primăria orașului Sebiș

Sursă - Imagine realizată în luna februarie 2016

7.2. Politica bugetară a administrației publice locale

Realizarea echilibrului bugetar la nivel de administrație publică implică o serie de condiții cumulative între care nominalizăm: estimarea eficientă și realistă a prevederilor bugetare inițiale pentru venituri și cheltuieli și execuția disciplinată a bugetului pe parcursul exercițiului financiar.

Tabelul nr.48 - Evoluția contului de execuție 2014 - 2015 – orașul Sebiș

Indicator	2014	2015
Venituri operaționale	21.741.128 lei	24.732.544
Cheltuieli operaționale	16.403.996 lei	18.241.442
Excedent bugetar	5.477.547	5.729.088

Sursă - Contul de rezultat patrimonial 31.12.2014 și Contul de rezultat patrimonial 31.12.2015

Raportându-se la conținutul și dispozițiile comunitare (cuprinse în directivele europene), politica bugetară a orașului Sebiș a avut în vedere drept piloni principali în execuția bugetară raționalizarea cheltuielilor și economisirea.

Urmare a acestei optici în exercițiul financiar din anul 2014 prin colectarea superioară a veniturilor bugetare față de cheltuielile efectuate în decursul anului s-a obținut un excedent bugetar în cuantum de 5.477.547lei.

Aceeași politică a fost menținută și aplicată în mod corespunzător, astfel că și în exercițiul financiar din anul 2015 s-a obținut un excedent bugetar în cuantum de 5.729.088 lei.

7.3. Egalitatea de șanse

În selectarea personalului, elaborarea proiectelor sau realizarea diverselor activități, au fost întotdeauna avute în vedere și luate în considerare de către autoritățile locale aspectele specifice egalității de gen și non-discriminării astfel că:

- în cadrul aparatului de specialitate al primarului au fost și vor fi angajate persoane competente și pregătite corespunzător indiferent de etnia acestora, de convingerile religioase și/sau orice alte criterii care ar putea genera o formă de discriminare;
- în echipele de management ale proiectelor au fost și vor fi incluse persoane aparținând unei minorități etnice sau unui grup defavorizat;
- selectarea persoanelor pentru echipele de management și a experților din cadrul proiectelor s-a realizat și se va realiza în viitor în funcție de pregătirea profesională și competențele acestora asigurându-se șanse egale de participare femeilor și bărbaților în roluri de conducere pentru implementarea proiectelor;
- salariile din cadrul proiectelor au fost acordate (acolo unde a fost cazul) și se vor acorda strict pe baza responsabilităților/performancei personalului, fără diferențe de gen pentru aceeași poziție/funcție, indiferent dacă posturile au fost ocupate de bărbați sau femei;

- informarea și publicitatea activităților desfășurate în cadrul proiectelor a asigurat promovarea egalității de șanse, furnizând prin mass-media materiale de promovare de la care să aibă acces toți membrii comunității, fără nicio discriminare.

7.4. Analiză SWOT

Puncte tari	<p>Actualizarea periodică a organigramei instituției</p> <p>Climat de colaborare și cooperare în administrația publică locală</p> <p>Implicarea efectivă a conducerii la nivel de vârf în procesul de conștientizare și aplicare a acțiunilor legate de reforma în administrație</p> <p>Existența procedurilor ce reglementează fluxul de documente în instituție</p> <p>Existența unor proceduri care să descrie modul de realizare a activităților și subactivităților ce vizează organizarea muncii în instituție</p> <p>Transparență și imparțialitate în recrutarea și în promovarea personalului</p> <p>Participarea, în limita fondurilor, a tuturor categoriilor de personal la activitățile de formare continuă</p> <p>Existența la nivelul instituției a unei strategii de formare continuă a funcționarilor publici</p> <p>Existența unui cadru legal coerent și stabil privind liberul acces la informația de interes public și transparența actului administrativ</p>
Puncte slabe	<p>Rezistența la schimbare manifestată de o parte din personalul instituției</p> <p>Resurse financiare insuficiente destinate modernizării și dezvoltării activităților instituției</p> <p>Insuficienta conștientizare a noțiunilor de eficiență, rentabilitate și transparență în administrarea domeniului public și privat al orașului</p> <p>Dificultăți de comunicare internă între diferitele compartimente funcționale și între structuri ale administrației publice locale</p> <p>Existența încă a unui sentiment de frustrare a funcționarilor (angajați contractuali și funcționari publici) cauzat de sistemul de salarizare, promovare, precum și de menținere a unei imagini publice negative a funcționarului din administrația publică</p> <p>Imposibilitatea promovării pe post a salariaților</p> <p>Posibilități reduse de motivare financiară a personalului și de atragere a</p>

	<p>persoanelor cu calificare superioară în structurile funcționarilor publici</p> <p>Resurse financiare limitate pentru susținerea programului de pregătire a personalului</p> <p>Încărcarea cu sarcini suplimentare peste cele prevazute în fișa postului datorită numărului redus de personal în instituție</p> <p>Existența fondurilor limitate alocate formării continue a funcționarilor publici și a personalului contractual</p> <p>Dificultăți legate de aplicarea curentă a noilor acte normative din cauza multitudinii și complexității acestora</p> <p>Inexistența unui compartiment de informatizare</p> <p>Numar insuficient de calculatoare iar unele dintre acestea sunt uzate moral</p> <p>Resurse financiare insuficiente pentru informatizarea administrației publice locale</p> <p>Lipsa de interes a cetățenilor în a se implica activ în procesul de luare a deciziei la nivel local</p>
Oportunități	<p>Posibilități de accesare a unor fonduri externe destinate în mod special modernizării administrației publice</p> <p>Lucrări de cadastru imobiliar intravilan și extravilan, realizare PUG</p> <p>Dotări pentru intervenții în caz de situații de urgență</p> <p>Dotarea administrației publice locale</p> <p>Dezvoltarea unor legături puternice între Consiliul Județean Arad și autoritățile locale</p> <p>Mai multe posibilități de instruire a personalului prin agenții de formare profesională</p>
Amenințări	<p>Teama de risc, inerția unor funcționari publici mai ales din funcțiile de conducere</p> <p>Inerție mare privind implicarea factorilor responsabili dar și a comunității în programele de dezvoltare</p> <p>Tendința mass-media de a reflecta cu precădere și, de regulă, fără a verifica aspectele negative ale anumitor activități din administrație, de cele mai multe ori informațiile fiind greșit interpretate sau neînțelese</p> <p>Fluctuația funcționarilor publici din cauza salariilor mici; personalul bine pregătit este tentat să caute locuri de muncă în sectorul privat</p>

	Pe de altă parte imposibilitatea angajării imediate a altor funcționari publici influențează în mod negativ continuitatea activităților
	Dificultatea realizării unei strategii și a unor planuri de acțiune care să reziste schimbărilor politice - clasa politică actuală nu are încă suficientă maturitate încât să aprecieze și să implementeze programele inițiate de conducerile instituțiilor din mandatele anterioare. Schimbări legislative prea frecvente pentru a fi asimilate eficient.

CAPITOLUL 8 – ASOCIERE REGIONALĂ

8.1. Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Sistem Integrat de Gestionare a Deșeurilor Județul Arad

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Sistem Integrat de Gestionare a Deșeurilor Județul Arad a fost constituită în scopul înființării, organizării, reglementării, exploatarei, monitorizării și gestionării în comun a serviciului de salubritate pe raza de competență a unităților administrativ teritoriale membre, precum și realizarea în comun a unor proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional destinate înființării, modernizării și/sau dezvoltării, după caz, a sistemelor de utilități publice aferente Serviciului, pe baza strategiei de dezvoltare a Serviciului.

Membrii asociației ai Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Sistem Integrat de Gestionare a Deșeurilor Județul Arad sunt următorii:

- Județul Arad, prin Consiliul Județean Arad
- Municipiile și orașele: Arad, Chișineu Criș, Curtici, Ineu, Lipova, Nădlac, Pecica, Pâncota, Sântana, Sebiș
- Alte 66 comune

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Sistem Integrat de Gestionare a Deșeurilor Județul Arad vizează prin activitatea pe care o desfășoară atingerea următoarelor *obiective specifice*²²:

- ✚ Implementarea colectării la nivelul întregului județ – achiziționarea de containere, pubele și mijloace de transport astfel încât să se asigure un grad de acoperire cu servicii de salubritate de 100 % atât în mediul urban, cât și în mediul rural;
- ✚ Implementarea colectării separate a deșeurilor reciclabile, atât în mediul urban, cât și în mediul rural prin puncte de colectare (deșeurile de sticlă și hârtie în mediul urban și toate tipurile de deșeurii reciclabile în mediul rural) sau din poartă în poartă pentru deșeurile de metal și plastic în zona urbană – asigurarea de containere, pubele și mijloace de transport necesare;
- ✚ Implementarea colectării separate a deșeurilor biodegradabile menajere;
- ✚ Implementarea compostării individuale la 80% din gospodăriile din mediul rural;

²²Sursă - www.deseuri-arad.ro

- ✚ Asigurarea reciclării deșeurilor din construcții și demolări;
- ✚ Implementarea colectării separate a deșeurilor voluminoase și a deșeurilor periculoase;
- ✚ Amenajarea unor stații de sortare, compostare și transfer.

8.2. Asociația Grupul de Acțiune Locală (GAL) „Valea Superioară a Crișului Alb”

Situat în partea de nord-est a județului Arad, teritoriul acoperit de GAL „Valea Superioara a Crișului Alb” se desprinde venind pe relația Arad-Ineu la Bocsig, din Câmpia Crișurilor-Câmpia Cermeiului, continuându-se cu depresiunea golf specifică Munților Apuseni, Depresiunea Zărand-Gurahonț-Hălmagiu, până pe Vârful Găina din Masivul Bihor.

Relieful din punct de vedere al regimului înălțimii coboară în trepte dinspre est spre vest-din Masivul Bihor, Munții Codru-Moma și porțiuni din Munții Zărandului.

Întâlnim altitudini de 1486 m pe Vârful Găina aflat la întretăierea a trei județe pe Masivul Bihor, de 1112 m pe Vârful Pleșu în Munții Codru Moma, după care descindem pe dealurile piemontale ale Zărandului pentru a ajunge în începuturile Câmpiei Cermeiului la 160 m altitudine.

Depresiunea Hălmagiu - Gurahonț - Zărand, larg deschisă către câmpiile joase din vest este cuprinsă între culmile Zărand în sud și Codru-Moma în nord, îngustarea de la Joia-Mare împărțind depresiunea în două compartimente.

Teritoriul omogen arondat GAL „Valea Superioara a Crișului Alb” cuprinde 13 comune și un oraș – Sebiș din județul Arad și o comună Criștioru de Jos din județul Bihor cu o populație totală de 38.122 locuitori și o suprafață de 1.451 km², la o densitate medie a populației de 26 locuitori pe km².

În ceea ce privește apele de suprafață din arealul arondat GAL-ului nostru, prin caracteristicile hidrologice și poziția față de arcul carpatic, râurile din regiune se încadrează în grupa de vest și fac parte din sistemul hidrografic al Crișurilor.

Colectorul principal este Crișul Alb prin intermediul căruia se drenează cea mai mare parte a regiunii, întregul sistem are orientare generală est-vest, dictată de către căderea reliefului în același sens. În cuprinsul zonei depresionare despre care am făcut vorbire se disting râuri alohtone, coborâte din spațiul montan și râuri autohtone cu obârșia în dealurile piemontane sau în celelalte trepte de relief.

Râurile autohtone sunt mai scurte și au pante mai accentuate iar râurile alohtone au pante mai reduse, debite și putere mare de eroziune.

Crișul Alb izvorăște din versantul sudic al Munților Bihorului, sub Vârful Paroșița, în jurul altitudinii de 980 m, străbate axial depresiunile tectonice Hălmagiu - Gurahonț - Zărand și primește o serie de afluenți, dintre care cei mai importanți sunt: Sighișoara (S 152 km², L 16 km) Chisindia (S 102 km², L 20 km) și Cigher (S 817 km², L 53 km) pe

partea stângă iar pe partea dreaptă Bănești (S 113 km², L 19 Km), Valea de Lazuri (S 95 km², L 22 km) și Dezna (S 220 km², L 27 km).

Comuna Hălmașiu este situată în depresiunea cu același nume la confluența râului Hălmaș cu Crișul Alb, la poalele munților Bihor și are o suprafață administrativă de 8400 ha.

Din punct de vedere administrativ comuna are în componență 11 sate: Hălmașiu – sat reședință de comună situat la o distanță de 136 km față de municipiu Arad și satele Bănești, Bodești, Brusturi, Cristești, Ionești, Leasa, Leștioara, Poienari, Tisa, Țărmure. Are în componența sa și satele: Buceava-Șoimuș, Iacobini, Mădrigești și Secaș.

Comuna Dieci situată în partea central – estică a județului la cca 90 km de Arad are în componența sa satele: Cociuba, Crocna, Revetiș și Roșia întinse pe 8500 ha.

Almaș – comuna a cărei denumire provine din limba maghiară „*Haromalmas*”, colochiul Almaș în traducere „*Merești*” are în componența sa pe o suprafață de 8100 ha patru sate: Almaș, Cil, Joia-Mare și Rădești.

Comuna Buteni – localitate cu frumoase tradiții de luptă pentru libertatea socială și națională se află situată pe o suprafață de 9700 ha la poalele Dealurilor Cuiedului cu următoarele sate în componență: Buteni, Cuied, Berindia și Păulian.

Comuna Chisindia situată în sudul Depresiunii Sebiș la poalele Dealurilor Cuiedului pe o suprafață de 12900 ha la 92 km de Arad are în componența sa 3 sate: Chisindia, Păiușeni, Văsoaia.

Orașul Sebiș aflat la o distanță de 82 km de Municipiul Arad este unul dintre cele mai importante centre urbane de pe Valea Crișului Alb și are în componența sa localitățile rurale: Donceni, Prunișor și Sălăjeni.

Comuna Dezna situată pe valea cu același nume la poalele Munților Codru-Moma, la confluența râurilor Moneasa și Sebiș, la 92 km de Arad, întinsă pe 8300 ha este formată din 5 sate: Dezna, Buhani, Laz, Slatina de Criș, Neagra.

Bîrsa este o comună situată în Depresiunea Sebișului, pe stânga Canalului Morilor străbătută de DN 79A Vârfuri – Chișineu-Criș compusă din satele: Bîrsa, Aldești, Hodiș, Voivodeni.

Scurtul periplu prin microregiunea GAL, „*Valea Superioară a Crișului Alb*” județul Arad se încheie tot pe râul Crișul Alb în Depresiunea Ineului la Bocsig, comună situată la 67 km de Arad întinsă pe 7500 de ha cu următoarele sate: Bocsig, Mînerău, Răpsig.²³

Lista localităților cuprinse în teritoriul acoperit de grupul de acțiune locală se prezintă după cum este redat în tabelul de mai jos.

²³Sursă- <http://gal-vsc.ro/wp/>

Tabelul nr. 49 - Lista localităților cuprinse în teritoriul acoperit de GAL, „Valea Superioară a Crișului Alb”

Codul INSSE	Numele localității		Număr locuitori		Suprafață totală	Densitate
	Comune	Orașe	Din orașe	Total teritoriu	km ²	Loc/km ²
9690		SEBIS	6287	6287	66	96
10195	Bocsig			3599	75	48
10051	Sebiș			1882	52	36
10649	Dezna			1356	83	16
10293	Buteni			3448	97	36
10417	Chisindia			1432	129	11
9743	Almaș			2912	81	36
10701	Dieci			1601	85	19
10943	Gurahonț			4197	169	25
10239	Brazii			1274	120	11
11762	Pleșcuța			1249	79	16
12689	Vârfurile			2926	152	19
11058	Hălmagiu			3183	84	38
11174	Hălmăgel			1360	77	18
28889	Cristiorul de Jos			1416	102	14
TOTAL			6.287	38.122	1451	26

Sursă-<http://gal-vsc.ro/wp/>

8.3. Analiză SWOT

Puncte tari	<p>Face parte din Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Sistem Integrat de Gestionare a Deșeurilor Județul Arad</p> <p>Face parte din Asociația Grupul de Acțiune Locală (GAL) „Valea Superioară a Crișului Alb”</p> <p>Acces la internet broadband pentru personalul Primăriei</p> <p>Tendință de creștere a veniturilor la bugetul local</p> <p>Experiența implementării unor proiecte de modernizare și dezvoltare a infrastructurii</p> <p>Existența de personal care a participat la sesiuni de instruire pe teme legate de finanțări europene și fonduri structurale.</p>
Puncte slabe	<p>Lipsa unui sistem informatic integrat pentru gestiunea activităților desfășurate</p> <p>Lipsa unor proiecte pentru dezvoltarea resurselor umane și a capacității administrative</p> <p>Existența gradului de îndatorare corespunzător creditului pentru investiții contractate.</p>

Oportunități	Posibilitatea dezvoltării comunității prin atragerea de fonduri nerambursabile
Amenințări	Menținerea unei imagini publice negative a funcționarului din administrația publică.

SECȚIUNEA II – STRATEGIA DE DEZVOLTARE

CAPITOLUL 1 – CADRUL STRATEGIC ȘI PROGRAMATIC

1. Noțiuni generale

1.1. Necesitatea întocmirii Strategiei de dezvoltare locală a orașului Sebiș, județul Arad și procesul de elaborare a acesteia

Necesitatea conceperii și adoptării unei strategii de dezvoltare este dată de nevoia unei perspective de dezvoltare, în special pentru a imagina viitorul și condițiile de viață ale generațiilor viitoare, întrucât exprimă aspirațiile de dezvoltare ale comunității, care să abordeze onest problemele locale, bazându-se pe potențialul local de dezvoltare.

Oportunitatea realizării unei strategii de dezvoltare este dată de posibilitatea accesării de fonduri europene, pentru proiecte de dezvoltare locală, pe baza unor proiecte.

Obiectivele proiectelor ce vor fi propuse spre finanțare de către comunitate vor fi conforme cu Strategia de dezvoltare locală a orașului Sebiș, județul Arad iar Planul de Urbanism General va trebui să urmărească satisfacerea funcțiunilor teritoriului așa cum au fost definite în strategie și nu invers.

Aceste proiecte se referă atât la dezvoltarea publică (acțiuni ale comunității orientate în special spre dezvoltarea de infrastructură: drumuri, alimentări cu utilități, amenajări ale instituțiilor) cât și la dezvoltarea privată (sprijinirea diversificării și creșterii activităților economice din cadrul comunității, dezvoltarea culturii antreprenoriale a cetățenilor, dezvoltarea de noi afaceri în localitate).

Valorificarea acestor noi oportunități cere însă alocarea unor resurse semnificative din partea actorilor locali, atât la nivelul capacității administrative necesare pentru accesarea, implementarea și monitorizarea adecvată a acestor fonduri, cât și de ordin financiar, de furnizare a co-finanțării obligatorii.

În consecință este necesară o prioritizare clară a inițiativelor de dezvoltare, fundamentată pe o analiză riguroasă a situației locale specifice, astfel încât să fie maximizat impactul socio-economic al acestor investiții, în contextul resurselor inevitabil limitate disponibil pentru mobilizare în orizontul de timp 2016 - 2021.

Prin complexitatea proceselor și fenomenelor, prin amplitudinea provocărilor și problemelor care trebuie rezolvate, dezvoltarea durabilă a României, respectiv a orașelor și comunelor a încetat de mult să mai fie atributul exclusiv al elitelor politice, economice și intelectuale.

În egală măsură, dezvoltarea durabilă privește pe fiecare cetățean și în consecință, necesită antrenarea, implicarea și participarea activă a acestuia, în cele mai adecvate modalități, potrivit cu interesele și capacitatea sa de a contribui la sustenabilitatea progresului economic și social al țării.

Participarea la elaborarea și implementarea acestei strategii reprezintă singura alternativă de a pune bazele unei platforme comune de acțiune la scară națională și locală, care să dea consistență eforturilor comune, să modeleze viitorul României și să influențeze în bine viața oamenilor pentru mai multe decenii în viitor, în condițiile șanselor, oportunităților și rigorilor generate de globalizare, integrare în Uniunea Europeană și extindere a societății bazate pe tehnologia informației și a comunicațiilor.

Aceasta strategie reprezintă, practic, un proiect deschis, în măsură să răspundă eficient și prompt la schimbările tot mai rapide de mediu economic, la conjuncturi interne și externe, la constrângerile existente și la cele generate de statutul României de membru cu drepturi depline al comunității europene și euro-atlantice.

Trecerea de la viziunile pe termen scurt care își au virtuțile dar și limitele lor, la viziunile pe termen mediu și lung care să armonizeze cerințele și direcțiile dezvoltării României cu cele ale integrării euro-atlantice, a devenit o necesitate evidentă.

Luând în considerare necesitatea adaptării spațiului urban și rural românesc la cerințele UE prin promovarea unui sector eficient și viabil din punct de vedere economic și social în contextul perioadei ulterioare integrării, strategia stabilește principalele direcții pentru dezvoltare.

O comunitate modernă trebuie să asimileze și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa viitoare, iar lipsa ei duce la o activitate administrativă dezordonată, în cadrul căreia se pot rata oportunități și consuma inutil resurse prețioase.

Experiența internațională a demonstrat că proiectele și programele operaționale funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru definit, asumat, coordonat și implementat în interesul comunității pe care o reprezintă. Planificarea strategică ca disciplină științifică relativ recentă are în vedere ansamblul acțiunilor prin care se previzionează activitatea unei organizații indiferent de tipul acesteia.

Necesitatea planificării strategice decurge din:

- **Influența factorilor de mediu asupra organizației**, aceasta influență devine tot mai pregnantă, inclusiv în administrația publică
- **Reacția pe care organizația și subdiviziunile acesteia o au la factorii de mediu**, cum ar fi modificările apărute în subsistemele manageriale sau reacția unui comportament la un set de variabile exterioare.
- **Necesitatea unei fundamentări mai riguroase a activităților unor organizații publice**, cu atât mai mult cu cât deseori instrumentele de previzionare au caracter birocratic și mai puțin funcțional.

Planificarea strategică operează cu 2 noțiuni fundamentale și anume **strategia și managementul strategic**.

În evoluția managementului strategic se identifică 4 etape, plecând de la forma cea mai simplă (utilizarea bugetului ca formă de planificare) și până la cea mai complexă (managementul strategic așa cum este abordat azi).

Faza 1 constă în planificarea financiară de bază și se caracterizează prin utilizarea bugetului orientat funcțional și realizat pe bază anuală în scopul asigurării unui control eficient și judicios.

Faza 2 presupune planificarea bazată pe previziune, în aceasta fază analiza mediului devenind mai importantă.

Scopul planificării este de a fundamenta un plan de creștere al organizației, bazat pe resurse tehnice, materiale, umane, logistice, financiare și de altă natură și se întinde pe un interval de timp de câțiva ani.

Faza 3 are în vedere tot o planificare, însă orientată extern care asigură modul de răspuns al oricărei organizații la factorii de mediu și implică un proces de gândire strategică prin care se formulează alternative la posibilele acțiuni ale mediului ambiant.

Flexibilitatea procesului de planificare este dată de alocarea dinamică a resurselor.

Faza 4 este managementul strategic, cel mai important și complex element al planificării strategice.

În baza unei abordări corelative a mediului ambiant organizația își creează viitorul cu scopul obținerii unui avantaj competitiv. Se încurajează la nivel organizațional apelarea la un set comun de valori identice pentru toți angajații.

Strategia oricărei organizații trebuie să cuprindă 5 componente majore: *misiunea, prioritățile strategice, domeniile prioritare, indicatorii și termenele de execuție*.

Misiunea constă în enunțarea cuprinzătoare a scopurilor fundamentale pentru care aceasta a fost constituită și funcționează precum și a filosofiei (concepției) managementului de nivel superior referitoare la modelul de derulare al activităților prin care se distinge de organizațiile similare și din care decurge domeniul de activitate. Caracteristic misiunii este faptul că aceasta nu reprezintă o enunțare de elemente de realizat cuantificabile, ci enunțuri, perspective și atitudini.

Misiunea exprimă rațiunea de a fi și de a crea valori pentru comunitate.

Obiectivele/prioritățile strategiei au în vedere orizonturi îndelungate și se referă fie la ansamblul activităților instituției, fie la componentele majore ale acesteia.

Precizarea obiectivelor strategice este importantă, în procesul elaborării strategice din următoarele motive:

- ✓ **Constituie** o premisă esențială a asigurării unui climat, randament și ordine în interiorul unei instituții, o condiție importantă a eficienței acțiunii acesteia;
- ✓ **Oferă** o bază sigură de referință pentru aprecierea performanțelor instituției și a planurilor și programelor pe care acesta și l-a propus potrivit misiunii;

- ✓ **Permite** percheziționarea instituției în mediul ei de acțiune prin stabilirea poziției pe care aceasta urmează să o obțină precum și cuantificarea contribuției ei în cadrul mediului.

Domeniile prioritare definesc abordările majore cu implicații asupra conținutului unei părți apreciabile dintre activitățile organizației pe baza cărora se stabilesc cum este posibilă și rațională îndeplinirea obiectivelor strategice.

Indicatorii reprezintă modalitatea directă prin care se pot măsura rezultatele unor acțiuni, cu scopul realizării obiectivelor propuse. Aceștia se formulează în funcție de ceea ce dorim să realizăm la nivelul instituției.

Termenele referă la diferite momente intermediare sau finale necesare realizării obiectivelor sau operaționalizării direcțiilor strategice.

Pentru implementarea strategiei și realizarea obiectivelor propuse este esențial ca autoritatea locală să-și stabilească un set de politici publice prin care activitatea acesteia să fie orientată/ canalizată pe direcțiile majore/prioritare stabilite. Procesul de planificare vizează definirea reperelor strategice de dezvoltare a orașului Sebiș pe o perioadă de 5 ani, respectiv 2016 – 2021.

Etapele metodologice principale elaborării unei strategii de dezvoltare locală sunt următoarele:

- realizarea unei analize preliminare;
- stabilirea viziunii asupra dezvoltării strategice;
- analiza sectorială a domeniilor principale;
- realizarea documentului strategic.

Principiile care stau la baza procesului de planificare sunt asigurarea validității științifice, implicarea comunității, transparența, obiectivitatea, coerența și continuitatea demersului. Pentru a funcționa, însă, planificarea strategică trebuie însoțită de promovarea, la nivelul administrației publice a unui management strategic integrat, la toate nivelurile, capabil să identifice și să speculeze oportunitățile apărute în beneficiul comunității.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Sebiș are la baza informații obținute de la Institutul Național de Statistică, Uniunea Europeană, cât și informații obținute în urma unor studii, rapoarte, strategii și norme locale/județene/regionale/naționale/europene, efectuării de sondaje și cercetări. A fost de asemenea implicată populația orașului Sebiș și angajații Primăriei orașului Sebiș în activitatea de culegere a informațiilor necesare elaborării strategiei.

Strategia de dezvoltare a orașului Sebiș, județul Arad permite administrației publice și celorlalți actori locali (cetățeni, societăți comerciale, etc.) să își planifice acțiunile, dezvoltarea și afacerile, astfel încât să răspundă nevoilor locale și să valorifice oportunitățile de dezvoltare identificate de strategie. Pentru a asigura eficiența

eforturilor de elaborare a strategiei s-a optat pentru o metodologie precisă care a inclus elemente importante de implicare directă a comunității locale, prin solicitarea de opinii, plecând de la premisa că reprezentanții și liderii locali au interesul, bazele și cunoștințele necesare pentru a reprezenta diversele interese locale.

1.2. Corelarea cu strategiile europene, naționale și regionale

1.2.1. Strategia europeană

Europa 2020 este o strategie pe 10 ani a Uniunii Europene, care a lansat o nouă viziune pentru economia Europei, bazată pe o coordonare extinsă a politicilor economice și fiscal-bugetare, având ca principal scop crearea unor condiții prielnice creșterii economice inteligente, durabile și favorabile incluziunii.

Strategia Europa 2020 propune trei priorități care se susțin reciproc:

- ✦ Creștere economică inteligentă prin investiții mai eficiente în educație, cercetare și inovare;
- ✦ Creștere economică durabilă prin orientarea decisivă către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon;
- ✦ Creștere economică favorabilă incluziunii prin punerea accentului pe crearea de locuri de muncă și pe reducerea sărăciei.

Pentru ca acest lucru să fie posibil, Uniunea Europeană și-a fixat 5 obiective esențiale²⁴ pe care intenționează să le atingă în următorul deceniu, respectiv:

Ocuparea forței de muncă

Ținta fixată prin Strategia Europa 2020 este ca 75% din populația cu vârstă cuprinsă între 20 și 64 de ani să aibă un loc de muncă. Este important de menționat faptul că în anul 2012 în țara noastră erau angajate 63% dintre persoanele din această categorie de vârstă.

Cercetare și dezvoltare

Ținta Europa 2020 este dată de un procent de 3% din PIB-ul U.E. care ar trebui investit în cercetare-dezvoltare (C-D). În 2010 acesta reprezenta 0,4% din PIB-ul României. Potrivit Institutului Național de Statistică cercetarea și dezvoltarea experimentală cuprind munca creativă depusă sistematic în scopul sporirii bagajului de cunoștințe despre om, cultură și societate și utilizarea acestui bagaj de cunoștințe pentru crearea de noi aplicații.

Schimbările climatice și utilizarea durabilă a energiei

Strategia Europa 2020 vizează o reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cu 20%, un consum de 20% de energie consumată să fie provenită din surse de producție „verzi” și economisirea a 20% din consumul de energie previzionat până în anul 2020.

²⁴Sursă - http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_ro.htm

Educație

Ținta Europa 2020 vizează o reducere a abandonului școlar timpuriu sub nivelul de 10%.

Lupta împotriva sărăciei și a excluziunii sociale

Ținta Europa 2020 are în vedere o reducere a numărului persoanelor amenințate de sărăcie cu 20 de milioane. Aceste obiective sunt interconectate și sunt cruciale pentru reușita noastră generală. Pentru a garanta că fiecare stat membru adaptează strategia Europa 2020 la situația sa specifică, Comisia propune ca aceste obiective ale U.E. să fie transpuse în obiective și traiectorii naționale. Obiectivele sunt reprezentative pentru cele trei priorități, o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, dar nu sunt exhaustive, astfel că pentru a sprijini realizarea acestora, va fi necesară întreprinderea unei game largi de acțiuni la nivelul național, al U.E. și internațional.

Astfel, strategia cuprinde 7 inițiative emblematică (programe pilot) care asigură cadrul prin care UE și autoritățile naționale își susțin reciproc eforturile în domeniul prioritare pentru Strategia *Europa 2020*, după cum urmează:

- **„O Uniune a inovării”** pentru a îmbunătăți condițiile-cadru și accesul la finanțările pentru cercetare și inovare astfel încât să se garanteze posibilitatea transformării ideilor inovatoare în produse și servicii care creează creștere și locuri de muncă.
- **„Tineretul în mișcare”** pentru a consolida performanța sistemelor de educație și pentru a facilita intrarea tinerilor pe piața muncii.
- **„O politică industrială adaptată erei globalizării”** pentru a îmbunătăți mediul de afaceri, în special pentru IMM-uri, și a sprijini dezvoltarea unei baze industriale solide și durabile în măsură să facă față concurenței la nivel mondial.
- **„O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”** pentru a permite decuplarea creșterii economice de utilizarea resurselor, pentru a sprijini trecerea la o economie cu emisii scăzute de carbon, pentru a crește utilizarea surselor regenerabile de energie, pentru a moderniza sectorul transporturilor și a promova eficiența energetică.
- **„O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă”** pentru a moderniza piețele muncii și a oferi mai multă autonomie cetățenilor prin dezvoltarea competențelor acestora pe tot parcursul vieții în vederea creșterii ratei de participare pe piața muncii și a unei mai bune corelări a cererii și a ofertei în materie de forță de muncă, inclusiv prin mobilitatea profesională.
- **„Platforma europeană de combatere a sărăciei”** pentru a garanta coeziunea socială și teritorială, astfel încât beneficiile creșterii și locurile de muncă să fie distribuite echitabil, iar persoanelor care se confruntă cu sărăcia și excluziunea socială să li se acorde posibilitatea de a duce o viață demnă și de a juca un rol activ în societate.

- „O agendă digitală pentru Europa” pentru a accelera dezvoltarea serviciilor de internet de mare viteză și pentru a valorifica beneficiile pe care le oferă o piață digitală unică gospodăriilor și întreprinderilor.

1.2.1.1. Politica de coeziune a UE 2014-2020

Politica de coeziune are ca obiectiv reducerea diferenței dintre nivelurile de dezvoltare ale diferitelor regiuni și state membre, pentru a consolida coeziunea economică și socială. Acesta este unul dintre pilonii construcției europene, împreună cu piața unică și uniunea monetară – este unica politică a Uniunii Europene care se referă explicit la inegalitățile sociale.

În acest mod, politica implică un transfer de resurse între statele membre, prin intermediul bugetului U.E., în scopul sprijinirii creșterii economice și a dezvoltării durabile prin investiții în oameni și în mediul înconjurător.

Politica de coeziune este o expresie importantă a solidarității cu regiunile cele mai sărace și mai slab dezvoltate ale U.E., dar înseamnă mai mult decât atât. Unul dintre cele mai importante succese înregistrate de U.E. a fost capacitatea sa de a crește nivelul de trai pentru toți cetățenii săi.

Acest lucru nu este realizat doar prin ajutarea statelor membre și a regiunilor mai sărace să se dezvolte și să evolueze dar și prin rolul U.E. în integrarea pieței unice ale cărei dimensiuni oferă piețe și economii de scară tuturor regiunilor U.E., bogate sau sărace, mari sau mici.

Evaluarea de către Comisia Europeană a cheltuielilor anterioare a evidențiat numeroase exemple de investiții care au avut ca rezultat valoare adăugată, creștere economică și crearea de locuri de muncă, fapt care nu ar fi fost posibil fără sprijin de la bugetul U.E.

Cu toate acestea, rezultatele arată, de asemenea, o anumită dispersie și lipsă de prioritizare. Într-un moment în care fondurile publice sunt limitate și în care creșterea economică prin stimularea investițiilor este mai necesară decât oricând, Comisia Europeană a decis să aducă modificări importante politicii de coeziune.

Politica de coeziune trebuie să cuprindă obiectivele de la Lisabona și de la Göteborg și să devină un vector important al realizării acestora prin programele de dezvoltare regională și națională.

Acesta este motivul pentru care Comisia Europeană a adoptat în iulie 2004 cadrul legislativ pentru reforma politicii de coeziune pentru perioada 2007 - 2013 pentru ridicarea nivelului competitivității și al creșterii Uniunii Europene lărgite.

Obiectivele politicii de coeziune pentru perioada de programare 2007 – 2013 au fost:

Convergența - susține dezvoltarea economică integrată la nivel regional și local și durabilă prin mobilizarea capacităților locale și diversificarea structurilor economice; se adresează regiunilor unde PIB/locuitor este sub 75% din media Uniunii Europene.

Competitivitatea regională și ocuparea forței de muncă se adresează statelor membre și regiunilor care nu au fost eligibile pentru obiectivul Convergență, pentru a se adapta schimbărilor economice și sociale, globalizării și tranziției către o societate bazată pe cunoaștere;

Cooperarea teritorială europeană urmărește dezvoltarea de activități economice, sociale și de mediu transfrontaliere, prin intermediul strategiilor comune în favoarea dezvoltării teritoriale durabile.

Politica de coeziune rămâne o componentă esențială a cadrului financiar multianual al U.E. pentru perioada 2014 - 2020. Astfel, la 6 octombrie 2011, Comisia Europeană a adoptat un proiect de pachet legislativ care va constitui un cadru al politicii de coeziune a U.E. pentru perioada 2014 – 2020, prin care se propun mai multe schimbări importante ale modului în care politica de coeziune este concepută și pusă în aplicare, și anume:

- ✚ concentrarea asupra priorităților Strategiei Europa 2020, de creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii;
- ✚ recompensarea performanțelor;
- ✚ sprijinirea programării integrate;
- ✚ accentul pus pe rezultate – monitorizarea progreselor înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor convenite;
- ✚ consolidarea coeziunii teritoriale și simplificarea aplicării.

Cadrul Financiar Multianual aprobat pentru perioada 2014 - 2020 prevede alocarea pentru politica de coeziune a 325 miliarde euro (în scădere cu cca. 35 miliarde euro față de actuala perioadă de programare) reprezentând 34,24% din volumul total al cheltuielilor U.E. pentru următorii 7 ani.

Principalele schimbări convenite în cadrul Politicii de Coeziune (PC):

- ✚ crearea unui cadru strategic comun pentru toate fondurile structurale, care prevede încheierea unor contracte de parteneriat cu fiecare stat membru;
- ✚ crearea unei categorii de regiuni intermediare, „regiuni de tranziție”, cu PIB cuprins între 75% și 90% din PIB-ul mediu al U.E., fiind regiuni aflate în phasing-out (către convergență, ce vor completa cele două categorii care există deja - regiuni de convergență și regiuni de competitivitate);
- ✚ plafonarea alocărilor pentru coeziune („capping”) la 2,35% din PIB (capping diferențiat de 2,59% pentru HU și Țările Baltice) alocarea pe stat membru/SM neputând însă să fie mai mare de 110% din alocarea totală pentru perioada actuală;
- ✚ creșterea calității cheltuielilor alocate și a condiționalităților pe baza cărora vor fi acordate fondurile;
- ✚ principiul condiționalității (ex-ante și macroeconomice) și alinierea regulilor de implementare a politicii de coeziune cu Pactul de Stabilitate și Creștere, precum și cu procedura de deficit excesiv.

Vor fi definitorii rezultatele obținute și stimulentele pentru a pune în aplicare reformele, dând posibilitatea COM de a suspenda parțial sau total plățile atunci când Consiliul decide că un SM nu a luat măsurile necesare.

- ✚ aplicarea regulii de dezangajare n+3 pentru toate statele membre;
- ✚ se menține rata de co-finanțare de 85% pentru politica de coeziune;
- ✚ este prevăzută, ca regulă generală, o rată de pre-finanțare de 3%. Cu toate acestea, pentru statele care au beneficiat de asistență financiară începând cu anul 2010 (cazul României) rata de pre-finanțare este de 4%;
- ✚ se păstrează prevederile referitoare la top-up, respectiv majorarea cu 10 puncte procentuale a ratei de co-finanțare în cazul statelor care beneficiază de programe de asistență financiară în baza art. 136 și 143 din Tratatul de funcționare al Uniunii Europene (TFUE);
- ✚ se introduc prevederi referitoare la alocări suplimentare pentru regiunile în care se înregistrează șomaj în rândul tinerilor.

Noua perspectivă financiară a UE 2014-2020 prevede o nouă abordare în materie de programare strategică pentru politica de coeziune, conform obiectivelor Strategiei Europa 2020.

Arhitectura legislativă a politicii de coeziune cuprinde:

- ✚ un regulament general de stabilire a unor dispoziții comune referitoare la Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul social european (FSE), Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (EMFF), precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind FEDR, FSE și Fondul de coeziune;
- ✚ trei regulamente specifice privind FEDR, FSE și Fondul de coeziune;
- ✚ două regulamente privind obiectivul de cooperare teritorială europeană și Gruparea europeană de cooperare teritorială (GECT).

Fondul European de Dezvoltare Regională

Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) urmărește consolidarea coeziunii economice, sociale și teritoriale în cadrul Uniunii Europene prin corectarea dezechilibrelor existente între regiunile acesteia.

FEDR sprijină dezvoltarea regională și locală pentru a contribui la toate obiectivele tematice, prin stabilirea unor priorități detaliate în vederea unui mai mare accent pus pe:

- ✚ cercetare și dezvoltare, precum și inovare;
- ✚ îmbunătățirea accesului la informații și a calității acestora, precum și la tehnologiile comunicațiilor;
- ✚ schimbările climatice și trecerea la o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon;

- ✚ sprijinul comercial acordat IMM-urilor;
- ✚ serviciile de interes economic general;
- ✚ infrastructurile de telecomunicații, energie și transport;
- ✚ consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă;
- ✚ infrastructurile de sănătate, educație și sociale;
- ✚ dezvoltarea urbană durabilă.

Pentru a asigura concentrarea investițiilor la nivelul U.E. pe aceste priorități, se stabilesc alocări minime pentru un anumit număr de zone prioritare. De exemplu, în regiunile mai dezvoltate și de tranziție, cel puțin 80 % din resursele FEDR la nivel național ar trebui să fie alocate pentru eficiență energetică și energii regenerabile, inovare și sprijin pentru IMM-uri, din care cel puțin 20 % ar trebui să fie alocate pentru eficiență energetică și energii regenerabile.

Regiunile mai puțin dezvoltate ar trebui să dispună de o paletă mai largă de priorități de investiții, care să reflecte nevoile mai mari de dezvoltare ale acestora. Însă acestea vor trebui să aloce cel puțin 50 % din resursele FEDR pentru eficiență energetică și energii regenerabile, inovare și sprijin pentru IMM-uri.

Regulamentul propus prevede un accent mai mare pe dezvoltare urbană durabilă. Aceasta ar trebui să se realizeze prin alocarea unui procent minim de 5 % din resursele FEDR pentru dezvoltare urbană durabilă, prin stabilirea unei platforme de dezvoltare urbană pentru promovarea consolidării capacităților și a schimburilor de experiență, precum și prin adoptarea unei liste a orașelor în care vor fi puse în aplicare acțiuni integrate pentru dezvoltare urbană durabilă.

Propunerea include, de asemenea, sprijin pentru acțiunile inovatoare în domeniul dezvoltării urbane durabile în baza unui plafon de 0,2 % din fondurile anuale.

Se va acorda o atenție specială zonelor cu caracteristici naturale sau demografice specifice, precum și o alocare suplimentară pentru regiunile ultraperiferice și slab populate.

Un procent de cel puțin 50 % din această alocare suplimentară va trebui să fie direcționată acțiunilor care contribuie la diversificarea și modernizarea economiilor regiunilor ultraperiferice, punându-se un accent special pe cercetare și inovare, tehnologiile informației și comunicațiilor și pe competitivitatea IMM-urilor.

Fondul Social European

În timp ce contribuie la coeziunea economică, socială și teritorială, Fondul social european (FSE) reprezintă principalul instrument al Uniunii Europene destinat investirii în oameni. Acesta conferă cetățenilor europeni oportunități mai mari de angajare, promovează o educație mai bună și îmbunătățește situația persoanelor celor mai vulnerabile care se confruntă cu riscul de sărăcie.

Regulamentul propune ca FSE să vizeze patru obiective tematice în întreaga Uniune:

- ✦ promovarea ocupării forței de muncă și sprijinirea mobilității lucrătorilor;
- ✦ promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei;
- ✦ efectuarea de investiții în domeniul educației, al formării competențelor și al învățării pe tot parcursul vieții;
- ✦ consolidarea capacității instituționale și a eficienței administrației publice.

Fondul social european (FSE) și-a propus ca statele membre să aibă obligația de a stabili modul în care diferitele instrumente de finanțare vor contribui la realizarea obiectivelor principale ale strategiei Europa 2020, inclusiv prin stabilirea unor cote minime de sprijin prin fonduri structurale din FSE pentru fiecare categorie de regiuni (25% pentru regiunile de convergență, 40% pentru regiunile de tranziție, 52% pentru regiunile de competitivitate, pe baza fondului de coeziune care continuă să reprezinte o treime din alocarea pentru politica de coeziune în statele membre eligibile și excluzând cooperarea teritorială).

Aplicarea acestor cote duce la o cotă minimă globală pentru FSE de 25% din bugetul alocat politicii de coeziune, adică 84 de miliarde EUR. FSE va fi completată de o serie de instrumente gestionate direct de către Comisia Europeană, cum ar fi PROGRESS și rețeaua EURES pentru sprijinirea creării de locuri de muncă.

Totuși, FSE ar trebui să contribuie, de asemenea, la realizarea altor obiective tematice, cum ar fi susținerea trecerii la o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon, neinfluențabilă de schimbările climatice și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, intensificarea utilizării tehnologiilor informației și comunicațiilor, consolidarea cercetării, a dezvoltării tehnologice și a inovării, precum și creșterea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri).

Consolidarea concentrării tematice

În conformitate cu angajamentul UE față de creșterea favorabilă incluziunii, cel puțin 20 % din sumele alocate FSE ar trebui să fie utilizate pentru promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei. În plus, în cadrul programelor, finanțarea ar trebui să se concentreze asupra unui număr limitat de priorități de investiții care stabilesc detaliile fiecărui obiectiv tematic.

Propunerea conține dispoziții specifice în vederea consolidării parteneriatelor și a încurajării participării active a partenerilor sociali și a organizațiilor neguvernamentale (ONG-uri) la investițiile FSE. Aceasta impune alocarea unui quantum adecvat din resursele FSE pentru acțiunile de consolidare a capacităților destinate partenerilor sociali și ONG-urilor din regiunile mai puțin dezvoltate.

Consolidarea inovării sociale și a cooperării transnaționale

Activitățile de inovare socială și cooperare transnațională sunt încurajate prin intermediul unei rate de cofinanțare mai ridicate pentru axele prioritare aferente acestora, al unor dispoziții specifice în materie de programare și monitorizare și al unui

rol mai important al Comisiei în schimbul și difuzarea bunelor practici și al acțiunilor comune în cadrul Uniunii.

Consolidarea accentului pus pe rezultate

În vederea îmbunătățirii eficacității intervențiilor FSE, sunt prevăzute dispoziții specifice pentru a asigura concentrarea resurselor. În plus, sunt stabiliți indicatori comuni pentru a permite o monitorizare mai atentă și pentru a facilita evaluarea impactului investițiilor FSE la nivelul U.E.

Fondul de Coeziune

Fondul de coeziune sprijină statele membre al căror venit național brut (VNB) pe cap de locuitor este mai mic de 90 % din media UE-27 pentru realizarea de investiții în rețelele de transport TENT și în domeniul mediului.

Sprijinirea concentrării tematice

În domeniul mediului, Fondul de coeziune va sprijini investițiile în adaptarea la schimbările climatice și prevenirea riscurilor, investițiile în sectoarele apei și deșeurilor, precum și în mediul urban. În conformitate cu propunerile Comisiei privind cadrul financiar multianual, investițiile în energie sunt, de asemenea, eligibile pentru a beneficia de contribuție, cu condiția ca acestea să aibă efecte pozitive asupra mediului. Prin urmare, investițiile în eficiența energetică și energia regenerabilă sunt, de asemenea, sprijinite. În domeniul transporturilor, Fondul de coeziune va contribui la investițiile în rețeaua transeuropeană de transport precum și la cele în sisteme de transport cu emisii reduse de dioxid de carbon și în transportul urban.

Facilitatea „*Conectarea Europei*”

Comisia a propus crearea Facilității „*Conectarea Europei*” pentru a accelera dezvoltarea infrastructurii moderne și de înaltă performanță de care UE are nevoie și care să lege Europa în special în domeniul transporturilor, energiei și tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC).

Facilitatea „*Conectarea Europei*” va contribui în mod esențial la asigurarea securității energetice, garantând accesul paneuropean la diferite surse și la diferiți furnizori, atât în interiorul cât și în afara Uniunii. Această facilitate va contribui, de asemenea, la punerea în aplicare a noului concept de coeziune teritorială, introdus prin Tratatul de la Lisabona.

Totodată, disponibilitatea la nivel european a rețelelor TIC de mare viteză și serviciile TIC paneuropene vor înlătura, de asemenea, fragmentarea pieței unice și vor oferi asistență IMM-urilor în căutarea unor oportunități de creștere în afara pieței lor de origine. Facilitatea „*Conectarea Europei*” va fi gestionată la nivel central și va fi finanțată dintr-un buget special și prin intermediul unor sume alocate strict pentru transport în cadrul Fondului de coeziune.

Ratele de cofinanțare din bugetul UE vor fi mai mari în cazul în care investițiile se desfășoară în regiuni de „convergență”, decât în cazul în care acestea se desfășoară în regiuni de „competitivitate”.

Infrastructurile locale și regionale vor fi legate de infrastructurile prioritare ale UE, conectând toți cetățenii, pe întreg teritoriul UE, și pot fi co-finanțate prin fondurile structurale (FEDR și/sau Fondul de coeziune, în funcție de situația fiecărui stat membru/regiune).

Comisia propune alocarea a 40 de miliarde EUR pentru perioada 2014-2020 pentru facilitatea „Conectarea Europei”, care să fie suplimentate cu o sumă de 10 miliarde EUR strict alocate investițiilor în domeniul transporturilor în cadrul Fondului de coeziune.

Astfel, această sumă cuprinde 9,1 miliarde EUR pentru sectorul energetic, 31,6 miliarde EUR pentru transport (inclusiv 10 miliarde EUR din Fondul de coeziune) și 9,1 miliarde EUR pentru TCI.

Cooperarea economică teritorială

Cooperarea economică teritorială reprezintă un obiectiv al politicii de coeziune și oferă un cadru pentru schimburile de experiență între actorii de la nivel național, regional și local din diferite state membre, precum și o acțiune comună în vederea găsirii unor soluții comune la probleme comune.

Aceasta este cu atât mai importantă având în vedere că provocările cu care se confruntă statele membre și regiunile depășesc tot mai mult frontierele naționale/regionale și necesită acțiuni comune și de cooperare la nivelul teritorial adecvat. Prin urmare, cooperarea teritorială europeană poate avea, de asemenea, o contribuție la stimularea noului obiectiv de coeziune teritorială al Tratatului de la Lisabona.

Propunerea face trimiteri la participarea țărilor terțe pentru a reflecta mai bine realitatea cooperării. Aceasta conține, de asemenea, trimiteri mai sistematice la rolul pe care grupările europene de cooperare teritorială (GECT) îl pot juca în contextul cooperării.

Propunerea stabilește resursele financiare disponibile pentru fiecare componentă și criteriile de alocare a acestora către statele membre. Acestea vor fi alocate după cum urmează:

- 73,24 % pentru cooperare transfrontalieră;
- 20,78 % pentru cooperare transnațională;
- 5,98 % pentru cooperare interregională.

Aceasta include, de asemenea, continuarea mecanismului pentru transferul de resurse pentru activitățile de cooperare la frontierele externe ale Uniunii, pentru a fi sprijinite în cadrul instrumentului european de vecinătate și parteneriat și al instrumentului de asistență pentru preaderare.

Dispozițiile privind concentrarea tematică și prioritățile de investiții constituie un element nou în cadrul propunerii.

Programele pot alege un număr limitat de priorități dintr-o listă tematică de priorități de investiții corespunzătoare, în care cooperarea va aduce cea mai mare valoare adăugată. În plus, criteriile de selecție au fost definite mai strict pentru a se asigura că se acordă finanțare operațiunilor cu adevărat comune.

Programele vor face, de asemenea, obiectul unei evaluări a performanțelor.

Sunt stabilite modalități simplificate, raționalizate de punere în aplicare, gestiune financiară și control. De exemplu, numărul de autorități implicate în punerea în aplicare a programului a fost redus, iar rolurile și responsabilitățile au fost mai bine definite.

De asemenea, a fost propus un set de indicatori comuni.

Politica Agricolă Comună (PAC)

Lansată în 1962, politica agricolă comună (PAC), ca un parteneriat între agricultură și societate, între Europa și agricultorii săi, aceasta acordă agriculturilor asistență financiară pentru a se asigura că aceștia continuă să lucreze pământul și să creeze locuri de muncă suplimentare prin reamenajarea satelor, protejarea peisajului sau proiecte privind patrimoniul cultural și multe alte sarcini asociate în mod direct sau indirect cu agricultura și economia rurală.

Obiectivele sale principale vizau:

- consolidarea productivității agriculturii, pentru a le garanta consumatorilor o ofertă de alimente stabilă și accesibilă;
- asigurarea unui nivel de trai echitabil pentru agricultorii europeni.

La momentul de față UE trebuie să facă față unor noi provocări care vizează:

- securitatea alimentelor: la nivel mondial, producția de alimente va trebui să se dubleze pentru a putea hrăni populația lumii, care se estimează că va fi de 9 miliarde în 2050;
- schimbările climatice și gestionarea durabilă a resurselor naturale;
- susținerea zonelor rurale din întreaga UE și menținerea vitalității economiei rurale.

PAC este o politică adoptată de toate statele membre ale Uniunii Europene. Ea este gestionată și finanțată la nivel european din resursele bugetului anual al UE.

Agricultura și pădurile acoperă vasta majoritate a teritoriului UE și au un rol-cheie în ceea ce privește sănătatea economiilor rurale și peisajul rural. Agricultorii îndeplinesc numeroase funcții diferite, de la producția de produse agricole alimentare și nealimentare la gestionarea peisajului rural, conservarea mediului natural și turism.

Agricultura este principala activitate economică în majoritatea zonelor rurale din UE. Cu toate acestea, mulți agricultori practică activități suplimentare precum prelucrarea

produselor agricole și cazare pentru turiști. Diversificarea economiei rurale este o sursă de vitalitate pe care UE o sprijină și o încurajează prin programele sale de dezvoltare rurală.

Aproximativ jumătate din populația UE locuiește în zone rurale, fără agricultură, ar exista puține elemente care să păstreze vitalitatea și unitatea multor comunități rurale. Dacă ar dispărea agricultura, în multe zone terenul ar fi abandonat. Aceasta contribuie la prevenirea depopulării rurale, cauzată de oportunitățile limitate de ocupare a forței de muncă și de rata crescută a șomajului. Serviciile publice – precum școlile și facilitățile medicale – sunt menținute și îmbunătățite, oferind oamenilor un bun motiv pentru a rămâne în zonele rurale și a-ți crește copiii aici.

Politica agricolă comună (PAC) este una dintre puținele politici comune cu adevărat europene. Ea este concepută pentru a oferi o activitate agricolă sustenabilă în Europa, prin îmbunătățirea competitivității sale, prin asigurarea unei aprovizionări corespunzătoare și sigure cu produse alimentare, prin conservarea mediului înconjurător și a spațiului rural, oferind totodată un standard de viață echitabil pentru comunitatea agricolă.

Ca atare, aceasta înlocuiește cele 27 de politici agricole naționale diferite și reprezintă economii pentru bugetele naționale, datorită faptului că sprijinul direct acordat agricultorilor este furnizat prin intermediul bugetului UE fără a fi nevoie de cofinanțare națională. În prezent, agricultura europeană trebuie să facă față mai multor provocări. În ultimii ani, prețurile agricole au crescut cu 50% dar prețurile energiei și ale îngrășămintelor au crescut cu 200%, respectiv, 150 %. Rezultatul a fost o scădere dramatică și pe termen lung a veniturilor agricole.

Sectorul trebuie, de asemenea, să facă față provocărilor reprezentate de schimbările climatice și de degradarea mediului precum și preocupărilor presante legate de securitatea alimentară, echilibrul teritorial și urmărirea obiectivelor de creștere durabilă.

Confruntată cu aceste provocări, PAC a evoluat semnificativ în ultimii ani. Reforma viitoare va continua acest proces și se va concretiza în formularea unei politici mai moderne și mai ecologice, în măsură să contribuie activ la îndeplinirea obiectivelor Strategiei Europa 2020 prin stimularea potențialului economic în zonele rurale, prin dezvoltarea de piețe și locuri de muncă locale, prin acompanierea procesului de restructurare din agricultură și prin ajutorul pentru venit acordat agricultorilor, astfel încât să se mențină un sector agricol durabil în toată Europa.

PAC reformată va promova o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii prin promovarea utilizării eficiente a resurselor pentru a menține baza de producție pentru produsele alimentare, hrana pentru animale și energiile regenerabile în întreaga UE; prin stimularea acțiunilor de atenuare a schimbărilor climatice și de adaptare la acestea, în vederea protejării ecosistemelor și a combaterii pierderii biodiversității; și prin susținerea diversificării activităților economice în zonele rurale pentru a promova o dezvoltare teritorială echilibrată în întreaga Europă.

Modificările PAC sunt concepute astfel să conducă la un sistem mai just și mai echitabil de sprijin în întreaga UE, prin corelarea agriculturii cu politica de mediu în gestionarea durabilă a mediului rural și prin asigurarea faptului că agricultura continuă să contribuie la o economie rurală dinamică.

1.2.2. Strategia națională

Strategia națională de dezvoltare a României a fost adoptată în 2008 pentru un orizont temporal multiplu 2020 – 2030. Aceasta este anterioară actualei strategii europene, fiind corelată, la data redactării ei, cu strategia de la Lisabona (strategie europeană aferentă perioadei anterioare, 2007 - 2013) fiind necesară o actualizare a ei.

Este important de reținut următoarele prevederi din acest document:

„Strategia UE pentru Dezvoltare Durabilă, ce reprezintă fundamentul Strategiei Naționale a României în domeniu, completează Strategia de la Lisabona și se dorește a fi un catalizator pentru cei ce elaborează politici publice și pentru opinia publică, în scopul schimbării comportamentului în societatea europeană și, respectiv, în societatea românească și implicării active a factorilor decizionali, publici și privați, precum și a cetățenilor în elaborarea, implementarea și monitorizarea obiectivelor dezvoltării durabile.

Responsabilitatea pentru implementarea Strategiei revine Uniunii Europene și statelor sale membre implicând toate componentele instituționale la nivel comunitar și național. Este subliniată, de asemenea, importanța unei strânse colaborări cu societatea civilă, partenerii sociali, comunitățile locale și cetățenii pentru atingerea obiectivelor dezvoltării durabile. În acest scop, sunt identificate patru obiective-cheie:

Protecția mediului, prin măsuri care să permită disocierea creșterii economice de impactul negativ asupra mediului;

Echitatea și coeziunea socială, prin respectarea drepturilor fundamentale, diversității culturale, egalității de șanse și prin combaterea discriminării de orice fel;

Prosperitatea economică, prin promovarea cunoașterii, inovării și competitivității pentru asigurarea unor standarde de viață ridicate și unor locuri de muncă abundente și bine plătite;

Îndeplinirea responsabilităților internaționale ale UE prin promovarea instituțiilor democratice în slujba păcii, securității și libertății, a principiilor și practicilor dezvoltării durabile pretutindeni în lume. Pentru a asigura integrarea și corelarea echilibrată a componentelor economice, ecologice și socio-culturale ale dezvoltării durabile, Strategia UE statuează următoarele principii directoare:

Promovarea și protecția drepturilor fundamentale ale omului;

Solidaritatea în interiorul generațiilor și între generații;

Cultivarea unei societăți deschise și democratice;

Informarea și implicarea activă a cetățenilor în procesul decizional;

Implicarea mediului de afaceri și a partenerilor sociali;

Coerența politicilor și calitatea guvernării la nivel local, regional, național și global;

Integrarea politicilor economice, sociale și de mediu prin evaluări de impact și consultarea factorilor interesați;

Utilizarea cunoștințelor moderne pentru asigurarea eficienței economice și investiționale;

Aplicarea principiului precauțiunii în cazul informațiilor științifice incerte;

Aplicarea principiului “poluatorul plătește”.

Strategia de Dezvoltare Durabilă a României stabilește obiective concrete pentru trecerea, într-un interval de timp rezonabil și realist, la modelul de dezvoltare generator de valoare adăugată înaltă, propulsat de interesul pentru cunoaștere și inovare, orientat spre îmbunătățirea continuă a calității vieții oamenilor și a relațiilor dintre ei în armonie cu mediul natural. Strategia de Dezvoltare Durabilă a României vizează realizarea următoarelor obiective strategice pe termen scurt, mediu și lung:

Orizont 2020: Atingerea nivelului mediu actual al țărilor Uniunii Europene la principalii indicatori ai dezvoltării durabile.

Orizont 2030: Aproximarea României, sub aspectul indicatorilor dezvoltării durabile, de nivelul mediu din anul 2030 al țărilor membre UE.

Tabelul nr. 50 - Țintele asumate de România referitor la obiectivele Strategiei Europa 2020²⁵

	1	2	3	4	5	6	7	8
Situație curentă România	65.7% (2014)	0.39% (2013)	52.4% (2012 comparat cu nivelul 1990)	23.9% (2013)	16,6 Mtoe (2012)	18.5% (2014)	23.8% (2014)	211.000 (2013 comparat cu nivelul 2008)
Ținte România	70%	2%	-19%	24%	10 Mtoe	11.3%	26.7%	580.000
Ținte UE	75%	3%	-20%	20%	368 Mtoe	10%	40%	20.000.000

Sursă– *Strategia de dezvoltare teritorială a României – România policentrică 2035. Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru oameni – Versiunea 2. Februarie 2015*

Legendă:

1. Rata de ocupare
2. Procent de CDI în PIB
3. Reducerea emisiilor de CO2 comparat cu nivelul anului 1990

²⁵ Programul Național de Reformă 2015 - http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2015/nrp2015_romania_ro.pdf

4. *Energii regenerabile*
5. *Eficiență energetică (reducerea consumului de energie)*
6. *Reducerea procentului de părăsire timpurie a sistemului de educație*
7. *Educație terțiară*
8. *Reducerea populației în risc de sărăcie și excluziune socială (nr. persoane)*

În ceea ce privește dezvoltarea teritorială a țării noastre, pentru orizontul de timp 2035, România este văzută ca: „o țară cu un teritoriu funcțional, administrat eficient, care asigură condiții atractive de viață și locuire pentru cetățenii săi, cu un rol important în dezvoltarea zonei de sud-est a Europei”.²⁶

Conceptul strategic de dezvoltare teritorială pentru valorificarea potențialului României promovează:

- asigurarea unei echipări adecvate a teritoriului, capabilă să consolideze rolul României ca actor regional economic important în zona de sud-est a Europei;
- creșterea calității vieții locuitorilor României prin asigurarea unor spații de calitate;
- creșterea atractivității zonelor rurale și valorificarea potențialului unic și specific de dezvoltare;
- protejarea patrimoniului natural și cultural și valorificarea identității teritoriale;
- consolidarea rolului zonelor urbane funcționale ca centre de dezvoltare la nivelul teritoriului și conectarea acestora cu zonele de performanță economică europene și implicit cu zonele transfrontaliere;
- conectarea României la rețeaua de transport trans-europeană și dezvoltarea de noduri logistice și terminale multinodale;
- asigurarea unui cadru de cooperare și coordonare a strategiilor și politicilor sectoriale ancorat în dinamicile teritoriale naționale.

Strategia de Dezvoltare Teritorială a României este documentul care stă la baza întregului sistem de planificare spațială (amenajarea teritoriului și urbanism) la nivel național, fundamentând astfel documentele strategice de nivel regional, județean și local (strategii de dezvoltare teritorială, planuri de amenajare a teritoriului, planuri de dezvoltare regională) și documentațiile operaționale (planuri de urbanism), precum și celelalte strategii de dezvoltare de la nivel național cu relevanță și impact teritorial.

Fie că este vorba despre politicile sectoriale de mediu, transport, agricultură, educație, sănătate sau alte domenii, deciziile de politică publică produc efecte la nivelul teritoriului și implicit al oamenilor.

Pentru ca efectele să devină convergente este necesar ca deciziile publice să ia în considerare teritoriul, transformând particularitățile locale sau regionale în politici localizate în teritoriu.

²⁶www.sdr.ro - Strategia de dezvoltare teritorială a României – România policentrică 2035. Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru oameni – Versiunea 2. Februarie 2015

Teritoriul generează imaginea globală care poate contribui semnificativ la fundamentarea deciziilor de politică publică.

Prin complexitatea proceselor și fenomenelor, prin amplitudinea provocărilor și problemelor care trebuie rezolvate, dezvoltarea durabilă a României a încetat demult să mai fie atributul exclusiv al elitelor politice, economice și intelectuale. În egală măsură, dezvoltarea durabilă a țării privește pe fiecare cetățean al României și, în consecință, necesită antrenarea, implicarea și participarea activă a acestuia, în cele mai adecvate modalități, potrivit cu interesele și capacitatea sa de a contribui la sustenabilitatea progresului economic și social al țării.

Participarea la elaborarea și implementarea acestei strategii reprezintă singura alternativă de a pune bazele unei platforme comune de acțiune la scară națională și locală, care să dea consistență eforturilor comune, să modeleze viitorul României și să influențeze în bine viața oamenilor pentru mai multe decenii în viitor, în condițiile șanselor, oportunităților și rigorilor generate de globalizare, integrare în Uniunea Europeană și extindere a societății bazate pe tehnologia informației și a comunicațiilor.

Această strategie reprezintă, practic, un proiect deschis, în măsură să răspundă eficient și prompt la schimbările tot mai rapide de mediu economic, la conjuncturile interne și externe, la constrângerile existente și la cele generate de noul statut al României, de membru cu drepturi depline al comunității europene și euro-atlantice.

Trecerea de la viziunile pe termen scurt care își au virtuțile dar și limitele lor, la viziunile pe termen mediu și lung care să armonizeze cerințele și direcțiile dezvoltării României cu cele ale integrării euro-atlantice a devenit o necesitate evidentă.

Luând în considerare necesitatea adaptării spațiului urban și rural românesc la cerințele U.E., prin promovarea unui sector eficient și viabil din punct de vedere economic și social în contextul perioadei ulterioare integrării, strategia stabilește principale direcții pentru dezvoltare ale României.

Situația actuală este caracterizată de o multitudine de factori care provoacă schimbări continue, atât interni cât și externi, schimbări cărora Uniunea trebuie să le facă față și deci să se afle într-o continuă adaptare.

Proiectul legislativ UE pentru perioada 2014 - 2020 face referire la următoarele aspecte care stau la baza procesului de programare a fondurilor europene nerambursabile alocate în viitorul exercițiu financiar:

- concentrarea tematică asupra priorităților Strategiei Europa 2020 pentru o „*creștere inteligentă, durabilă și incluzivă*” transpuse la nivel european;
- un cadru unic de programare la nivelul fiecărui stat membru - numit Contract/Acord de Parteneriat (C/AP) 2014-2020 care va acoperi instrumentele structurale și fondurile destinate dezvoltării rurale și pescuitului, respectiv: Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul Social European (FSE), Fondul de Coeziune (FC), FEADR (Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală) și FEPM (Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime);

- posibilitatea elaborării unor programe multi-fond în cazul implementării instrumentelor structurale;
- oportunități extinse pentru abordarea teritorială a programării; un accent crescut pe performanța și monitorizarea rezultatelor;
- impunerea unor condiționalități macroeconomice, ex-ante și ex-post pentru accesarea/cheltuirea fondurilor;
- simplificarea procesului de implementare și un mai bun management al fondurilor.

Raportat la perioada 2007 - 2013 se constată că în intervalul 2014 - 2020 sunt introduse abordări și ținte noi în următoarele sectoare ale fondurilor europene:

- în materie de creștere economică, locuri de muncă și coeziune;
- în materie de cercetare și inovare;
- în materie de agricultură și mediu;
- în materie de mediu și politici climatice;
- în materie de justiție, sănătate și securitate;
- în materie de finanțare a bugetului UE.

1.2.3. Strategia regională

„În ciuda multor progrese și a unei poziții relativ bune la nivel național la majoritatea indicatorilor relevanți, cu excepția celor sociali, Regiunea Vest rămâne o regiune mai puțin dezvoltată în contextul Uniunii Europene. Ca atare, Regiunea Vest continuă să necesite o gamă largă de intervenții și politici publice specifice obiectivului convergență, care continuă să acopere principalele domenii de dezvoltare economică, în special competitivitatea întreprinderilor, dezvoltarea economiei rurale, precum și infrastructura cheie și serviciile conexe – de transport, mediu, sănătate, educație și formare.”²⁷

Analizând extrasul din Strategia pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest 2014-2020 de mai sus conștientizăm care sunt premisele dezvoltării regionale și implicit locale și care sunt exigențele necesar de atins pentru a se putea vorbi despre o dezvoltare reală.

În acord cu viziunea asumată la nivel național, pentru îndeplinirea obiectivului general asumat în Planul de Dezvoltare Regională pentru perioada 2014 – 2020 și anume **„Regiunea Vest își propune ca, orientând intervențiile pe nevoile locuitorilor săi, să ajungă la nivelul de calitate a vieții din regiunile puternice, non-capitale ale Europei Centrale”** au fost identificate următoarele priorități de dezvoltare pentru Regiunea Vest:

OBIECTIV 1: Creșterea competitivității regionale prin promovarea inovării și specializării inteligente

²⁷ Sursă - <http://www.adrvest.ro> - Strategia pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest 2014-2020

OBIECTIV 2: Dezvoltarea unei economii dinamice bazată pe creșterea productivității și antreprenoriat

OBIECTIV 3: Îmbunătățirea accesibilității și mobilității într-o regiune conectată intern și internațional

OBIECTIV 4: Dezvoltarea capitalului uman și creșterea calității serviciilor în sectoarele educație, sănătate și servicii sociale

OBIECTIV 5: Promovarea creșterii sustenabile prin sprijinirea tranziției către o economie verde în vederea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor

OBIECTIV 6: Valorificarea specificului local al comunităților urbane și rurale

OBIECTIV 7: Dezvoltarea durabilă a turismului

OBIECTIV 8: Întărirea capacității administrative regionale
Strategia de dezvoltare locală a orașului Sebiș, județul Arad prin obiectivele și măsurile propuse se încadrează în liniile directe trasate de documentele strategice existente, contribuind astfel în mod proactiv la atingerea țintelor asumate de către România prin identificarea, prioritizarea și realizarea acelor inițiative care pot genera cea mai mare valoare adăugată la nivelul localității, fără a neglija efectele amplificatoare la nivel regional, național și european.

Statutul României de Stat Membru al Uniunii Europene determină coordonarea politicilor naționale cu cele europene, fapt care exercită un impact asupra resurselor și condițiilor din țara noastră până la nivel local.

Sub influența acestui proces complex, administrația locală își reconsideră avantajele competitive, cu scopul de a asigura o bună dezvoltare economică și o calitate corespunzătoare a vieții în comunitate.

Principalele caracteristici ale planului de strategie a dezvoltării locale:

- vizează dezvoltarea, sprijinindu-se atât pe practicile existente, cât și pe introducerea de noi oportunități pentru acțiune;
- operează într-un teritoriu bine definit spațial și administrativ;
- abordează problemele la nivel macro și nu se concentrează pe problemele izolate;
- generează resurse stabilind o legătură directă între planificare și implementare, etc.

Principiile care au fundamentat procesul de planificare strategică sunt: diversitatea, echitatea, deschiderea, răspunderea și transparența, toate fiind componente ale încrederii civice. Procesul se concretizează în formarea unei echipe de lucru ce va avea în componență reprezentanți ai grupurilor de interese la nivel zonal, ai administrației publice locale și consultanți de specialitate.

Grupurile de interese locale sunt formate din persoane, grupuri sau organizații care dețin informații necesare, pot susține acțiunile, resursele sau rezultatele acțiunilor de planificare propuse și care sunt interesate și vor fi afectate de rezultatele planului strategic realizat.

În vederea întăririi parteneriatului la nivelul unei microregiuni, la nivelul Uniunii Europene se au în vedere următoarele principii:

- dezvoltarea serviciilor sociale și de transport în orașele mici și zonele rurale;
- promovarea cooperării între orașe și mediul rural;
- integrarea zonelor rurale ce înconjoară orașele mari în strategii de dezvoltare spațială.

2. Strategia de dezvoltare a orașului Sebiș, județul Arad

2.1. Viziunea strategică

Conceptual, viziunea strategică sintetizează legea existențială a unei entități și determină evoluția acesteia în sensul transformării viziunii în realitate. Viziunea unei entități reprezintă o stare ideală proiectată în viitor și care configurează o posibilă și deziderabilă dezvoltare a organizației respective. Ea presupune o gândire dinamică și capabilă care să evalueze pe termen lung șansele de dezvoltare pentru atingerea scopului dorit.

Deși de multe ori între viziune și evoluția ulterioară a acesteia există numeroase abateri, definirea viziunii reprezintă o condiție intrinsecă a dezvoltării oricărei organizații. În condițiile unui mediu caracterizat printr-o dinamică crescută și schimbări numeroase, în lipsa unei viziuni bine definite, evoluția viitoare a organizației este nesigură.

Formularea viziunii trebuie să se bazeze pe o serie de elemente care să îi asigure succesul și credibilitatea. Astfel, starea ideală care se proiectează în viitor trebuie să fie înrădăcinată în prezent și trebuie să se aibă în vedere dificultățile și pericolele la care este supusă entitatea.

Totodată, viziunea creată trebuie să genereze o atitudine de încredere în viitor și în posibilitățile concrete de dezvoltare în sensul transformării viziunii propuse în fapte, stimulând participarea eficientă și creativă a întregii echipe de proiect. O viziune bună oferă posibilitatea tuturor membrilor să își identifice interesele și deci să-și construiască motivația necesară pentru transpunerea ei în aplicare, fiind împărtășită și acceptată de către toți membrii implicați.

Viziunea strategiei stabilește alternativele de dezvoltare ale orașului Sebiș pentru perioada 2016-2021 și constituie diferența dintre ceea ce reprezintă astăzi și ceea ce orașul Sebiș trebuie să devină până în anul 2021.

Conceptul strategic de dezvoltare se traduce astfel printr-o dezvoltare economică datorată poziției geostrategice a orașului Sebiș, determinată de atragerea de firme/activități economice/investiții.

În acest sens, trebuie urmate două puncte prioritare: creșterea gradului de atractivitate a orașului (prin îmbunătățirea imaginii, a calității vieții, prin revitalizare rurală) și facilități de atragere a firmelor private (prin investiții în infrastructură, ofertă de terenuri și clădiri, servicii strategice, facilități fiscale, etc.).

Viziunea de dezvoltare a orașului Sebiș este generată de rezultatul analizei socio-economice a situației existente, pornind de la punctele tari, punctele slabe, oportunitățile și amenințările identificate. În procesul de planificare strategică s-au desprins o serie de concluzii care pun bazele dezvoltării.

Orașul Sebiș, în viziunea reprezentanților autorității publice locale, va deveni un oraș prosper și durabil până în anul 2021 la nivelul ei constatându-se următoarele modificări:

- îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației orașului, prin asigurarea accesului la utilitățile de bază (rețea de alimentare cu gaze, rețea de canalizare), dezvoltarea infrastructurii de transport și crearea de noi locuri de muncă;
- creștere economică prin atragerea de noi investitori în agricultură, industrie, servicii, prin oferirea de consultanță, orientate către toate categoriile de populație și întreprinzători, prin atragerea de noi fonduri nerambursabile, prin creșterea gradului de pregătire a resurselor umane din oraș;
- producerea de transformări la nivelul învățământului local cu menținerea calității actului didactic și a condițiilor de derulare a acestuia, prevenirea și combaterea abandonului școlar și promovarea conceptului de învățare continuă, astfel încât toate categoriile socio-profesionale și de vârstă să participe și să se identifice cu comunitatea;
- asigurarea de oportunități de intervenție a sectorului privat/întreprinzătorilor privați în operațiunile și demersurile orașului, fie sub forma investițiilor directe în proiecte izolate, fie sub forma parteneriatelor sau a consultărilor permanente între parteneri;
- îmbunătățirea accesului la bunăstare a grupurilor dezavantajate și utilizarea eficientă a resurselor naturale locale.

Astfel, ca răspuns la oportunitățile de dezvoltare, orașul Sebiș își propune să furnizeze resursa umană calificată și specializată, susținând dezvoltarea capitalului uman, creând premisele unei puternice legături între educație și mediul de afaceri. În strategia de dezvoltare a orașului Sebiș este integrată o preocupare constantă către calitatea vieții, pentru asigurarea unui trai confortabil, într-un mediu de viață curat, susținut de o infrastructură modernă.

Viziunea pentru dezvoltarea orașului Sebiș este concentrată pe **dezvoltarea economică** ca rezultat al dezvoltării relației sistemice dintre educație, inovare și sectoarele economiei locale complementar cu interesul pentru **calitatea vieții** în comunitate, înțelegând prin aceasta un mediu de viață curat și civilizată, ofertant pentru petrecerea timpului liber, susținut de o infrastructură modernă și de accesul la servicii publice de bună calitate.

Atingerea acestor obiective strategice asociază în mod obligatoriu interesul pentru protecția mediului și dezvoltarea unei administrații publice eficiente, capabile să dea curs în condiții de celeritate solicitărilor locuitorilor orașului. Pentru asigurarea succesului economic este necesară susținerea acestui domeniu complex de activitate prin acțiuni convergente ale structurii educaționale, astfel încât programa elaborată pentru pregătirea forței de muncă să se plieze pe nevoile agenților economici din zonă, asigurându-le resursele umane calificate pentru prestarea muncii la un nivel înalt de performanță și calitate.

Un factor important în retenția forței de muncă și a populației în general, îl reprezintă și este direct influențat de condițiile de trai, de calitatea vieții pe teritoriul orașului Sebiș.

Asigurarea unor condiții decente de locuit și a unui mediu de viață ofertant, care să răspundă pretențiilor ridicate ale cetățeanului modern, european, reprezintă o prioritate a viziunii de dezvoltare a orașului, iar planul de măsuri propuse prin strategia de dezvoltare vine să traseze liniile directoare ale acțiunilor pentru îmbunătățirea aspectelor care țin de calitatea vieții și anume:

- ✓ infrastructura edilitară de bază (apă, canalizare, electricitate, gaze);
- ✓ infrastructura de transport rutier;
- ✓ infrastructura educațională;
- ✓ infrastructura culturală și de petrecere a timpului liber.

De asemenea, accesul populației la serviciile publice și calitatea acestora au o influență majoră în asigurarea satisfacției beneficiarilor acestor servicii. Măsurile propuse prin strategia de dezvoltare locală a orașului Sebiș vizează îmbunătățirea la nivelul orașului Sebiș a condițiilor oferite cetățenilor prin serviciile de sănătate, serviciile de protecție socială pentru persoanele cu nevoi speciale prin educația populației și siguranța civilă.

Instituțiile administrației publice locale au ca obiective, atât asigurarea unor servicii caracterizate de un înalt profesionalism, bazate pe rezolvarea cât mai promptă a problemelor cetățenilor, cât și buna gospodărire a teritoriului administrat.

Viziunea orașului Sebiș cuprinde și conceptul strategic de formulare a strategiei și a perspectivelor de dezvoltare. Conceptul strategic trebuie formulat astfel încât transpunerea sa într-un plan strategic să asigure un pachet de acțiuni care vor conduce la creșterea economică, crearea de locuri de muncă și îmbunătățirea calității mediului de viață al comunității. Toate acțiunile care se vor întreprinde ca urmare a implementării strategiei de dezvoltare nu vor avea un impact negativ asupra mediului înconjurător, protecția mediului reprezentând o obligație asumată și respectată de către toți actorii participanți la realizarea obiectivelor strategiei.

Viziunea reprezentanților locali ai orașului Sebiș este următoarea:

Până în anul 2021 orașul Sebiș va deveni un oraș prosper care:

- ✚ *va oferi condiții superioare de viață locuitorilor ei prin asigurarea accesului la utilitățile de bază, dezvoltarea infrastructurii de transport și crearea de noi locuri*

de muncă;

- ✦ *va realiza creștere economică, prin atragerea de noi investitori în agricultură, industrie, servicii;*
- ✦ *va facilita atragerea de fonduri nerambursabile prin creșterea gradului de pregătire a resurselor umane din structura organizatorică a primăriei;*
- ✦ *va încuraja și sprijini transformări de fond în învățământul local și va pune accent permanent pe calitatea actului didactic și a condițiilor de derulare a acestuia, prevenirea și combaterea abandonului școlar, promovarea conceptului de învățare continuă, asigurarea accesului egal la actul didactic, astfel încât toate categoriile socio-profesionale și de vârstă să participe și să se identifice cu comunitatea;*
- ✦ *va asigura oportunități pentru intervenția sectorului privat în operațiunile orașului și administrației publice locale.*

Primăria orașului Sebiș, pledând pentru excelență în administrația publică locală, își propune să devină un etalon al calității la nivelul primăriilor din România prin obținerea și menținerea unui sistem de elită în furnizarea serviciilor către beneficiari și toate părțile interesate, precum și depășirea așteptărilor acestora. Reușita Primăriei orașului Sebiș în îndeplinirea politicii și obiectivelor sale se bazează în primul rând pe valorile imateriale ale sale.

În acest sens, cunoștințele, experiența și profesionalismul instituției publice includ valori precum: **respect față de lege și cetățean, performanță, disciplină, integritate, onestitate, spirit de echipă, capacitate de inovare, egalitate de șanse și responsabilitate socială.**

Reprezentanții autorității publice locale cred în valorile care îi inspiră și îi susțin în eforturile de a îndeplini misiunea, viziunea și de a consolida identitatea instituțională și a comunității. Aceste valori îi coordonează, le motivează și dictează permanent comportamentul față de întreaga comunitate locală.

Viziunea orașului Sebiș cuprinde și conceptul strategic de formulare a strategiei și implicit a perspectivelor de dezvoltare, bază de pornire în elaborarea strategiei de dezvoltare locală a orașului.

2.2. Misiunea

Misiunea unei instituții reprezintă rațiunea acesteia de a fi și de a crea valoare pentru societate. Ea sintetizează **legea existențială** a organizației și explicitează viziunea ei.

Misiunea determină evoluția instituției în sensul transformării viziunii în realitate. În timp ce viziunea exprimă o stare ideală posibilă, misiunea exprimă o evoluție programatică spre această stare.

Viziunea se concentrează pe imaginea **internă** a instituției și pe aspirațiile managementului de vârf, în timp ce misiunea se concentrează pe imaginea **externă** a organizației și pe factorii decizionali ai managementului. Pe scurt, misiunea unei

organizații comunică *ce este* organizația respectivă și *ce vrea ea sa facă* pentru această societate.

O bună formulare a misiunii unei organizații trebuie să conțină trei elemente importante:

- o exprimare generală a *viziunii*
- o indicare a *valorilor fundamentale* pe care și le asumă managementul de vârf al organizației
- o articulare a *obiectivelor fundamentale* sau strategice ale organizației.

Aceste elemente trebuie să fie realiste și convingătoare atât pentru angajații instituției cât și pentru cei care sunt sau care pot fi colaboratorii instituției. Reflectând esența existențială a unei organizații, misiunea ei este stabilă în timp, constituind un *sistem referențial* pentru întreaga activitate a organizației respective.

Misiunea orașului Sebiș poate fi precizată astfel:

Ne punem în slujba nevoilor comunității și răspundem la acestea într-o manieră legală, transparentă, echilibrată, competentă și eficientă.

Încrederea cetățenilor pe care îi reprezentăm ne obligă să ne perfecționăm continuu, calitatea serviciilor oferite și satisfacerea acestora reprezentând subiecte de importanță majoră pentru administrația Orașului Sebiș.

Se poate observa că misiunea Primăriei orașului Sebiș este de a se pune în slujba nevoilor comunității, de a răspunde la acestea într-o manieră legală, transparentă, echilibrată, competentă și eficientă.

Încrederea cetățenilor pe care administrația publică îi reprezintă îi obligă pe reprezentanții acesteia și pe întreg personalul ei să se perfecționeze continuu.

Calitatea serviciilor oferite și satisfacerea acestora reprezintă subiecte de importanță majoră pentru administrația orașului Sebiș.

Obiectivele administrației publice -orașul Sebiș, urmăresc **4 perspective:**

PERSPECTIVA FINANCIARĂ – cu obiectivul optimizării utilizării resurselor financiare, având la bază taxele și impozitele locale și de furnizare de servicii, clar definite și asigurarea pe termen lung a fondurilor de investiții necesare îmbunătățirii acestora.

PERSPECTIVA CETĂȚEANULUI – cu obiectivul de a exista permanent în preajma cetățeanului, cu perceperea dorințelor, necesităților lui și creșterea gradului de responsabilitate/promptitudine vis-à-vis de CETĂȚEAN.

PERSPECTIVA PROCESELOR INTERNE – cu obiectivul asigurării unui sistem permanent de parteneriat cu locuitorii orașului, dar și cu solicitanții de servicii specifice, încercându-se obținerea de avantaje din valoarea, perspicacitatea, inteligența serviciilor acestora.

PERSPECTIVA ÎNVĂȚĂRII – DEZVOLTĂRII – cu obiectivul dezvoltării unei strategii de formare, educare și de responsabilizare a personalului primăriei, în ideea atragerii permanente a acestuia spre interesele comunității. Se vizează mărirea autoresponsabilizării acestora, favorizându-se astfel reacțiile din cadrul instituției publice și facilitarea modului de aplicare în practică, trecând de la modul de lucru prin subordonare la cooperare și colaborare internă.

Conducerea administrației publice locale consideră *motivarea, inițiativa, specializarea și instruirea personalului* ca **DETERMINANTE** în cadrul politicii organizaționale și are în vedere:

- ✓ Calificarea și specializarea personalului pentru munca acestuia prin cursuri atractive, gen training activ;
- ✓ Compararea permanentă a performanțelor proprii cu cele ale altor instituții, cu același specific, din administrația publică locală;
- ✓ Îmbunătățirea continuă a comunicării interne și externe;
- ✓ Urmărirea păstrării echilibrului între tinerețea și experiența personalului.

În ceea ce privește misiunile compartimentelor funcționale ale Primăriei orașului Sebiș menționam că:

Primarul orașului Sebiș are drept misiune primă, în mandatul pe care îl îndeplinește, asigurarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, a prevederilor Constituției, precum și punerea în aplicare a legilor, a decretelor Președintelui României, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, a hotărârilor Consiliului Local al Orașului Sebiș.

Consiliul Local al orașului Sebiș are drept misiune asigurarea premiselor necesare organizării și funcționării aparatului de specialitate al primarului, ale instituțiilor și serviciilor publice de interes local și ale societăților comerciale și regiilor autonome de interes local, cât și pentru dezvoltarea economico-socială și de mediu corespunzătoare a orașului Sebiș.

Viceprimarul orașului Sebiș, în calitatea sa de inlocuitor de drept al acestuia vizează în principal aceeași misiune cu a Primarului Orașului Sebiș și se asigură totodată de crearea unui mediu social corespunzător pentru locuitorii orașului.

Secretarul orașului Sebiș, urmarește în principal să asigure transparența și comunicarea către autoritățile, instituțiile publice și persoanele interesate a actelor dispozițiilor emise de către Primar, cât și a hotărârilor consiliului), în condițiile Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare.

Serviciul Contabilitate Buget, organism de vitală importanță, pentru orice profil de

activitate, face parte din structura organizatorică a aparatului propriu al Primarului oraşului Sebiş, fiind subordonat Primarului ca autoritate executivă și asigurând potrivit legii contabilității, organizarea și conducerea judicioasă a contabilității în cadrul primăriei.

Biroul Impozite și Taxe Locale are misiunea de a organiza și conduce evidențataturor categoriilor de venituri ale oraşului Sebiş

Serviciul Urbanism, Amenajarea Teritoriului, Cadastru, Protecția Mediului are drept misiune principală întocmirea planurilor urbanistice ale localității și eliberarea certificatelor de urbanism persoanelor fizice și juridice, urmărirea executării lucrărilor de construcții.

Cabinetul Primarului are ca scop principal în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu colaborarea cu serviciile publice pentru rezolvarea diverselor probleme care apar în funcționarea primăriei și susținerea primarului în luarea de măsuri și decizii.

Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență are ca misiune planificarea și coordonarea activităților de întocmire, aprobare, actualizare, păstrare și de aplicare a documentelor operative (planul de protecție civilă, planul de evacuare, planul de analiză și acoperire a riscurilor, plan de apărare împotriva inundațiilor, planul de apărare împotriva incendiilor, planul de pregătire a personalului instituției și a celor din cadrul serviciului voluntar pentru situații de urgență) în scopul asigurării protecției civile pe raza oraşului Sebiş.

Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență, structură aflată în subordinea Primarului oraşului Sebiş cuprinde, conform prevederilor Legii nr. 481/2004 privind protecția civilă, republicată, personal și formațiuni instruite în specialități necesare protecției civile pentru desfășurarea activităților de protecție civilă în cazul situațiilor de urgență ori în perioadele declarate stări excepționale de mobilizare sau de război.

Compartimentul Întreținere asigură repartizarea salariaților pentru executarea lucrărilor prioritare pentru bunurile aflate în administrarea domeniului public și privat, instruirea periodică a personalului angajat privind protecția muncii, a normelor pentru prevenirea riscurilor profesionale, protecția sănătății și securitatea lucrătorilor, eliminarea factorilor de risc și accidentare, informarea, consultarea, participarea echilibrată potrivit legii, instruirea lucrătorilor și a reprezentanților lor, precum și direcțiile generale pentru implementarea acestor principia, cât și elaborarea și implementarea planului de prevenire și protecția muncii, a fișei de evaluare a riscurilor, instrucțiuni de prim ajutor, conform normelor metodologice în vigoare.

Compartimentul Cultura, Muzeu, Bibliotecă are drept misiune organizarea de evenimente cultural-artistice, spectacole, adunări publice, etc. Compartimentul inițiază și desfășoară proiecte în domeniul educației permanente (economică, juridică, artistică, ecologică etc.), al culturii tradiționale și al creației populare contemporane, urmărind cu consecvență organizarea și desfășurarea de activități cultural-artistice și de educație permanentă.

Serviciul Administrativ Gospodărire Comunală asigură prin **Compartimentul Pazăpaza** diverselor obiective și de asigurarea ordinii și liniștii în incinta primăriei.

Compartimentul Gospodărire Comunală asigură administrarea și întreținerea domeniului public și privat.

Compartimentul Șofer Transport Școlar asigură transportul elevilor din localitatea de domiciliu către unitățile de învățământ și retur.

Compartimentului Pășune îi revine misiunea principală de administrare și întreținere a pășunii orașului Sebiș.

Compartimentul Piețe asigură încasarea taxei forfetare și administrarea piețelor din Sebiș.

Compartimentul Administrație Publică Locală asigură convocarea Consiliului local al orașului Sebiș pentru ședințele de consiliu și asigură activitățile suport pentru activitatea consiliului în special pentru adoptarea hotărârilor acestuia și comunicarea adecvată a acestora.

Compartimentul Asistență Socială are scopul principal de a asista persoanele sau comunitățile aflate în nevoie, implicându-se în identificarea, înțelegerea, evaluarea corectă și soluționarea problemelor sociale din orașul Sebiș.

Serviciul Public de Evidență a Persoanelor exercită competențele ce îi sunt date prin lege pentru punerea în aplicare a prevederilor actelor normative care reglementează activitatea de evidență a persoanelor, precum și de eliberare a documentelor în sistem de ghișeu unic.

Asistență Medicală desfășurată în unitățile de învățământ oferă asistență medicală de specialitate elevilor din școlile din Sebiș în caz de necesitate.

Aparatul permanent al Consiliului Local – Jurist asigură desfășurarea în conformitate cu prevederile legale în vigoare a activităților instituției.

2.3. Metodologia de lucru

Pornind de la misiunea formulată a orașului Sebiș și de la viziunea strategică s-a avut în vedere planificarea strategică, procesul de elaborare a Strategiei de dezvoltare locală a orașului Sebiș, județul Arad cuprinzând următoarele etape:

2.3.1. Culegerea datelor

În această etapă s-a urmărit evaluarea nevoilor pieței forței de muncă, baza economică a orașului Sebiș și posibilitățile economice reale și efective ale orașului, analiza capacității instituționale locale, premisele dezvoltării economice locale.

Toate aceste date și referințe au fost culese printr-o abordare directă a destinatarilor/beneficiarilor strategiei, respectiv locuitorii orașului Sebiș dar și în urma apelării la surse statistice oficiale, informații și date cu caracter și conținut statistic. S-a avut în vedere identificarea atractivității orașului Sebiș din punct de vedere al turismului, al

potențialului turistic efectiv prezent și viitor, al posibilităților de petrecere a timpului liber, al evenimentelor culturale specifice zonei.

De asemenea s-au urmărit, analizat și monitorizat factorii care au posibilitatea de a influența direct dezvoltarea locală, precum instituții publice, organizații non-guvernamentale, întreprinzători privați, biserică, școală, etc.).

În procesul de culegere a informațiilor s-au urmărit aspecte referitoare la:

- elemente fizico-geografice specifice orașului și zonelor învecinate (forme de relief, plasare geografică, factori de risc natural, zone naturale protejate, etc.);
- elemente demografice (numărul populației orașului, densitatea, evoluția și factorii de creștere ai populației, distribuția populației orașului pe diferite criterii de interes);
- elemente privind echiparea, la nivel centralizat a orașului Sebiș (rețea de apă, rețea de canalizare, sistem de iluminat public, rețea de gaze naturale, racordare la rețelele de telefonie, acces la căile de transport publice sau private);
- elemente referitoare la infrastructura socială (echiparea și dotarea unităților de învățământ existente pe raza orașului, situația absenteismului școlar, informații privind pregătirea cadrelor didactice și ocuparea posturilor, situații și informații privind activitatea didactică și rezultatele școlare).

Culegerea datelor și informațiilor s-a făcut prin observații în teren, interviuri, chestionare și dezbateri publice. La finalul primei etape a fost posibilă realizarea analizei SWOT a orașului, pe principalele elemente analizate, această analiză reprezentând punctul de plecare și referință primă în și pentru elaborarea strategiei de dezvoltare locală a orașului.

Apreciem că strategia de dezvoltare locală a orașului Sebiș, cât și toate măsurile și mecanismele instituționale implicate în procesul de implementare a acesteia trebuie să țină cont înainte de toate de preocupările și interesele comunității locale.

Aceste interese și preocupări ale locuitorilor orașului Sebiș au fost exprimate cu ocazia unui sondaj de opinie efectuat la nivelul localităților orașului, opiniile regăsindu-se în portofoliul de proiecte propus în finalul acestei strategii de dezvoltare locală.

Sondajul de opinie a fost perceput ca un instrument de testare a modului de percepție a populației față de nivelul de dezvoltare a orașului Sebiș și asupra orientării viitoare a dezvoltării acestuia.

Printre obiectivele cele mai importante vizate prin realizarea sondajului menționăm măsurarea satisfacției locuitorilor orașului față de serviciile publice și oportunitățile existente în zonă, gradul de implicare al membrilor comunității în problemele acesteia și vizibilitatea acțiunilor primăriei la nivelul membrilor orașului și nu mai puțin important identificarea celor mai importante probleme ale orașului din punctul de vedere al membrilor acestuia.

Pentru această etapă a elaborării strategiei de dezvoltare activitatea predilectă a fost reprezentată de culegerea datelor care odată intrate în posesia noastră permit diagnoza fidelă a spațiului pentru care urmează a fi elaborată strategia.

Astfel, în urma aplicării sondajului de opinie unui eșantion de 350 de locuitori ai orașului/ chestionării efective a unui număr de 257 de persoane/respondenți (93 au refuzat să răspundă la chestionare) am fost în măsură să aflăm că viziunea locuitorilor orașului este una de agreare a ideii de dezvoltare locală din punct de vedere economic și social și de înțelegere a faptului că această dezvoltare este posibilă în urma unui proces de valorificare a resurselor locale (atragera de investitori locali, revigorarea tradițiilor, încurajarea activităților cu specific local și a manifestărilor cultural-artistice, crearea și reabilitarea infrastructurilor de tip rural) și punerea în valoare a orașului în deplin respect față de mediul înconjurător.

În vederea realizării sondajului a fost aplicat chestionarul prezentat mai jos.

CHESTIONAR

Nume și prenume persoană chestionată: _____
Domiciliu persoană chestionată: _____
Reședința (daca este cazul): _____
Calitatea în cadrul familiei: _____
Număr membrii familie: _____ din care copii: _____
Studii absolvite persoană chestionată: _____

Va solicităm să răspundeți la următoarele întrebări alegând o singură variantă de răspuns sau formulând un răspuns (*unde este cazul*).

1. Infrastructura de transport a orașului Sebiș

Întrebare: *Cum apreciați că este la momentul de față infrastructura de transport a orașului?*

Foarte proastă		Proastă		Foarte bună		Bună		Acceptabilă		Nu răspund	
----------------	--	---------	--	-------------	--	------	--	-------------	--	------------	--

2. Accesul la utilități

Întrebare: *Cum apreciați că este accesul dvs. la utilități (alimentare cu apă, alimentare cu gaze, căldură în locuințe, canalizare, apă caldă în locuințe)?*

Foarte prost		Prost		Foarte bun		Bun		Acceptabil		Nu răspund	
--------------	--	-------	--	------------	--	-----	--	------------	--	------------	--

3. Starea iluminatului public

Întrebare: *Cum apreciați că este starea actuală a iluminatului public în oraș?*

Foarte proastă		Proastă		Foarte bună		Bună		Acceptabilă		Nu răspund	
----------------	--	---------	--	-------------	--	------	--	-------------	--	------------	--

4. Locuri de muncă

Întrebare: *Cum apreciați că este oferta locală și zonală de locuri de muncă?*

Foarte proastă		Proastă		Foarte bună		Bună		Acceptabilă		Nu răspund	
----------------	--	---------	--	-------------	--	------	--	-------------	--	------------	--

5. Timp liber și recreere

Întrebare: *Cum apreciați că este oferta locală de spații de divertisment/recreere/joacă pentru copii?*

<i>Foarte proastă</i>		<i>Proastă</i>		<i>Foarte bună</i>		<i>Bună</i>		<i>Acceptabilă</i>		<i>Nu răspund</i>	
-----------------------	--	----------------	--	--------------------	--	-------------	--	--------------------	--	-------------------	--

6. Sistemul sanitar

Întrebare: *Cum apreciați că este starea sistemului sanitar local și a ofertei locale de servicii sanitare?*

<i>Foarte proastă</i>		<i>Proastă</i>		<i>Foarte bună</i>		<i>Bună</i>		<i>Acceptabilă</i>		<i>Nu răspund</i>	
-----------------------	--	----------------	--	--------------------	--	-------------	--	--------------------	--	-------------------	--

Întrebare: *Ați aflat faptul că în cursul anului 2015 Spitalul de Boli Cronice Sebiș a fost modernizat și dotat cu echipamente și aparatură modernă/de ultimă generație?*

<i>Da</i>		<i>Nu</i>		<i>Nu răspund</i>	
-----------	--	-----------	--	-------------------	--

Întrebare pentru cei care au răspuns cu DA: *Cum/de la cine/prin ce mijloace ați aflat această informație?*

7. Învățământ

Întrebare: *Cum apreciați că este starea sistemului de învățământ local având în vedere atât aspecte legate de existența/ inexistența clădirilor pentru desfășurarea activităților specifice (amenajate și dotate corespunzător) cât și existența cadrelor didactice în număr suficient și calificate corespunzător?*

<i>Foarte proastă</i>		<i>Proastă</i>		<i>Foarte bună</i>		<i>Bună</i>		<i>Acceptabilă</i>		<i>Nu răspund</i>	
-----------------------	--	----------------	--	--------------------	--	-------------	--	--------------------	--	-------------------	--

8. Relația dintre locuitorii orașului și Primăria orașului Sebiș

Întrebare: *Cum apreciați că este relația dintre locuitorii orașului și Primăria orașului Sebiș?*

<i>Foarte proastă</i>		<i>Proastă</i>		<i>Foarte bună</i>		<i>Bună</i>		<i>Acceptabilă</i>		<i>Nu răspund</i>	
-----------------------	--	----------------	--	--------------------	--	-------------	--	--------------------	--	-------------------	--

Întrebare: *Cât de mulțumit sunteți de personalul din cadrul Primăriei orașului Sebiș?*

<i>Foarte nemulțumit</i>		<i>Nemulțumit</i>		<i>Foarte mulțumit</i>		<i>Mulțumit</i>		<i>Nu răspund</i>	
--------------------------	--	-------------------	--	------------------------	--	-----------------	--	-------------------	--

Întrebare: *În ultimul an dvs. sau un membru din gospodărie a fost nevoit să rezolve anumite probleme la Primăria orașului Sebiș?*

<i>Da</i>		<i>Nu</i>		<i>Nu răspund</i>	
-----------	--	-----------	--	-------------------	--

Întrebare: *Cum aflați de activitatea Primarului orașului, din ce surse? Menționați ultima informație referitoare la activitatea primarului despre care ați avut cunoștință*

(se va preciza răspunsul)

Întrebare: *Care este cea mai mare nemulțumire a dvs. legată de activitatea Primăriei orașului Sebiș/Primarului orașului Sebiș?*

(se va preciza răspunsul)

9. Servicii publice

Întrebare: *Cât de mulțumit sunteți de serviciile publice asigurate de următoarele entități/substructuri publice?*

	<i>Foarte nemulțumit</i>	<i>Nemulțumit</i>	<i>Mulțumit</i>	<i>Foarte mulțumit</i>	<i>Nu răspund</i>
<i>Primăria</i>					
<i>Spitalul de Boli Cronice Sebiș</i>					
<i>Secția locală de Poliție</i>					
<i>Secția locală de Pompieri</i>					
<i>Secția locală de Jandarmi</i>					
<i>Instituii școlare</i>					
<i>Finanțele publice – secția locală</i>					
<i>S.C. Termo Construct S.A.</i>					

10. Informare

Întrebare: *Din ce surse aflați dvs. și membrii familiei despre desfășurarea unor evenimente la nivel local cât și despre acțiunile desfășurate de către Primăria orașului Sebiș?* Menționați 3 surse de informare.

(se va preciza răspunsul)

Întrebare: *Aveți acces la informații referitoare la posibilitățile de finanțare a unei activități sau de dezvoltare a unei activități existente? Cunoașteți programele care vă pot asigura finanțări nerambursabile? Dacă da, de unde ați aflat de aceste informații.*

11. Priorități de dezvoltare

Întrebare: *Care este problema principală pe care dvs. și membrii familiei dvs. doriți să fie rezolvată în orașul Sebiș?*

<i>Încălzire și apă caldă în locuințe</i>		<i>Parcuri și spații de agrement</i>		<i>Modernizare și dotare școli/grădinițe</i>	
<i>Sistemul de sănătate</i>		<i>Locuri de muncă</i>		<i>Rețea drumuri și străzi</i>	

Altele

(se va preciza răspunsul)

Data _____

Semnatură persoană chestionată

Mențiune: Informațiile din prezentul nu vor fi divulgate și nici asociate cu persoana respondentă. Chestionarul este aplicat strict cu utilitate statistică, rezultatele sondajului realizat reprezentând baza de plecare în elaborarea Strategiei de dezvoltare locală a orașului Sebiș, județul Arad.

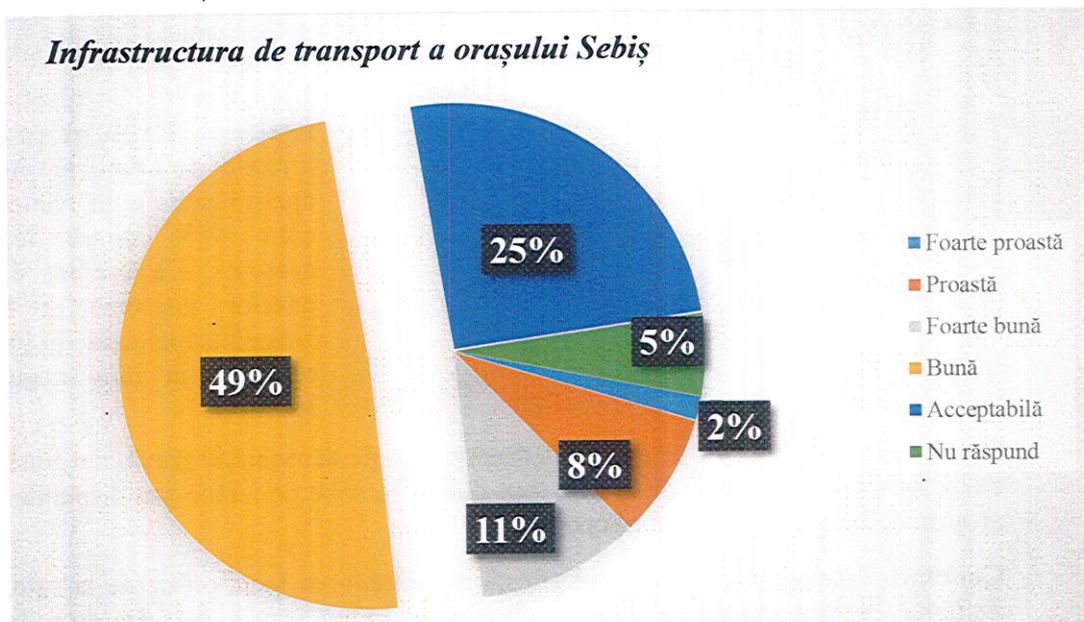
S-au obținut în urma sondajului aplicat următoarele rezultate:

1. Infrastructura de transport a orașului Sebiș

Întrebare cuprinsă în chestionarul aplicat: „Cum apreciați că este la momentul de față infrastructura de transport a orașului? *Foarte proastă, Proastă, Foarte bună, Bună, Acceptabilă, Nu răspund*”

Potrivit răspunsurilor primite reținem faptul că o mare parte dintre respondenți apreciază că situația infrastructurii de transport și de utilități este bună și acceptabilă, repartiția răspunsurilor primite fiind următoarea.

Figura nr. 7 - Infrastructura de transport a orașului Sebiș

Interpretare rezultat: Apreciam că răspunsurile primite se datorează faptului că în ultimii 2 ani au fost efectuate lucrări semnificative de modernizare a infrastructurii rutiere/de transport/pietonale, locuitorii orașului conștientizând astfel din aceste lucrări efectuate intenția reprezentanților autorității publice locale de a îmbunătăți infrastructura locală la nivelul întregului oraș.

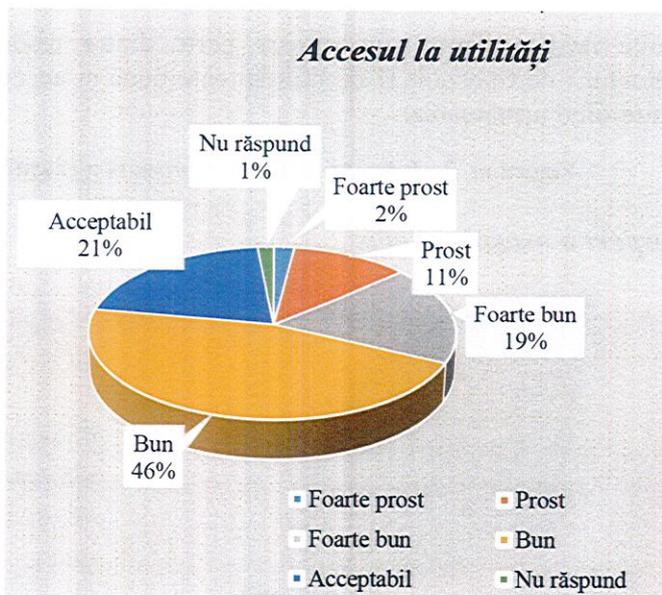
S-a constatat la data aplicării chestionarului faptul că răspunsurile negative față de acest chestionar au provenit de la locuitorii localităților Prunișor și Donceni unde, potrivit respondenților sunt necesare lucrări de modernizare/reparații a infrastructurii rutiere.

Concluzie: Opinăm că în eventualitatea în care se va menține nivelul anilor trecuți de investiții în infrastructura locală, cu o orientare predominantă asupra situației localităților Donceni și Prunișor administrația orașului va acoperi nevoile locuitorilor în ceea ce privește infrastructura rutieră/de transport a orașului Sebiș.

2. Accesul la utilități

Întrebare cuprinsă în chestionarul aplicat: „Cum apreciați că este accesul dvs. la utilități (alimentare cu apă, alimentare cu gaze, căldură în locuințe, canalizare, apă caldă în locuințe)? *Foarte prost, Prost, Foarte bun, Bun, Acceptabil, Nu răspund*”

Figura nr. 8 - Accesul la utilități

Dintr-un număr de 257 de respondenți majoritatea au răspuns pozitiv la chestionarul aplicat răspunsurile negative provenind cu precădere de la locuitorii din Sălăjeni, Prunișor și Donceni.

Interpretare rezultat: Lipsa rețelei de alimentare cu gaze și a rețelei de canalizare în satele aparținătoare este resimțită de către 98% dintre locuitorii acestora. Ca urmare a lipsei gazelor intervine și situația actuală a apei calde în locuințe, resimțită în mod negativ de locuitori.

Căldura din locuințe nu este apreciată drept o situație deosebit de gravă, dat fiind faptul că majoritatea locuințelor de la sate sunt dotate cu sobe pe lemne sau dispune de sistem propriu de încălzire prin centrală pe lemne.

Concluzie: Rezultatele sondajului reflectă nemulțumirea locuitorilor de la sate legată de faptul că aceștia nu dispun de rețea de alimentare cu gaze și de rețea de canalizare, principala preocupare a administrației publice locale pentru viitorul apropiat trebuind a fi, în opinia noastră, realizarea acestor rețele de utilități publice în localitățile aparținătoare unității administrativ-teritoriale orașul Sebiș.

3. Starea iluminatului public

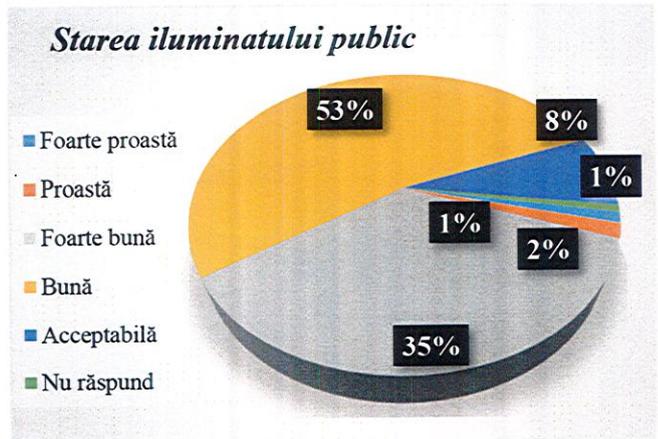
Întrebare cuprinsă în chestionarul aplicat: „Cum apreciați că este starea actuală a iluminatului public în oraș? *Foarte proastă, Proastă, Foarte bună, Bună, Acceptabilă, Nu răspund*”

Dintre 257 de respondenți majoritatea au oferit răspunsuri pozitive asupra situației acestei infrastructuri de utilități. Respondenții nemulțumiți au făcut referiri nu la lipsa acestei utilități, ci la o eventuală investiție pentru modernizarea rețelei actuale și în mare parte la nivelul localităților aparținătoare.

Interpretare rezultat: De cele mai multe ori în spațiul rural nu există capacitate de investiții în modernizarea unor infrastructuri existente, locuitorii resimțind nevoia de nou și de actual.

Figura nr. 9 - Starea iluminatului public

Concluzie: Deși nu apare drept o prioritate imediată, stringentă, modernizarea iluminatului public trebuie avută în vedere de către edilii orașului, îndeosebi la nivelul localităților aparținătoare orașului Sebiș, acest lucru presupunând identificarea unor eventuale surse de finanțare pentru realizarea acestei investiții ca expresie a deschiderii orașului spre nou.

4. Locuri de muncă

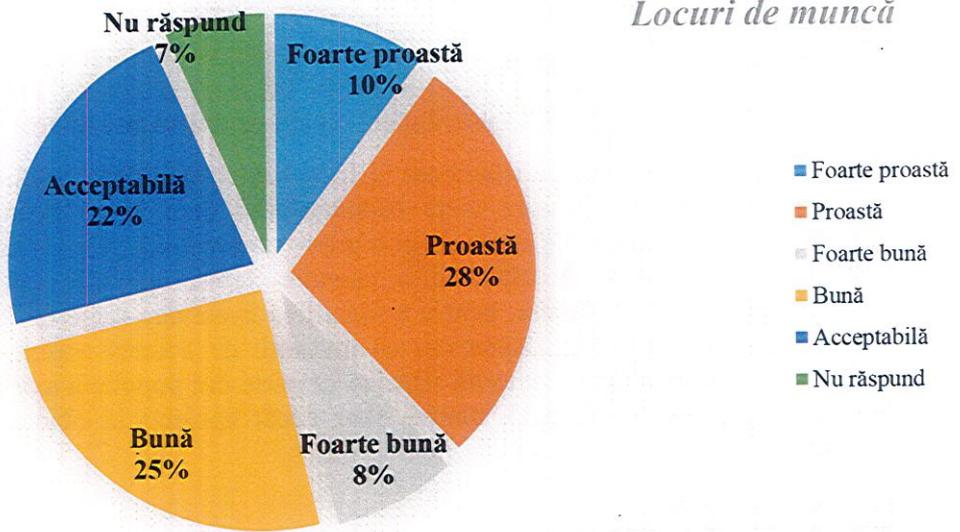

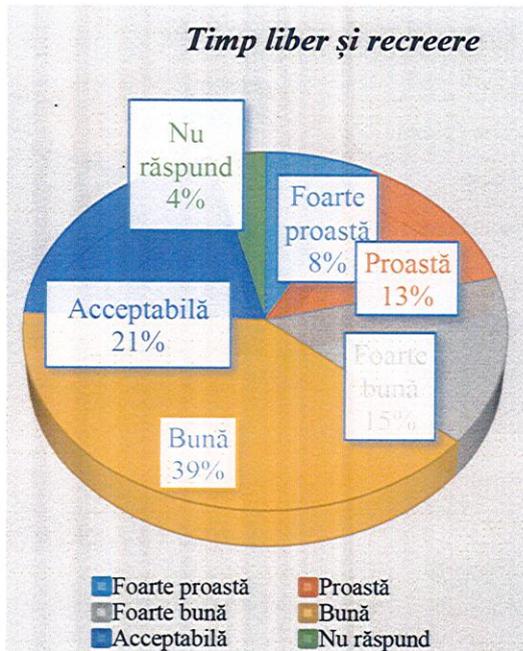
Figura nr. 10 - Locuri de muncă

Întrebare cuprinsă în chestionarul aplicat: „Cum apreciați că este oferta locală și zonală de locuri de muncă? *Foarte proastă, Proastă, Foarte bună, Bună, Acceptabilă, Nu răspund*”

Interpretare rezultat: Nivelul mediu de dezvoltare economică a orașului se reflectă direct în posibilitatea reală a locuitorilor lui de a găsi un loc de muncă și implicit în nivelul de trai al acestora. Mai mult, lipsa locurilor de muncă la nivel local și zonal apare drept o problemă gravă pentru persoanele chestionate, această situație reflectându-se și în numărul de persoane sărace existente la nivelul orașului, unele dintre acestea situându-se la limita subzistenței.

Concluzie: Dezvoltarea economică a orașului Sebiș trebuie considerată principală prioritate, în condițiile în care răspunde unei nevoi directe și stringente a populației.

Figura nr. 11 - Timp liber și recreere

5. Timp liber și recreere

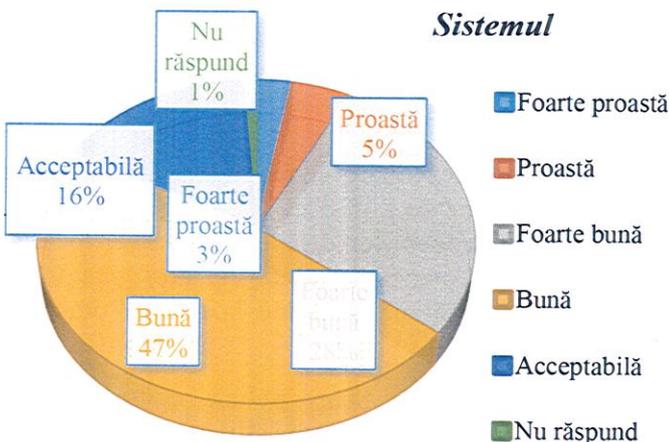
Întrebare cuprinsă în chestionarul aplicat: „Cum apreciați că este oferta locală de spații de divertisment/recreere/joacă pentru copii? **Foarte proastă, Proastă, Foarte bună, Bună, Acceptabilă, Nu răspund**”

Interpretare rezultat: O mare parte din respondenți apreciază pozitiv oferta locală de spații de divertisment/recreere/joacă pentru copii, neconsiderând că locuitorii orașului se confruntă cu o lipsă acută de spații care să le permită petrecerea timpului liber. Răspunsurile negative au provenit în mare măsură de la locuitorii satelor aparținătoare orașului care consideră că nu au pe raza satelor de reședință locuri și spații de divertisment/recreere/joacă.

Concluzie: Așa cum am concluzionat și în cazul chestionarului referitor la situația iluminatului public din oraș, cu toate că amenajarea unor spații destinate petrecerii timpului liber, și recreerii nu apare drept o prioritate imediată, stringentă, acest obiectiv trebuie avut în vedere de către edilii orașului Sebiș, mai ales sau măcar pentru locuitorii satelor aparținătoare, pentru a identifica eventuale surse de finanțare pentru realizarea acestei investiții. Apreciem că investiții de această natură sunt percepute pozitiv de către comunitate datorită faptului că parte din populația satelor aparținătoare nu își permite să își petreacă timpul liber decât apelând la obiectivele locale de recreere.

6. Sistemul sanitar

Figura nr. 12 - Sistemul sanitar

Întrebare cuprinsă în chestionarul aplicat: „Cum apreciați că este starea sistemului sanitar local și a ofertei locale de servicii sanitare? **Foarte proastă, Proastă, Foarte bună, Bună, Acceptabilă, Nu răspund**”

Interpretare rezultat:

Situația de față a sistemului sanitar din orașul Sebiș a fost apreciată pozitiv de către

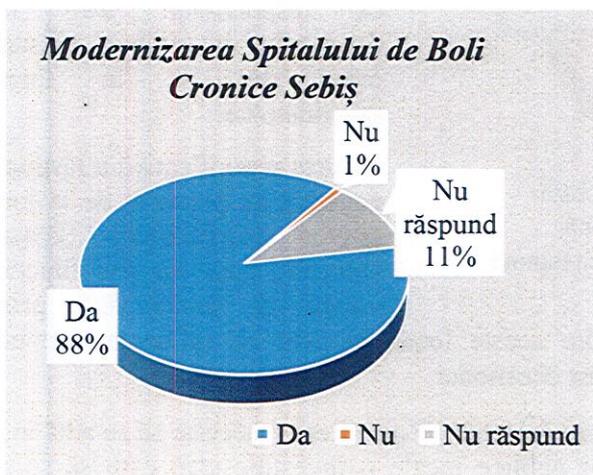
majoritatea respondenților. Puține răspunsuri negative au provenit de la locuitorii satelor aparținătoare având în vedere faptul ca aceste persoane beneficiază de un acces mai greu la serviciile specifice de asistență medicală.

Concluzie: Apreciem că răspunsurile primite au fost influențate de faptul ca în anul 2015 edilii orașului au fost în măsură să finalizeze implementarea proiectului *Reabilitare, dezvoltare și modernizare ambulatorii ale Spitalului de Boli Cronice Sebiș, cod SMIS 29609*, proiect finanțat prin Programul Operațional Regional 2007 – 2013, Axa prioritară 3, Domeniul major de intervenție 3.1 care a vizat printre alte obiective și să evite deplasările de populație în alte centre urbane din județ sau țară pentru a beneficia de servicii publice medicale superioare prin achiziționarea de echipamente noi medicale și de mobilier specific adaptat.

Pe de altă parte, date fiind răspunsurile primite, apreciem ca ar fi util a se avea în vedere cu titlu de posibilă direcție de dezvoltare amenajarea, modernizare și dotarea corespunzătoare a unui dispensar într-unul dintre satele aparținătoare care să poată deservi populația nevoită în prezent să se deplaseze până la Spitalul de Boli Cronice Sebiș chiar și pentru o problemă sau intervenție sanitară/medicală minoră.

Întrebare cuprinsă în chestionarul aplicat: „Ați aflat faptul că în cursul anului 2015 Spitalul de Boli Cronice Sebiș a fost modernizat și dotat cu aparatură modernă/de ultimă generație? **Da, Nu, Nu răspund**”

Figura nr. 13- Modernizarea Spitalului de Boli Cronice Sebiș

Interpretare rezultat:

În urma chestionarului aplicat s-a observat că majoritatea persoanelor au cunoștință de faptul că în anul 2015 a fost modernizat și dotat cu aparatură modernă ambulatoriul Spitalului de Boli Cronice Sebiș, unii dintre respondenți având cunoștință inclusiv de faptul că această investiție a fost realizată în cadrul unui proiect finanțat, chiar și obiectivele realizate prin acest proiect.

Cu referire la sursele din care au aflat de modernizarea spitalului, în urma chestionării s-a ajuns la concluzia că deplasarea directă la spital sau în zona spitalului a constituit principala sursă de informare asupra acestei realități, urmată de informarea din ziarul local și de informarea realizată prin viu grai de la o persoană la alta.

Concluzie: Considerăm că promovarea investiției a fost făcută în mod corespunzător ajutând ca populația orașului să perceapă în mod real și corect eforturile pe care administrația locală le realizează pentru a asigura locuitorilor orașului un acces corespunzător la serviciile de sănătate.

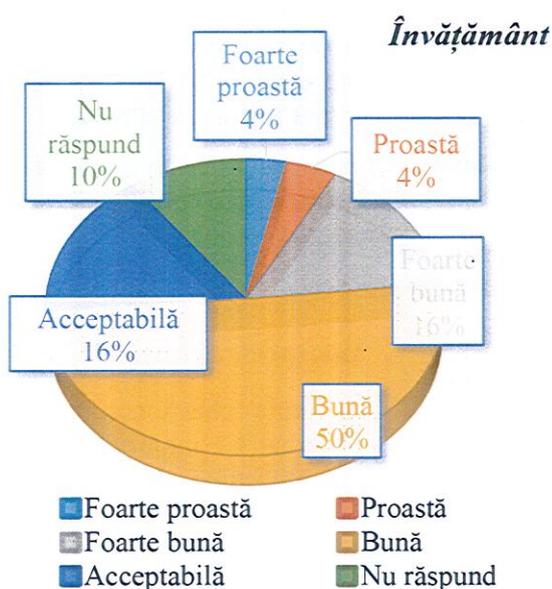
7. Învățământ

Pentru a se identifica care este opinia comunității locale referitoare la situația prezentă a învățământului din oraș s-a adresat persoanelor chestionate următoarea întrebare.

Întrebare cuprinsă în chestionarul aplicat: „Cum apreciați că este starea sistemului de învățământ local, având în vedere atât aspecte legate de existența/inexistența clădirilor pentru desfășurarea activităților specifice (amenajate și dotate corespunzător), cât și existența cadrelor didactice în număr suficient și calificate corespunzător? **Foarte proastă, Proastă, Foarte bună, Bună, Acceptabilă, Nu răspund**”

Răspunsurile primite în urma aplicării chestionarelor sunt după cum urmează:

Figura nr. 14 - Învățământ

Interpretare rezultat: Se poate observa din diagramă faptul că răspunsurile primite sunt eterogene, neputându-se desprinde o concluzie reprezentativă pozitivă sau negativă. Altfel spus, au fost formulate deopotrivă răspunsuri pozitive dar și destul de multe nu tocmai pozitive, această situație intervenind din cauză că respondenții s-au raportat deopotrivă la situația existentă în oraș, dar și în localitățile aparținătoare.

O parte semnificativă a răspunsurilor negative au provenit de la locuitorii satelor aparținătoare Sălăjeni și Donceni, unde nu mai funcționează unități de învățământ, principala

nemulțumire a respondenților din aceste localități care au influențat într-un mod semnificativ răspunsul pentru acest chestionar.

Concluzie: Apreciem că date fiind răspunsurile primite este necesar să se aibă în vedere de către reprezentanții autorității publice locale o investiție prin care să se asigure rezolvarea situației existente la nivelul satelor aparținătoare Donceni și Sălăjeni, fie în sensul amenajării/reamenajării imobilelor existente în aceste localități (sau unde nu există în sensul construirii de noi imobile) și dotării corespunzătoare a acestora, fie în sensul asigurării unor condiții facile de transport a elevilor din aceste sate la unitățile școlare existente în orașul Sebiș, respectiv localitatea Prunișor.

Prin aceste intervenții/investiții s-ar facilita accesul la școală a copiilor/elevilor din satele Donceni și Sălăjeni, problemă semnificativă pentru locuitorii acestor sate, potrivit răspunsurilor obținute la chestionarele aplicate.

8. Relația dintre locuitorii orașului și Primăria orașului Sebiș

Întrebare cuprinsă în chestionarul aplicat: „1. Cum apreciați că este relația dintre locuitorii orașului și Primăria orașului Sebiș? **Foarte proastă, Proastă, Foarte bună, Bună, Acceptabilă, Nu răspund**” „2. Cât de mulțumit sunteți de personalul din cadrul Primăriei orașului Sebiș? **Foarte mulțumit, Nemulțumit, Foarte mulțumit, Mulțumit, Nu răspund**” „3. În ultimul an dvs. sau un membru din gospodărie a fost nevoit sa rezolve ceva la Primăria orașului Sebiș? **Da, Nu, Nu răspund**”

Figura nr. 15 - Relația dintre locuitorii orașului și Primăria orașului Sebiș

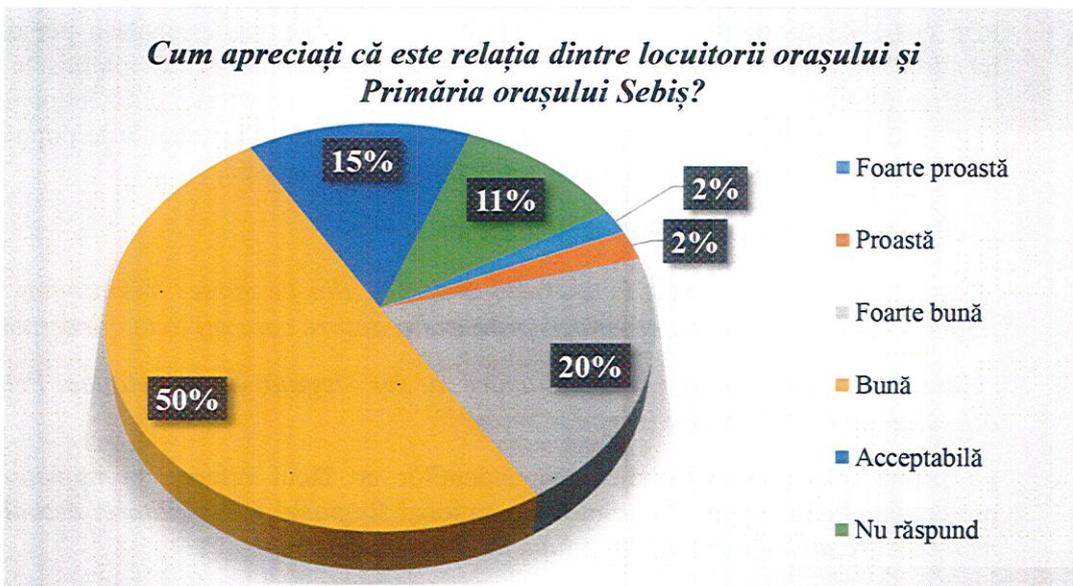
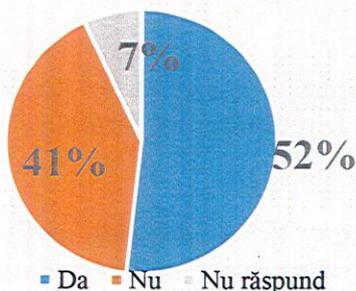
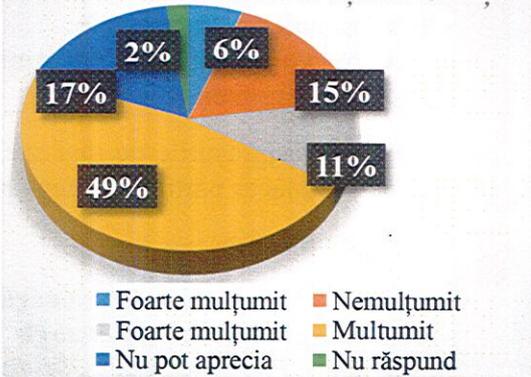

Figura nr. 16 În ultimul an dvs....Figura nr. 17 - Cât de mulțumit sunteți ...

În ultimul an dvs. sau un membru din gospodărie a fost nevoit sa rezolve ceva la Primăria orașului Sebiș?

Cât de mulțumit sunteți de personalul din cadrul Primăriei orașului Sebiș?

Interpretare rezultat: Din răspunsurile obținute se poate observa că aproximativ jumătate dintre respondenți au avut ocazia de a relaționa cu personalul Primăriei

orașului Sebiș, fiind în măsură să formuleze observații în cunoștință de cauză în legătură cu activitatea acestora și în legătură cu activitatea primăriei văzută în ansamblul ei.

Multe dintre răspunsurile primite nu sunt negative, ci cel mult unele apar a fi reținute.

Concluzie: Apreciem necesar a se avea în vedere cu titlul de prioritate necesitatea accesării unor fonduri nerambursabile cu destinația de instruire și perfecționare profesională a personalului încadrat în structura organizatorică a Primăriei orașului Sebiș.

Prin cursurile de perfecționare, dezvoltare și promovare profesională a personalului încadrat în Primăria orașului Sebiș se vor asigura, în opinia noastră, premisele pentru oferirea de către instituția publică a unor servicii ale administrației publice locale la un nivel superior sub aspect calitativ și un răspuns mai prompt la solicitările populației, o soluționare mai rapidă a problemelor formulate de către aceștia.

Au mai fost adresate și următoarele întrebări:

„Cum aflați de activitatea Primarului orașului, din ce surse? Menționați ultima informație referitoare la activitatea primarului despre care ați avut cunoștință?”

„Care este cea mai mare nemulțumire a dvs. legată de activitatea Primăriei orașului Sebiș/Primarului orașului Sebiș?”

La prima întrebare majoritatea respondenților au făcut referire la implementarea proiectului finanțat prin Programul Operațional Regional - *Reabilitare, dezvoltare și modernizare ambulatorii ale Spitalului de Boli Cronice Sebiș*

În ceea ce privește a doua întrebare unii respondenți au fost reticenți în a nominaliza vreo nemulțumire iar cei care au răspuns au precizat cu precădere următoarele:

- nivelul crescut al taxelor și impozitelor locale;
- numărul scăzut al investițiilor realizate;
- lipsa pășunii pentru animale;
- neacordarea bonurilor pentru lemne;
- lipsa transparenței decizionale.

Date fiind răspunsurile de mai sus, edilii orașului vor căuta soluții posibile pentru înlăturarea măcar parțială a neajunsurilor și nemulțumirilor formulate.

9. Servicii publice

Întrebare cuprinsă în chestionarul aplicat: *„Cât de mulțumit sunteți de serviciile publice asigurate de următoarele entități/substructure publice? Foarte mulțumit, Nemulțumit, Foarte mulțumit, Mulțumit, Nu răspund”*

Au fost indicate principalele entități publice din orașul Sebiș rezultatul chestionarului aplicat fiind următorul:

Tabel nr. 51 - Cât de mulțumit sunteți de serviciile publice ... (situație răspunsuri chestionar)

	Foarte nemulțumit	Nemulțumit	Mulțumit	Foarte mulțumit	Nu răspund
Primăria	4	6	179	49	19
Spitalul de Boli Cronice Sebiș	3	2	175	56	21
Secția locală de Poliție	5	9	168	55	20
Secția locală de Pompieri	6	2	166	59	24
Secția locală de Jandarmi	6	2	161	61	27
Instituții școlare	3	11	161	52	30
Finanțele publice – secția locală	3	4	181	46	23
S.C. Termo Construct S.A.	4	14	181	32	26

Interpretare rezultat: Majoritatea respondenților au afirmat un grad sporit de încredere în instituțiile publice nominalizate, răspunsuri negative sau refuzuri de a se prezenta un răspuns provenind de la un număr restrâns de persoane chestionate.

Concluzie: Considerăm ca rezultatele acestui chestionar exprimă mulțumirea locuitorilor orașului Sebiș și ai satelor aparținătoare față de serviciile asigurate de instituțiile publice existente în unitatea administrativ-teritorială. Încrederea și mulțumirea comunității în serviciile publice locale reprezintă o premisă importantă a dezvoltării locale în condițiile în care promotorii acestei dezvoltări sunt tocmai reprezentanții administrației publice locale și ai instituțiilor publice de pe raza orașului.

10. Informare

Întrebare cuprinsă în chestionarul aplicat: „Din ce surse aflați dvs. și membrii familiei despre desfășurarea unor evenimente la nivel local cât și despre acțiunile desfășurate de către Primăria orașului Sebiș? Menționați 3 surse de informare.”

Interpretare rezultat: La această întrebare au fost precizate drept principale surse de informare ZIARUL, COMUNICAREA DIRECTĂ și AFIȘELE.

Concluzie: Cunoscând care sunt sursele predilecte de informare ale locuitorilor din oraș, reprezentanții administrației publice locale vor apela cu precădere la aceste surse de informare pentru a disemina informații de interes local/public.

Întrebare cuprinsă în chestionarul aplicat: „Aveți acces la informații referitoare la posibilitățile de finanțare a unei activități sau de dezvoltare a unei activități existente? Cunoașteți programele care vă pot asigura finanțări nerambursabile? Dacă da, de unde ați aflat de aceste informații?”

Interpretare rezultat: La această întrebare au fost precizate drept principale surse de informare ZIARUL, VECINII și INTERNETUL.

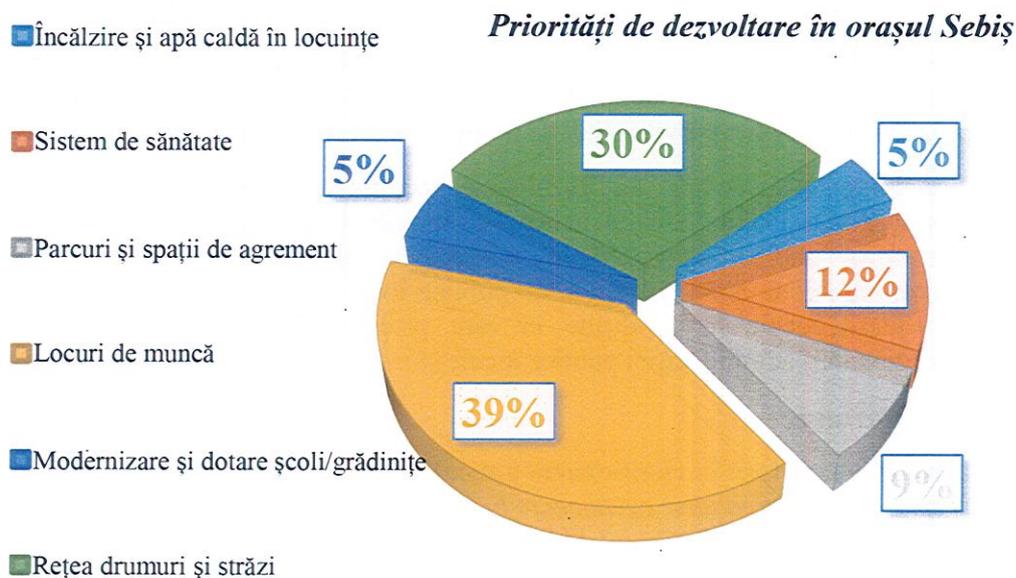
Concluzie: Cunoscând care sunt sursele predilecte de informare ale locuitorilor din oraș, reprezentanții administrației publice locale vor apela cu precădere la aceste surse de informare (ziarul local și pagina proprie de internet a primăriei) pentru a-i informa pe aceștia asupra posibilităților pe care le au de a contracta finanțări nerambursabile pentru realizarea unei investiții, premisă importantă a dezvoltării mediului de afaceri local și de dezvoltare socio-economică a zonei.

11. Priorități de dezvoltare

Întrebare cuprinsă în chestionarul aplicat: „Care este problema principală pe care dvs. și membrii familiei dvs. doriți să fie rezolvată în orașul Sebiș?”

În urma chestionarului aplicat au fost identificate problemele care sunt percepute ca fiind stringente de către locuitorii orașului:

Figura nr. 18 - Priorități de dezvoltare în orașul Sebiș

Mențiune: Pe lângă variantele furnizate de chestionar, persoanele participante la sondaj au mai menționat drept priorități de dezvoltare sistemul de canalizare (în localitățile unde nu există încă rețea de canalizare), rețea de alimentare cu gaz, realizarea mai multor investiții, reabilitarea drumurilor din zona blocurilor ANL.

Interpretare rezultat: Se poate observa din diagramă faptul că principalele probleme ce se impun a fi rezolvate de către autoritatea publică locală la nivelul orașului Sebiș sunt realizarea rețelelor de canalizare în localitățile aparținătoare orașului, realizarea rețelei de alimentare cu gaze a orașului care va aduce după sine și rezolvarea problemei referitoare la încălzirea locuințelor, dar mai ales a apei calde în locuințe. În condițiile în care s-au formulat mențiuni cu privire și la restul de priorități cuprinse în chestionar apreciem că este necesar ca și acestea să fie vizate în orizontul de timp mai mult sau

mai puțin îndepărtat, funcție de oportunitățile de atragere a unor fonduri nerambursabile.

Concluzie: Conștientizând problemele cu care locuitorii orașului Sebiș se confruntă, se vor cuprinde în prezenta strategie de dezvoltare locală referiri la posibile surse de finanțare pentru realizarea unor investiții care să rezolve în integralitate, sau unde nu este posibil, parțial aceste probleme.

Suplimentar chestionarului aplicat în luna aprilie 2016 la nivelul populației orașului Sebiș și a satelor aparținătoare în stabilirea priorităților de dezvoltare în perioada 2016 – 2021 s-au mai avut în vedere și rezultatele *Cercetării sociologice privind profilul psiho-social al localității Sebiș, județul Arad, 2013*.

Din cercetarea sociologică au fost reținute următoarele concluzii:

- s-a înregistrat o tendință semnificativă de apreciere pozitivă a evoluției orașului Sebiș;
- în ceea ce privește încrederea în instituții s-a remarcat existența unei evaluări în general pozitive pentru autoritățile locale, nivelul cel mai ridicat de încredere fiind acordat instituției Bisericii;
- în privința dezvoltării localității s-a concluzionat că principalele direcții de dezvoltare vizează *asigurarea de locuri de muncă, situația infrastructurii locale, reabilitarea/modernizarea/dotarea școlilor, spitalelor, magazinelor; curățenia localităților, amenajarea de parcuri și locuri de joacă; bunăstarea locuitorilor etc.*;
- referitor la condițiile de trai s-a constatat o grupare a răspunsurilor relativ egală în ceea ce privește distribuția răspunsurilor pozitive și negative;
- s-a constatat un grad ridicat de mulțumire în evaluarea spațiilor verzi din localitate, mai bine de jumătate din populație declarându-se mulțumită în această privință;
- problemele specifice locuirii individuale au scos în evidență ca principală sursă de hrană proaspătă *piata* -63,4% urmată îndeaproape de varianta procurării hranei proaspete din propria *gradină, gospodărie*- 55,6%;
- majoritatea respondenților din orașul Sebiș au declarat că sunt conectați la rețeaua de apă și la cea de canalizare;
- în ceea ce privește aspectele referitoare la petrecerea timpului liber și la activitățile specifice, deși localitatea se bucură de o serie extinsă de manifestări, cel mai important eveniment al anului a fost menționat *celebrarea localității*;
- în ceea ce privește petrecerea timpului liber s-a constatat o pondere semnificativă a răspunsurilor *în spațiul domestic* - 46% în timp ce doar 13,2% au ales să precizeze *mai mult în oraș* sau doar *în oraș*; primele două activități precizate de respondenți ca fiind realizate în timpul liber au fost reprezentate de *gospodărie; grădinărit*- 19,6% și *relaxare, odihnă* - 14%.
- s-a remarcat existența a două modele de frecvență a lăcașurilor de cult, astfel că 68,1% dintre respondenți au declarat că participă ocazional la slujbele religioase, în timp ce 23,7% participă în fiecare duminică sau chiar de mai multe ori pe săptămână.

2.3.2. Stabilirea strategiei de dezvoltare locală

Strategia de dezvoltare locală trebuie înțeleasă a fi un instrument participativ care vizează drept obiectiv asigurarea progresului economic, echitabil pe plan social, protejând, în același timp, resursele și mediul pentru generațiile viitoare. Strategia reprezintă ansamblul de procese participative care, prin analiză, dezbateri, consolidare a capacităților, planificare și mobilizare a resurselor permit comunității să progreseze.

Pentru o dezvoltare durabilă, comunitatea, reprezentată de administrația publică locală, trebuie să-și concentreze efortul strategic asupra unui număr restrâns de obiective prioritare, pe care apoi să le concilieze într-o viziune integrată.

Ulterior culegerii datelor și prelucrării lor se realizează Analiza SWOT, înțeleasă a fi un instrument de analiză strategică, flexibil și ușor de aplicat pe care o organizație sau o echipă de proiect îl folosește pentru a identifica cele mai potrivite direcții de acțiune.

Scopul analizei SWOT este de a realiza un plan strategic sau de a găsi o soluție la o problemă luând în considerare factorii interni și externi ai unei echipe sau ai unei organizații.

Analiza presupune un proces laborios prin care se precizează punctele forte, slabe, oportunitățile și amenințările existente la nivelul entității analizate, în cazul de față la nivelul orașului Sebiș. În urma realizării analizei SWOT se conturează așadar direcțiile strategice de dezvoltare locală.

Ulterior precizării direcțiilor strategice de dezvoltare se trece la **identificarea obiectivelor strategice de dezvoltare** constând în enumerarea obiectivelor pentru care urmează să fie elaborată strategia, menționarea metodologiei de elaborare și a agenților de dezvoltare locală implicați în procesul elaborării strategiei de dezvoltare, precum și identificarea câtorva domenii strategice de dezvoltare.

Aceste domenii vor fi utilizate cu prioritate și în identificarea **obiectivelor operaționale/ specifice de dezvoltare în spațiul supus investigației**.

Strategia/planul de dezvoltare locală trebuie gândit de către grupul de lucru ca un sistem coerent privind dezvoltarea orașului, cel mai important considerent ce trebuie avut în întocmirea strategiei/planului trebuind să fie păstrarea tradițiilor economice și sociale specifice spațiului vizat.

Prin urmare, raportat la realitatea existentă se pun bazele dezvoltării durabile viitoare a unei comunități.

2.3.3. Selectarea proiectelor de dezvoltare locală

În această etapă se analizează posibilele programe sau proiecte ce vor fi cuprinse în strategia de dezvoltare locală.

Ele sunt grupate în mai multe scenarii, funcție de gradul de implicare a diversilor factori de dezvoltare, de perioada necesară pentru implementare, cât și de locul acestora pe agenda persoanelor sau a organizațiilor însărcinate cu implementarea lor.

Este necesară și totodată obligatorie o discuție și o analiză prealabilă constructivă cu reprezentanții autorităților publice locale, în condițiile în care aceștia sunt cei care furnizează informații privitoare la fondurile disponibile în bugetul local pentru demararea/finalizarea proiectelor propuse.

Selectarea proiectelor vizează mai multe aspecte, dintre care menționăm două pe care le apreciem a fi esențiale:

- **proiectul propus a fi realizat trebuie să fie în măsură să conducă la o îmbunătățire reală a vieții comunității locale**
- **în realizarea proiectului propus trebuie să existe sau să poată fi identificate resurse necesare pentru rezolvarea lui.**

Etapă de selectare a proiectelor de dezvoltare locală implică și o analiză privitoare la viabilitatea proiectelor propuse, atât din punct de vedere al comunității vizate, dar și al economiei și al nevoilor reale ale populației.

2.3.4. Construcția planurilor de acțiune

Această etapă centralizează informațiile obținute în etape ce țin mai mult de partea strategică.

Construcția planurilor de acțiune pregătește planurile de acțiune, precizează toate resursele financiare sau de alt tip ce sunt necesare pentru finalizarea fiecărui proiect, fie că este vorba de resurse din bugetul local, bugetul județean, național sau european sau surse financiare externe ale agenților economici.

Deși în fază inițială pot fi identificate mai multe posibile scenarii de dezvoltare, în această etapă sunt alese acelea care asigură orașului cele mai multe posibilități de progres și de creștere a nivelului de trai la nivelul populației.

În vederea atragerii de finanțări nerambursabile, după etapa de prioritizare a nevoilor locale se va analiza modul în care obiectivele propuse se corelează cu obiectivele existente la nivelul programelor europene. Primul aspect care trebuie avut în vedere de către persoanele care concep un proiect este cel legat de rezultatele obținute în urma implementării cu succes a proiectului.

Proiectul reprezintă un instrument sau oferă mijloacele necesare pentru atingerea unor obiective strategice. Dacă proiectele nu sunt văzute în acest mod, atunci un proiect încheiat ar putea să nu aibă niciun efect asupra dezvoltării zonei.

Se finalizează, de asemenea și specificațiile tehnice ale proiectelor (studii ce sunt necesare pentru fiecare proiect – de fezabilitate, proiecte tehnice, etc., calendarul de implementare a proiectelor, derularea programului financiar).

Așadar, putem considera că etapa de construcție a planurilor de acțiune este o etapă de implementare, de verificare și monitorizare a proiectelor, după ce acestea au fost identificate.

2.4. Direcții strategice și obiective strategice

Așa cum am arătat mai sus, ulterior culegerii datelor și prelucrării lor se realizează Analiza SWOT cu scopul realizării unui plan strategic bazat pe factorii interni și externi ai unei organizații.

În urma datelor culese și în urma realizării analizei SWOT pentru fiecare componentă importantă a spațiului ce se dorește a fi planificat și anume orașul Sebiș (înțeles ca un tot de elemente fizico-geografice, social-economice-politice, culturale), au fost conturate următoarele **domenii prioritare/direcții strategice de dezvoltare locală** care definesc abordările majore cu implicații asupra conținutului unei părți apreciable dintre activitățile instituției, pe baza cărora se stabilesc cum este posibilă și rațională îndeplinirea obiectivelor strategice.

1. Dezvoltare economică (cod: DE)

2. Capital uman (cod: CU)

3. Componentă socială (cod: CS)

4. Protecția mediului (cod: PM)

5. Educație și forță de muncă (cod: EM)

6. Sistemul sanitar (cod: SS)

7. Capacitate administrativ-instituțională (cod: CA)

Raportat la conținutul Planului Urbanistic General al orașului Sebiș (Proiect nr. 55/2016) revizuit au fost definite/identificate prioritățile de dezvoltare strategică a orașului.

Astfel, pornind de la situația existentă, consultând factorii interesați și ținând cont de necesități se are în vedere mărirea intravilanului localității de la 626,43 ha la 980,14 ha, această extindere a intravilanului fiind necesară în scopul asigurării suprafețelor de teren necesare construirii de locuințe, de unități de producție (zona industrială sud și vest) de spații de depozitare (zona vest) și terenuri necesare amenajării de spații verzi și zone de agrement, cât și pentru realizarea indicatorilor optimi privind ocuparea terenurilor în cadrul localităților urbane.

Deoarece există o suprafață mare de teren neocupată până la ora actuală ce a fost introdusă anterior în perimetrul intravilanului iar suprafața propusă a fi introdusă în intravilan la ora actuală îl mărește pe acesta în mod semnificativ, se apreciază că această construire trebuie să se facă etapizat în funcție de necesități și de posibilitățile de realizare. Astfel se consideră oportună extinderea extravilanului din interior spre exterior cu evitarea generării „golurilor” în cadrul sistemului urban.

S-a propus această introducere de terenuri în intravilan și pentru a le rezerva pe acestea din punct de vedere funcțional, pentru a se evita ocuparea lor necontrolată care ar putea împiedica dezvoltarea ulterioară a orașului într-un mod controlat.

Principiul gestionării spațiale a orașului este dezvoltarea de la centru spre periferii.

Transpunerea directă în plan spațial a principiilor dezvoltării durabile, dezvoltarea de la centru spre periferii urmărește în primul rând economia de terenuri, văzute ca resursă primă și epuizabilă a oricărei forme de dezvoltare. Gestionarea rațională a acestor resurse, preocuparea pentru economisirea ei și pentru asigurarea șanselor de dezvoltare ale generațiilor viitoare se traduce în cadrul Planului Urbanistic General al orașului Sebiș în trei reguli de organizare a structurii urbane.

Programele și proiectele tematice privesc o dezvoltare spațială a orașului Sebiș astfel:

1. Zonele restructurabile interne orașului (dezvoltare tip brownfield) primesc prioritate în fața extinderilor pe terenuri neocupate (dezvoltare tip greenfield).
2. Extinderea zonei de intravilan se face pe baza evaluării necesarului de terenuri pentru perioada de timp vizată.
3. Urbanizarea zonelor de extindere se face etapizat, condiția principală pentru abordarea unei zone neocupate fiind dată de un nivel minim de ocupare al zonei reprezentând etapa precedentă.

Totodată în etapa I vor trebui dezvoltate de regulă terenurile care au PUD - uri sau PUZ - uri elaborate. De asemenea, terenurile care au fost achiziționate pentru realizarea de investiții industriale constituie tot obiectul etapei I.

În etapa II, se propun a fi realizate extinderea zonelor industriale sud și vest și a zonelor rezidențiale urmând apoi a se ocupa terenurile ce au fost deja introduse în intravilan anterior.

Cunoscând faptul că misiunea unei organizații riscă să rămână o simplă declarație de intenție dacă nu se concretizează în performanțe - ținte (obiective) pe care aceasta și le propune la un anumit orizont de timp, ne concentrăm atenția în cele ce urmează asupra obiectivelor strategice.

Prin obiective strategice se desemnează acele obiective care au în vedere orizonturi îndelungate și se referă fie la ansamblul activităților organizației, fie la componentele majore ale acesteia.

Precizarea obiectivelor strategice este importantă în procesul elaborării strategice din următoarele motive:

- ✓ **Constituie** o premisă esențială a asigurării unui climat, randament și ordine în interiorul unei organizații, o condiție importantă a eficienței acțiunii acesteia;
- ✓ **Oferă** o bază sigură de referință pentru aprecierea performanțelor organizației și a planurilor și programelor pe care acesta și le-a propus potrivit misiunii;

- ✓ **Permite** percheziționarea organizației în mediul ei de acțiune prin stabilirea poziției pe care aceasta urmează să o obțină, precum și cuantificarea contribuției ei în cadrul mediului.

Modalitatea directă prin care se pot măsura rezultatele unor acțiuni, cu scopul realizării obiectivelor propuse este precizarea unor **indicatori** care se formulează în funcție de ceea ce dorim să realizăm la nivelul instituției.

În planul strategic elaborat trebuie cuprinse și termenede realizare care sereferă la diferite momente intermediare sau finale necesare realizării obiectivelor sau operaționalizării direcțiilor strategice.

Pentru implementarea strategiei și realizarea obiectivelor propuse este esențial ca autoritatea locală să-și stabilească un set de politici publice prin care activitatea acesteia să fie orientată/canalizată pe direcțiile majore/prioritare stabilite.

Sunt avute în vedere următoarele **obiective strategice**, definite în Planul Urbanistic General al Orașului Sebiș:

O.S. 1 - Extinderea rolului de pol zonal al orașului Sebiș asupra întregii zone periurbane, prin distribuirea activităților în acord cu potențialul local avându-se în vedere importanța atragerii în mod prioritar a investițiilor din domeniul terțiar sau a industriei performante, evitarea concentrării nediferențiate a activităților în oraș în defavoarea satelor apăținătoare.

O.S. 2 - Consolidarea, respectiv stabilirea unor poli de activități cu caracter terțiar și cu deservire la nivel zonal (comerț, servicii, instituții, IMM-uri) în zonele de extindere a intravilanului.

O.S. 3 - Diversificarea structurii de activități din zonele cu profil monofuncționale existent prin introducerea de centre de activități din domeniul terțiar (servicii) în zona dintre malul râului Dezna și str. Crinului prin modernizarea/dezvoltarea componentei rezidențiale din apropiere.

O.S. 4 - Reabilitarea cartierelor de locuințe defavorizate prin modernizarea și extinderea rețelei de dotări publice și utilități și prin crearea condițiilor avantajoase pentru investiții în aceste zone.

O.S. 5 - Protejarea habitatelor naturale valoroase prezente – rezervația naturală **Dealul Pleșa Sebișului**.

O.S. 6 - Realizarea de coridoare verzi cu caracter pietonal și de agrement în lungul cursurilor de apă și constituirea de trasee cicloturistice de legătură cu comunele învecinate și cu zone cu atractivitate turistică.

O.S. 7 - Instituirea statutului de Zonă Protejată pentru arealele construite valoroase din punct de vedere cultural, istoric, arhitectural, peisagistic.

O.S. 8 - Realizarea de obiective de importanță regională: terenuri de sport pentru campusul universitar, centru de târguri și expoziții în aer liber.

- O.S. 9** - Dezvoltarea și extinderea centrelor de cartier și a rețelei de spații publice și verzi din cartiere, alături de extinderea rețelei de dotări publice aferente zonelor rezidențiale, preuniversitar, parcaje colective de cartier, baze sportive.
- O.S. 10** - Reconversia parțială sau totală a suprafețelor aflate în proprietate publică pentru compensarea deficitului de dotări din cartiere în vederea realizării a unor spații verzi.
- O.S. 11** - Realizarea infrastructurii edilitare pentru zonele în care aceasta lipsește.
- O.S. 12** - Consolidarea și extinderea echilibrată a satelor aparținătoare.
- O.S. 13** - Desemnarea unor zone de extindere a orașului cu destinație predominant rezidențială: zona (sud est), sau a unor zone mixte (locuire, servicii, comerț), precum și a zonelor cu specific industrial și agroindustrial pe suprafețe restructurabile din zonele nou introduse în intravilan cu precizarea parametrilor de configurare a noilor cartiere în acord cu principiile unei dezvoltări durabile, rezervarea culoarelor majore de infrastructură, asigurarea și localizarea necesarului de dotări și spații verzi.
- O.S. 14** - Delimitarea unor zone prioritare de intervenție și condiționarea dezvoltării prin elaborarea PUZ, cu rezervarea unor suprafețe pentru funcțiuni cheie și ocuparea lor pe baza unei analize cost – beneficiu.
- O.S. 15** - Etapizarea consumului de resurse funciare.
- O.S. 16** - Extinderea și organizarea parcurilor industriale existente (zonele industriale vest și sud), dozarea și distribuirea lor în teritoriu în mod echilibrat, luându-se în considerare poziția cartierelor și a culoarelor de circulație auto.
- O.S. 17** - Consolidarea și impulsivarea sectorului IMM prin rezervarea unor suprafețe dedicate dezvoltării.
- O.S. 18** - Limitarea regimului de ocupare cu construcții a zonelor care prezintă riscuri natural sau zone de protecție sanitară.
- O.S. 19** - Înființarea de parcuri de importanță orășenească, dotări de agrement și alte spații publice cu caracter verde.
- Suplimentar obiectivelor strategice definite prin Planul Urbanistic General al orașului Sebiș definim următoarele **obiective strategice**:
- O.S. 20**- Creșterea capacității instituționale a administrației publice
- O.S. 21** -Crearea unui sector agricol productiv și profitabil
- O.S. 22** - Promovarea și dezvoltarea serviciilor turistice și agro-turistice
- O.S. 23** - Asigurarea unui sistem de servicii medicale eficient și accesibil
- O.S. 24** - Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă

O.S. 25 - Diminuarea fenomenului de excluziune socială

O.S. 26 - Crearea cadrului optim pentru desfășurarea procesului educațional

2.4.1. Teme orizontale

Se vor avea în vedere în procesul de implementare a proiectelor următoarele teme orizontale:

Egalitate de șanse

Conform Regulamentului **1083/2006** al Consiliului Uniunii Europene, egalitatea de șanse constituie unul dintre principiile de intervenție ale Fondurilor Europene. Problematika promovării egalității de șanse în viața socială pentru ambele sexe constituie o cerință esențială pentru societatea românească, fiind considerată o componentă de bază a preocupării pentru respectarea drepturilor fundamentale ale oamenilor.

În elaborarea strategiei s-a urmărit coordonarea programelor și politicilor sectoriale (servicii sociale, educație, sănătate), în funcție de problemele teritoriale în vederea eliminării disparităților de dezvoltare prezente în zonele rurale și incluziunii grupurilor defavorizate sau expuse riscului.

În procesul de definire a problemelor prioritare s-a avut în vedere analizarea situațiilor discriminatorii și promovarea șanselor egale între bărbați și femei, tineri și vârstnici, majoritari și minorități etnice, nevoilor persoanelor cu dizabilități și promovarea integrării lor în viața socială și economică.

Orașul Sebiș nu se confruntă cu probleme deosebite de egalitate de șanse - analiza indicatorilor nu evidențiază existența discriminării de gen pe piața muncii, în domeniul educațional sau la nivelul altor indicatori generali de dezvoltare umană.

Piața muncii din oraș are de altfel o capacitate mai ridicată de a absorbi forța de muncă feminină (datorită specificului său), după cum arată ponderea majoritară a industriei textile în ramurile existente în zonă.

Dezvoltare durabilă

Dezvoltarea durabilă este înțeleasă a fi totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică, al căror fundament îl reprezintă în primul rând asigurarea unui echilibru între aceste sisteme socio-economice și elementele capitalului natural.

Potrivit Comisiei Mondiale pentru Mediu și Dezvoltare (WCED): „*Dezvoltarea durabilă este dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi*”.

Durabilitatea pleacă de la ideea că activitățile umane sunt dependente de mediul înconjurător și de resurse. Sănătatea, siguranța socială și stabilitatea economică a societății sunt esențiale în definirea calității vieții. Dezvoltarea economică nu poate fi oprită, dar strategiile trebuie schimbate astfel încât să se potrivească cu limitele

ecologice oferite de mediul înconjurător și de resursele planetei.

Dezvoltarea durabilă a reprezentat punctul de plecare în definirea direcțiilor de dezvoltare ale orașului Sebiș prezentate în Strategie, direcții prin care se urmărește transformarea comunității analizate într-o societate durabilă.

O societate durabilă este una puternică, sănătoasă și justă, îndeplinește nevoile tuturor oamenilor, precum și pe cele ale comunităților viitoare, promovând bunăstarea personală, coeziunea și incluziunea socială și facilitând oportunități egale pentru toată lumea. Pentru aceasta s-au propus atât măsuri de dezvoltare a infrastructurii, cât și măsuri pentru construirea unei societăți și economii puternice, stabile și susținute, capabilă să asigure prosperitate și oportunități pentru toți cetățenii, în care costurile sociale și de mediu sunt suportate de cei care le creează, iar consumul eficient de resurse este încurajat.

2.5. Precizarea priorităților. Plan de măsuri și acțiuni

Pe baza analizelor efectuate a fost generat un set de măsuri menite să organizeze mai bine informațiile de la nivel local, să faciliteze colaborarea și cooperarea actorilor locali și a acestora cu parteneri din afara comunității.

Se vor iniția proiecte pentru atragerea de resurse nerambursabile cu accent acordat pe participarea comunității, prin reprezentanții săi, pe dezvoltarea de parteneriate public-private cât și alte forme asociative.

Planul de măsuri al Primăriei orașului Sebiș pentru orizontul de timp previzionat/planificat respectiv 2016 – 2021 formulat în corelare cu obiectivele și acțiunile stabilite la nivel comunitar, național și regional este redat în tabelul de mai jos:

Tabel nr. 52 - Planul de măsurial Primăriei orașului Sebiș, 2016 – 2021

Nr. crt.	Direcție strategică (cod direcție)	Obiectiv strategic/ Obiectiv specific	Acțiuni	Indicator	Termen de realizare
1.	Dezvoltare economică (cod: DE)	O.S. 1- Extinderea rolului de pol zonal al orașului Sebiș asupra întregii zone periurbane, prin distribuirea activităților în acord cu potențialul local avându-se în vedere importanța atragerii în mod prioritar a investițiilor din domeniul terțiar sau a industriei performante, evitarea concentrării nediferențiate a activităților în oraș în defavoarea satelor aparținătoare.	Oferirea de facilități investitorilor în funcție de beneficiul pe care aceștia l-ar putea duce bugetului local	Facilitățile acordate	2021
			Creșterea capacității de implementare a proiectelor cu finanțare externă nerambursabilă, familiarizarea funcționarilor publici cu procedurile presupuse de atragerea de finanțări nerambursabile	Numărul proiectelor admise la finanțare/implementate	2021

			Oferirea de facilități investitorilor în funcție de beneficiul pe care aceștia l-ar putea duce bugetului local	Facilitățile acordate	2018
		O.S. 2 - Consolidarea, respectiv stabilirea unor poli de activități cu caracter terțiar și cu deservire la nivel zonal (comerț, servicii, instituții, IMM-uri) în zonele de extindere a intravilanului.	Organizarea de întâlniri periodice cu reprezentanții mediului de afaceri și cu cei ai Consiliului local în vederea identificării de noi oportunități de investiții	Numărul întâlnirilor efectuate	2018
			Crearea unor baze de date la nivel local, cu activele disponibile (terenuri care se pot vinde, imobile libere) cu interes pentru desfășurarea unei activități private	Baza de date	2017
			O.S. 4 - Reabilitarea cartierelor de locuințe defavorizate prin modernizarea și extinderea rețelei de dotări publice și utilități și prin crearea condițiilor avantajoase pentru investiții în aceste zone.	Amenajarea de parcări, rețele de drumuri, rețele de utilități (dacă și care nu există), spații verzi în zonele de locuințe defavorizate/satele aparținătoare	Valoarea investițiilor realizate
		O.S. 9 - Dezvoltarea și extinderea centrelor de cartier și a rețelei de spații publice și verzi din cartiere, alături de extinderea rețelei de dotări publice aferente zonelor rezidențiale, preuniversitar, parcaje colective de cartier, baze sportive.	Amenajarea de parcări, rețele de drumuri, rețele de utilități (dacă și care nu există), spații verzi în zonele rezidențiale	Valoarea investițiilor realizate	2017 - 2018
		O.S. 10 - Reconvertirea parțială sau totală a suprafețelor aflate în proprietate publică pentru compensarea deficitului de dotări din cartiere în vederea realizării a unor spații verzi.	Amenajarea de spații verzi în zonele deficitare sub acest aspect	Suprafețele de spații verzi rezultate în urma reconvertirii suprafețelor	2017 -
			Amenajarea de piste pentru biciclete în oraș	Lungimea pistelor de biciclete	2018
		O.S. 11 - Realizarea infrastructurii edilitare pentru zonele în care aceasta lipsește.	Realizarea sistemului de canalizare în satele aparținătoare orașului Sebiș; obținerea unei finanțări și derularea unei proceduri de achiziție publică în scopul atribuirii	Lungimea rețelelor de canalizare realizate	2017 - 2021
		O.S. 12 - Consolidarea și extinderea echilibrată a			

		satelor aparținătoare.	contractului de lucrări pentru realizarea sistemului de canalizare în satele aparținătoare orașului Sebiș		
			Realizarea sistemului de alimentare cu gaze naturale a orașului Sebiș și a satelor aparținătoare: obținerea unei finanțări și derularea unei proceduri de achiziție publică în scopul atribuirii contractului de lucrări pentru realizarea alimentare cu gaze naturale a orașului Sebiș și a satelor aparținătoare	Lungimea rețelelor de alimentare cu gaze naturale realizate	2017 - 2021
		O.S. 13 - Desemnarea unor zone de extindere a orașului cu destinație predominant rezidențială: zona (sud est), sau a unor zone mixte (locuire, servicii, comerț), precum și a zonelor cu specific industrial și agroindustrial pe suprafețe restructurabile din zonele nou introduse în intravilan cu precizarea parametrilor de configurare a noilor cartiere în acord cu principiile unei dezvoltări durabile, rezervarea culoarelor majore de infrastructură, asigurarea și localizarea necesarului de dotări și spații verzi.	Elaborarea documentațiilor urbanistice necesare prin care să se asigure desemnarea zonelor de extindere rezidențială	Documentațiile urbanistice întocmite Suprafețele de teren delimitate	2017
		O.S. 14 - Delimitarea unor zone prioritare de intervenție și condiționarea dezvoltării prin elaborarea PUZ, cu rezervarea unor suprafețe pentru funcțiuni cheie și ocuparea lor pe baza unei analize cost – beneficiu.	Elaborarea documentațiilor urbanistice necesare prin care să se asigure suprafețele necesare domeniilor prioritare de intervenție	Documentațiile urbanistice întocmite Suprafețele de teren delimitate	2017
			Efectuarea de analize cost – beneficiu care să releve oportunitatea alocării anumitor suprafețe pentru delimitarea unor zone prioritare de intervenție	Analizele cost - beneficiu	2017
		O.S. 15 - Etapizarea consumului de resurse funciare.	Elaborarea documentațiilor urbanistice și cadastrale necesare unei eficiente utilizări a resurselor	Documentațiile urbanistice și cadastrale întocmite	2017

			funciare		
		O.S. 16 - Extinderea și organizarea parcurilor industriale existente (zonele industriale vest și sud), dozarea și distribuția lor în teritoriu în mod echilibrat, luându-se în considerare poziția cartierelor și a culoarelor de circulație auto.	Elaborarea documentațiilor urbanistice prin care să se asigure distribuția echilibrată în teritoriu a zonelor industriale	Elaborarea documentațiilor urbanistice necesare întocmite	2017
		O.S. 17 - Consolidarea și impulsivarea sectorului IMM prin rezervarea unor suprafețe dedicate dezvoltării	Acordarea de facilități sub forma unor parteneriate public-privat, concesiuni de terenuri către beneficiari în sectorul IMM	Numărul contractelor de concesiune/parteneriate public-privat parafate	2017 - 2021
		O.S. 18 - Limitarea regimului de ocupare cu construcții a zonelor care prezintă riscuri naturale, sau zone de protecție sanitară.	Expertizarea și analiza regimului de ocupare cu construcții a zonelor care prezintă riscuri naturale, sau zone de protecție sanitară	Numărul zonelor care prezintă riscuri naturale, sau zone de protecție sanitară ocupate de construcții	2018
		O.S. 19 - Înființarea de parcuri de importanță orășenească, dotări de agrement și alte spații publice cu caracter verde.	Amenajarea de noi spații verzi, zone de joacă, de petrecere a timpului liber, dotarea corespunzătoare a acestora	Numărul mediu de locuitori care vizitează într-un week-end aceste zone	2018
		O.S. 22 - Promovarea și dezvoltarea serviciilor turistice și agro-turistice	Pregătire profesională pentru persoanele fizice și juridice care activează în domeniul serviciilor turistice și agro-turistice	Numărul cursurilor, sesiunilor de informare și a altor evenimente	2018
			Realizarea și promovarea unor evenimente locale	Numărul evenimentelor	2017 - 2021
			Adoptarea unor măsuri eficiente de promovare a zonei și a obiectivelor învecinate	Numărul măsurilor adoptate	2018
2.	Capital uman (cod: CU)	O.S. 20- Creșterea capacității instituționale a administrației publice	Creșterea capacității de implementare a proiectelor cu finanțare externă nerambursabilă, familiarizarea funcționarilor publici cu procedurile presupuse de atragerea de finanțări nerambursabile	Numărul proiectelor admise la finanțare	2017 - 2021
			Participarea personalului administrativ la instruire și seminarii pe teme legate de managementul proiectelor	Certificările de participare la cursuri	2017 - 2021

			Înființarea unui compartiment sau instruirea corespunzătoare a unor persoane din cadrul primăriei care să ducă la îndeplinirea atribuțiilor specifice în domeniul scrierii și implementării de proiecte finanțate din fonduri nerambursabile	Numărul persoanelor instruite	2017
			Elaborarea și implementarea unui mod de lucru eficient pentru gestiunea/ implementarea proiectelor finanțate din fonduri nerambursabile	Existența unei proceduri operaționale	2016
			Inițierea de schimburi de experiență cu organizații din țări membre care au implementat proiecte bazate pe finanțare nerambursabilă	Numărul întâlnirilor efectuate pentru schimburi de experiență	2017 - 2021
			Înființarea unui compartiment sau instruirea corespunzătoare a unor persoane din cadrul primăriei care să ducă la îndeplinirea atribuțiilor specifice în domeniul scrierii și implementării de proiecte finanțate din fonduri nerambursabile	Persoane instruite	2017
			Dezvoltarea de programe de educație a adulților, menite să satisfacă nevoile locale ale pieței muncii și să promoveze adaptabilitatea angajaților	Programele dezvoltate/ puse în aplicare	2017 - 2021
3.	Componentă socială (cod: CS)	O.S. 3 - Diversificarea structurii de activități din zonele cu profil monofuncționale existente prin introducerea de centre de activități din domeniul terțiar (servicii) în zona dintre malul râului Dezna și str. Crinului prin modernizarea/dezvoltarea componentei rezidențiale din apropiere.	Realizarea de investiții în scopul modernizării componentei rezidențiale în zona dintre malul râului Dezna și str. Crinului	Numărul activităților din domeniul terțiar (servicii) noi apărute	2018 - 2019
		O.S. 8 - Realizarea de obiective de importanță regională: terenuri de sport	Amenajarea de terenuri de sport, a unor centre și târguri și expoziții în aer	Suprafețele amenajate	2018

		pentru campusul universitar, centru de târguri și expoziții în aer liber	liber		
		O.S. 19 - Înființarea de parcuri de importanță orășenească, dotări de agrement și alte spații publice cu caracter verde.	Amenajarea/modernizare/extinderea și dotarea de parcuri pe raza orașului Sebiș și a localităților aparținătoare	Suprafețele de teren amenajate	2018
		O.S. 21 -Crearea unui sector agricol productiv și profitabil	Asigurarea de asistență tehnică și logistică acordată fermierilor în vederea realizării de proiecte pentru obținerea de finanțare nerambursabilă pentru modernizarea exploatațiilor agricole	Proiecte cu finanțare nerambursabilă implementate în sectorul agricol	2017 - 2021
			Accesarea de surse de finanțare și programe pentru investiții în sectorul agricol și de procesare	Sumele atrase	2018
			Crearea de condiții pentru practicile de agricultură durabilă, adaptate condițiilor climaterice și solului din oraș	Numărul de proiecte care au vizat practici de agricultură durabilă	2017 - 2021
			Susținerea înființării de ferme zootehnice	Numărul fermelor zootehnice înființate	2017
			Sprrijinirea acțiunilor necesare pentru ameliorarea materialului genetic		- 2021
4.	Protecția mediului (cod: PM)	O.S. 5 - Protecția habitatelor naturale valoroase prezente – rezervația naturală Dealul Pleșa Sebișului .	Desfășurarea unor campanii de promovare și conștientizare a opiniei publice locale și nu numai asupra importanței protecției și conservării habitatelor naturale, a parcurilor și rezervațiilor naturale	Campaniile realizate	2018
		O.S. 6 - Realizarea de coridoare verzi cu caracter pietonal și de agrement în lungul cursurilor de apă și constituirea de trasee cicloturistice de legătură cu comunele învecinate și cu zone cu atractivitate turistic.	Amenajarea de spații verzi destinate activităților recreative și cu potențial turistic	Suprafețele de teren amenajate cu această destinație	2018
		O.S. 7 - Instituirea statutului de Zonă Protejată pentru arealele	Derularea de campanii și activități specifice pentru protecția și	Campaniile și activitățile realizate	2018

		construite valoroase dpdv cultural, istoric, arhitectural, peisagistic.	conservarea arealelor naturale, zonelor natural protejate				
5.	Educație și forță de muncă (cod: EM)	O.S. 26 - Crearea cadrului optim pentru desfășurarea procesului educațional	Echiparea și modernizarea sălilor de grupă ale unităților școlare și a spațiilor de joacă	Valoarea dotărilor și a modernizărilor	2018		
			Construirea/modernizare unor instituții de învățământ în satele aparținătoare orașului	Numărul instituțiilor realizate	2018		
					Creșterea ofertei de locuri de muncă la nivel local	Număr locuri de muncă	2018
					Dezvoltarea/sprijinirea și promovarea de programe de recalificare, calificare, reconversie profesională	Numărul persoanelor beneficiare, la nivel local, de recalificare și reconversie profesională	2018
					Atragerea organizațiilor specializate în formare profesională	Numărul organizațiilor	2018
					Atragerea de noi investiții în vederea multiplicării numărului de locuri de muncă și implicit a condițiilor de trai pentru comunitatea locală	Numărul investițiilor noi atrase/Valoarea investițiilor noi atrase	2018
					Promovarea potențialului turistic al zonei	Obiective turistice noi promovate	2018
					Acordarea de facilități fiscale în cazul înființării de noi societăți în zonă condiționat eventual de înființarea acestora în domenii de activitate relevante pentru strategia de dezvoltare locală	Numărul societăților noi înființate în zonă	2017 - 2021
					Acordarea sprijinului necesar întreprinzătorilor locali, structurilor asociative dintre aceștia, producătorilor agricoli	Valoarea ajutoarelor acordate	2018
					Promovarea tehnologiilor „prietenoase cu mediul”	Numărul tehnologiilor acordate	2018
					O.S. 25 - Diminuarea fenomenului de excluziune socială	Identificarea la nivel local a persoanelor aflate la limita sărăciei/subzistenței și în situația de excluziune	Existența unei situații cu persoane aflate la limita sărăciei/subziste

			socială	neți și în situația de excluziune socială	
			Formularea unor măsuri concrete și eficiente de sprijinire a persoanelor aflate la limita sărăciei/subzistenței și în situația de excluziune socială	Planul de măsuri/ Proceduri de lucru	2017
			Identificarea/crearea de instrumente/proceduri menite să susțină administrația publică locală în demersurile sale de asistare a persoanelor care necesită sprijin și suport social și material	Proceduri, instrumente	2017
			Diminuarea, la nivel local, a numărului persoanelor aflate la limita sărăciei/subzistenței și în situația de excluziune socială	Numărul persoanelor aflate la limita sărăciei/subzistenței și în situația de excluziune socială	2018
			Încurajarea intrării femeilor pe piața muncii prin inițiative locale de dezvoltare a facilităților de îngrijire a copiilor și bătrânilor din oraș	Numărul femeilor intrate pe piața muncii în perioada punerii în aplicare a măsurilor	2018
			Integrarea grupurilor dezavantajate pe piața muncii	Numărul grupurilor integrate	2018
6.	Sistemul sanitar (cod: SS)	O.S. 23 - Asigurarea unui sistem de servicii medicale eficient și accesibil	Facilitarea accesului la serviciile medicale de calitate, prompte și eficiente	Creșterea numărului persoanelor care au avut acces la serviciile medicale de calitate, prompte și eficiente	2018
			Dotarea spațiilor pentru servicii medicale la standarde moderne	Spațiile dotate	2018
			Crearea pe suport electronic, a unei baze de date referitoare la starea de sănătate a populației orașului și a satelor aparținătoare	Baza de date	2017
			Inițierea demersurilor pentru realizarea unui centru de permanență	Centrul de permanență	2018
			Derularea unor	Numărul	2017

			programe de igienă și educație sexuală cu elevii	programelor derulate			
			Consilierea populației pentru reducerea consumului de alcool	Numărul persoanelor consiliate	2017		
7.	Capacitate administrativ-instituțională (cod: CA)	O.S. 20- Creșterea capacității instituționale a administrației publice	Creșterea capacității de implementare a proiectelor cu finanțare externă nerambursabilă, familiarizarea funcționarilor publici cu procedurile presupuse de atragerea de finanțări nerambursabile	Numărul proiectelor admise a finanțare	2017		
					-		
					2021		
			Realizarea de proiecte, studii și documentații tehnice necesare realizării unor obiective strategice de dezvoltare		2018		
					Întocmirea și depunerea de cereri de finanțare în vederea obținerii de fonduri externe nerambursabile, unde administrația publică este aplicant eligibil	Certificările de participare la cursuri	2017
					-		
					Participarea personalului administrativ la instruire și seminarii pe teme legate de managementul proiectelor	2021	
					Înființarea unui compartiment sau instruirea corespunzătoare a unor persoane din cadrul primăriei care să ducă la îndeplinirea atribuțiilor specifice în domeniul scrierii și implementării de proiecte finanțate din fonduri nerambursabile	Numărul persoanelor instruite	2017
					Elaborarea și implementarea unui mod de lucru eficient pentru gestiunea/implementarea proiectelor finanțate din fonduri nerambursabile	Existența unei proceduri operaționale	2017
					Inițierea de schimburi de experiență cu organizații din țări membre care au implementate proiecte bazate pe finanțare nerambursabilă	Numărul întâlnirilor efectuate pentru schimburi de experiență	2017 - 2018
		Înființarea unui compartiment sau	Persoane instruite	2017			

			instruirea corespunzătoare a unor persoane din cadrul primăriei care să ducă la îndeplinirea atribuțiilor specifice în domeniul scrierii și implementării de proiecte finanțate din fonduri nerambursabile		
--	--	--	--	--	--

SECȚIUNEA III – PROPUNERI DE PROIECTE

PROIECT 1 – Reabilitarea termică a blocurilor de pe raza orașului Sebiș	
Program de finanțare	Programul Operațional Regional 2014-2020
Titlu proiect	Sprijinirea eficienței energetice, a gestionării inteligente a energiei și a utilizării energiei din surse regenerabile în infrastructurile publice, inclusiv în clădirile publice și în sectorul locuințelor
Axa prioritară	<i>Axa prioritară 3: Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon</i>
Prioritatea de investiții	P.I. 3.1. - Sprijinirea eficienței energetice, a gestionării inteligente a energiei și a utilizării energiei din surse regenerabile în infrastructurile publice, inclusiv în clădirile publice și în sectorul locuințelor. Operațiunea A – clădiri rezidențiale
Obiectivul specific	Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale, clădirile publice și sistemele de iluminat public, îndeosebi a celor care înregistrează consumuri energetice mari.
Activități eligibile	<ul style="list-style-type: none"> - îmbunătățirea izolației termice și hidroizolare anvelopei clădirii (pereți exteriori, ferestre, tâmplărie, planșeu superior, planșeu peste subsol), șarpantelor, inclusiv măsuri de consolidare; - reabilitarea și modernizarea instalației de distribuție a agentului termic – încălzire și apă caldă de consum, parte comună a clădirii tip bloc de locuințe, inclusiv montarea de robinete cu cap termostatic etc.; - modernizarea sistemului de încălzire: repararea/înlocuirea centralei termice de bloc/scară; - achiziționarea și instalarea unor sisteme alternative de producere a energiei din surse regenerabile – panouri solare termice, panouri solare electrice, pompe de căldură și/sau centrale termice pe biomasă etc.; - înlocuirea corpurilor de iluminat fluorescent și incandescent din spațiile comune cu corpuri de iluminat cu eficiență energetică ridicată și durată mare de viață; - implementarea sistemelor de management al funcționării consumurilor energetice: achiziționarea și instalarea sistemelor inteligente pentru promovarea și gestionarea energiei electrice;

	<p>- orice alte activități care conduc la îndeplinirea realizării obiectivelor proiectului (înlocuirea lifturilor și a circuitelor electrice în părțile comune - scări, subsol, lucrări de demontare a instalațiilor și echipamentelor montate, lucrări de reparații la fațade etc.);</p> <p>- realizarea de strategii pentru eficiență energetică (ex. strategii de reducere a CO2) care au proiecte implementate prin POR 2014 – 2020.</p>
<i>Valoarea grantului</i>	<i>minim 100.000 euro – maxim 5 milioane de euro</i>
<i>Contributia beneficiarului</i>	40% din totalul cheltuielilor eligibile ale proiectelor – Unitatea Administrativ Teritorială și Asociația de proprietari.
<i>Alte informații</i>	Unitățile administrativ-teritoriale încheie un contract cu asociația/asociațiile de proprietari pentru depunerea și derularea proiectelor.

PROIECT 2 – Restaurarea și consolidarea unorelemente de patrimoniu natural, istoric și cultural din orașul Sebiș	
Program de finanțare	Programul Operațional Regional 2014-2020
Titlu proiect	Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului cultural și a identității culturale
Axa prioritară	<i>Axa prioritară 5: Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural</i>
Prioritatea de investiții	P.I. 5.1. - Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural.
Obiectivul specific	Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural are ca obiectiv specific impulsionarea dezvoltării locale prin conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural și a identității culturale.
Activități eligibile	Activitățile specifice obiectivelor de patrimoniu cultural includ, dar nu se limitează la: <ul style="list-style-type: none"> - Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor istorice; - Dotări interioare (instalații, echipamente și dotări pentru asigurarea condițiilor de climatizare, siguranță la foc, antiefracție); - Dotări pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural mobil și imobil; - Activități de marketing și promovare turistică a obiectivului restaurat, inclusiv digitizarea acestuia, în cadrul proiectului.
Valoarea grantului	<i>minim 100.000 euro – maxim 5 milioane de euro (10 milioane de euro în cazul obiectivelor de patrimoniu înscrise pe lista UNESCO)</i>
Contribuția beneficiarului	minim 2% din valoarea cheltuielilor eligibile

PROIECT 3 – Reconversia funcțională a terenurilor și suprafețelor abandonate și neutilizate de pe raza Orașului Sebiș și transformarea lor în zone de agrement și petrecere a timpului liber pentru comunitate	
Program de finanțare	Programul Operațional Regional 2014-2020
Titlu proiect	Realizarea de acțiuni destinate îmbunătățirii mediului urban
Axa prioritară	<i>Axa prioritară 5: Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural</i>
Prioritatea de investiții	P.I. 5.1. - Realizarea de acțiuni destinate îmbunătățirii mediului urban, revitalizării orașelor, regenerării și decontaminării terenurilor industriale dezafectate (inclusiv a zonelor de reconversie), reducerii poluării aerului și promovării măsurilor de reducere a zgomotului
Obiectivul specific	Reconversia și refuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate, vacante sau neutilizate din orașele mici, mijlocii și municipiul București
Activități eligibile	<p>În cadrul acestei priorități de investiție sunt vizate reconversia funcțională și/sau reutilizarea unor terenuri și suprafețe abandonate și neutilizate din interiorul orașelor și transformarea lor în zone de agrement și petrecere a timpului liber pentru comunitate.</p> <p>În vederea promovării revitalizării zonelor urbane, fără a fi exhaustive, vor fi finanțate următoarele tipuri de activități asupra terenurilor supuse intervenției:</p> <ul style="list-style-type: none"> - demolarea clădirilor situate pe terenurile supuse intervențiilor; - realizarea de alei pietonale, piste pentru bicicliști, creare trotuare; - amenajarea de spații verzi (defrișarea vegetației existente, modelarea terenului); - plantarea/gazonarea suprafețelor, inclusiv plantare de arbori); - crearea de facilități pentru recreere pe terenurile amenajate (ex. zone speciale amenajate pentru sport, locuri de joacă pentru copii, etc.); - achiziționarea și montarea elementelor constructive de tipul alei, foisoare, pergole, grilaje, grupuri sanitare, spații pentru întreținere/vestiare, scene; - instalarea de rețele Wi-Fi în spațiile publice;

	<ul style="list-style-type: none"> - instalarea de sisteme de supraveghere video a spațiilor amenajate prin proiect; - dotarea cu mobilier urban (bănci, coșuri de gunoi, toalete ecologice, suport parcare biciclete, împrejmuire etc); - modernizarea străzilor urbane care conduc în mod direct la terenul supus intervenției; - înlocuirea și/sau racordarea la utilități publice a terenului obiect al investiției; - realizarea unui sistem de irigații/sistem de iluminat pentru spațiile amenajate prin proiect.
<i>Valoarea grantului</i>	<i>minim 100.000 euro – maxim 5 milioane de euro</i>
<i>Contributia beneficiarului</i>	<i>minim 2% din valoarea cheltuielilor eligibile</i>

PROIECT 4 – Dezvoltarea serviciilor turistice la nivelul orașului Sebiș	
Program de finanțare	Programul Operațional Regional 2014-2020
Titlu proiect	Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului
Axa prioritară	<i>Axa prioritară 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului</i>
Prioritatea de investiții	P.I. 7.1. - Sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone, care să includă reconversia regiunilor industriale aflate în declin, precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice
Obiectivul specific	Creșterea numărului mediu de salariați în stațiunile turistice
Activități eligibile	Dezvoltarea infrastructurii pentru turismul balnear (infrastructură rutieră, rețele de captare și transport, parcuri) în conformitate cu prevederile OG nr. 109/2000, cu modificările și completările ulterioare; - crearea și extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilităților aferente; - amenajarea obiectivelor turistice naturale de utilitate publică precum și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe de utilitate publică; - dezvoltarea de infrastructuri publice la scară mică pentru valorificarea atracțiilor turistice; - activități de marketing și promovare turistică ale obiectivului finanțat.
Valoarea grantului	<i>minim 500.000 euro – maxim 5 milioane de euro</i>
Contribuția beneficiarului	-

PROIECT 5 – Creșterea accesului și participării la educație, reducerea părăsirii timpurii a școlii în orașul Sebiș	
Program de finanțare	Programul Operațional Capital Uman 2014-2020
Titlu proiect	Dezvoltare locală integrată în comunitățile marginalizate în care există populație aparținând minorității rome
Axa prioritară	<i>Axa prioritară 4: Incluziunea socială și combaterea sărăciei</i>
Obiectivul strategic	O.S. 4.1. - Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile marginalizate în care există populație aparținând minorității rome, prin implementarea de măsuri integrate
Prioritatea de investiții	Integrarea socio-economică a comunităților marginalizate, cum ar fi rromii
Activități eligibile	<p>- Intervenții în domeniul educației Activitatea 1. Sprijin pentru creșterea accesului și participării la educație: educația timpurie (de nivel ante-preșcolar și preșcolar), învățământ primar și secundar, inclusiv a doua șansă și reducerea părăsirii timpurii a școlii) prin acordarea unor pachete integrate</p> <p>- Intervenții în domeniul ocupării forței de muncă Activitatea 2 Sprijin pentru accesul și/sau menținerea pe piața muncii Activitatea 3. Susținerea antreprenoriatului în cadrul comunității, inclusiv a ocupării pe cont-propriu</p> <p>- Intervenții în domeniul dezvoltării/furnizării de servicii (sociale/medicale/medico-sociale) Activitatea 4. Sprijinire dezvoltării/furnizării de servicii sociale/furnizarea de servicii, inclusiv în cadrul centrelor comunitare integrate (medico-sociale)</p> <p>- Intervenții în domeniul îmbunătățirii condițiilor de locuit Activitatea 5. Activități de îmbunătățire a condițiilor de locuit ale persoanelor din grupul țintă</p> <p>- Intervenții în domeniul acordării de asistență juridică pentru reglementari acte Activitatea 6. Activități de asistență juridică pentru reglementări acte (acolo unde este cazul)</p> <p>- Intervenții în domeniul combaterii discriminării și promovării multiculturalismului</p>

	Activitatea 7. Campanii de informare și conștientizare/acțiuni specifice în domeniul combaterii discriminării și acțiuni de implicare activă și voluntariat al membrilor comunității în soluționarea problemelor cu care se confruntă comunitatea/Acțiuni defacilitare și mediere pentru identificarea și consolidarea de parteneriate
<i>Valoarea grantului</i>	<i>maxim 6.000.000 euro</i>
<i>Contribuția beneficiarului</i>	Contribuția solicitantului pentru cheltuielile care nu fac obiectul schemei de ajutor de minimis: 2%; Contribuția solicitantului pentru cheltuielile care fac obiectul schemei de ajutor de minimis: 0%

PROIECT 6 – Sprijinirea accesului și/sau menținerii persoanelor din comunitățile marginalizate pe piața muncii din orașul Sebiș pe piața muncii	
<i>Program de finanțare</i>	Programul Operațional Capital Uman 2014-2020
<i>Titlu proiect</i>	Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare
<i>Axa prioritară</i>	Axa prioritară 4: Incluziunea socială și combaterea sărăciei
<i>Obiectivul specific</i>	O.S. 4.2. - Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile marginalizate, prin implementarea de măsuri integrate
<i>Prioritatea de investiții</i>	Integrarea socio-economică a comunităților marginalizate
<i>Activități eligibile</i>	<p>- Intervenții în domeniul educației Activitatea 1. Sprijin pentru creșterea accesului și participării la educație: educația timpurie (de nivel ante-preșcolar și preșcolar), învățământ primar și secundar, inclusiv a doua șansă și reducerea părăsirii timpurii a școlii) prin acordarea unor pachete integrate</p> <p>- Intervenții în domeniul ocupării forței de muncă Activitatea 2 Sprijin pentru accesul și/sau menținerea pe piața muncii Activitatea 3. Susținerea antreprenoriatului în cadrul comunității, inclusiv a ocupării pe cont-propriu</p> <p>Intervenții în domeniul dezvoltării/furnizării de servicii (sociale/medicale/medico-sociale) Activitatea 4. Sprijinire dezvoltării/furnizării de servicii sociale/furnizarea de servicii, inclusiv în cadrul centrelor comunitare integrate (medico-sociale)</p> <p>- Intervenții în domeniul îmbunătățirii condițiilor de locuit Activitatea 5. Activități de îmbunătățire a condițiilor de locuit ale persoanelor din grupul țintă</p> <p>- Intervenții în domeniul acordării de asistență juridică pentru reglementări acte Activitatea 6. Activități de asistență juridică pentru reglementări acte (acolo unde este cazul)</p>

	Activitatea 7. Acțiuni de implicare activă și voluntariat al membrilor comunității în soluționarea problemelor cu care se confruntă comunitatea/Acțiuni defacilitare și mediere pentru identificarea și consolidarea de parteneriate
<i>Valoarea grantului</i>	maxim 6.000.000 euro
<i>Contributia beneficiarului</i>	Contribuția solicitantului pentru cheltuielile care nu fac obiectul schemei de ajutor de minimis: 2%; Contribuția solicitantului pentru cheltuielile care fac obiectul schemei de ajutor de minimis: 0%

PROIECT 7 – Energie regenerabila pentru orașul Sebiș	
Program de finanțare	Programul Operațional Infrastructura Mare 2014-2020
Titlu proiect	Creșterea producției de energie din resurse regenerabile mai puțin exploatare (biomasă, biogaz, geotermal) – producție
Axa prioritară	<i>Axa prioritară 6: Promovarea energiei curate și eficienței energetice în vederea susținerii unei economii cu emisii scăzute de carbon</i>
Obiectivul specific	O.S. 6.1. -Creșterea producției de energie din resurse regenerabile mai puțin exploatare (biomasă, biogaz, geotermal) – producție
Obiectivul programului	Promovarea de acțiuni orientate spre creșterea producției de energie regenerabilă, cu accent pe resursele regenerabile mai puțin exploatare, respectiv: biomasă, biogaz și geotermie dar și acțiuni de sprijin pentru întărirea rețelei de distribuție pentru a prelua energie produsă din surse regenerabile
Activități eligibile	<ul style="list-style-type: none"> - realizarea și/sau modernizarea capacităților de producție a energiei electrice și/sau termice din biomasă și biogaz; - realizarea și/sau modernizarea capacităților de producție a energiei termice pe bază de energie geotermală.
Valoarea grantului	<i>Costul total eligibil al proiectului nu depășește valoarea totală de 50.000.000 euro. Valoarea finanțării solicitate din fonduri UE nu depășește 15.000.000 euro</i>
Contribuția beneficiarului	2%

ANEXE

Anexa nr. 1 - Lista abrevierilor

PATJ Arad – Planul de amenajare a teritoriului județului Arad
I.S.U.J. Arad – Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Vasile Goldiș” a județului Arad
SMURD – Serviciu Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare
ANRSC – Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice
DSP – Direcția de Sănătate Publică
ISCIR – Inspecția de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat
GAL – Grup de Acțiune Locală
ARR – Autoritatea Rutieră Română
APM – Agenția pentru Protecția Mediului
PATZIO – Plan de Amenajarea Teritoriului Zonal Interorășenesc
NUTS – Nomenclatura unităților teritoriale pentru statistică din România
INSSE – Institutul Național de Statistică
PC – Politici de coeziune
PIB – Produsul Intern Brut
SM – Stat Membru
TFUE – Tratatul de Funcționare al Uniunii Europene
FEDR – Fondul European de Dezvoltare Regională

FSE – Fondul Social European
FEADR – Fondul European Agricol Pentru Dezvoltare Rurală
FC – Fondul de Coeziune
FEPAM – Fondul European Pentru Pescuit și Afaceri Maritime
GECT – Gruparea Europeană de Cooperare Teritorială
IMM – Intreprindere Mică și Mijlocie
VNB – Venit Net Brut
TIC – Tehnologia Informației și comunicațiilor
FEDR – Fondul European de Dezvoltare Regională
PAC – Politica Agricolă Comună
C/AP – Contract/Acord de parteneriat
PUG – Plan Urbanistic General
PUD – Plan Urbanistic de Detaliu
PUZ – Plan Urbanistic Zonal

Anexa nr. 2 - Lista tabelelor

Tabelul nr. 1 - Altitudinile medii ale principalelor localități din proximitatea orașului Sebiș
Tabelul nr. 2 - Resurse de apă teoretice și tehnic utilizabile
Tabelul nr. 3 - Situația terenului pe tip de proprietate 2014 – 2015
Tabelul nr. 4 - Situația terenului pe categorii de folosință 2014 – 2015
Tabelul nr. 5 - Bilanțul teritorial intravilan 2014 -2015 și propus
Tabelul nr. 6 - Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în limita teritoriului administrativ
Tabelul nr. 7 - Situația terenului pe categorii de folosință propusă
Tabelul nr. 8 - Evoluția populației orașului Sebiș și a satelor aparținătoare
Tabelul nr. 9 - Situația populației stabile din orașul Sebiș raportat la situația populației stabile din județul Arad
Tabelul nr. 10 - Repartiția pe vârste și sexe a populației stabile din orașul Sebiș
Tabelul nr. 11 - Repartiția pe sexe și stare civilă a populației stabile din orașul Sebiș
Tabelul nr. 12 - Repartiția pe sexe și pe nivel de studii a populației stabile din orașul Sebiș
Tabelul nr. 13 - Situația sporului natural în orașul Sebiș
Tabelul nr. 14 - Situația pe ani de recensământ a populației orașului Sebiș
Tabelul nr. 15 - Prognoza demografică privind anul 2020
Tabelul nr. 16 - Situația salariaților și a șomerilor în orașul Sebiș
Tabelul nr. 17 - Situația operatorilor economici înregistrați pe raza orașului Sebiș
Tabelul nr. 18 - Organizarea IGSU pe subunități conform O.M.J. nr. 360/2004
Tabelul nr. 19 - Evoluția numărului de personal al S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A.
Tabelul nr. 20 - Organigrama S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A.
Tabelul nr. 21 - Situația actuală a branșamentelor de apă în orașul Sebiș
Tabelul nr. 22 - Branșamente de apă sector oraș Sebiș și localități aparținătoare

Tabelul nr. 23 - Situația contorizărilor la branșamentele de apă existente în orașul Sebiș
Tabelul nr. 24 - Situația avariilor pe rețelele de distribuție și pe branșamentele de apă
Tabelul nr. 25 - Racorduri rețea canalizare
Tabelul nr. 26 - Racorduri rețea canalizare în orașul Sebiș
Tabelul nr. 27 - Licențe și autorizații deținute de S.C. TERMO-CONSTRUCT S.A.
Tabelul nr. 28 - Tarife servicii apă – canal
Tabelul nr. 29 - Tarife servicii colectare deșeuri
Tabelul nr. 30 - Taxă anuală salubritate
Tabelul nr. 31 - Tarife transport deșeuri
Tabelul nr. 32 - Tarife servicii de vidanjare
Tabelul nr. 33 - Tarife avize de construire
Tabelul nr. 34 - Tarife rebranșare
Tabelul nr. 35 - Taxă prestare serviciu energie termică
Tabelul nr. 36 - Instituții, agenți economici și structuri asociative din orașul Sebiș și satele aparținătoare
Tabelul nr. 37 - Rețeaua de străzi a orașului Sebiș
Tabel nr. 38 - Unități de învățământ de pe raza orașului Sebiș
Tabel nr. 39 - Repartiția pe catedre a personalului din unitățile de învățământ de stat din Sebiș
Tabel nr. 40 - Repartiția preșcolarilor și a școlarilor în anii școlari 2013-2014, 2014-2015
Tabel nr. 41 - Situația promovabilității și a abandonului școlar, anul școlar 2014-2015
Tabel nr. 42 - Promovabilitatea la testele naționale de evaluare în anul școlar 2014-2015
Tabel nr. 43 - Rezultate obținute la bacalaureat în anul școlar 2014 – 2015
Tabelul nr. 44 - Rezultate obținute la olimpiade în anii școlari 2014 – 2015, 2015 – 2016
Tabel nr. 45 - Incidența bolilor la nivel regional

Tabel nr. 46 - Distribuția numărului de pacienți la nivel de regiune Vest
Tabel nr. 47 - Organigrama Primăriei orașului Sebiș
Tabelul nr. 48 - Evoluția conțului de execuție 2014 - 2015 – orașul Sebiș
Tabelul nr. 49 - Lista localităților cuprinse în teritoriul acoperit de GAL, „ <i>Valea Superioară a Crișului Alb</i> ”
Tabelul nr. 50 - Țintele asumate de România referitor la obiectivele Strategiei Europa 2020
Tabelul nr. 51 - Cât de mulțumit sunteți de serviciile publice ... (situație răspunsuri chestionar)
Tabelul nr. 52 - Planul de măsurial Primăriei orașului Sebiș, 2016 - 2021

Anexa nr. 3 - Lista figurilor

Figura nr. 1 - Structura permanentă pentru coordonarea strategiei
Figura nr. 2 - Componenta etnică a orașului Sebiș
Figura nr. 3 - Componenta confesională a orașului Sebiș
Figura nr. 4 - Salariați și șomeri în orașul Sebiș
Figura nr. 5 - Salariați și șomeri în județul Arad
Figura nr. 6 - Organigrama Liceului Teoretic Sebiș, an școlar 2015 – 2016
Figura nr. 7 - Infrastructura de transport a orașului Sebiș
Figura nr. 8 - Accesul la utilități
Figura nr. 9 - Starea iluminatului public
Figura nr. 10 - Locuri de muncă
Figura nr. 11 - Timp liber și recreere
Figura nr. 12 - Sistemul sanitar
Figura nr. 13 - Modernizarea Spitalului de Boli Cronice Sebiș
Figura nr. 14 - Învățământ
Figura nr. 15 - Relația dintre locuitorii orașului și Primăria orașului Sebiș
Figura nr. 16 - În ultimul an dvs.... (situație răspunsuri chestionar)
Figura nr. 17 - Cât de mulțumit sunteți ... (situație răspunsuri chestionar)
Figura nr. 18 - Priorități de dezvoltare în orașul Sebiș

Anexa nr. 4 - Lista imaginilor și a reprezentărilor cartografice

Imagine din secțiunea aspecte introductive - Primarul orașului Sebiș – Ec. Dr. Feieș Gheorghe Petru
Imaginea nr. 1 - Inaugurarea spitalului la finalul proiectului cod SMIS 29609
Imaginea nr. 2 - Cetatea Dezna
Imaginea nr. 3 - Atestări arheologice ale orașului Sebiș
Imaginea nr. 4 - Clădirea administrativă și monumentul eroilor
Imaginea nr. 5 - Panoramă orașul Sebiș
Imaginea nr. 6 - Panoramă Valea Deznei
Imaginea nr. 7 - Clădirea Palatului Adminsitrativ
Imaginea nr. 8 - Liceul Teoretic Sebiș
Imaginea nr. 9 - Grădinița cu program prelungit Sebiș
Imaginea nr. 10 - Universitatea de Vest „ <i>Vasile Goldiș</i> ”, Filiala Sebiș
Imaginea nr. 11 - Poliția orașului Sebiș
Imaginea nr. 12 - Departamentul 5 Jandarmi, orașul Sebiș
Imaginea nr. 13 - Secția de pompieri Sebiș din subordinea I.S.U.J. Arad
Imaginea nr. 14 - Administrația Finanțelor Publice Sebiș
Imaginea nr. 15 - Spitalul de Boli Cronice Sebiș
Imaginea nr. 16 - Spitalul de Boli Cronice Sebiș, Secția Prăjești
Imaginea nr. 17 - Casa de Cultură a orașului Sebiș
Imaginea nr. 18 - Biblioteca orășenească amenajată în incinta Casei de Cultură
Imaginea nr. 19 - Conacul conților Waldstein, locație a Muzeului Țării Zărandului
Imaginea nr. 20 - S.C. TERMO - CONSTRUCT S.A.
Imaginea nr. 21 - Sat Sălăjeni
Imaginea nr. 22 - Stațiunea Moneasa
Imaginea nr. 23 - Cetatea de la Dezna